

RöMER ... Fort...

109E JAARGANG — NO.: 95 ZATERDAG 25 APRIL 1992

AMIGOE

Prikè

Vrouwe Justitia

[H]ouding radicale Hekmatyar onduidelijk

[M]ujaheddin verzet [n]eemt Kabul in

KABUL - Strijders van [he]t Afghaanse verzet zijn [va]ndaag (zaterdag) de [ho]ofdstad Kabul binnen[ge]trokken en hebben er [str]ategische punten in [ha]nden genomen. De [Afg]haanse regering zei [b]ereid te zijn de macht [ov]er te dragen aan de [gu]errillagroepen die zij [tij]dens de veertien jaar [du]rende burgeroorlog [be]streed. Vanuit [Pa]kistan was eerder [gem]eld dat het verzet een [ak]koord had bereikt over [een] vijftig man tellende [raa]d welke over twee [dag]en als overgangsrege[rin]g de macht zal over[ne]men.

[Le]den van de radicale guer[ri]llagroepering Hezb-I-[Isla]mi onder leiding van Gul[bu]ddin Hekmatyar namen [van]morgen een kazerne van [he]t ministerie van Binnen[lan]dse zaken vijf km buiten [he]t centrum van Kabul in, [ter]wijl rivaliserende [gro]epen zich haastten om [ee]n territoria in bezit te [ne]men. Manschappen van de [riva]liserende Mujaheddin-[com]mandant Ahmhad Shah [Ma]ssud namen een groot, [doo]r de Russen gebouwd woon[blo]k over dat de elite huis[ves]tte van de communisti[sch]e Watan-partij, die de afge[lop]en jaren heel Afghanistan [me]t ijzeren hand regeerde. [Als] buffer tussen de twee [gro]epen fungeerde een [klei]ne militie-eenheid van de [voo]rheen gevreesde geheime [pol]itie. Maar de noordelijke [mil]itie Dostam Uzbek, die [sam]enwerkte met de rege[rin]gstroepen, trok zich terug [vo]or de Mujaheddin arri[ve]erden. Er waren geen mel[din]gen van gevechten.

WENS VERVULD

[D]e autoriteiten in Kabul [ded]en zaterdag een oproep [to]t kalmte en zeiden bereid [te] zijn de macht vreedzaam [aa]n de verzetsgroepen over [te] dragen. De verscheidene [M]ujaheddin-groepen [be]reikten vrijdag een [ak]koord in de Pakistaanse [sta]d Peshawar, waar zij hun [ho]ofdkwartieren hebben, om [ee]n voorlopige regeerraad te [vor]men. "Wij verwelkomen [he]t akkoord dat in Peshawar is bereikt", verklaarde de Afghaanse minister van Buitenlandse Abdul Wakil tijdens een persconferentie. "Wij zijn volledig bereid samen te werken met de vreedzame machtsoverdacht in Kabul opdat het volk van Afghanistan en onze Mujaheddin-broedershun langbestaande wens zien vervuld: de vorming van een regering van de Mujaheddin", zei Wakil.

Wakil riep de fundamentalistische guerrillleider Gulbuddin Hekmatyar, die het akkoord van Peshawar niet eenduidig heeft ondersteund, op zich te onthouden van enige militaire actie tegen Kabul. Hekmatyar, wiens Hezb-troepen dicht ten zuiden van Kabul liggen, had gedreigd de hoofdstad zondag aan te vallen indien de regering dan niet zich had overgegeven. "De Mujaheddin-groepen hebben aangegeven dat zij de trots en eer van de Afghanen zullen respecteren", zei Wakil. Daarmee gaf hij de vrees weer van de twee miljoen inwoners van Kabul dat een chaotische machtsoverdracht zou leiden tot plundering en anarchie in de straten. Het uiteenvallen van de Afghaanse regering aan het eind van de veertien jaar durende burgeroorlog volgde op de vorming van een machtig bondgenootschap van troepen van commandant Massud met de overgelopen regeringstroepen.

ONZEKERHEID

Het Afghaanse verzet werd het eens in Peshawar over een uit vijftig leden tellende raad die binnen twee dagen de macht van de militaire regering in Kabul overneemt. Sibghatullah Mojaddedi, een voormalige docent theologie aan de universiteit van Kabul, wordt voorzitter van de nieuwe raad, die is ingesteld om een einde te maken aan veertien jaar bloedige guerrillaoorlog in Afghanistan. "Wij hopen ten zeerste dat de toepassing van deze formule opnieuw vrede en rust terugbrengt in Afghanistan", aldus Mojaddedi.

Het is echter de vraag of dit akkoord betekent dat een bloedige strijd om de macht in Kabul kan worden voorkomen. Gulbuddin Hekmatyar verklaarde namelijk dat zijn Hezb-beweging het vrijdag gesloten akkoord slechts ten dele aanvaard. Hekmatyar stemt in met de vorming van een bestuursraad en de benoeming van een premier. De radicale Hezb-I-Islami-leider voelt echter niet voor de vorming van een overgangsraad die onmiddellijk de macht in Kabul zou moeten overnemen, aldus een woordvoerder van Hekmatyars partij in de Pakistaanse stad Peshawar.

De Jamiat-I-Islami die geldt als de sterkste Afghaanse verzetsgroep en tegenover Hekmatyars beweging staat, keurde vrijdag het akkoord wel goed. De militaire commandant van de Jamiat-I-Islami, Ahmed Shah Massud, verklaarde vrijdag in Afghanistan dat zijn strijders in geval van nood Kabul zullen verdedigen als een ultimatum van de Hezb-leider aan het adres van de machthebbers in Kabul afloopt. Hekmatyar heeft geëist dat het bewind in de belegerde hoofdstad voor zondag de macht overdraagt.

Etna en zijn lava

■*ZAFFERANA - Enorme blokken beton liggen er achteloos op de rand van de hels gloeiende krater van de Italiaanse vulkaan Etna. Die betonblokken hebben er voor gezorgd dat de lavastroom boven de grond moest komen waar de rood-gloeiende lava sneller afkoelt zodat hij hanteerbaarder wordt voor de mens, wat kan inhouden dat de gemeente Zafferana behouden kan worden. Deze Siciliaanse gemeente werd dagenlang bedreigd door de lavastroom. Het is nog wel de vraag of men de vulkaan en zijn lava nu inderdaad onder controle heeft.*

(AFP-satellietfoto)

In Merida angst voor uitbreiding stakingsakties

Politie en Guardia weer tegenover elkaar

MERIDA - Voor de tweede achterenvolgende dag stonden in de Venezolaanse universiteitsstad Merida politie en Guardia Nacional tegenover elkaar. De politie is in Merida nog steeds in staking. De orde-problemen doen zich voor wanneer studenten en andere groeperingen hun adhesie betuigen met de stakende agenten.

Ook vrijdag gingen groepen studenten de straat op om de actie van de politiële stakers te ondersteunen. De overheid zag zich daarom weer gedwongen de helpende hand in te roepen van de Guardia Nacional, een onderdeel van het Venezolaanse leger. Tijdens de ongeregeldheden vrijdag zag men kans een vrachtwagen te doen kantelen en in brand te steken. Een kledingzaak en een restaurant werden geplunderd in het centrum van Merida, niet ver van het hoofdbureau van politie waar driehonderd agenten in staking zijn.

Vrijdag is een poging tot bemiddeling in het salarisconflict mislukt. Een commissie van goede diensten van vooraanstaande figuren ondernam de bemiddelingspoging. De agenten eisen een loonsverhoging van zestig procent tot negenduizend bolivar oftewel 230 dollar.

De politiekorpsen van de nabij gelegen staten Tachira, Trujillo en Zulia hebben hun sympathie betuigd met de stakers in Merida. Een uitbreiding van de staking tot de andere staten zou de orde en de rust in gevaar brengen van de Venezolaanse olieregio.

Ook vrijdag werden er geen gewonden gemeld in Merida. Wel werden er dertig arrestaties verricht; de helft van de gearresteerden bleek minderjarig te zijn. Op strategische punten in Merida staan pantserwagens opgesteld.

Onderzoek in Guadalajara

■*GUADALAJARA - Des[kun]digen van het Mexicaanse [sta]atsoliebedrijf PEMEX [vo]nden zich vrijdag op de [ple]te van een benzinelek op [een] kilometer van de plaats [waa]r zich eerder een aantal [ex]plosies had voorgedaan als [ge]volg waarvan ruim tweehonderd mensen om het leven kwamen. Die explosies deden zich voor in het stadsrioleringssysteem, waarin zich zeer ontplofbare gassen hadden verzameld. De Mexicaanse regering eist binnen een paar dagen via een onderzoek een beeld te krijgen van de feitelijke oorzaak van deze explosies. Onder meer wordt in de richting van het benzinelek gewezen maar Pemex heeft zich al gehaast te ontkennen dat er een verband tussen het lek en de ontploffingen bestaat.*

(AFP-satellietfoto)

Lever duurder in meeste EG-landen

BRUSSEL - De consumentenprijzen in de Europese Gemeenschap zijn in maart gestegen met 0,4 procent. In de twaalf maanden tot en met maart liep de inflatie op tot 4,8 procent. De grootste prijsstijging deed zich voor in Griekenland (2 procent). Daarna volgden Portugal (0,9 procent) en Nederland (0,6 procent). Alleen in België is de prijsindex in deze periode gelijkgebleven.

Cocaïne in beslag genomen in Chili

QUIQUE - De Chileense politie heeft de hand gelegd op vier verdachten die samen 24 kilo cocaïne in hun bezit hadden, welke een waarde had van tegen de twee miljoen dollar.

De aanhouding gebeurde in een gehucht bij het Andesstadje Quique. Men trof op de arrestanten ook een totaal bedrag aan van 320.000 dollar. De bedoeling was de cocaïne in Santiago, dat 1857 kilometer verder op ligt aan de man te brengen. De Chileense politie heeft tot heden toe dit jaar 110 kilo coca in beslag genomen.

Peru beschiet vliegtuig VS

WASHINGTON/LIMA - Een transportvliegtuig van het type C-130 van de Amerikaanse luchtmacht is vrijdag beschoten door een vliegtuig van de Peruaanse luchtmacht. Een bemanningslid is na de beschieting spoorloos verdwenen, twee anderen zijn gewond geraakt. Washington heeft in Lima zijn bezorgdheid over deze gebeurtenis te kennen gegeven. Ondertussen gaat president Alberto Fujimori door met de zuivering van de rechterlijke macht. Ook zijn eigen kabinet doorstaat een zuivering: Twee ministers hebben namelijk hun ontslag gevraagd.

Pete Williams, de officiële woordvoerder van het Pentagon in Washington, maakte vrijdagavond het incident boven zee bij Peru bekend. Men vreest dat het verdwenen bemanningslid door de beschadigde deur uit het vliegtuig zou zijn gezogen. Het toestel, dat een door beide regeringen goedgekeurde anti-drugsmissie uitvoerde, bevond zich tijdens het incident op enkele kilometers van de Peruaanse kust. Het werd geraakt door een mitrailleurschot afkomstig van een van de twee Peruaanse vliegtuigen die de Amerikaanse C-130 hadden onderschept. Het persbureau AP meldde dat het ging om twee vliegtuigen van de Peruaanse luchtmacht. Tot tweemaal toe wordt de term Peruaanse luchtmacht gebruikt door AP.

BETREURD

President George Bush van de Verenigde Staten is in zijn buitenverblijf in Camp David inmiddels over de beschieting geïnformeerd. Volgens de woordvoerder van het Pentagon heeft de Amerikaanse regering via de ambassade in Lima de Peruaanse regering van haar bezorgdheid over het incident op de hoogte gesteld. Via diplomatieke kanalen heeft de Peruaanse president Fujimori laten weten dat hij het gebeuren betreurt. Er wordt door beide regeringen een onderzoek naar het gebeurde ingesteld. Ondanks de verwijdering tussen de VS en Peru als gevolg van de recente 'machtsgreep' van president Fujimori bleef de samenwerking bestaan tussen beide landen bij het bestrijden van de drugshandel en alles wat daarmee samenhangt.

President Fujimori heeft een zuivering van de rechterlijke macht in zijn land doorgevoerd. Fujimori ontsloeg 138 rechters op staande voet, zo heeft de regeringskrant El Peruano vrijdag gemeld. De staatskrant beschuldigde de ontslagen rechters van corruptie, nepotisme en van het onderhouden van banden met de politiek. De president stuurde begin deze maand reeds dertien van de 28 leden van het hooggerechtshof de laan uit. Ook deze rechters werd corruptie verweten. Volgens Fujimori die begin april in Peru alle macht aan zich trok, was de groeiende corruptie in het gerechtelijke apparaat een van de redenen voor zijn "staatsgreep".

ANDESPACT

De Peruaanse ministers van Buitenlandse zaken en Industrie, respectievelijk Augusto Blacker Miller en Victor Joy Way, hebben vrijdag hun ontslag aangeboden, drie weken na de installatie van een noodregering door president Alberto Fujimori. Dit is in regeringskringen bekendgemaakt. Blacker Miller, die als rechterhand van de president sinds begin april de belangrijkste regerings-woordvoerder was, wordt opgevolgd door premier Oscar de la Puente. Tot nieuwe minister van Industrie is George Camet benoemd, oud-voorzitter van de belangrijkste werkgeversbond van Peru. Als mogelijke reden voor het aftreden van Joy Way, die eveneens voor economische integratie verantwoordelijk was, wordt Fujimori's beslissing aangevoerd om niet mee te doen aan de voor 1 juli geplande vrijhandelszone van de Andes-landen.

Blacker Miller was een fervent tegenstander van het beleid van de minister van Financiën, Carlos Bolona. Deze gerespecteerde econoom, die de onderhandelingen leidt die Peru weer op de internationale financiële markt terug moet brengen, had eerder deze week zijn ontslag aangeboden. Bolona heeft, zo maakte het presidentiële bureau vrijdag bekend, zijn ontslag weer ingetrokken. Volgens politieke waarnemers had hij hieraan de voorwaarde verbonden dat Blacker Miller het veld moest ruimen.

Israël houdt PLO-man tegen op weg naar MO-overleg

JERUZALEM - De Israelische autoriteiten hebben een Palestijnse afgevaardigde vrijdag verhinderd te vertrekken naar Washington, waar hij de vijfde ronde van vredesonderhandelingen over het Midden-Oosten wilde bijwonen.

Mohammed Hourani werd tegengehouden bij de Allenbybrug over de Jordaan, de verbinding tussen Israel en Jordanie. Het ministerie van Defensie deelde mee dat Hourani wordt beschouwd als een PLO-activist. "Hij heeft meermalen keren in administratieve hechtenis gezeten en is pas in maart 1992 vrijgelaten. Na zijn vrijlating bleef hij werken voor Fatah (de grootste groepering binnen de PLO)", aldus Jeruzalem.

Praten over politiek bestraft

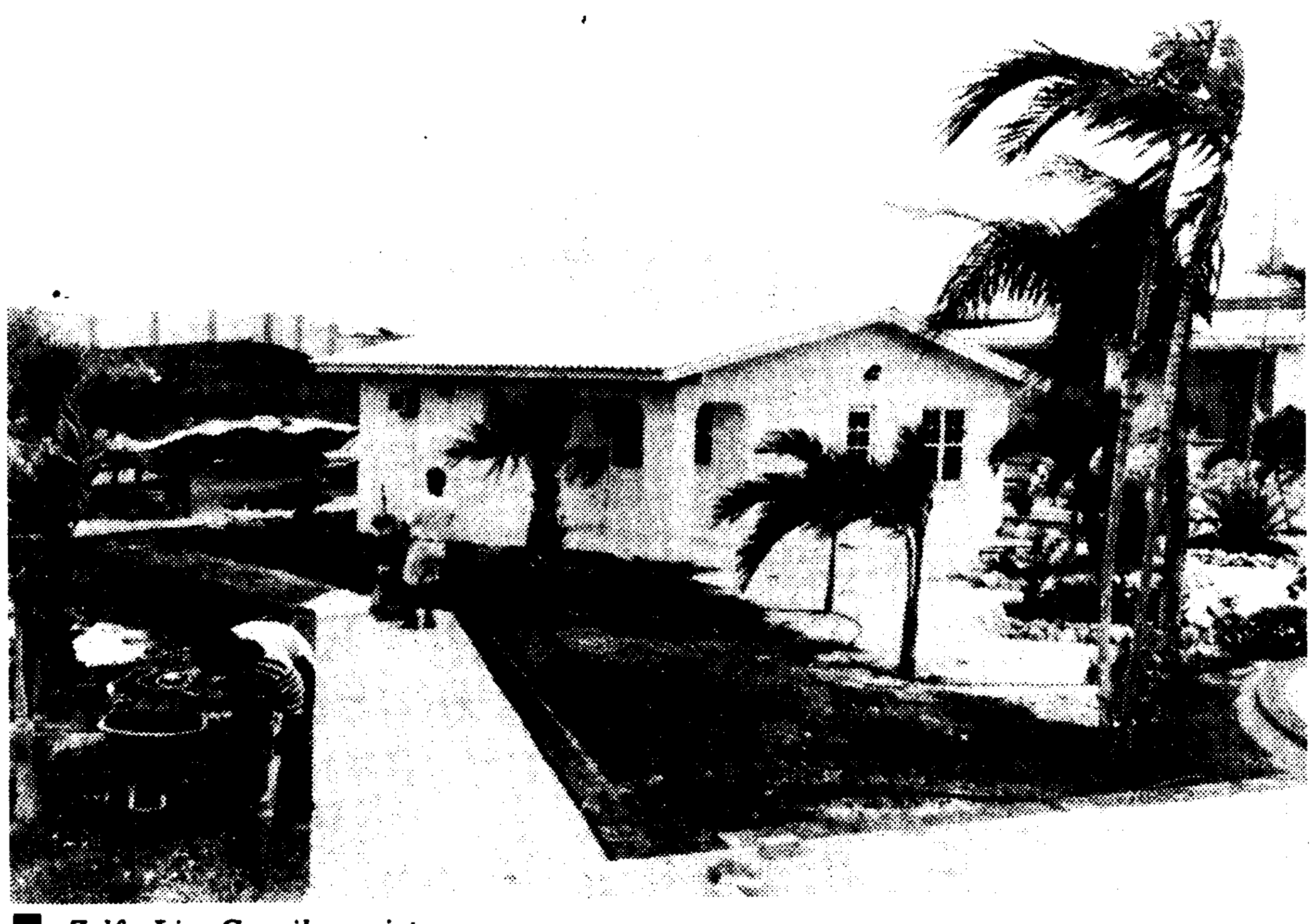
CARACAS - Een officier en een leerling van de militaire academie van de Venezolaanse luchtmacht zijn aangehouden omdat zij tijdens diensttijd over politiek aan het praten waren.

Dit werd meegedeeld door minister van Defensie Fernando Ochoa Antich. Zij worden beiden disciplinair gestraft, aldus de bewindsman. Uit de bekendmaking wordt niet duidelijk waarover beide mannen hebben gesproken en evenmin werd gemeld welke straf zij gekregen hebben. In de pers was gesproken over een muiterij op de betrokken militaire basis, de minister komt echter niet verder dan een 'conversatie over de politiek'. Het is voor de eerste keer sedert de mislukte militaire coup van februari dat er van een incident wordt melding gemaakt bij de luchtmacht.

Miljoenen kostend bungalow-familieresort in de koenoek

Uit de hand gelopen hobby van pensionado wordt paradijs ver van hotels en casino's

WILLEMSTAD — Er was eens lang geleden, maar nu ook weer niet zo heel erg lang geleden, een Nederlands/Belgische producent van 200.000 slaapmatrassen per jaar die het realiseren van een tropische droom tot hobby had uitgekozen. Als pensionado vestigde hij zich op Curaçao en bouwde stilletjes aan een oase van rust binnen een muur met een omtrek van ongeveer een kilometer. De droom kreeg gestalte midden in de koenoek van Coral Partir, heet Club Seru Coral en zou zich als de kleine aanwijzingsbordjes er niet waren, even moeilijk laten vinden door slaapwandelaars als wakkere mensen. Een sprookje.

■...*Zelfs Lio Capriles wist hier tot voor kort niets van...*

Verteller is de 54-jarige als manager aangetrokken Ger van der Ark. "We hebben lang gewacht met de pers te praten. De ervaring heeft ons geleerd dat je beter eerst je plannen kunt realiseren dan dat je begint met uitgebreid te verhalen over wat nog op de tekentafel ligt. We zijn zonder ruchtbaarheid te geven elf maanden geleden gewoon begonnen. Club Seru Coral wordt hèt vakantieparadijs. Tachtig compleet ingerichte wooneenheden, een uitstekend restaurant, een wasserette, een mini-supermarkt en een incheck-punt zullen in december klaar zijn. Ongeveer dertig vakantiehuizen zijn al helemaal gereed voor de eerste bewoners. Een aantal bungalows is gereserveerd voor kopers, de rest is voor verhuur. Hetzij voor een weekeindje de stad uit, hetzij voor langere vakanties. Club Seru Coral is bungalowpark èn club. Een lidmaatschapskaart biedt de mogelijkheid om gewoon langs te komen en gebruik te maken van ons zwembad of in het restaurant kennis te maken met onze hoofdzakelijk Europese keuken. Vanaf deze zaterdag is er elk weekend een speciaal menu tegen een voor leden en hun gasten bijzondere prijs.

BANDIETEN

Het idee is om achter een nog aan te leggen luxe entree en fraaie palmen een oase van rust te verbergen. Midden in de mondi, weg van de zee, de casino's met hun 'eenarmige bandieten' en de als toeristische fabrieken ogende hotels. Bij ons komen chagrijnen er niet in, alleen opgeruimde gasten en vrienden. En elke gast heeft geen nummer maar een naam. Ook bij het personeel. Wij verzorgen zelf de huurauto's en een pendeldienst naar elders, we bieden room-service en 's nachts bewaking, we presenteren duiklessen en een fotosafari en ..."

Op dat moment komt Jozephus Raspoort het verhaal binnen wandelen. En rijzige en bereisde 65-plusser die het managersgezin Van der Ark aan het werk heeft gezet vóór de schermen. Achter de schermen staat hijzelf. Anoniem financier. Liever geen foto's. Van oorsprong Nederlander, industrieel uit Vlaanderen. Eigenaar van diverse fabrieken, twaalf Belgische warenhuizen (T&S genaamd), enkele verkoopkantoren in Nederland en her en der nog wat maatschappijen. Realiseerde in Spanje een vakantieoord voor overwinterende senioren en deed dat weer van de hand. Maar daar gaat het sprookje niet over, zegt hij.

Waar het wel over gaat is een uit de hand gelopen hobby. "Ik heb overal eens rond gekeken. Ik heb me twee jaar geleden op Curaçao gevestigd. Eigenlijk ben ik gepensioneerd, maar ik kan niet stilzitten. Moet iets doen. En dan bedenk je hoe je jezelf toch noch verdienstelijk kunt maken. Waar is nog behoefte aan. Er lijkt zich een nieuwe trend voor te doen die ook merkbaar is bij de Amerikaanse vakantiegangers. Steeds vaker hoor je dat ze eigenlijk een beetje uitgekeken zijn op altijd weer maar die casino's en grote hotels. Een echt familieresort is wat men nu meer zoekt.

Toen ik naar Curaçao toekwam verwachtte ik palmbomen. Dat idee ga ik nu voor mijzelf realiseren. Inderdaad zelf gefinancierd. Ongeveer zeven miljoen gulden. Twee miljoen meer dan bedoeld. Zelfs Lio Capriles wist niet eens van ons project. Maar we hebben bewust 'low level' gewerkt. Dat gebeurt hier zelden. Folders en projecten ruim van te voren breed uitgemeten in de pers. Laten we eerst maar eens bouwen dachten we. Een kwestie van vergunningen laten aanvragen via onze accountants en een heleboel zelf doen. Zelf de infrastructuur laten aanleggen, zelf het terrein ontsluiten door een geasfalteerde toegangsweg aan te laten leggen. Je bent er 24 uur mee bezig. Acht uur werken, acht uur erover denken en acht uur ervan dromen. Hoe zegt u, red tape?

■*Managersfamilie Van der Ark. Pa is general manager, zoon Erwin (22) assistent manager, dochter Ester (30) is hoofd huishoudelijke dienst en doet de administratie. Moeder Lies is chef de cuisine.*

Ach, niet echt veel; soms een beetje. Wil je bij voorbeeld een handje helpen en zelf kabels aanleggen, blijkt het dat je weer een graafvergunning nodig hebt en zo draai je dus in een kringetje rond, maar ja, dat komt overal voor", verzucht de levensgenieter die zichzelf en zijn resort-manager Van der Ark perfectionisten noemt.

"Als Club Seru Coral lukt, zal dit niet ons enige familieresort blijven. Er mogen dan wel twee andere gelijksoortige vakantieparkjes zijn, wij zijn echt niet bang voor het 'snack-effect'. (Het snackeffect is het Antilliaans verschijnsel dat als een ondernemer succes heeft met een zaak, meteen anderen zijn voorbeeld volgen; zo genoemd vanwege het opmerkelijk grote aantal snacks en truk'i pan's, red.) We zijn gewoon snèl. Die ervaring hebben we in België al opgedaan. Tegen de tijd dat iemand zijn plannen op papier heeft, hebben wij het al gebouwd."

Bij het ronde zwembad wandelt Raspoort het verhaal weer uit en zoekt hij zijn persoonlijke gasten in het open-lucht restaurant op. Hij geniet zichtbaar van zijn vrijetijdsbesteding. Raspoort zwaait joviaal ter afscheid aan het eind van het sprookje. En hij glimlachte nog lang en gelukkig.

PIKA

Arrindells debuut

WAT LANGE tijd niet is voorgekomen is gisteren gebeurd in het Bestuurskantoor van het Eilandgebied Curaçao: een persconferentie waarbij het nieuws was: 'er is geen nieuws'. De kersverse gedeputeerde voor onder meer energiezaken, Abel Arrindell, heeft vlak voor het begin van een heerlijk weekeinde de media opgetrommeld voor een verhaal over de windturbines die op de vlakte van Hato gebouwd gaan worden. Op de bijeenkomst werd exact dezelfde persmap en dezelfde mondelinge informatie aangereikt als op de persconferentie van 21 januari. De Amigoe besteedde op 22 januari uitgebreid aandacht aan het miljoenenproject. Omdat het toen nieuws was. Nu dus niet meer.

*****

Arrindell bezit - gezien zijn getoonde kwaliteiten in het verleden - de capaciteit zich te ontwikkelen tot een uitmuntende en voortvarende bestuurder van het eiland. Helaas heeft de vorige gedeputeerde aan Arrindell de erfenis achtergelaten van misschien niet altijd even wijze adviseurs. Een gedeputeerde doet er namelijk goed aan om bij zijn eerste persconferentie te 'scoren'. Wat hij vertelt moet een klapper zijn. Kennelijk heeft energie-adviseur Mario Evertsz hem niet of niet overtuigend genoeg voorgesteld de 'face-the-press' tot een gunstiger tijdstip uit te stellen.

*****

Verrassend was dat de monoloog van Evertsz over alles ging behalve de kritische kanttekening van de eilandelijke milieuorganisaties bij het windmolenplan. Defensa Ambiental en Amigu di Tera vinden het namelijk onzin dat er voor 8 miljoen gulden (= 1 bungalow park, zie elders in deze krant) aan propellers gebouwd gaat worden met als resultaat slechts 1,5 procent meer energie op het eiland. Volgens deze organisaties kan veel beter NAf 1,5 miljoen geïnvesteerd worden in onder meer betere isolatie van overheidsgebouwen zodat er per jaar maar liefst 6 miljoen gulden bezuinigd wordt op de toch al hoge nationale energierekening. Die besparingscijfers komen uit een rapport van een Nederlandse onderzoeksgroep die jaren geleden de naar de Antillen is gehaald.

Mario Evertsz die als een energie-deskundige spin in het midden van het informatie- en overleg-web zit en qualitate qua van veel zaken op de hoogte is, had vrijdagmiddag-vlak-voorhet-weekeinde grote moeite zich te herinneren door wie op het eiland dat bezuinigingsonderzoek indertijd was aangevraagd. Hij wist eigenlijk ook niet precies waar dat rapport gebleven is en wat er mee gedaan is. Maar hij zou dat wel nagaan, zo werd aan een Amigoe-verslaggever beloofd.

Overigens negeerde Evertsz het deze week in de media weer aangehaalde rapport compleet omdat naar de stad van efficient energiebeheer 'bezuiniging' één weg is en het benutten van alternatieve energievormen een totaal andere. Hato ligt langs die laatste weg en niet langs de eerste. Punt uit, als het aan Evertsz ligt.

*****

Het is trouwens heel leuk om te weten dat de Nederlandse premier Ruud Lubbers en zijn familie waarschijnlijk via via een zakcentje overhouden aan het onlangs getekende contract voor de leverantie van de windmolens. Dat zit zo. Volgens het subsidiecontract geeft Nederland steun, mits de turbines in Nederland gekocht worden. Kodela heeft besloten met fabrikant Nedwind in zee te gaan. Deze holding is een dochteronderneming van Kloos Hollandia: het familiebedrijf van de gebroeders Lubbers, waarvan er één tijdelijk eerste minister is van het zittend kabinet in Nederland.

*****

Uitsmijter: Op basis van actuele gebeurtenissen rond de molens van Hato heeft een bekend activist zich aangesloten bij de immer agerende milieuorganisatie Amigunan di Tera. Don Quichote

Aanhouding

WILLEMSTAD — Donderdagavond hielden politieagenten een automobilist aan die zich bijzonder nerveus gedroeg. Bleek dat de man in de asbak een papiertje met vermoedelijk - cocaïne had opgeborgen. Bij fouillering kwamen nog eens vier gelijksoortige pakjes poeder tevoorschijn. De 34-jarige W.G. is aangehouden.

WILLEMSTAD — Morgen zondag 26 april zullen er op de parkeerplaats van het Waaigat races worden georganiseerd van autootjes met afstandbediening. De bedieners komen zowel van Curaçao als Aruba en de competitie zal groot zijn.

Inschrijven voor deelname kan zaterdag de gehele dag en zondag tot tien uur 's morgens op de racebaan bij het Waaigat.

Diefstal

WILLEMSTAD — Onbekenden hebben vrijdag tijdens kantooruren in een zaak op het industrieterrein Brievengat 7000 gulden uit een geldkistje weten te stelen. De directrice deed aangifte.

■*Regionaal directeur ABN-AMRO Bank voor Midden-Amerika en het Caribisch gebied, Piet Eemsing, rechts geflankeerd door general manager André Harmsen van ABN AMRO-Bank Aruba.*

Verkeerscontrole

WILLEMSTAD — Winkeliers in de Breedestraat van Otrobanda ondervinden geregeld last van fout geparkeerde voertuigen. In verband met herhaaldelijke klachten heeft een team van het politiebureau Otrobanda vrijdagochtend in een half uur vijftien bekeuringen uitgeschreven.

WILLEMSTAD — Een televisie-toestel en een videoapparaat zijn vrijdagmiddag meegenomen uit een huis aan de Jan Haayenweg. Inbrekers drongen het pand binnen door de achterdeur te forceren.

WILLEMSTAD — De service aan het publiek zal door de ABN AMRO in de nabije toekomst worden uitgebreid door de plaatsing van tien nieuwe geldautomaten. Bovendien zal aan de Jan Noorduynweg, waar ook Maduro en Curiel's en Banco di Caribe al van de partij zijn, een nieuw ABN AMRO-filiaal verrijzen.

Will Johnson:

"Saba kan niet zond[...] rijbewijs-toerisme"

WILLEMSTAD/THE BOTTOM — Het in gr[...] financiële nood verkerende eiland Saba kan n[...] zonder het zogenoemde rijbewijstoerisme uit Ned[...]land. De inkomsten daaruit voor de overhe[...] bedragen gemiddeld een half miljoen gulden p[...] jaar. Dit heeft de politieke leider, tevens Statenl[...] Will Johnson, van het duizend inwoners tellend[...] eiland laten weten.

De eerste drie maanden van dit jaar reisden gemidd[...] zestig Nederlanders per week naar Saba om rijlessen [...] nemen en hun rijbewijs te halen. Als Nederland deze br[...] van inkomsten door een gelegendheidswetgeving afsnij[...] wordt de financiële ellende van het eiland alleen ma[...] groter, aldus Johnson.

Het begrotingstekort van Saba bedroeg vorig jaar 1[...] miljoen gulden, 22 procent van de begroting. Door [...] onlangs in Willemstad bereikte overeenkomst over [...] ambtenarensalarissen zal het tekort in 1992 oplopen t[...] 2,4 miljoen. De begroting van dit jaar geeft uitgaven a[...] van 6,6 miljoen. Jonhson zei donderdag dat indien ni[...] snel iets gebeurt de scholen en het ziekenhuis geslot[...] moeten worden. Ook zullen de nieuwe salarissen van d[...] ambtenaren niet kunnen worden uitbetaald.

Het Bestuurscollege heeft minister Hirsch Ballin v[...] Antilliaanse zaken gevraagd tijdens het weekeinde d[...] problemen met hem te bespreken. De bewindsman kom[...] op doorreis uit Washington naar Nederland zaterdag la[...] op St. Maarten aan. Zondag reist hij via Aruba naa[...] Schiphol. Op zijn programma staat alleen een gespre[...] met de nieuwe gezaghebber van st. Maarten, Russ[...] Voges.

De steeds groter wordende tekorten van Saba zijn va[...] structurele aard. Al jaren brengt het eiland niet genoeg o[...] voor een sluitende begroting. Om die reden ontvangt he[...] jaarlijks subsidie uit het zogenoemde solidariteitsfonds [...] waaraan naast Curaçao en St. Maarten ook Nederland en [...] Aruba bijdragen. De hoogte van de steun aan de eilanden [...] Bonaire, St. Eustatius en St. Maarten is in 1983 [...] vastgesteld. Sindsdien zijn, aldus Johnson, ondanks een [...] uiterst zuinig beleid de kosten voor de eilandsoverheid [...] enorm gestegen.

Kansen voor lokale academici

ABN AMRO boekt balans van twee miljard in 1991

WILLEMSTAD — ABN-AMRO Bank toont aan de hand van haar jaarcijfers over 1991 aan niet alleen internationaal, maar ook op de lokale markt een grote bank te zijn. Het balanstotaal van de bedrijfsactiviteiten in de Nederlandse Antillen en op Aruba in 1991bedraagt circa twee miljard gulden, een toename met 5 procent. Dat is door de regionale directie vrijdagmiddag bekend gemaakt op een persconferentie in Business Center Zeelandia.

Het was de eerste keer sinds de fusie tussen ABN en AMRO dat het management op de Antillen op een dergelijke 'open' manier naar buiten trad. Regionaal directeur ABN-AMRO Bank voor Midden-Amerika en het Caribisch gebied, Piet Eemsing, gaf een toelichting op het jongstleden woensdag door het hoofdkantoor in Amsterdam vrijgegeven jaarverslag van 1991. In aansluiting op die cijfers gaf hij tevens gegevens over de ontwikkeling van de bank in de regio, de Nederlandse Antillen en op Aruba.

Dat gebeurde in aanwezigheid van general manager Herbert Ignacio van ABN-AMRO Bank Curaçao met adjunct-directeur Ron Hunte en de nieuwe chef van de Kredietafdeling David Dick, general manager André Harmsen van ABN-AMRO Bank Aruba en dienst tweede man Neelo Loefstok, general manager Michiel Kerbert van ABN-AMRO Bank Sint Maarten en Cecil Peterson die op 1 mei aanstaande de nieuwe general manger wordt van ABN-AMRO Bank Bonaire.

In het balanstotaal van twee miljard gulden (NAf.) zijn wel de on- en offshore-activiteiten inbegrepen, maar niet de activiteiten van ABN-AMRO Trust op Curaçao noch van de Pierson Heldring en Pierson (Curaçao) nv, die weer via het moederbedrijf Pierson Heldring en Pierson in Nederland een dochter is van de ABN-AMRO Bank. De activiteiten van beide lokaal gevestigde bedrijven zijn volledig gescheiden en zij rapporteren dus direct aan hun eigen hoofdkantoren in Amsterdam.

Met zijn meer dan 1.850 vestigingen in 52 landen verspreid over de hele wereld, behoort ABN-AMRO Bank tot de twintig grootste banken ter wereld. In Europa staat ABN-AMRO Bank [...] grootte op de zesde pla[...] De bedrijfsresultaten o[...] 1991 bevestigen opnieuw [...] de kantoren op Curaçao [...] Aruba, Sint Maarten [...] Bonaire ieder hun bijdrage [...] leveren aan deze internatio[...]nale bankinstelling. Ver[...] bood ABN-AMRO Bank p[...] eind vorig jaar op de[...] eilanden tezamen werk [...] totaal 405 personen. Van [...] zijn er maar negen uit[...]zonden krachten, wat inter[...]nationaal gezien een uit[...]kende ratio is. Op het [...] Curaçao gevestigde regio[...]kantoor werken er nog vi[...] ex-patriates, maar die doe[...] daar bij uitstek specialis[...]tisch werk dat zij willekeurig [...] waar dan ook elders zouden [...] hebben gedaan.

Het regio-kantoor heeft [...] een personeelsfunctionaris [...] aangetrokken om meer jonge [...] hooggeschoolde Antillianen [...] en Arubanen te werven die [...] vervolgens klaargestoomd [...] worden voor verantwoorde[...]lijke posities in de bank. Zij [...] kunnen ook in aanmerking [...] komen om als ex-patriates [...] voor de bank uit te zwermen [...] over de hele wereld, wat heel [...] interessante carrière-moge[...]lijkheden biedt voor ambi[...]tieuze en hooggekwalifi[...]ceerde Antilliaanse en Aru[...]baanse jongeren. Directeur [...] Eemsing kondigde aan dat [...] in totaal NAf 1,5 miljoen zal [...] worden uitgetrokken voor het [...] geven van interne oplei[...]dingen, met name gericht op [...] het geven van betere service [...] aan het publiek.

De recentelijk op Aruba [...] opgerichte ABN-AMRO Asset [...] Mangement Company advi[...]seert personen, meest bui[...]tenlanders, over belegging [...] van hun vermogen en heeft [...] in de weinige maanden van [...] haar bestaan reeds ver over [...] de honderd miljoen gulden [...] van klanten aangetrokken.

Eemsing bevestigde desgevraagd dat de kredietbeperking door de Antilliaanse overheid zijn bank in de groei heeft belemmerd. "Het zou aanbeveling verdienen als de overheid zelf de buikriem eens zou aanhalen", aldus de bankdirecteur.

Eemsing en Ignacio stelden ten slotte geen van beiden te geloven in devaluatie van de Antilliaanse gulden als oplossing van de huidige economische problemen. Ignacio: 'Voor een land dat totaal afhankelijk is van de import is dat funest. Voor de offshore zelfs compleet funest." Eemsing: "Maar om devaluatie te voorkomen zijn hardere economische maatregelen onontbeerlijk."

Voordracht jurist verrassend

Advocate Römer wordt minister van justitie

WILLEMSTAD — De 33-jarige Curaçaose advocate Susanne Fransisca Cormoto ("Suzy") Römer wordt de nieuwe minister van justitie. Zij volgt waarschijnlijk begin mei al mr. Ivo Knoppel op. Zo verklaarde PNP-bestuurslid Dito Mendes vanochtend aan de Amigoe. "Haar voordracht mag dan wel voor velen een verrassing lijken, maar we hebben haar al twee weken geleden benaderd," zei Mendes.

Mevrouw Römer is sinds juli 1986 verbonden aan het advocatenkantoor Römer De Windt & Römer aan de Corrieweg op Curaçao. Ze zit in verschillende adviescommissies (onder andere gevangeniswezen) van de overheid en is vice-dekaan van de Orde van Advocaten. Verder is de aanstaande bewindsvrouwe, die ongehuwd is, voorzitter van de chrèche Bai Bini.

De 'tweede Römer' bij het advocatenkantoor is haar broer, mr. Marius Römer, die actief betrokken is bij de politieke partij SI van Goerge Hueck (sinds kort in de oppositie). Hij verscheen op de jongste gecombineerde FOL-SI-lijst op de zevende plaats. Haar zus is de bekende zakenvrouw Peggy Römer (directrice Staal Antillen/Heru NV) die in het bestuur van zowel de Kamer van Koophandel als VBC zit.

Susanne Römer, die na haar middelbare schoolopleiding bij het Peter Stuyvesant College (1971-'78) in Groningen rechten studeerde (1978-1984) is een relatieve nieuwkomer in het Curaçaose advocatenwereldje. Ze heeft in korte tijd carrière gemaakt door bij verschillende geruchtmakende zaken als raadsvrouwe op te treden. Haar laatste optreden dat de aandacht van de media trok was toen ze tijdens de stakingen van de ambtenarenvakonden, enige weken geleden, verschillende vakbonden in de rechtszaal vertegenwoordigde. Dat kort geding, aangespannen om een einde te maken aan de stakingen, wonnen de overheden pro forma. De vakbondsleden gaven echter geen gehoor aan de oproep van de rehter het werk te hervatten.

Römer wordt de eerste vrouwelijke minister van justitie op de Antillen; ze is ook een van de jongste ministers die ooit benoemd wordt. Haar voordracht komt voor velen als een volslagen verrassing en volgens insiders werd pas heel kort geleden de knoop doorgehakt. Dat gebeurde nadat rond de voordracht nogal wat politieke touwtrekkerij heeft plaats gevonden. Er zijn legio namen van potentiële kandidaten genoemd, zoals mr. Dennis Evertsz en het ex-hoofd juridische zaken van de landsoverheid mr. Nelson Navarro. Van Evertsz was al enige tijd bekend dat vele PNP-ers niet stonden te springen hem als nieuwe minister te zien. Navarro, die bevestigde officieus te zijn benaderd, zou eerder deze week bekend hebben gemaakt geen belangstelling te hebben.

PNP-bestuurslid Dito Mendes sprak gisteren tijdens een t.v.-interview van een "PNP-er in hart en nieren afkomstig uit een echt PNP-nest." Dit herhaalde hij vandaag in gesprek met deze krant: haar vader en moeder waren zeer actief en direct betrokken bij de PNP. Dat is echter zeker niet het belangrijkste criterium geweest, aldus Mendes, vandaag in gesprek met de Amigoe. Haar proffesionele capaciteiten waren voor de groenen doorslaggevend mr. Römer voor te dragen. Zowel het bestuur als de wijkleidersvergadering gingen gisteren unaniem akkoord met haar voordracht. "Wij geloven in jonge mensen die goed en professioneel werk doen en dit is een signaal voor andere jongeren," aldus Mendes, die ontkende als zou haar voordracht als donderslag uit heldere hemel komen. "Wij hebben haar twee weken geleden gepolst, maar een en ander werd bewust binnenshuis gehouden om nare speculaties te voorkomen. Een andere tactiek zou je kunnen zeggen."

Het PNP-bestuurslid erkende dat er rond deze benoeming het een en ander minder goed is verlopen. Dat komt door de "tactische fout" die vertrekkende minister Ivo Knoppel maakte door 6 maanden geleden al aan te kondigen dat hij " dit jaar" zou opstappen. "Ja, dan gaat de molen natuurlijk draaien en worden namen genoemd. Erg vervelend allemaal. Maar we zijn er nu toch uit en hebben een uiterst geschikte kandidate."

Braam & Braam in nieuw onderkomen

■WILLEMSTAD — Het advocatenkantoor Braam & Braam is weg uit Punda en zit sinds gisteren officieel in een nieuw pand aan de Comanchestraat 16 op Biesheuvel. Braam Sr. en Jr. (hier naast elkaar op de foto met hun echtgenoten) besloten geen openingsreceptie te geven, maar overhandigden een donatie aan mr. Lisbeth Hoefdraad van het Mgr. Verriet Instituut. Verder op de foto onder anderen collega's mr. Stuart de Windt (geheel links) en mr. Jacqueline St. Jago (links achter Berti Braam Jr).

Prijzen St. Maarten met 0,2% omhoog in oktober

PHILIPSBURG/WILLEMSTAD — Het consumenten prijsindexcijfer voor Sint Maarten reeks totale bevolking is in de maand oktober 1991 met 0,2 procent gestegen ten opzichte van de maand augustus 1991. Het indexcijfer was 102.0 in de maand augustus 1991 en is 102.2 geworden in oktober 1991.

Tussen augustus 1991 en oktober 1991 werden de voornaamste prijsstijgingen waargenomen in de sectoren 'dranken en rookwaren' (1,7%), 'wonen' (0,8%), 'woninginrichting en huisraad' (0,8%), en 'vervoer en communicatie' (0,6%). Prijsdalingen werden waargenomen voor de sectoren 'voeding' (1,0%), 'recreatie en ontwikkeling' (0,7%) e· 'overig' (0,2%).

In deze periode zijn vooral elektriciteit, vervoersmiddelen, huishoudelijke artikelen en dranken duurder geworden. Prijsdalingen werden onder meer waargenomen voor aardappelen, groenten, fruit en recreatieartikelen.

Tussen oktober 1990 en oktober 1991 liep het consumenten prijsindexcijfer reeks totale bevolking op van 100.0 naar 102.2, wat een stijging betekent van 2,2%. De gemiddelde stijging over de afgelopen twaalf maanden bedraagt 4,0%. Vergelijking van twee aaneensluitende twaalfmaandsgemiddelen geeft een betrouwbaarder beeld van lange termijn-ontwikkeling van de inflatie, omdat incidentele ontwikkelingen een minder storende invloed hebben. Dit blijkt uit de gegevens die door het Centraal Bureau voor de Statistiek zijn berekend.

Mutaties in het consumenten prijsindexcijfer voor Sint Maarten reeks totale bevolking per sector: voeding -1,0%; dranken en rookwaren +1,7%; kleding en schoeisel +0,1%; wonen +0,8%; woninginrichting en huisraad +0,8%; gezondheidszorg -; vervoer en communicatie +0,6%; recreatie en ontwikkeling -0,7%; overig -0,2% en totaal +0,2%.

***

De prijs van f 1 miljoen is bij de maandelijkse uitloting van de premie-obligaties van het Nederlands KANKER INSTITUUT is gevallen op het nummer 033069. Het bedrag is met ingang van 4 mei opvraagbaar.

***

Kranslegging dodenherdenking

WILLEMSTAD — Op maandag 4 mei zullen om negen uur 's morgens bij het gedenkteken aan het Waaigat degenen die gedurende de Tweede Wereldoorlog, waar ook ter wereld, zijn gevallen bij de verdediging van de belangen van het koninkrijk op sobere wijze worden herdacht.

De plechtigheid geschiedt in tegenwoordigheid van gouverneur mr. Jaime Saleh, burger- en militaire autoriteiten alsmede nabestaanden van gevallenen en deputaties van de Krijgsmacht.

Beroving in winkelstraat van Punda

WILLEMSTAD — **In de nacht van vrijdag op zaterdag is in Punda een achttien-jarige jongen beroofd door een man. Dat gebeurde in de Columbusstraat. De rover duwde de jongen een pistool onder de neus en nam hem een portemonnaie af met daarin 120 gulden. De politie heeft wel een signalement van de man, maar heeft nog geen aanhouding kunnen verrichten, zo werd vanochtend gemeld.**

Oprichting monumentenfonds

WILLEMSTAD — Maandag 4 mei wordt de oprichting van het Monumentenfonds Curaçao een feit. Dat gebeurt tijdens een openbare eilandsraadsvergadering die om 2 uur ' middags begint.

Op de agenda verschijnt verder deelneming in het aandelenkapitaal van de NV stadsherstel Willemstad en aankopen in het kader van het actieplan Willemstad, zo blijkt uit een dinsdag in de media te publiceren oproep van waarnemend gezaghebber Dito Mendes. Mendes neemt momenteel waar voor gezaghebber Cade Wilsoe die voor privé doeleinden in de VS verblijft.

Haïtianen aangehouden

WILLEMSTAD — Te Buena Vista heeft de politie zeven illegaal op het eiland verblijvende Haïtianen opgepakt. Zij zijn overgebracht naar het bureau van de Vreemdelingendienst.

Michiel Bijkerk in intensive care

WILLEMSTAD — De ex-hongerstaker, Michiel Bijkerk, is sinds afgelopen woensdag opgenomen in de intensive care afdeling van het Curaçaose St. Elisabeth Hospitaal. Zijn gezondheidstoestand zou erg slecht zijn en zijn overlevingskansen klein. Zo vernam de Amigoe van niet-medische insiders die Bijkerk bezocht hebben.

Officieel echter kon deze krant niemand bereiken voor enige toelichting: de p.r. afdeling van het Sehos is al ettelijke dagen telefonisch onbereikbaar, de behandelende specialist van Bijkerk, neuroloog Rico was vandaag niet te bereiken, terwijl bij de intensive care-afdeling niemand gemachtigd was mededelingen te doen.

De op Bonaire wonende advocaat Bijkerk, die tot twee maal toe voor geruime tijd in hongerstaking ging om te protesteren tegen vermeende politie-mishandeling op de Antillen, werd woensdag 15 april in het Sehos opgenomen. Hij zou daarvoor een fikse griep hebben gehad die gepaard ging met buikloop. Na hiervan hersteld te zijn werd hij weer onwel. De omstreden jurist werd toen hij wederom ziek werd door zijn arts op Bonaire aangeraden zich in het Sehos te laten opnemen.

Hier is zijn gezondheidstoestand nog verder verslechterd en Bijkerk zou zelfs verlammingssverschijnselen vertonen. Hij zou, aldus onze bronnen, erg ziek zijn en zelfs kans lopen als gevolg van deze kwaal te overlijden.

Wat er exact met Bijkerk aan de hand is en of hij inderdaad ernstig ziek is, was officieel niet te achterhalen. Vast staat wel dat hij ook vanochtend nog opgenomen was in de intensive care-afdeling.

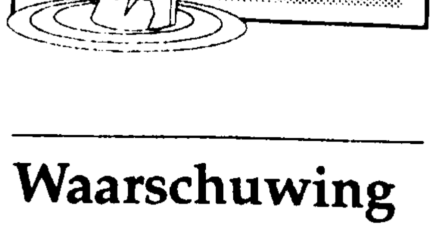
Bankrekening voor Christoffel

■WILLEMSTAD — Gisteren werd het bankrekeningnummer bekend waarop donaties kunnen worden gestort voor de stichting Christoffel Fonds 1992. Dat luidt: 872167 bij Maduro & Curiels Bank.

Het bestuur en enkele oprichters van de stichting Christoffel Fonds 1992 in het kantoor van notaris mr. Mike Alexander. Van links naar rechts: Ard Hovers (managing director van Caribbean Media Consultants), secretaris dr. Dolfy Debrot (onderdirecteur van Stinapa), voorzitter dr. Watty Bakhuis (directeur Stinapa), ... Mike Alexander, mr. ing. Jacky Voges, mr. drs. Steven van der Velden en Peggy Römer.

VOETBAL / MILAAN - Het San Siro-stadion in Milaan, thuishaven van AC Milan en Internazionale, krijgt een nieuwe grasmat. De kosten van het projekt, rond de drie miljoen gulden, worden betaald door AC Milan. De kwaliteit van de grasmat in San Siro is al jaren een onderwerp van discussie. De gemeente Milaan, eigenaar van het stadion, heeft geen geld voor een nieuwe grasmat. Omdat AC Milan voor de kosten opdraait behoeven AC Milan en Inter ... minder huur te betalen voor het gebruik van het stadion.

Waarschuwing

WAARSCHUWING AAN prefab-bouwers. Het woonhuis gelegen tegenover Terrasse a la mer te Brakkeput Abao is niet geleverd noch gebouwd door Timmerfabriek Geurds, Finish Hardware, SKKK of enige andere NV op naam van Rick Geurds. Ondergetekende heeft op Geurds nog een gerechtelijke vordering van NAf 100.000,- wegens wanprestatie en oplichting.

●A. Will,
Curaçao,
tel. 672671

Saluutschoten

WILLEMSTAD — Ter gelegenheid van de viering van Koninginnedag op 30 april aanstaande zullen vanaf het voormalige Bastion 'De Kromme Lijn' op Punda saluutschoten worden afgegeven en wel:

Om acht uur 's morgens 33 saluutschoten, om twaalf uur 's middags 35 saluutschoten en om vier uur 's middags 33 saluutschoten.

Ennia-schaaktoernooi

WILLEMSTAD — **In de op donderdag j.l. gespeelde tweede ronde van de finalronde van het Ennia-schaaktoernooi wist Amindo Naarden in een interessante aanvalspartij Henk Strating te verslaan.**

Onmiddellijk na de opening van de partij (Engels) entameerde Henk (zwart) een krachtige aanval op de witte koningsvleugel. Zwart lag echter achter in de ontwikkeling van zijn stukken en de stelling van zijn koning, die aan de lange zijde had gerocheerd, was kwetsbaar. Amindo rook meteen zijn kans en zonder zich veel te bekommeren van zwarts aanval zette hij met dame, lopers en paard een heftige tegenaanval in contra de zwarte koningsstelling. Ondanks hardnekkig verzet van zwart, drong wit met dame en paard zijn stelling binnen en wist de zwarte monarch, wegens ondekbaar mat, op de 22e zet tot overgave te dwingen.

In de partij (Konings-Indisch) tussen Cleofis Thomas (wit) en Alvin Smith, beheerste wit het centrum en had hij geruime tijd het intiatief. Zwarte stukken hadden weinig beweging vrijheid doch toen wit zijn stukken in stelling bracht voor een aanval op de zwarte rochadostelling, wist de gerouitineerde Alvin door ruil van in het volgend eindspel met zwart: toren, loper, paard en vijf pionnen en wit: toren, twee paarden en vijf pionnen het initiatief naar zich toe te trekken. Winst voor een van beiden zat er in de gecompliceerde stelling echter niet in, totdat wit op de 42e zet een misgreep deed, waardoor zwart een paard won en later de partij.

De overige uitslagen van deze ronde waren: F. Gerard - J. Bet 0-1 (def.); S. Maduro - F. Mensing 1-0 en W. Richardson vrij.

De derde ronde wordt op dinsdagavond 28 april om half acht gespeeld in Landhuis Zeelandia met de volgende partijen: F. Mensing -F. Gerard; L. (Alvin) Smith -W. Richardson; H. Strating -c. thomas; J. (Sjaak) Bet - A. Naarden; S. Maduro vrij.

Verdovende middelen

WILLEMSTAD — Bij inspectie van een groep mannen op Pietermaai heeft de politie een zogenaamd jackknife en een hoeveelheid marihuana gevonden. De politie verrichte geen aanhouding maar nam slechts de goederen in beslag. Bij een gelijksoortig onderzoek te Coronet moest de 20-jarige W.A. vijf marihuanasigaretten en een mes afstaan.

Verlichting sportvelden

ORANJESTAD — Het verlichtingsprojekt voor de sportvelden dat vorig jaar van start ging, zal in de komende weken worden voortgezet met de installatie van verlichting in eerste fase. De vijf terreinen die in eerste fase aan de beurt komen, zijn in volgorde: Aruba Juniors, Bubali, Centro di Barrio Dakota, Caiquetio en Universal. De masten en lichten zijn afgelopen donderdag op Aruba aangekomen. De werkzaamheden zullen gecoördineerd worden door het bureau van de minister van justitie en sport, Idefre en aannemer Oduber. Dienst openbare werken zal toezicht uitoefenen en de volgende overheidsdepartementen en personen zullen de werkzaamheden uitvoeren: DOW, KIA, DTI, Arvefa, Joe Mendez Adventure Golf, Rosendo Aparicio en Thiel Corporation.

ORANJESTAD — Er is een wijziging gekomen in het schema van Filmliga Aruba voor deze maand. In plaats van 'The Ruling Class' met Peter O'Toole zal 'Jesus Christ Superstar' worden vertoond. Deze 'rock opera', opgenomen in Israël, heeft veel prijzen in de wacht gesleept. De voorstelling is op zondag 26 april om half negen 's avonds in Cas di Cultura.

Esso bedient Coastal klanten

REINA BEATRIX AEROPUERTO — Van Esso Petrolero Aruba wordt vernomen dat met Coastal een overeenkomst werd gesloten voor het bedienen van Coastal klanten met brandstof op de Arubaanse luchthaven. Sinds acht april neemt Esso Petrolera brandstof af van de Coastal raffinaderij en levert dit aan zowel de eigen klanten als die van Coastal. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het goed getrainde personeel en materiaal van Esso. De afgelopen jaren heeft het bedrijf geïnvesteerd in ultra modern materiaal zoals computer-terminals en modern onderhoud en opslag, waardoor alle vliegtuigen efficiënt en veilig kunnen worden afgehandeld. Dit jaar gaat Esso haar terminal verder uitbreiden, waar een investering van een miljoen florin mee is gemoeid. Esso is verheugd op deze wijze te kunnen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van Aruba.

De Minister van Publieke Werken en Volksgezondheid maakt bekend, dat een ingekomen verzoekschrift ter verkrijging van een KOFFIEHUIS-EN RESTAURANTVERGUNNING B ter exploitatie in het hoekpand gelegen aan de Emmastraat/Elleboogstraat ingaande 27-4-1992 gedurende 14 dagen op het Bestuurskantoor, bij het Centraal Bureau Juridische en Algemene Zaken ter inzage ligt. Bedoelde vergunningen geven recht tot verkoop in het klein van o.a. sterke drank en van op eenvoudige wijze te bereiden spijzen voor gebruik ter plaatse voor welke de vergunningen gelden. Gedurende genoemde termijn van 14 dagen heeft een ieder het recht schriftelijk zijn bezwaren tegen verlening der vergunningen kenbaar te maken.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE
..en van 08.30-12.00/14.30-17.30 uur; ..erdag gesloten.

TELEFOON
..333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: ..39, 22316 en 24508. Pageboy 127-..57.

TELEFAX: 22368.

..NKREKENINGNUMMER
..815.445 Banco di Caribe.

POLITIE
..

ALARMCENTRALE
..

* * * * * * * *

..EKERTJES verschijnen op dinsdag en ..dag en kunnen iedere dag tussen 08.00-..00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; ..alve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die ..maandag en donderdag vóór 10.00 uur ..en zijn, kunnen de dag daarop (dus ..dag en vrijdag) verschijnen.

* * * * * * * *

..OSCOPEN
..erdag
..IVE-IN: 20.30+24.00 uur **Harley ..vidson and the Marlboro Man** (drama; 18 jr.).
..NCIPAL: 20.30 uur **Frankie & Johnny** (comedy/drama; 18 jr.)
..ndag
..IVE-IN: 21.00 uur **Harley Davidson and the Marlboro Man** (drama; 18 jr.).
..NCIPAL: 20.30 uur **Frankie & Johnny** (comedy/drama; 18 jr.)

* * * * * * * *

..CHTREGELING DOKTOREN
..erdag t/m zondag van 09.00-10.00/ ..30-18.00 uur):
..jestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki

..dert, Paradera en Sta. Cruz: dokter R. ..da, Irenestraat 21. Tel.: 21839/21380. ..Chiquito, Savaneta en San Nicolas: ..der C.E. Zaandam via Centro Medico ..n Nicolas (tel.: 48833) of via Alarmcen-..m (115).

* * * * * * * *

..TICA'S
..chtdienst)
..bo brug: Santa Anna, Noord 41B/41C. ..: 68181.
..ba di brug: San Nicolas, B. v/d Veen ..penveldtstraat (San Nicolas), tel.: 45712.

* * * * * * * *

..OR BRANDGEVALLEN, ongelukken ..en of ander ongeluk gelieve Alarmcen-.., tel.: 115, op te bellen.

* * * * * * * *

..NTRO MEDICO CARABOBO
..elandstraat 7, tel.: 21777)
..wacht heeft dra L.G. Beke-Martínez, ..: 24696.

* * * * * * * *

..T GELE KRUIS ARUBA ..GELINGENBUREAU
..oningstraat 22, tel.: 24444)
..elijks geopend van 07.30-12.00/13.50-..00 uur; maandag te Paradera (tel.: ..43) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San ..colas (45906)/Noord (23425) van 08.00-..00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) ..n 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota ..008), Oranjestad (23168), Savaneta ..020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00

* * * * * * * *

..ORMATIECENTRUM KONINGIN WIL-..LMINA FONDS (voor de kankerbestrij-..g op Aruba)
..opend van maandag t/m vrijdag van ..30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 ..achter de pastorie van Oranjestad).

* * * * * * * *

..RCOTICS ANONYMOUS HEL-..LINE
..: 38989 **(24 uur per dag).**

* * * * * * * *

..S-HOTLINE
..agen? Bel dan 23040/27352 ..sen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

* * * * * * * *

..DA/PRIDE
..n Walbeeckstraat 25, tel.: 32999)

..opend op dinsdag, woensdag en don-..dag van 14.00-18.00 uur voor inlich-..gen omtrent preventie alcohol/drugsmis-..ik.

* * * * * * * *

..NESTY INTERNATIONAL ARUBA
..O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

* * * * * * * *

..ERENARTSEN
..Barendsen en T.J.M. Wools, tel.: 21720. ..or spoedgevallen buiten kantooruren ..: 115.

* * * * * * * *

..LEARUBA
..TERDAG: 18.00 Cartoons; 19.00 ..ecial; 19.24 Style with Elsa Klensch; ..44 Big Story; 20.00 Nos cu Nos; ..00 Prime News; 21.30 Playoff NBA ..sketball; 23.30 Sports Tonight; 24.00 ..uiting.

..NDAG: 16.00 Studiosport; 17.20 ..l Wonder; 17.41 Movie; 19.30 ..wtime; 20.30 Health Week; 20.45 ..k in Review; 21.30 Playoff NBA ..sketball; 23.30 Sports Tonight; 24.00 ..uiting.

* * * * * * * *

..VERSEN
..ORT
..ETBAL (AVB): 20.00 uur San Luis ..portivo vs RCA/Shell Barlock - RCA-..tion.

* * * * * * * *

..NDAG
..VERSEN
..ORT
..NIS ARUBA: 11.00-13.15 uur vlie-..wedstrijden - terrein te Californië.

SOFTBALL **(ASB):** 10.00-14.00 uur voortzetting kampioenschap '91/'92 op Duracel-terrein en in Caribe Ballpark.

BOWLING: vanaf 08.00 uur start int. toernooi - Eagle Bowling Palace.

* * * * * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

SPORT
BOWLING: vanaf 08.00 uur vervolg int. toernooi - Eagle Bowling Palace.

* * * * * * * *

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.

* * * * * * * *

Proeftocht met de Wyvern II

Vier zeilers maken kennis met noordelijke Aruba-route

ORANJESTAD — Vier zeilers hebben de gemoederen op Aruba de afgelopen week behoorlijk bezig gehouden. 'Thuishaven' café de Plaza plaatste in Amigoe zelfs een advertentie met de tekst "boot met opvarenden gezocht". De reden tot al deze commotie: een try-out zeiltocht met het ruim zestien meter lange schip 'Wyvern II' vanuit Aruba naar Bonaire. De moeizame start (na 24 uur bevond de zeilboot zich pas ter hoogte van de Lago) was het begin van een uiteindelijk sportieve prestatie: zowel om Aruba, Curaçao als Bonaire werd binnen 82 uur een ronde gevaren.

Kapitein Gerard van Erp koos niet voor de gulden middenweg om via de Arubaanse zuidkant naar Curaçao te zeilen, maar via de noordkant. Van Erp: "We zeilden ongeveer tot vijftig mijl buiten de Arubaanse kustlijn. Ik had eerlijk gezegd verwacht dat de stroming daar minder sterk zou zijn maar dat was niet het geval. Het is natuurlijk frustrerend als je na 24 uur ploeteren met enorme tegenwind en sterke stroming nog steeds de Lago in zicht hebt. Maar we hebben hard gewerkt, gaven de moed niet op en weten nu dat het mogelijk is via de noordkant richting Curaçao te varen. Dat is in ieder geval een ervaring die niemand ons meer afneemt".

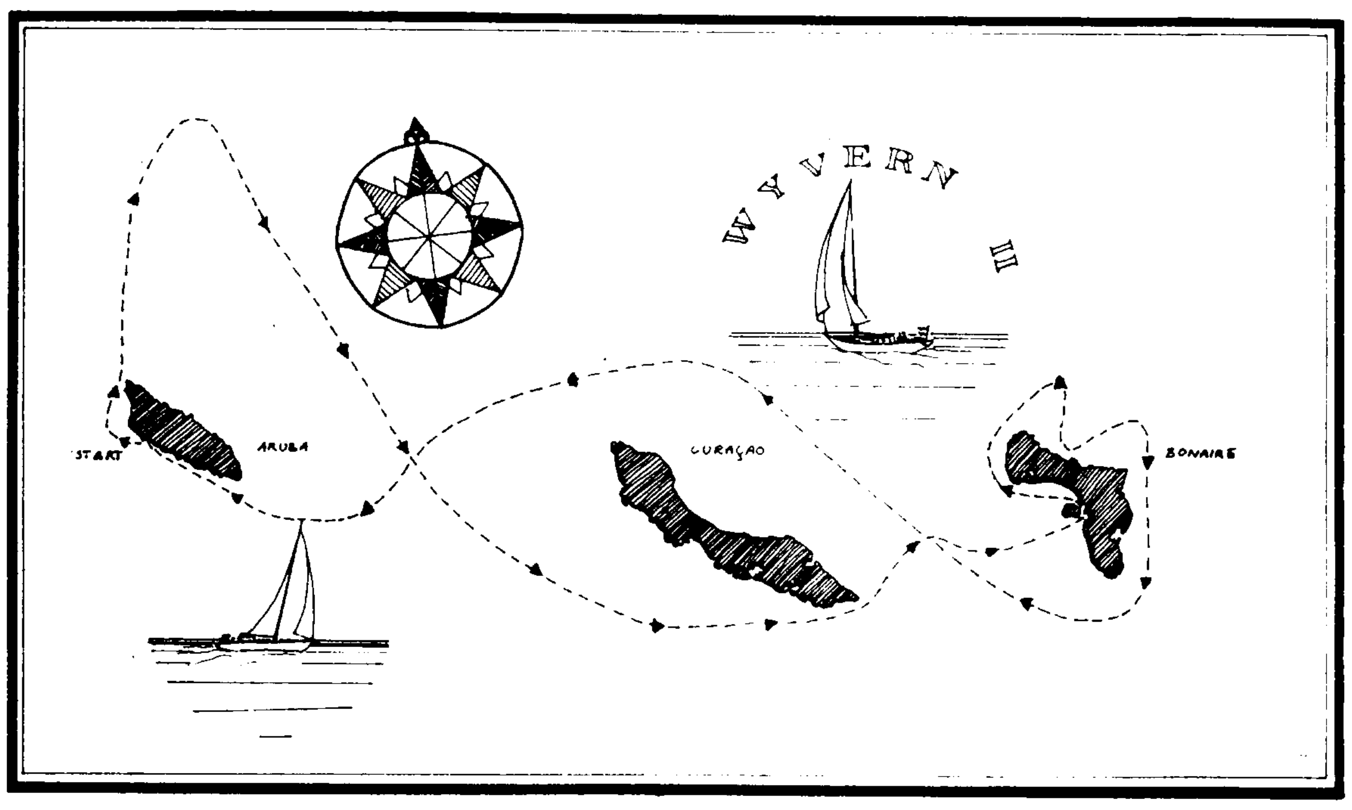
Bemanningslid Jan Pieter Rijnsaardt vertelt dat ze na terugkomst op Aruba veel commentaar van verontruste kennissen en vrienden kregen. "De raarste verhalen deden de ronde. Zo vertelde Ruud van Velzen, eigenaar van een sportvisbedrijf, bij onze terugkomst dat hij urenlang heeft geprobeerd om De Wyvern te bereiken maar er kwam geen verbinding tot stand". Van Velzen: "Dat klopt, ten einde raad ben ik contact gaan zoeken met andere schepen en tankers. Ik kreeg iedere keer nul op rekest. Zelfs de havendiensten zeiden het schip niet gesignaleerd te hebben. Je snapt dat op Aruba al snel grote ongerustheid ontstond".

"Intussen lag De Wyvern al lang op Bonaire verankerd en genoten wij van een welverdiend **koud biertje**", gniffelt stuurman Leo van der Heyden. "Wij hadden geen notie van de zorgen die op Aruba waren ontstaan. Hoewel we ontzettend moe waren hebben we genoten van het mooie en gezellige Kralendijk. Na twee overnachtingen zijn we weer vertrokken. Voordat koers naar Aruba werd gezet, hebben we nog snel een ronde om Bonaire gemaakt zodat we alle eilanden omcirkeld hadden. De terugreis van Bonaire naar Aruba duurde zestien uur. De gehele tocht hebben we 854 kilometer afgelegd".

Bemanningslid Jean Pierre van den Eerenbeemt werkt al enkele jaren bij 'Windsurfing Aruba' en heeft veel ervaring met zowel zee, wind als stroming. Van den Eerenbeemt: "Tijdens deze trip is weer eens bewezen dat in het Caribisch gebied de wind op Aruba het sterkst en zeer constant is. Dat bleek bij het vertrek vanuit de haven in Oranjestad en ook bij terugkomst. De tocht die wij hebben gevaren zou daarom een fantastisch trajekt voor zeilwedstrijden zijn.

Aruba heeft alle faciliteiten om dit soort watersporttoerisme naar zich toe te halen, waarbij de moeilijkheidsgraad natuurlijk een interessant wedstrijdelement zou zijn. Het is jammer dat die unieke mogelijkheid tot nu niet nog niet is benut".

De Wyvern (letterlijk: gevleugelde draak) weegt dertig ton en is bijna een halve eeuw oud. Eigenaar Van Erp was ongeveer vier jaar doende met restauratiewerkzaamheden en liet de boot vorig jaar vanuit Nederland overkomen. Na een tocht van maar liefst 35 zeildagen arriveerde de klassieker in de haven van Aruba. Het is de bedoeling dat het schip in de toekomst vanuit Aruba luxe dagcruises gaat maken. Ook is Van Erp van plan regelmatig naar Bonaire en Curaçao te zeilen; daar toeristen op te pikken en vervolgens een aangename toer naar Aruba te verzorgen. Binnenkort yertrekt hij voor een tweede try-out naar Las Piedras in Venezuela. "Voordat ik definitief toeristische tochten aan ga bieden wil ik allerlei routes varen en verschillende eilanden en plaatsen aangaan. Veiligheid en service staan daarbij voorop en met iedere try-out leer ik weer nieuwe dingen", besluit Van Erp.

■ De uitgetekende route van de try-out zeiltocht vanuit Aruba naar Bonaire geeft duidelijk aan hoe De Wyvern II de drie eilanden heeft omcirkeld.

Een afsluitende champagnetoast in de kajuit op het 82 uur durend 'gevecht' met de Caribische zee. Vlnr: Gerard van Erp, Jan Pieter Rijnsaardt en Jean Pierre van den Eerenbeemt. Vierde bemanningslid Leo van der Heyden is de fotograaf van deze kiek. Arubaanse kunst op World Expo '92

Air Aruba: 'Vermogen drastisch vergroten'

ORANJESTAD — Naar aanleiding van een ANP-bericht hebben de Nederlandse media aandacht besteed aan de gang van zaken bij Air Aruba. Het NRC berichtte gisteren hier uitvoerig over. Air Aruba wil haar vermogen drastisch vergroten en zal het aantal lijndiensten binnenkort uitbreiden.

Op vijftien april hebben de aandeelhouders van Air Aruba een nieuw ondernemingsplan goedgekeurd. Door een extra geldinjektie hebben de aandeelhouders er voor gezorgd dat de maatschappij voorlopig aan al haar verplichtingen kan voldoen en haar kwaliteit en service kan verbeteren.

De Air Aruba-direktie is zeer verbolgen over publikaties die suggereren dat de maatschappij niet aan haar verplichtingen zou kunnen voldoen. Premier Nelson Oduber zou hebben gesproken over een 'bodemloze put'. "Onze aandeelhouders hebben juist besloten meer geld in de onderneming te steken. De bezetting van onze toestellen is nu nog gemiddeld 63 procent. We werken er hard aan dat te verbeteren. Vanaf vijf juni komt er weer een derde wekelijkse vlucht tussen Amsterdam en Aruba bij. We hebben 45 nieuwe stewardessen in opleiding en we willen eigen bemanningen in dienst nemen", aldus Salas.

Het NRC beweert van de direktie vernomen te hebben dat het ondernemingsplan ook aan de Arubaanse regering is voorgelegd. Een van de onderdelen is een verhoging van het garantievermogen door een uitgestelde lening onder overheidsgarantie. Minister ing.Roland Laclé zei desgevraagd dat die mogelijkheid serieus wordt overwogen. Hij noemde de luchtvaart "een risicovolle onderneming". Een belangrijk punt voor de regering is dat Air Aruba dertig procent van toeristen die Aruba bezoeken vervoert. Laclé zei ook dat Air Aruba schade heeft geleden door het wegvallen van Air Holland. Astrid Salas, verkoopmanager voor Europa, liet weten dat de schade hiervan vier miljoen gulden zou bedragen. Belangrijkste oorzaak was dat op dat moment een groot aantal vliegtickets was betaald aan Air Holland, die door Air Aruba moesten worden vergoed. Bovendien daalde het vertrouwen van Arubaanse en Europese klanten van Air Aruba zeer plotseling.

Volgens het nieuwe ondernemingsplan zou de lening van het pensioenfonds kunnen worden omgezet in een achtergestelde lening, waardoor het garantievermogen met vijf miljoen toeneemt. Verder wil de direktie meer leningen aantrekken en aandelen van Air Aruba uitgeven onder beleggers en particulieren. In vijf jaar tijd wil de direktie het garantievermogen opkrikken tot twintig miljoen gulden. Air Aruba houdt er rekening mee het eerste halfjaar aanloopverliezen te zullen lijden en dat de maatschappij drie jaar nodig zal hebben om die volledig weg te werken.

Huurwaarde niet meer belastbaar

ORANJESTAD — Minister van financiën, ing.Roland Laclé, maakte enkele belastingwijzigingen bekend die budgettair neutraal zullen zijn en waarbij niemand benadeeld zal worden. Zo zal de huurwaarde van een eigen woning niet meer belastbaar zijn, hetgeen volgens de minister een reductie inhoudt. De intrest op hypotheekleningen zal aftrekbaar blijven.

Grondbelasting zal tot een bedrag van 75 duizend florin belastingvrij zijn en boven dit bedrag betaalt men vijf promille. Laclé: "De belastingbetaler zal niets extra's hoeven te betalen, terwijl de inkomstenbelasting zal dalen". De minister verklaarde dat momenteel wordt gewerkt aan een wetsontwerp hierover dat naar de Staten zal gaan. Deze wijzigingen zullen in het belastingjaar 1992 van kracht gaan. Zoals bekend besloot de regering enige tijd geleden al om de gebruiksbelasting af te schaffen.

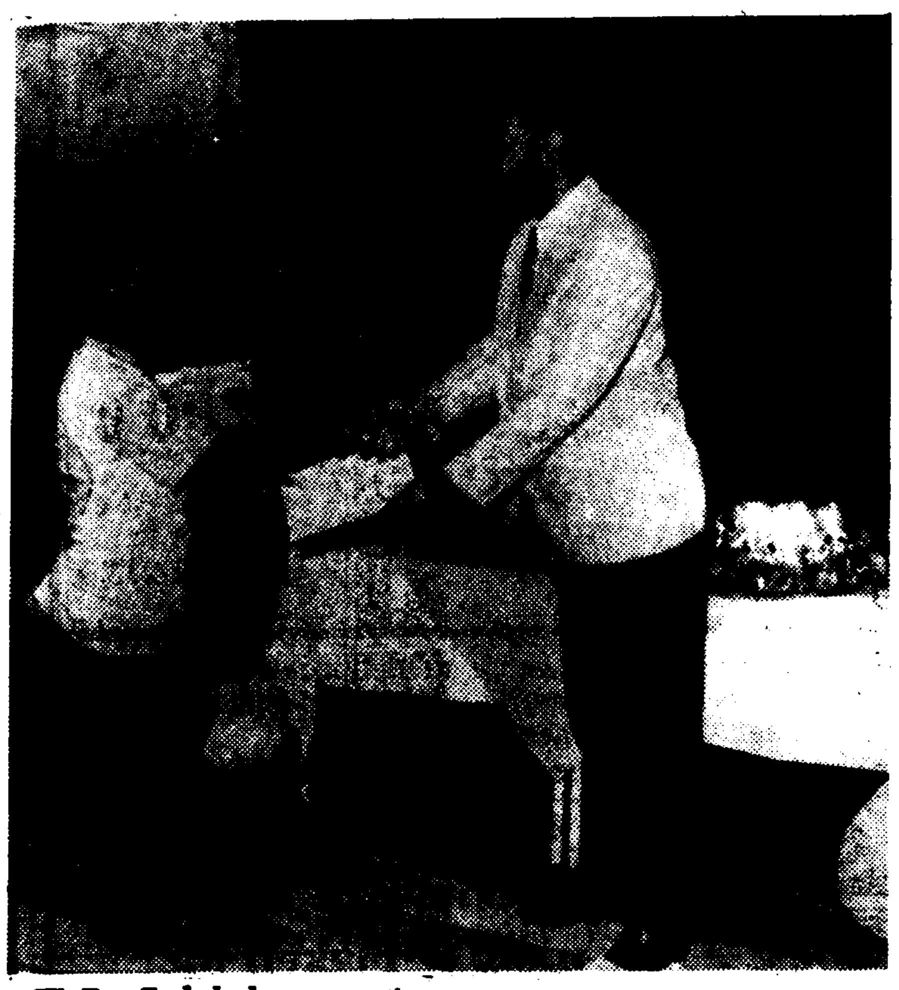
Weightwatchers

ORANJESTAD — Weight Watchers Aruba start een nieuw programma onder de naam 'Quick Control Programma', dat in de week van vier tot en met zeven mei aanstaande geïntroduceerd zal worden op de bekende cursusadressen. Het programma is een uitbreiding en extra service op het huidige 'à la carte' programma met twaalf heerlijke en makkelijke kant en klare weekmenus. Voor verdere informaties kan contact worden opgenomen met Linda Lopez telefoon 25435.

Workshop management

ORANJESTAD — AHATA en CHT houden een workshop op Aruba over middenen topmanagement voor de toeristenindustrie. De sessies worden vrijdag en zaterdag in Talk of de Town onder leiding van John Adams gehouden. Hij zal het voornamelijk hebben over verschillende werkwijzen voor tarieven en de bezettingsgraad zodat zoveel mogelijk inkomsten kunnen worden verkregen. AHATA en CHT hebben vier managament sessions voor het komende jaar gepland.

Diploma's voor ouders

■ *De Sedukal verzorgde onlangs een cursus voor ouders die in samenwerking met enkele scholen en gecoördineerd door Maida Cijntje werd gegeven.*

Op 15 april werd de cursus afgesloten met de uitreiking van diploma's aan de ouders van leerlingen die de Dornasol en Jo Corsen kleuterschool bezoeken.

De uitreiking werd gedaan door drs. Henry Vijber, hoofd van Sedukal.

Beroving

WILLEMSTAD — Een man met volgens de politie een donkere huidkleur heeft donderdagochtend in winkelcentrum Colon een overval gepleegd. Hij liep een zaak binnen. Haalde een mes en een revolver tevoorschijn, bedreigde een verkoopster, nam twee sportbroeken mee en vertrok. Opgeroepen politieagenten zochten tevergeefs naar de man.

Prpic blij met hijsen Kroatische vlag

Na Becker ook Stich en Steeb in Monte Carlo uitgeschakeld

MONTE CARLO - Na Boris Becker zijn ook de Duitsers Michael Stich en Carl Uwe Steeb uitgeschakeld in het met 2,2 miljoen gedotceerde tennistoernooi van Monte Carlo.

In de kwartfinales verloor Wimbledon-kampioen Stich na een heftig gevecht van de Kroaat Goran Prpic: 6-7 6-4 6-7. Steeb begon sterk tegen de Fransman Arnaud Boetsch, maar werd vervolgens weggevaagd: 6-1 2-6 0-6.

De andere halve finalisten zijn de Oostenrijker Thomas Muster en de Amerikaan Aaron Krickstein. Muster rekende af met de Zweedse revelatie Mikael Tillstrom (6-3 4-6 6-3) en Krickstein, donderdag oppermachtig tegen Becker, won met 6-1 7-6 van GOS-speler Andrej Tsjesnokov. De pairing voor de halve finales is Krickstein - Prpic en Muster - Boetsch.

Het duel tussen Stich en Prpic duurde twee uur en 37 minuten. De als derde geplaatste Duitser, die op een wild card het toernooi was binnengekomen, was na de uitschakeling van Becker en Forget de laatste speler van de top acht van de plaatsingslijst, die nog in de race was.

Prpic, nummer 33 van de wereld, verspeelde zijn kansen nog bijna aan het slot. Op 6-5 en 40-0 liet hij drie matchpoints onbenut, onder meer door een dubbele fout. Op het vierde wedstrijdpunt maakte de Kroaat alsnog de partij uit. "Ik maakte me al ongerust", zei hij na afloop. "Ik kon ineens geen bal meer raken."

KROATISCHE VLAG

Prpic zei dat het voor hem een mooi moment was om de Kroatische vlag boven het centre court te zien wapperen. "Dit was het mooiste succes voor mij dit jaar." Ook vorig jaar plaatste Prpic zich in Monte Carlo bij de laatste vier.

Tom Nijssen krijgt de gelegenheid Boris Becker ook in het dubbelspel te bestrijden. In de tweede ronde van het enkelspel snoepte de Limburger Becker een set af. Met de Tsjechoslowaak Cyril Suk treedt Nijssen zaterdag in de halve finales aan tegen Becker en Stich.

Voor Stefanie Rottier kwam in het met 185.000 gulden gedoteerde toernooi van Kuala Lumpur het einde in de kwartfinales. Ze verloor daarin gedecideerd van de als tweede geplaatste Indonesische Basuki (4-6 0-6).

Spannende strijd om America's Cup

SAN DIEGO - De Stars and Stripes van de Amerikaan Dennis Connors (links) en de America 3 van zijn landgenoot Bill Koch gaan in de vijfde race in de finale-strijd (best-of-13) wie de America's Cup mag verdedigen, nagenoeg gelijktijdig over de startlijn.

De twee mannen op de boeg van beide boten houden scherp de starttijd in de gaten.

De America 3 staat na vier races voor. Ze hebben drie van de vier wedstrijden gewonnen.

In de poule van de uitdagers strijden Nieuw-Zeelanders en Italianen om de eer de winnaar van de strijd tussen de Amerikanen te mogen uitdagen. Inzet is een van de oudste zeil-torfeeën ter wereld: de America's Cup.

Dennis Connors heeft een aantal jaren geleden de Cup in Australië veroverd.

Dreigende voetbalstaking in Italië net voorkomen

ROME - Donderdag is een dreigende staking van de Italiaanse profvoetballers afgeblazen.

Dat gebeurde nadat vertegenwoordigers van de Italiaanse voetbalbond en de spelersvakbond in rome overeenstemming bereikten over een nieuwe regeling voor buitenlanders.

Per 1 juli van dit jaar mogen de clubs nog slechts twee spelers uit landen buiten de Europese Gemeenschap onder contract hebben. Uit EG-landen mogen onbeperkt spelers worden aangetrokken. De maatregel gaat op 27 april in.

Buitenlanders, die voor die tijd zijn aangetrokken, vallen buiten de nieuwe regel, zodat de vele Zuidamerikanen gewoon in Italiaanse dienst kunnen blijven. Overigens mag een club per wedstrijd niet meer dan drie buitenlanders opstellen. De nieuwe regeling is vooralsnog tot juni 1996 geldig.

Als vertegenwoordiger van niet-gebonden spelers was international Aldo Serena bij de besprekingen aanwezig. De spelers hadden voor het komende weekeinde met een staking gedreigd als er geen overeenstemming zou worden bereikt.

Systeem dit jaar een succes

Ook volgend seizoen EC I verspeeld in twee groepen

BRUSSEL - Het toernooi om de Europese beker voor landskampioenen zal ook volgend seizoen vanaf de kwartfinales in twee groepen worden gespeeld.

Volgens Lennart Johansson, de voorzitter van de Europese voetbal unie (UEFA), heeft het dit jaar voor het eerst ingevoerde systeem zo positief gewerkt, dat het voor herhaling vatbaar is. Dat verklaarde de Zweed na een vergadering van het dagelijks bestuur in Brussel. Op 20 mei zal in Londen bekeken worden of er nog kleine aanpassingen in de formule moeten worden aangebracht.

Voorts maakte Johansson bekend, dat de drie Baltische staten Letland, Litauen en Estland als voorlopige leden zijn aangenomen. Over definitieve toelating zal in juni in Goteborg worden gesproken. Dan zullen ook de aanvragen van Oekraïne, Rusland, Slovenië en Kroatië worden behandeld.

Ook werd in Brussel bepaald, dat de Zwitserse firma Team AG de rechten voor de televisie-uitzendingen van de 24 wedstrijden in de kwartfinales van het toernooi om de Europa Cup I heeft verworven.

Daarmee is een bedrag gemoeid van ruim honderd miljoen gulden. Negentien procent van die som vloeit in de kas van de UEFA, de rest valt volgens een vaste verdeelsleutel toe aan de deelnemende clubs en de betrokken nationale bonden.

Libische zakenlieden sponsoren

Twijfel over spelen van Monaco met shirtreclame

MONTE CARLO - De kans bestaat dat Monaco in de finale van het Europa Cuptoernooi voor bekerwinnaars tegen Werder Bremen op 6 mei in Lissabon aantreedt zonder shirtreclame.

De Monegasken, die de eindstrijd bereikten ten koste van Feyenoord, prijzen namelijk "Tamoil" aan. Dat is een oliemaatschappij die grotendeels eigendom is van Libische zakenlieden.

De Verenigde Naties troffen onlangs sancties tegen de Noordafrikaanse staat van Muammar Al-Gaddafi omdat Libische agenten verdacht worden van de aanslag op het Amerikaanse verkeersvliegtuig dat neerstortte in het Schotse plaatsje Lockerbie.

De Franse politici vragen zich momenteel om het hardst af of een voetbalclub wel reclame mag en kan maken voor een Libisch bedrijf.

Monaco ziet er geen been in zijn spelers met de naam van de bewuste oliemaatschappij op de borst het veld in te sturen. De nummer twee van Frankrijk vindt het Libische geld niet stinken.

Want hoe gek het ook mag klinken in het schatrijke vorstendom, ook prins Reinier moet de buikriem aanhalen.

In het belastingparadijs, waar de inwoners slechts zeven procent van hun inkomen aan de staat hoeven af te dragen, vielen de opbrengsten afgelopen jaar tegen, vooral door het wegblijven van de Arabische oliemiljonairs ten gevolge van de Golfoorlog.

Het Zuidfranse staatje overweegt zijn kostbare grondgebied uit te breiden met twee kunstmatige eilanden voor de kust en kan zich bij de onderhandelingen daarover geen internationale herrie - zelfs niet over de shirtreclame van zijn voetbalclub -veroorloven.

Verwacht wordt dan ook dat prins Rainier zijn liefhebberij ditmaal geen voorrang zal geven. Hoewel officiële cijfers niet bekend zijn, wordt het jaarbudget van Monaco geschat op 50 miljoen gulden, de helft van grootste rivaal Olympische Marseille en iets minder dan Paris Saint-Germain. De prins is de belangrijkste geldschieter, want in het fraaie stadion van Monte Carlo komen gemiddeld maar 4000 toeschouwers.

Aantal top-spelers nu afwezig

FIFA houdt vast aan datum beslissingsduel Jong Oranje

ZEIST - Het Nederlands Olympisch elftal speelt definitief op zondag 17 mei tegen Australië. De FIFA heeft de KNVB donderdagochtend laten weten dat aan deze datum niet te tornen valt.

De wedstrijd vindt plaats in het Football Stadium in Sydney en begint om 15.00 uur plaatselijke tijd. Oranje had om uitstel verzocht, omdat Ajax de woensdag ervoor in de finale van de strijd om de UEFA-beker tegen Torino speelt. Voor de Ajacieden in de selectie (Van der Sar, Roy, Kreek, Vink en De Boer) is het vervolgens te kort dag om op tijd fit in Australië te arriveren.

Bondscoach Nol de Ruiter zal met de selectie al op 7 mei van Schiphol vertrekken om zodoende ruim de tijd te hebben voor de acclimatisering. Daardoor kon hij ook de spelers van Feyenoord en Roda JC, die op 10 mei de finale van de strijd om de KNVB-beker spelen, uitnodigen.

De confrontatie met Australië in beslissend voor deelneming aan de Olympische Spelen van Barcelona. De thuiswedstrijd van Nederland is een week later, op 24 mei in Utrecht.

SELECTIE

De selectie ziet er als volgt uit:

Doel: Zoetebier (Volendam) en Boschker (FC Twente).

Veld: Heesen (Wageningen), Roest (FC Utrecht), De Boer, Karnebeek en Numan (FC Twente), Van Hoogdalem en Maas (RKC), Gorre en Refos (SVV/Dordrecht'90), Overmars (Willem II), Meijer en Lanckohr (MVV), Cocu (Vitesse) en Van der Gaag (Sparta).

Peter van Vossen naar Anderlecht

BRUSSEL - Peter van Vossen speelt volgend seizoen bij Anderlecht.

De Zeeuwse aanvaller, die vorige maand tegen Joegoslavië debuteerde in het Nederlands elftal, tekende voor drie jaar.

De 24-jarige Van Vossen kwam de laatste drie seizoenen uit voor Beveren. Hij had officieel nog een verbintenis voor een jaar. Beveren toonde zich echter bereid aan de transfer mee te werken.

Bij Anderlecht voetballen al de Nederlanders Bosman, Rutjes en Kooiman. Voor zijn komst bij Beveren speelde Van Vossen amateurvoetbal bij Vlissingen.

Nu weer finales EC-toernooien mogelijk

Conflict UEFA - België uitgepraat

BRUSSEL - Zeven jaar na het drama in het Heizelstadion mag de Belgische voetbal bond weer finales van Europese bekertoernooien organiseren.

Deze week kwam tijdens een bijeenkomst in Brussel een einde aan het conflict tussen de Belgische bond en de Europese voetbal unie (UEFA).

De Zweedse voorzitter Lennart Johansson van de UEFA zei na afloop van de verzoenende besprekingen, dat België weer kandidaat is voor het houden van een van de finales in de Europa Cuptoernooien in de toekomst.

De UEFA deed de Belgische bond in oktober vorig jaar in de ban toen de hoogste beroepsrechtbank in Brussel het eerder uitgesproken vonnis van drie maanden voorwaardelijke gevangenisstraf voor Hans Bangerter, de algemeen secretaris van de UEFA, bevestigde 'wegens grove nalatigheid'.

Tot dan was België met Nederland kandidaat voor de organisatie van de eindronde om het Europees kampioenschap in 1996. Na de maatregel van de UEFA, die veiligheidsgaranties eiste voor elke Europese wedstrijd op Belgische bodem, besloot de KNVB zich alleen kandidaat te stellen.

Bij het drama in Brussel in mei 1985, kort voor de finale van het toernooi om de Europacup voor landskampioenen tussen Liverpool en Juventus, vielen 39 doden. Belgie heeft de UEFA altijd mede-verantwoordelijk gehouden voor de gebeurtenissen.

Toen de UEFA de Belgische bond vorig jaar in de ban deed ontstak minister van binnenlandse zaken Louis Tobback in grote woede. Hij stelde, dat de Europese voetbal bond geen enkel recht had de Belgische wetten te dicteren. Hij kreeg steun voor zijn standpunt van andere landen in de Europese Gemeenschap.

Tijdens de bijeenkomst vonden de partijen elkaar. Johansson kwam de Belgen geheel tegemoet: "Wij hebben uitgelegd, dat we absoluut niet de bedoeling hebben om de Belgische regering te ringeloren. We leggen ons geheel neer bij de uitspraken van het gerechtshof."

Michel d'Hooghe, voorzitter van de Belgische voetbal bond, die in 1995 het eeuwfeest viert, zei: "Alle ontstane problemen door de uitspraak van de rechter zijn vandaag vergeven en vergeten. Dit is een moment van grote vreugde. De Belgische bond kan nu weer als volwardig lid van de UEFA functioneren."

Financieel akkoord KNVB en Oranje-raad

ZEIST - Het bestuur betaald voetbal van de KNVB heeft met de Oranje-raad een akkoord bereikt over de premies bij de eindronde van het toernooi om het Europees kampioenschap, in juni in Zweden.

In goed overleg is gekozen voor een stelsel waarin de hoogte van de premie afhankelijk wordt gesteld van het resultaat.

De hoogte van de vergoeding voor de drie oefenwedstrijden van Oranje werd vastgesteld op 3000 gulden per duel. De wedstrijden in de poule (tegen Schotland, het GOS en Duitsland) leveren een bedrag van in totaal 25.000 gulden de man op.

Het bereiken van de halve finales is goed voor 15.000 gulden per speler, terwijl een finaleplaats 25.000 gulden extra oplevert.

Cursus voor sportleiders

WILLEMSTAD — Op 13 mei start een nieuwe cursus van Sedreko voor sportleiders. In deze opleiding zal het accent vooral liggen op sociale aspecten en mentale begeleiding van jeugdige sporters.

Specifieke onderwerpen die aan de orde zullen komen, zijn: verantwoordelijkheden van de sportleider, problemen van de hedendaagse jeugd, administratie, vergadertechnieken, sport en het menselijk lichaam, ademhalingstechnieken, lichamelijke en mentale ontwikkeling, hygiëne, EHBO en mentale training.

De cursus duurt zeven weken, telkens twee keer per week, van half acht tot tien uur 's avonds. De cursusleiding berust bij Mike Samson.

Inlichtingen zijn verkrijgbaar bij Samson (tel.: 370919). Inschrijving kan geschieden op het kantoor van de Sedreko, Landhuis Hel, en wel bij Helen Ferdinandus of Cecil Garcia.

Sport Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
geopend op woensdag van 14.00-16.45 uur; vrijdag van 20.00-22.00 uur; zaterdag van 13.00-17.00 uur en zondag van 09.30-12.30 14.00-17.00 uur.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

BASEBALL
(Federashon di Belsbòl di Kòrsou)
AA-klasse
15.00 uur Santa Rosa Indians vs Lagun Stars - Tio Daou Ballpark te Zapateer.

****

ZONDAG
WIELRENNEN
(Curaçao Cycling Association)
08.00 uur start 55-km wegwedstrijd voor gebouw departement van Financiën (Punda) via verschillende districten naar de finish te Colon.

GEWICHTHEFFEN
(Powerlifting Federatie Curaçao)
10.00 uur benchpress/deadlift- wedstrijden - sporthal Sentro Deportivo Kòrsou.

SCHERMEN
09.30 uur Curaçaose senior sabelkampioenschappen in de B-, C- en S-klasse (heren) - gymzaal Mgr. Zwijssen College.

BASEBALL
(Federashon di Belsbòl di Kòrsou)
AA-klasse
10.30 uur Royal Scorpions vs Amstel Tigers;
14.30 uur Santa Rosa Indians vs Blue Hawks - Tio Daou Ballpark te Zapateer.
10.30 uur Wild Cats vs Lagun Stars;
14.30 uur Santa Maria Pirates vs Groot Kwartier Stars - Santa Maria Pirates Ballpark te Heintje Kool.

ATLETIEK
(Curaçaose Atletiek Bond)
17.30 uur start 10-km straatloop op de Rouvilleweg door de straten van Otrobanda naar de finish voor Hotel Otrobanda.

MINI-AUTORACES
09.30-18.00 uur competitie-wedstrijden - parkeerplaats te Waaigat.

MAANDAG
TAFELTENNIS
(Curaçaose Tafeltennis Bond)
14.30 uur jeugdtoernooi - zaal recreatiecentrum Irene Moreno te Suffisant.

****

Kwartet Russen leidt toernooi

Kasparov verassend vierde in schaaktoernooi Dortmund

DORTMUND - De spanning is in het sterk bezette schaaktoernooi van Dortmund naar het kookpunt gestegen.

Met nog twee ronden te spelen zijn er drie koplopers: de Russen Barejev en Salov en Ivantsjoek uit de Oekraïne. Dit trio heeft 4,5 punten, een half punt meer dan wereldkampioen Kasparov en de Indiër Anand.

In de zevende ronde slaagde Kasparov, die daags daarvoor van de Duitser Hubner verloren had, er niet in met wit lijstaanvoerder Barejev te overmeesteren. Hij moest in remise berusten. Barejev kreeg aan kop gezelschap van Ivantsjoek en Salov.

Ivantsjoek won met wit van de Engelsman Adams en Salov zegevierde met de zwarte stukken over Jeroen Piket. De Nederlandse kampioen, die gezelschap duidelijk te kort komt, blijft laatste met slechts anderhalf punt.

Stand: 1. Barejev, Ivantsjoek en Salov 4,5 punten, 4. Kasparov en Anand 4, 6. Kamsky 3,5, 7. Hubner en Adams 3, 9. Sjirov 2,5, 10. Piket 1,5.

Timman vraagt time-out aan

LINARES - Jan Timman heeft vrijdag gebruik gemaakt van zijn timeout in de halve finales van het kandidatentoernooi.

De Amsterdammer had in Linares met zwart moeten aantreden voor de negende en voorlaatste partij tegen Artoer Joesoepov. Timman leidt na acht partijen met 4 1/2 - 3 1/2.

De negende partij staat nu voor zaterdag (vandaag) op het progamma. De vier halve finalisten hebben het recht op één time-out gedurende de tweekamp over tien partijen. De Brit Short maakte er eerder gebruik van.

Timman is de tweede. Joesoepov en Karpov hebben nog geen extra vrije dag opgenomen. In het duel tussen Short en Karpov leidt Short na acht ronden eveneens met 4 1/2 - 3 1/2.

*****

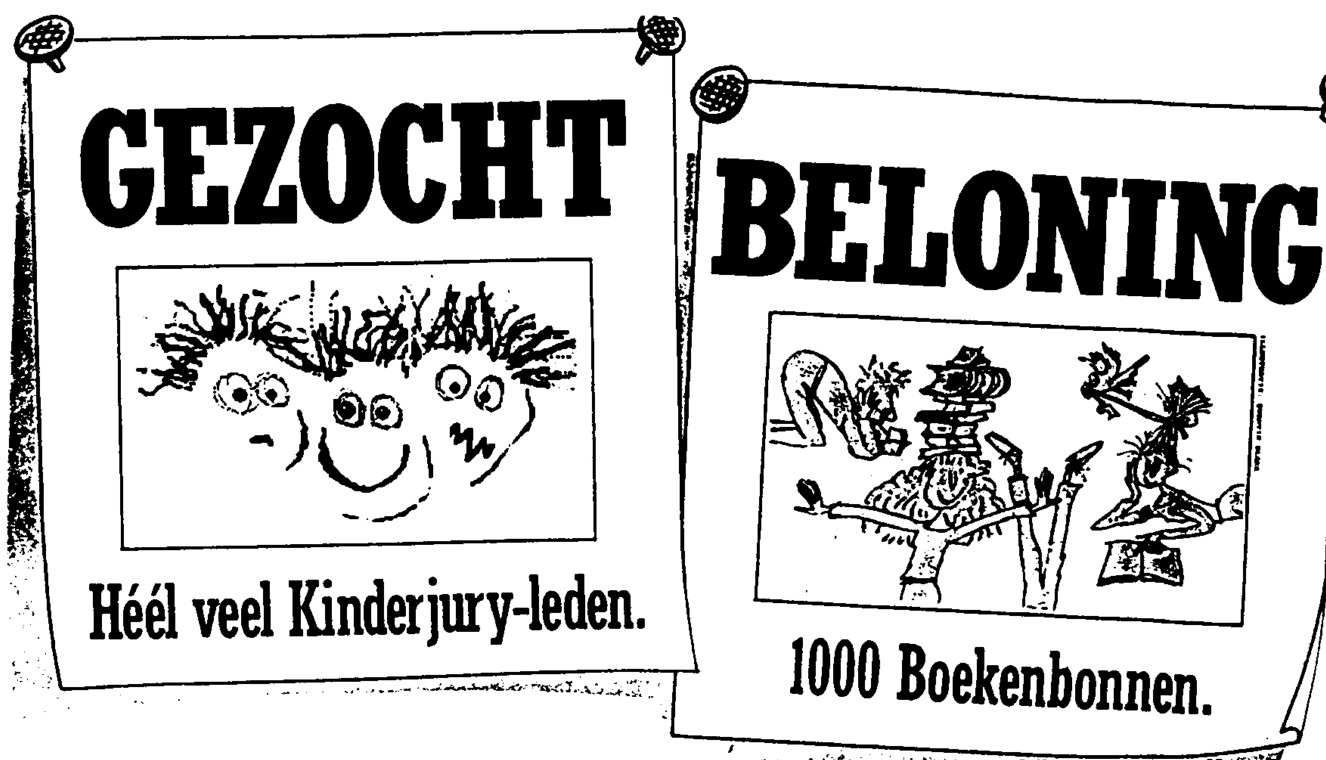
VOETBAL, BEVEREN - Jos Daerden wordt de nieuwe trainer van SK Beveren. De Belgische oud-international volgt de Nederlander Jan Boskamp op. De 37-jarige Daerden was tot dit seizoen als speler, bij Ekeren, actief.

*****

Prijs van de Nederlandse kinderjury

Curaçaose kinderen werken hard mee aan beoordeling nieuwe boeken

WILLEMSTAD - Dit jaar doet Curaçao voor het eerst mee met de kinderjury. Kinderen van Curaço die veel van lezen houden wordt gevraagd naar hun mening over allerlei nieuwe boeken. Die meningen worden verzameld en aan de hand van de uitslag worden prijzen uitgedeeld voor de beste boeken.

Tot nog toe telde daarbij alleen de mening van de kinderen in Nederland, maar op intitiatief van de Openbare Bibliotheek op Curaçao kunnen nu ook Curaçaose kinderen hun stem laten horen. Die stemmen zullen meetellen met de uiteindelijke uitslag in Nederland. Daarnaast zal de bibliotheek ook een eigen top-vijf van Curaçao bekend maken. In 1987 hebben de CPNB (Collectieve propaganda voor het Nederlandse boek), de NBLC (Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum) en de VARA (omroepvereniging) besloten een landelijke kinderjury in te stellen die in 1988 van start ging. De bedoeling was tweeledig: een groots opgezette leesbevorderingsactie en het instellen van een nieuwe kinderboekenprijs, als tegenhanger van de gouden en zilveren griffels, prijzen die elk jaar in Nederland worden uitgereikt aan de beste schrijvers van kinderboeken, een keuze die wordt gemaakt door een jury van volwassenen. Dit betekende dat in 1988 voor het eerst een Prijs van de Nederlandse Kinderjury kon worden uitgereikt, gebaseerd op het oordeel van vele duizenden kinderen. Dit jaar zal voor het eerst ook om het oordeel van de Curaçaose kinderen worden gevraagd. Rayna van Gils-Bikker, Joyce Plaate en Marvis McDonald, die samen met Irene Huizinga en Delia Welhouse de commissie van de bibliotheek vormen die de Curaçaose kinderjury coördineert, vertelden dat het idee al een tijdje leefde bij de bibliotheekmedewerkers, maar aldus Rayna van Gils:

"We hebben het toch maar een tijdje laten staan. Het probleem is namelijk dat de laatste tijd de betalingen van de overheid niet zijn zoals ze moeten zijn. Daardoor is er een achterstand in betalingen. Vroeger bestelden we onze boeken bij de Nederlandse bibliotheekdienst. Dan kwamen de boeken kant en klaar hier aan, al met kaarten en etiketten en helemaal afgewerkt en daarbij vaak ook nog goedkoper dan in de boekhandel. Maar omdat er al drie, vier jaar problemen zijn met de betalingen hebben we een tijdje helemaal geen boeken meer gehad. We zouden nu eigenlijk alle nieuwe boeken van 1991 al binnen moeten hebben. Maar we lopen een paar jaar achter. Ze leveren ons pas als de rekening weer betaald is. En dan ook nog alleen de boeken die ze in voorraad hebben. Als er boeken die we besteld hebben, niet zijn, krijgen we daar geen bericht van."

"Toen dus het idee van meedoen met de kinderjury ontstond, konden we niet meedoen omdat we de boeken, het gaat altijd om boeken van het afgelopen jaar, niet in huis hadden".

Maar het idee bleef toch sudderen: "We kwamen in gesprek met mijnheer Mink van boekhandel Yumi. Hij vertelde ons dat hij boeken heel snel kon leveren, wel binnen drie of vier weken. Daarbij kent hij de overheidsbetalingen: het geld komt wel, maar het duurt erg lang. Wij hebben toen besloten om toch maar mee te doen, het te proberen het eerste jaar eens te kijken hoe het gaat. Als het goed gaat en we gaan volgend jaar weer meedoen, kunnen we dat jaar eerder beginnen. Nu moet het tamelijk vlug allemaal."

"Ik heb de NBLC geschreven om te vragen of we konnen meedoen en die antwoordden dat de keuzes van de Curaçaose kinderen gewoon zullen meetellen met de landelijke uitslag".

Komt de Curaçaose uitslag ook in de folder die elk jaar wordt uitgegeven? "De folder vermeldt altijd de landelijke uitslag. Maar de plaatselijke uitslag verwerken we zelf apart. Ook in Nederland wordt de Curaçaose uitslag wel apart vermeld in bepaalde publicaties in infobulletins en in vaktijdschriften."

"Voor ons is het plaatselijke resultaat heel belangrijk. Wij willen graag weten hoe de kinderen over bepaalde boeken denken, wat de mening is van de kinderen. Wij zullen dan van het eindresultaat op Curaçao ook een eigen folder maken, naast de algemene folder".

Om welke boeken gaat het. Maakt u van tevoren een keus of ligt de keus helemaal bij de kinderen?

"Het gaat om boeken die in 1991 zijn verschenen. Sommige uitgeverijen zetten voorin hun boek een logo van de kinderjury met het jaartal. Als je dat logo ziet met daaronder kinderjury 1992 weet je dat dat boek is uitgegeven in 1991 en gelezen kan worden voor de kinderjury van 1992. Maar lang niet alle uitgeverijen zetten dat logo in hun boeken. In principe kan elk boek dat in 1991 verschenen is meedoen. Wel stelt de Nederlandse Bibliotheek Dienst elk jaar een tiplijst samen en voor de aanschaf van de boeken zijn we uitgegaan van die tiplijst."

"Die lijst bestaat uit 60 boeken voor de leeftijd van 6-9 jaar, 60 boeken voor de leeftijd van 10-12 jaar en 60 boeken voor de leeftijd van 13 tot 17 jaar. De NBLC raadt zelf aan geen stripboeken te nemen en ook geen serieboeken (vgl. De Babysitters, of De Kameleon, e.d.) omdat je dan elk jaar dezelfde krijgt, maar het kan dus officieel wel".

En heeft u die 180 boeken nu in voorraad?

"We hebben ze allemaal besteld, maar niet allemaal gekregen. We missen 11 of 12 titels. Dat is jammer, want er zitten een paar bekende schrijvers bij. Waarom die niet geleverd zijn, weten we niet. Maar Jan Terlouw bijvoorbeeld publiceert zijn boeken altijd bij Lemniscaat. Zijn nieuwe boek van het afgelopen jaar echter is bij de Friese Pers verschenen. Daardoor duurde het te lang voor ons. Want de verschepingstijd is weliswaar drie tot vier weken, maar daar komen ook nog eens een of twee weken bij om de boeken van de uitgeverijen verspreid over Nederland op de plaats van verscheping te krijgen. Het werd uiteindelijk toch bijna zeven weken. Ze kwamen precies aan in de tijd van de staking".

De organisatrices hebben een brief gestuurd naar alle scholen om te vragen of ze mee wilden doen. In Nederland kunnen de kinderen ook individueel meedoen via de boekhandels e.d. maar omdat dit de eerste keer is hebben ze de medewerking van de scholen gevraagd. Uiteindelijk doen er veertien scholen mee.

"We hebben de brieven gestuurd in een drukke tijd en we hebben gevraagd om binnen twee weken te reageren. Veel scholen reageerden te laat, maar het is misschien juist wel goed om de eerste keer niet te veel scholen te hebben. Het verraste ons te zien welke scholen er mee doen. We hebben uitdrukkelijk gevraagd om kinderen te kiezen die veel van lezen houden. Er doen verschillende scholen mee waar je niet het eerst aan gedacht zou hebben als je aan leesgrage kinderen denkt, dus waar we heel blij mee zijn".

"In het geheel doen er veertien scholen mee, acht basisscholen: het Martinus College, de Goiloschool, de Avilaschool, de Prinses Margrietschool, het Pire College, de Oranjeschool, de M.L.King school en de Margaretha school. Ook doen er vijf mavo's mee: het Maria College, het Stella Maris College, de Marnix Mavo, de Amador Nita Mavo en de Albert Schweitzer Mavo. Ook doen er twee groepen van het Radulphus College mee".

Elke school heeft 12 kinderen gekozen, die van lezen houden en een coördinator aangesteld. De kinderen die meedoen moeten op Curaçao geboren zijn en altijd hier gewoond hebben. Ze moeten in zeven weken minimaal vijftien boeken lezen en over elk boek dat ze gelezen hebben een aantal vragen beantwoorden. Daarna stellen ze een top-vijf samen van de boeken die ze gelezen hebben.

De bibliotheek heeft ook zelf een groep lezers samengesteld. Vorige acties van de bibliotheek hadden bijna altijd de leesbevordering tot doel. Dat is hierbij niet het geval. Hiervoor zijn juist kinderen met leeservaring nodig. Ze moeten namelijk kunnen vergelijken en ze moeten iets kunnen vertellen over elk boek. In de week van 6 april zijn de kinderen begonnen met lezen:

"We hebben alle boeken in de kleine bibliobus gedaan en daarmee gaan we elke week 's morgens alle scholen langs. Dan kunnen de kinderen zelf uitkiezen wat ze willen lezen. In de vakantie als er geen school is, kunnen ze naar de bibliotheek komen. Dinsdag na Pasen stond de bus speciaal voor hen op het plein en volgende week maandag weer. De uitslagen moeten voor 1 juni in Nederland binnen zijn. Op Curaçao moet alles dus in de week van 25 mei ingeleverd zijn en dan gaat het per koeriersdienst naar Nederland. Dat wil zeggen alleen de top-5-keuzes gaan naar Nederland. De besprekingen blijven hier, die zijn voor ons.

"Als je meedoet maak je in Nederland kans op een boekenbon van vijf gulden. Daar doen onze kinderen natuurlijk ook aan mee, maar daarnaast willen we de kinderen die meedoen hier ook een cadeautje geven. We gaan iets feestelijks organiseren voor ze".

En wanneer komt die einduitslag?

"In Nederland eind juni, nog voor de grote vakantie. De folders komen wat later. Wij kunnen voor Curaçao de uitslag meteen zelf tellen en we zullen aan die uitslag de nodige publiciteit geven. Dat is dan wel weer als leesbevordering."

"Vroeger hebben we altijd dingen gedaan om de kinderen aan het lezen te krijgen. Maar dan krijg je niet zo'n goed beeld van hoe ze de boeken vinden. Meestal waren wij het die zeiden, probeer dit eens, dat is een goed boek. We werkten nooit met leesgrage kinderen, omdat we dachten: die lezen toch wel. Toch is het wel nodig om te weten te komen wat de kinderen die hier wonen, lezen, wat ze leuk vinden en wat niet. Soms begrijpen ze bepaalde zinswendingen of grapjes helemaal niet."

"We hebben laatst het sprookje voorgelezen van 'De nieuwe kleren van de keizer'. Dan denk je, het is zo gewoon voor je, dat iedereen het snapt. Maar dat was helemaal niet waar. De meeste kinderen begrepen de clou niet".

Komen er veel kinderen naar de bibliotheek in de vakantie. Wordt er meer dan anders gelezen?

"Integendeel. Het is zelfs zo dat kinderen hun kaart willen inleveren, want het is toch vakantie? Dat hoor je echt: 'Mijn moeder zegt dat ik de kaart mag inleveren, want het is vakantie'. Lezen wordt als iets van de school gezien. Dat is jammer, maar met die realiteit moeten we leven.

Vorig jaar met de actie met de Pizzahut ging het ook om een leesbevorderingsactie. Lezen in de vakantie vinden sommige kinderen niet leuk, maar een pizza is wel erg lekker. Zo haal je ze over. Een kind moest zelfs meedoen van zijn moeder als straf. Die wilde geen boek, wilde geen pizza, maar moest! Tijdens die actie hebben we ook vragen gesteld aan de kinderen. Het is voor ons interessant, maar het is ook een goede training voor de kinderen. Bij het eerste boek konden ze misschien nog geen antwoord geven, maar daarna weten ze wat je van hen verwacht en bij het derde boek gaat het prima."

"Het probleem ligt vaak bij de scholen. De onderwijzers lezen zelf niet. Er wordt geen aandacht geschonken aan jeugdliteratuur op de Akademia Pedagogiko. En als je dan zo'n boek leest als het nieuwe boek van Dolf Verroen,' De verschrikkelijke schoolmeester', als je weet hoe leuk dat boek is!"

"Veel onderwijzers zijn nooit verder gekomen dan Kruimeltje en met een beetje geluk ook nog wat probleemboeken uit de zeventiger jaren. Maar er zijn zoveel leuke nieuwe boeken. Onderwijzers werken bijna niet met boeken, het komt er niet van. Het is de bedoeling met deze actie ook de onderwijzers mee aan het lezen te krijgen. Die zien zoveel nieuwe boeken om zich heen."

"Bij sommige van de scholen die meedoen hebben de onderwijzers al van te voren getraind met de kinderen. Die onderwijzers zijn wel enthousiast. Daar gaat het heel goed. Trouwens alle coördinatoren doen hun best, die indruk heb ik wel."

"We horen dat er ook moeders zijn die mee lezen. Dat is leuk. Als we het volgend jaar ook organiseren zullen er zeker meer scholen zijn die meedoen".

***

De detailhandelsomzet in GROOT-BRITTANNIë is in maart met 0,8 procent toegenomen ten opzichte van februari. Tegenover maart vorig jaar was er sprake van een vermindering met 0,3 procent.

BONN - Bondskanselier Helmut Kohl heeft de ambtenaren de handschoen toegeworpen in de sluimerende krachtmeting over wie de kosten van de Duitse hereniging zal betalen. De publieke sector met 2,3 miljoen werknemers heeft hij aangewezen als de eerste groep die moet inleveren van zijn welvaart om het worstelende Oosten te helpen.

Zijn keiharde weigering om de lonen van de ambtenaren dit jaar reëel te verhogen dreigt in plaats van een daad van nationale solidariteit een bitter gevecht te worden die de kloof tussen West- en Oost-Duitsland kan verbreden. De confrontatie dwingt de Westduitsers ook zich te realiseren dat de hereniging, achttien maanden, geleden hun land radicaal heeft veranderd en dat een einde is gekomen aan de comfortabele, rijke rompstaat die ze hadden opgebouwd in de veertig jaar van scheiding door de Koude oorlog.

De ambtenaren lijken massaal klaar te staan om vanaf maandag in staking te gaan nadat Bonn een loonsverhoging van 5,4 procent heeft afgewezen en niet verder wil gaan dan 4,8 procent, de huidige inflatie. De bonden van overheidsdienaren, die aanvankelijk een verhoging van 9,5 procent eisten, hebben al water in de wijn gedaan door het voorstel van een arbitragecommissie voor 5,4 procent te aanvaarden.

QUITO - President Rodrigo Borja is aan een kwaadaardig lijk abces geopereerd. De operatie is goed verlopen en de toestand van de patiënt is bevredigend. Hij kan zijn werkzaamheden snel hervatten. De ingreep gebeurde in een ziekenhuis in de Ecuadoraanse hoofdstad Quito en wel in de avondlijke uren.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-20.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur;
openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aantekende stukken om 15.30 uur; gewone stukken om 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel, tel.: 8896.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

GALERIA DI ARTE BONAIRE (Kaya Grandi 70): openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

LVV: **openingstijden Slachthuis** i.v.m. afwezigheid van de keurmeester zal tot nader order uitsluitend op donderdagen en vrijdagen geslacht en gekeurd worden.

* * * * * * * *

SLACHTEN(/BEZORGING)
Shon Ma Carolina, Blvd. J. Abraham 15, tel.: 8204 (na 18.00 uur tel.: 8342).

* * * * * * * *

ZONDAG
DIVERSEN
COÖPERATIEVEVERENIGING KRIABON
10.00 uur alg. ledenvergadering - Club Flamingo.

PROTESTANTSE GEMEENTE BONAIRE
Kralendijk
10.00 uur Ned. kerkdienst o.l.v. ds. Olaf Haasnoot (uit Curaçao).

* * * * * * * *

Dag van Rincón krijgt aantrekkelijk programma

KRALENDIJK—De Fundashon di Deporte i Cultura (Fudecu) zal op 30 april voor de vierde maal een feestdag organiseren voor Rincon. Dit maal zal de 'Dag van Rincon' niet specifiek voor de inwoners van deze wijk zijn, maar vooral zal de aandacht worden gericht op andere buurtbewoners en de aanwezige toeristen. "De dag wordt opgedragen aan de jeugd van Rincon", aldus Fudecu-coördinator Carmo 'Boeboei' Cecilia.

Voorgaande jaren werd er ook aandacht besteed aan andere groeperingen die zich in dat afgelopen jaar onderscheiden hadden in positieve zin. Dat waren onder andere de 'yu chiki' en enkele mensen die zich speciaal voor Rincon hadden ingezet. Tijdens een persconferentie in het nieuwe restaurant la Escuala gaf Cecilia een overzicht van de vele activiteiten die voor 30 april op het programma staan. Het feest begint 's morgens met de gebruikelijke kerkdienst en zal dan doorgaan tot in de kleine uurtjes.

Boeboei Cecilia: "Wij hebben een programma samengesteld voor de gehele dag, zodat iedereen kan genieten van alles wat geboden wordt. Uiteraard zijn er vele stands waar lokaal eten wordt verkocht, maar daarnaast zijn er ook vele mogelijkheden om handenarbeidprodukten te kopen".

Na de kerkdienst zal gezaghebber mr. Frits Goedgedrag de Dag van Rincon officieel inluiden. Opvallend is, dat voor de rest van het Bestuurscollege — en met name voor de gedeputeerde onder wie cultuur valt — geen plaatsje op het programma is ingeruimd. Vrijwel onmiddellijk na de toespraak van gezaghebber Goedgedrag zullen de winnaars van de minimarathon Playa/Rincon, die door Comcabon is georganiseerd, gehuldigd worden. Deze afstand is zeventien kilometer en verwacht wordt dat de eerste lopers rond tien uur 's morgens Rincon bereiken.

Er is geen speciaal centrum voor de festiviteiten dit jaar, vertelde Cecilia. Over het gehele dorp verspreid staan stands, maar de beide podia waar dansgroepen en muzikale groepen optreden zijn te vinden op Plaza Comerce en voor het Buurtcentrum Rincon.

Een typisch gebeuren uit het verleden vindt plaats om kwart over elf. De kindergroep Bellisima zal een lintendans uitvoeren en daarbij gekleed gaan zoals dat vroeger gebruikelijk was, namelijk gekostumeerd in crêpe-papier. Op bijna dezelfde tijd zal op Plaza Comerce een optreden zijn van de bekendste Bonaireaanse dansgroep (en afkomstig van Rincon) Kibrahacha met hun vaste begeleiders Tipiko Boneriano. Voor het jeugdhuis van Rincon zal kort voor twaalf uur de winnaar van het eerder gehouden Festival Kanto Krioyo optreden, gevolgd door de groepen Nos Deseo en Watapana die beide folkloristische muziek ten gehore brengen.

Even na twaalf uur is er een officieel gedeelte. Dan zal stilgestaan worden bij de 'jeugd van Rincon', die zich naar de mening van Fudecu het afgelopen jaar onderscheiden heeft van de leeftijdsgenoten. "Wij zijn er alleen van bewust dat de jeugd van Bonaire een moeilijke tijd doormaakt. Daarom is het goed dat de jeugd nu een steuntje in de rug krijgt", aldus coördinator Cecilia.

Voor belangstellenden is er een tweede typische gebeurtenis, die goed past in het geheel van de Dag van Rincon. Om half twee 's middags namelijk zal er een demonstratie gegeven worden van de manier waarop de 'maishi chiki' op Rincon verwerkt werd. Daarna weer een optreden van de groep Bellisima en de groep Flor di Angelo. Om vier uur is er een optreden van de bekende jeugdgroep Kayena. Deze groep heeft vele malen opgetreden in het buitenland en is ook houder van de Drs. Ben Leito-jeugdbeker.

De Dag van Rincon wordt afgesloten met een feest voor iedereen in de straten van Rincon. De muziek wordt verzorgd door Glenn & Friends Combo en Drama Musikal. Beide bands zijn afkomstig van Rincon.

Afgeraden door Boutros Ghali en Vance

Nog geen VN-troepen naar Bosnie-Hercegovina

NEW YORK - De Verenigde Naties sturen voorlopig nog geen VN-vredesmacht naar het door burgeroorlog verscheurde Bosnië-Hercegovina. Secretaris-generaal Boutros Boutros Ghali schetste vrijdag in de Veiligheidsraad het beeld dat het momenteel onmogelijk is om voor de voormalige Joegoslavische republiek een vredesoperatie op poten te zetten.

"Gezien de beperkte menselijke, materiële en financiële reserves en de ernstige graad van geweld", achtte de VN-voorman het ongewenst om op dit moment de stationering van een vredesmacht te adviseren. De VN-voorman was vrijdag niet bij de vergadering aanwezig; hij besprak in Pakistan de situatie in Afghanistan. In de Veiligheidsraad van de VN werd een brief van Boutros Ghali voorgelezen. De secretaris-generaal baseerde zich bij zijn oordeel op het rapport van VN-gezant voor Joegoslavië, Cyrus Vance, heeft opgesteld op basis van zijn laatste rondreis door het crisisgebied.

Het broze bestand werd vrijdag op verscheidene plaatsen aan flarden geschoten. De zwaarste gevechten deden zich voor in het noordwesten van Bosnië, in het gebied tussen de steden Livno en Bosansko Grahovo. In Sarajevo was de situatie vrijdag onduidelijk. Sommige verlaggevers berichtten dat na zware beschietingen in de nacht het vrijdag rustig was. Het Duitse persbureau DPA meldde daarentegen dat Servische milities twee stadswijken hadden ingenomen en een ziekenhuis hadden beschoten.

EG-onderhandelaar Lord Carrington en de Portugese minister van Buitenlandse zaken, Joao de Deus Pinheiro, die vrijdag twee dagen van besprekingen in Sarajevo, Belgrado en Zagreb afsloten, zeiden te hopen dat de onderhandelingen over een oplossing van de Joegoslavische crisis kunnen worden hervat. "Als het gezond verstand overheerst, is er geen reden waarom het staakt-het-vuren niet zou houden", verklaarde Lord Carrington bij zijn terugvlucht naar Londen.

DEN HAAG - Het Nederlandse kabinet is het vrijdag op hoofdlijnen eens geworden over de begroting voor 1993.
Er zijn afspraken gemaakt over een evenwichtige lastenverdeling, maar die zijn "nog niet met cijfers dichtgetimmerd", aldus waarnemers.

Onder meer wordt de koppeling losgelaten waarbij het inkomen van de uitkeringsgerechtigden minstens gelijke tred houdt met de stijging van de kosten van levensonderhoud.

Janga wil steun bevolking

Cultuur speelt grote rol op Dag van Rincón

KRALENDIJK — De voorzitter van Fudecu, Broertje Janga, vindt dat de gehele bevolking van Bonaire zal moeten bijdragen aan de viering van de Dag van Rincon. "Dan pas zullen we kunnen spreken van een succes", aldus de oprichter van Fudecu en grondlegger van de Dag van Rincon tijdens de deze week gehouden persconferentie.

Janga, evenals gewoonlijk Frans Booi zich kleedt voor bepaalde gelegenheden, had dit maal zijn Fudecu-pet opgezet. Een zwierige alpinopet, die Broertje nu droeg in plaats van zijn 'politieke' 'Castro'-vechtpet of zijn Moorse tulband bij de laatste Dag van Rincon.

In zijn inleiding memoreerde Janga dat Bonaire zijn dagen van vrolijkheid maar ook die van droefenis kent. Naar zijn mening moest Rincon bij deze gelegenheid het hart maar eens luchten. Janga herinnerde eraan dat de bewoners van de wijk Rincon in vele gevallen boven de rest van Bonaire uitstaken. Zeker op artistiek en cultureel gebied. Voor Janga is het erg belangrijk, dat de opgroeiende jeugd die boodschap heel goed begrijpt.

"Laten we niet de ogen sluiten voor de richting waarin de gemeenschap gaat. De problemen waarmee onze jeugd geconfronteerd wordt, zijn zorgwekkend. De politie heeft handenvol werk om de criminaliteit te bestijden waar helaas ook onze opgroeiende jeugd bij betrokken is. De Fudecu gelooft, dat dagen zoals de Dag van Rincon de gedachten en opvattingen van onze jeugd in goede banen kunnen leiden. De jeugd is ten slotte onze toekomst van morgen", aldus de Fudecu-voorzitter.

Volgens Janga is het wel bewezen dat de Bonaireaanse jeugd bepaalde capaciteiten en vooral talenten heeft. In de meeste gevallen komt dat er echter niet uit en de Fudecu denkt dat de organisatie van de Dag van Rincon daartoe kan bijdragen. Ten slotte doet de ex-politicus uit Rincon een oproep aan alle betrokkenen om medewerking te verlenen en bijdrage te leveren zodat de Fudecu regelmatig dit soort activiteiten kan organiseren.

De Dag van Rincon zelf heeft voor voorzitter Broertje Janga nog een andere betekenis. Namelijk een uiting van de cultuur en de folkloristische achterstand van Rincon. Belangrijk, nu blijkt dat er vanuit Curaçao, Aruba, Nederland en de Verenigde Staten vele belangstellenden op 30 april naar Rincon komen. Het 'verleden' speelt dus een grote rol in de festiviteiten. De Fudecu heeft telkens weer bijgedragen om de waarden uit het verleden van Rincon en Bonaire te conserveren. Naar de mening van Broertje Janga is 30 april nu geaccepteerd en erkend als de Dag van Rincon.

MOSKOU - Nieuwe gevechten in de zogenoemde Dnjestr-republiek in het oosten van Moldavië hebben aan zeker zes mensen het leven gekost. De strijd brak woensdagavond uit. De gevechten deden zich voor tussen Moldavische politieagenten en gardisten van de door Russischtaligen uitgeroepen Dnjestr-republiek.

Hoofd van stadsriolering in Guadalajara:

Benzinelek waarschijnlijk oorzaak dodelijke explosies

GUADALAJARA - Een benzinelek is hoogstwaarschijnlijk de oorzaak geweest van de reeks explosies in het stadsrioleringssysteem van de Mexicaanse stad Guadalajara, waarbij ruim tweehonderd mensen zijn omgekomen. President Carlos Salinas de Gortari heeft opdracht gegeven dat dit weekeinde bekend wordt wat de eigenlijke oorzaak is geweest.

Het benzinelek waarbij benzine in de riolerig terecht kwam is naar het schijnt de oorzaak geweest, zo verklaarde het nieuwe hoofd van de stadsriolering Jose Luis Macias. Hij bekleedt deze positie sinds het overhaaste vertrek van zijn voorganger, kort na de rampzalige explosies. Macias legde deze verklaring af op de dag dat de gouverneur van de staat Jalisco waarin Guadalajara ligt, het spreken onmogelijk was gemaakt door boze inwoners van de buurten waar de explosies zich hadden voorgedaan. "Allemaal beloften, loze beloften", riep men hem in spreekkoor toe.

GEEN GEVAAR

De uitleg van Macias staat in schrille tegenstelling tot de bewering van het staatsoliebedrijf PEMEX dat de benzine-lekkage onmogelijk de ramp kan hebben veroorzaakt. Overigens was al eerder deze week geklaagd door bewoners van de rampwijken dat het zo stonk naar benzine. De stratenmakersdienst welke er toen op uit werd gestuurd wuifde alle bezwaren weg met de vaststelling dat men de ramen maar open moest houden en dat er dan verder geen gevaar dreigde.

Na zijn bezoek aan slachtoffers van de ramp zegde president Salinas de Gortari toe dat er binnen 72 uur een rapport op tafel zou liggen waarin duidelijk moest staan aangegeven wat er was misgegaan met de stadsriolering welke op die bewuste dag ging functioneren als stads- explosievendienst.

Naar aanleiding van deze toezegging heeft de procureur generaal van Mexico (te vergelijken met de minister van Justitie, red) opdracht gegeven aan een legertje deskundigen om de zaak tot op de bodem uit te zoeken. Sedertdien wordt er dag en nacht aan het onderzoek gewerkt.

Solidariteit waarschuwt politici

■ *WARSCHAU - Poolse politieagenten hadden hun handen vol met het wegwerken van een doodskist welke door aanhangers van Solidariteit in hun richting was gegooid. Die doodskist moest duidelijk maken dat deze laatste waarschuwing aan de Poolse regering gemeend was om zo snel mogelijk haar economisch beleid ter aarde te bestellen. De Poolse vakbond is dit beleid namelijk spuugzat.*
(AFP-satellietfoto)

Aftreden president zou crisis nog vergroten

Kabinet Andreotti gaat met ontslag

ROME - Giulio Andreotti, de vijftigste premier van Italië sinds de Tweede Wereldoorlog, heeft vrijdag het ontslag van zijn kabinet ingediend bij president Francesco Cossiga. De ervaren christendemocratische politicus was sinds juli 1989 eerste-minister.

Wie Andreotti gaat opvolgen was vrijdag nog onbekend. De verwachting is dat de formatie in het gunstigste geval enige weken in beslag zal nemen. Het parlement is zo verdeeld dat moeilijk een meerderheidscoalitie valt te formeren. Daarnaast dreigde president Cossiga voor de zoveelste keer in de afgelopen anderhalf jaar met opstappen uit onvrede over het uitblijven van politieke hervormingen.

Tijdens een korte zitting gaf de ministerraad de 73-jarige Andreotti het groene licht zijn ontslag in te dienen nadat de regerende coalitie bij de parlementsverkiezingen van begin april een gevoelig verlies had geleden. De weg voor Andreotti's aftreden was vrijgemaakt door de verkiezing, eerder vrijdag, van nieuwe voorzitters voor beide kamers van het Italiaanse parlement.

Het opstappen van Andreotti houdt niet in dat er een einde is gekomen aan zijn bijna vijf decennia omvattende politieke carrière. Het is in Italië een publiek geheim dat de scheidende premier in juli president Cossiga in diens functie wil opvolgen. Tot het moment dat een nieuwe regering is benoemd, blijft Andreotti aan als demissionair premier.

Cossiga zorgde vrijdag voor de nodige opschudding door met een voortijdig vertrek te dreigen. De Italiaanse president zou normaliter na het ontslag van Andreotti beginnen met het consulteren van de diverse partijleiders om de formatieopdracht voor de volgende regering te vergeven. Cossiga ontstak vrijdag echter in woede toen de volksvertegenwoordiging de christendemocraat Luigi Scalfaro tot voorzitter koos. De 74-jarige Scalfaro - die in de kamer van afgevaardigden slechts drie stemmen meer (309) dan de vereiste absolute meerderheid kreeg - heeft in het verleden herhaaldelijk felle kritiek uitgeoefend op Cossiga.

Cossiga's vertrek zou Italië in een constitutionele crisis storten. Een ernstig verdeeld parlement moet in dat geval onmiddellijk een opvolger voor Cossiga zoeken op een moment dat het land zonder regering zit. Het zou voor het eerst in de toch al tumultueuze Italiaanse politieke geschiedenis zijn dat zich een dergelijke situatie zou voordoen.

Nieuwe premier voor Myanmar

BANGKOK - De militaire junta van Myanmar (Burma) heeft vrijdag generaal Than Shwe officieel benoemd tot de nieuwe premier. Dat heeft Radio Rangoon bekendgemaakt.

Shwe was donderdag al benoemd tot voorzitter van de militaire raad als opvolger van generaal Saw Maung die om gezondheidsredenen aftrad. Toen was ook aangekondigd dat Than Shwe premier zou worden.

Rotary Club Bonaire viert tweede lustrum

KRALENDIJK — Nadat eind 1981 de Rotaryclub van Curaçao een delegatie naar Bonaire had gestuurd, bleek ook op dit eiland het verlangen te leven een eigen serviceclub op te richten. Het duurde een groot aantal vergaderingen — wie mocht wel en wie geen lid worden van de club — en enkele maanden alvorens in februari 1982 de Bonaire Rotaryclub met twintig leden het licht zag.

Deze week gaf de huidige voorzitter van de jarige serviceclub Albert 'Mocky' Arends een overzicht van het wel en wee van de tweede serviceclub die op Bonaire heeft overleefd. Een uitgebreid verslag van tien jaar Rotaries zal volgende week verschijnen van de hand van Jacob Mattemaker, die al sedert de oprichting lid is van de vereniging.

De club die al in februari '81 draaide, was evenwel in die tijd nog niet geheel officieel. Elke week kwam vanuit Curaçao een van de leden aldaar om de Bonaireaanse leden weg- en bidwijs te maken. Op 26 april werd de club echter officieel gesticht en de eerste voorzitter werd de latere gezaghebber mr. George Soliana. Een wat bittere pil voor de man die de Rotaryclub in feite naar Bonaire bracht. Hij kon namelijk door de toegepaste ballotage zelf geen lid worden van de serviceclub. Bonaire had echter wel zijn eigen club nu en maakte daarmee deel uit van de 22.500 Rotarylubs in meer dan 160 landen.

Voorzitter Albert Arends benadrukte dat Bonaire de Curaçaose zusterorganisatie uiterst dankbaar moest zijn. Door hen en Jan van Tilburg immers kon het eiland een tweede club oprichten naast de al — in die tijd — twintigjarige Lions. Het eerste bestuur bestond uit voorzitter mr. George Soliana, Evert Piar als vice-voorzitter, drs. Charly Martijn als secretaris en Paul Maduro als penningmeester.

Het eerste jaar was niet opvallend. Niet voor de club en niet voor de gemeenschap. De nieuwbakken leden moesten zich nog helemaal oriënteren op het werk van een serviceclub die ten slotte meer voor de gemeenschap moest gaan betekenen, dan een opruimdienst voor Klein Bonaire. Het tweede jaar werd al beter. Aandacht werd besteed aan het Sinterklaasfeest voor minderbedeelde kinderen, hetgeen voornamelijk een taak werd voor de echtgenotes van de leden van de club. De activiteit was volgens Arends echter altijd zeer geslaagd.

"De club heeft altijd een zekere discretie bewaard. Daarom is er niet veel ruchtbaarheid gegeven aan de hulp die verleend werd aan minderdraagkrachtige medeburgers. Die hulp was er echter wel. Ook werden er verschillende malen donaties gegeven aan organisaties op Bonaire. In 1983 keek de club verschillende malen over de eilandsgrenzen. Dat was het gevolg van een initiatief van (de huidige gevolmachtigde minister in Nederland) Edsel 'Papy' Jesurun die een 'Ban Topa' organiseerde voor de clubs op Curaçao, Aruba en Bonaire.

Lange tijd bleven de clubs jaarlijks bijeenkomen, waar op een weekeinde van gedachten werd gewisseld. Vers in het geheugen ligt nog de uitgave van een in het Papiamentu geschreven leesboekje voor schoolkinderen. Het heette 'Wichi i e Kontrabandistanan'. Het bleek een succes.

In 1985 werd voor de eerste maal een Feria Rotary georganiseerd op Koninginnedag. Volgens Arends een activiteit die velen nog in herinnering zullen hebben. Van het geld dat er die dag werd binnengehaald, werden in Nederland landkaarten gekocht voor het aardrijkskunde-onderwijs op de Sint Bernardusschool. Ook werd er dat jaar een 'zomerkamp' georganiseerd waaraan 52 kinderen deelnamen.

Een andere zeer belangrijke donatie was de gift van tien computers aan de Scholengemeenschap Bonaire (SGB). In 1987 werd de Feria Rotary gewijd aan het zwemmen en de zwemlessen van de jeugd. Ten slotte herinnerde Arends aan de verschilelnde donaties die gegeven werden aan Pasadia Kariño, Zuster Maria Höppnerstichting, Grupo 60 Plus en vele andere organisaties.

Voor de komende dagen is er een feestprogramma opgesteld. Vele vertegenwoordigers van zusterclubs uit binnen- en buitenland zullen op Bonaire het feest meevieren. Het gróte feest echter is de gala-avond die op 2 mei gehouden zal worden in Harbour Village Resort. Daaraan voorafgaat op 1 mei een familiedag van alle Rotarians en hun bezoekers. Dat feest wordt te Fontein georganiseerd.

Bulgaarse oud-premier aangehouden

SOFIA - De voormalige premier van communistisch Bulgarije, Georgi Atanasov, is vrijdag gearresteerd.
Hij wordt beschuldigd van verduistering waarop een maximum-gevangenisstraf van dertig jaar staat, zo meldde het officiële persbureau BTA.

MENSEN

■*De huidige Miss Universe maakt deze dagen haar laatste "koninklijke ronde". Lupita Jones maakte deze olifantenrit in het Queen Sirikit Convention Center in Thaliland.*
Op 9 mei zal zij haar kroon afstaan.

Bloedige kus

Een 28-jarige student uit Singapore zal zijn laatste **kus** niet zo snel vergeten. In het "heetst van de strijd" beet zijn vriendin een stuk van drie centimeter van zijn tong af...

Met het bloedige deel in zijn hand liep het slachtoffer enige tijd hulpeloos rond. Een politiepatrouille hield de jongen aan maar snapte in eerste instantie niet wat er aan de hand was.

"Hij wilde ons wat zeggen, maar wij konden hem niet verstaan", zo verklaarde een agent. "Wij zagen alleen dat hij uit zijn mond bloedde. Maar toen hij zijn rechterhand opende lag daar ineens een stuk tong dat al blauw begon aan te lopen".

De ongelukkige minnaar werd overgebracht naar het ziekenhuis. Het was nog onduidelijk of het stukje tong weer zou kunnen worden aangenaaid.

Een familielid van de jongen deelde mee dat het stel sinds een jaar bevriend was.

IJverige politiehond

Een **politiehond** van de gemeentepolitie van Alkmaar stortte zich vrijdag tijdens een achtervolging vol overgave op een verdacht figuur. Eerst hapte hij de man in een bil, daarna in diens bovenbeen, zette vervolgens de tanden in de rechterarm van zijn prooi, en passant een mouw uit het leren jack scheurend. En omdat hij de smaak goed te pakken had, sloeg de viervoeter ook ter linkerzijde even toe: Een beet in de arm en de hand waren het resultaat.

Maar helaas... De gebetene was geen inbreker, maar een politieman uit Heerhugowaard. Die had volgens de politie hulp gekregen van een "collega-hond" uit Alkmaar. De agent hing juist aan de voeten van een inbreker, die over een schutting wilde vluchten, toen de hond zijn tanden gevoelig in zijn zitvlak plaatste. Terwijl de assisterende hond per abuis de agent in bedwang hield, kon de achtervolgde insluiper alsnog ontkomen. Het dagrapport van de politie vermeldt: "het resultaat was een rapporteur met rondom schade, een schijnbaar tevreden hond en een lamp weg." Die laatste had de boef toch nog maar even meegenomen, terwijl het politieteam onderling aan het bakkeleien was.

Paardemiddel heeft dood tot gevolg

In China is een **toverdokter** aangehouden omdat hij een wel zeer radicale therapie in praktijk had gebracht. De man had een boer aangeraden diens zoon in een traditionele stoomketel voor bamboe te koken om hem van zijn verlamming te genezen, aldus het dagblad van Hubei. De jongen overleed.

Lan Liangyou, een boer in de provincie Hubei, had al verscheidene medicijnen en kuren uitgeprobeerd om de verlamming van zijn zoon te genezen, toen de toverdokter Zhang Youhua hem aanraadde de ziekte "uit te stomen". Onder toezicht van zhang stopten de boer en zijn vrouw hun zoon in de ketel, en begonnen hem te koken.

Ondanks het gekrijs van de jongen drong de medicijnman erop aan dat hij zou worden gekookt "totdat het bloed uit zijn poriën stroomt", aldus de krant. Na twee uur op het vuur was de jongen dood. Voor de "behandeling" had Lan 400 yuan (137 gulden) neergeteld.

Explosieve toename drugs in Moskou

De handel in **drugs** is explosief gegroeid in de Russische hoofdstad Moskou. Dit heeft Edoeard Drozdov, verantwoordelijk voor de strijd tegen drugs in de stad, gezegd in vrijdag gepubliceerd vraaggesprek met de blad Rossiskaja Gazeta.

In een jaar heeft de handel in verdovende middelen in de voormalige Sovjetunie een omvang bereikt van 60 miljard roebel, waarvan 40 miljard in Moskou, aldus cijfers van de politie. "De handel wordt geregisseerd door een georganiseerde mafia die de privatiseringen gebruikt om het verdiende geld te witten", aldus een arts die werkzaam is in een ziekenhuis voor de behandeling van verslaafden.

Tussen de 15 en 16 ton verdovende middelen van allerlei soorten worden jaarlijks via Moskou verspreid. De politie onderschept daarvan slechts ongeveer een ton, zo zei een functionaris. Volgens Drozdov stijgt ook het gebruik van drugs sterk. 16,5 procent van de jongeren heeft nu wel eens met drugs geëxperimenteerd. In 1987 was dat cijfer nog maar 6,4 procent.

Plaats voor vondelingen

Een oud gebruik wordt in ere hersteld. Met ingang van 23 mei wordt in het Dominicanessenklooster in Casale Monferrato bij Turijn een 'afgiftekast' voor te **vondeling** gelegde kinderen ingericht. Vrouwen of mannen die denken dat zij hun kind niet zelf kunnen opvoeden, kunnen het aan de zusters toevertrouwen.

De 'kast voor het leven' wordt ingebouwd in de gevel van het uit de zeventiende eeuw stammende klooster en zal dag en nacht geopend zijn.

Het initiatief is afkomstig van de plaatselijke afdeling van de 'beweging voor het leven'. Volgens de voorzitster van deze landelijke beweging zijn de afgelopen maanden verscheidene nietgewenste kinderen in afvalcontainers gevonden.

Het idee is eeuwenoud. Al in de middeleeuwen was er in talrijke Italiaanse kloosters en ziekenhuizen een soort loket waarin baby's te vondeling konden worden gelegd.

HBO (kanaal 82/83)

ZATERDAG
15.00 Movie: 'The Nutcracker Prince' (1990; Animated; Voices: Kiefer Sutherland/Peter O'Toole/Phyllis Diller)
16.15 Movie: 'The Forbidden Dance' (1990; Laura Herring/Jeff James)
18.00 Movie: 'Defending Your Life' (1991; Albert Brooks/Meryl Streep)
20.00 Movie: 'Days of Thunder' (1990; Tom Cruise/Nicole Kidman)
22.00 George Carlin Live at the Paramount
23.00 Movie: 'Switch' (1991; Ellen Barkin/Jimmy Smits)
24.45 Russell Simmons' Def Comedy Jam (Host: Martin Lawrence)
01.15 Movie: 'Something Wild' (1986; Jeff Daniels/Melanie Griffith)
03.10 Movie: 'The Demon Wind' (1990; Eric Larson/Francine Lapensee)
04.50 Movie: 'Cartel' (1990; Miles O'Keefe/Don Stroud).

ZONDAG
13.30 Movie: 'Ski Patrol' (1990; Roger Rose/T.K. Carter)
15.00 Home Sweet Homeless
16.00 Movie: 'Dirty Dancing' (1987; Jennifer Grey/Patrick Swayze)
17.45 Mr. Bean (Rowan Atkinson)
18.15 Movie: 'Vice Versa' (1988; Judge Reinhold/Fred Savage)
20.00 Movie: 'The Grifters' (1991; Anjelica Huston/John Cusack)
22.00 Movie: 'Class Action' (1991; Gene Hackman/Mary Elizabeth Mastrantonio)
23.55 Movie: 'Paint it Black' (1989; Sally Kirkland/Rick Rossovich)
01.40 Movie: 'The Godfather' (1972; Marlon Brando/Al Pacino)
04.40 Mr. Bean (Rowan Atkinson)
05.10 Movie: 'Warlock' (1989; Julian Sands/Lori Singer).

CBS (kanaal 74/75)

ZATERDAG
20.00 CBS Saturday Night Movie
22.00 Boys of Twilight.

ZONDAG
19.00 60 Minutes
20.00 Murder, She Wrote
21.00 CBS Sunday Movie
23.00 CBS News.

NBC (kanaal 84/85)

ZATERDAG
20.00 Golden Girls
20.30 Powers That Be
21.00 Empty Nest
21.30 Nurses
22.00 Sisters.

ZONDAG
19.00 Eerie, Indiana
19.30 The Torkelsons
20.00 Hot Country Nights
21.00 NBC Sunday Night at the Movies: 'Miss Rose White' (1992; Maximilian Shell/Maureen Stapleton).

TBS (kanaal 85/86)

ZATERDAG
17.05 Fishing With Roland Martin
17.35 Fishin' With Orlando Wilson
18.05 World Championship Wrestling
19.35 Major League Baseball: Houston Astros at Atlanta Braves (L)
22.05 U.S. Olympic Gold
23.05 Movie: 'Night School' (1981)
24.50 Movie: 'Dead and Buried' (1981; James Farentino)
02.50 Night Tracks: Chartbusters
03.50 Night Tracks.

ZONDAG
12.35 Andy Griffith
13.05 Bonanza
14.05 Major League Baseball: Houston Astros at Atlanta Braves (L)
17.05 Tom and Jerry's Funhouse
17.35 Captain Planet and the Planeteers
18.05 WCW Main Event
19.00 Movie: 'Cat's Eye' (1985; Drew Barrymore/Alan King)
21.00 National Geographic Explorer
23.00 Network Earth
23.30 Paid Program
24.30 World Tomorrow
01.00 Paid Program
04.00 WCW Main Event
05.05 Hogan's Heroes
05.35 CNN Headline News.

TELECURAÇAO (kanaal 8/13)

ZATERDAG
16.30 Telefiesta met tante Irma;
18.00 Studio Sport;
18.57 Tempu pa Dios;
19.00 Cocktail Turistiko met Captain Sterling;
20.00 Telenotisia;
20.30 Teatro Klasiko: 'Black Gold';
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Estreno: 'Fighting Back';
23.30 Sluiting.

ZONDAG
16.00 Sena di Señor;
17.00 Sala di Konsierto;
17.50 Wega di Number Kòrsou;
18.00 Di bishita ku..... 'Luis Santana';
19.00 Cocktail Special;
20.00 Telenotisia;
20.30 5 Minút ku Modisima;
20.40 Shete Dia;
21.00 Miniserie: 'The Petrov Affair';
22.30 Superstars of Wrestling;
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

Wega di Number Kòrsou

0345
6392
8830

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen(adjunct-hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Debrot-Steegstra, Hennie Harinck, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Issell (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie: Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der Schoot
Redactie: Eel Hermers, Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 152 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer. 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1

AMSTERDAM
correspondent:
Mike Willemse
Telefoon & Fax: 020-6137251

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Halfkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626

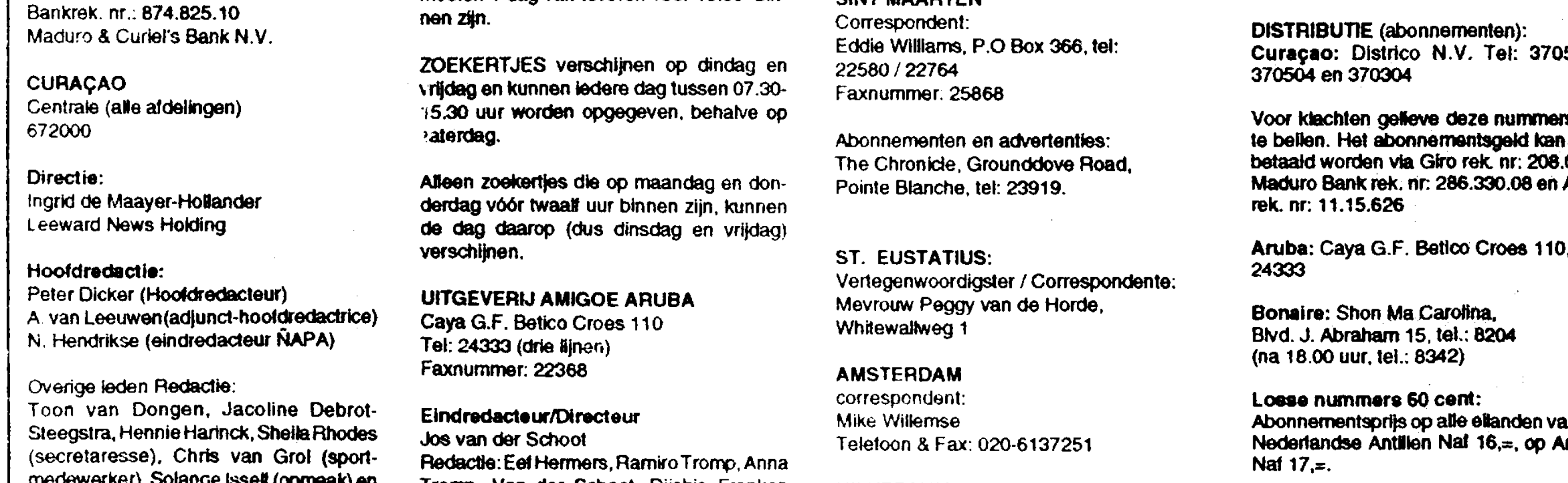
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333

Bonaire: Shon Ma Carolina, Blvd. J. Abraham 15, tel.: 8204 (na 18.00 uur, tel.: 8342)

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen Naf 16,=, op Aruba Naf 17,=.

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 81,15 per maand (luchtpost) of NAf. 25,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Tom Poes en de Kiekvogel door Marten Toonder

3590 — De oude Hocus wierp een uitgedoofde blik op het tijdschrift, dat Tom Poes hem voorhield.

Een kort ogenblik scheen het dat hij boos zou worden; er verscheen een vonkje in zijn ogen en zijn doorleefd gelaat begon te trekken. Maar daar bleef het bij. Met een matte zucht vatte hij het blad aan en stond op.

"Het noorden trekt", prevelde hij. "De verlaten ijskappen roepen. Vaarwel!" En met deze woorden slofte hij weg.

Tom Poes en juffrouw Doddel keken zijn gebogen gestalte na, totdat die in nacht en nevel verdwenen was.

"Een eigenaardig persoon", zei de buurvrouw. "Ik heb hem maar niet gevraagd waar zijn theebusje is, want hij lijkt me nu echt iemand die niet van thee houdt. En wat zou hij met dat gepraat van hem bedoelen? Hij zei van die rare woorden".

"Die staan in dit tijdschrift", zei Tom Poes. "Als je in Hocus' Magazijn staat, moet je doen wat er over je gedrukt is, want dan ben je beroemd. Kijk maar".

Hij vouwde het blad open, totdat hij bij je foto kwam, die hij zelf genomen had, en juffrouw Doddel begon te lezen.

"De beroemde poolreiziger Hocus, in gesprek met de eveneens beroemde fotograaf Kiekvogel", las ze. "De heer Hocus was vroeger een bekend uitgever, doch de pool trok. 'De verlaten ijskappen roepen', pleegt hij te zeggen. Op het ogenblik is hij geheel alleen op weg om op het ijs te gaan overwinteren".

"Gunst, wat grappig!" riep de buurvrouw uit. "Dat is precies wat hij zei! Wat knap van je om dat vooruit te weten, Tom Poes!"

"Hij zei het omdat ik het hier gedrukt heb", zei Tom Poes. Maar hij voelde dat ze hem niet volgen kon en daarom liet hij het er maar bij.........

HENRY — By Dick Hodgins

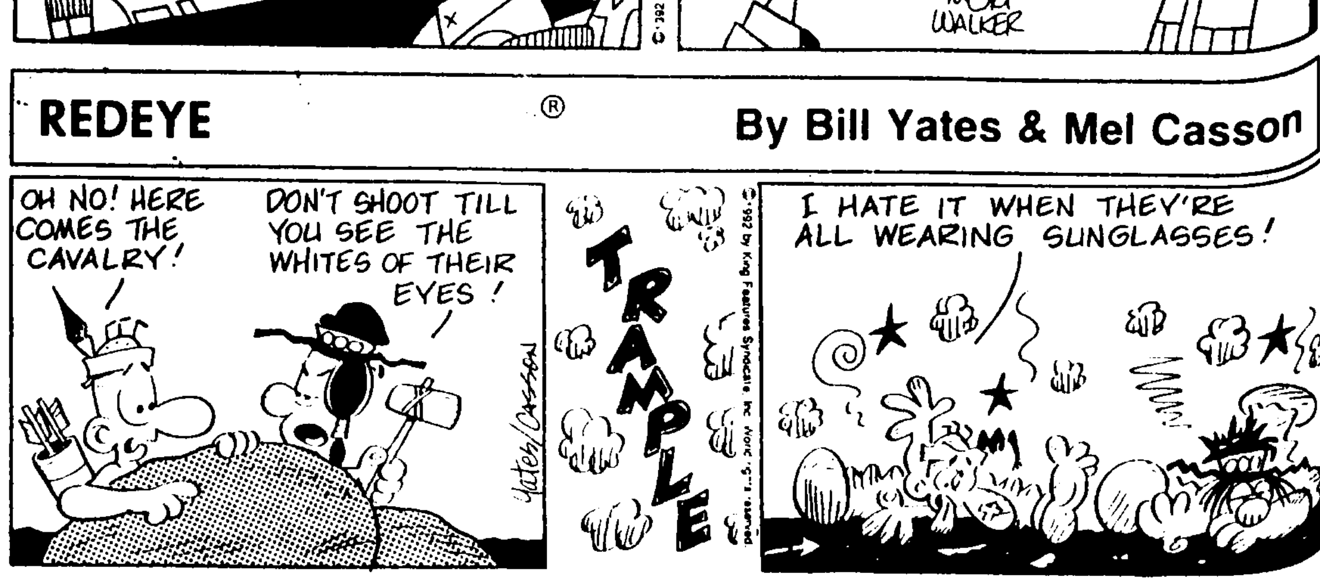
BONER'S ARK — By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY — By Mort Walker

REDEYE — By Bill Yates & Mel Casson

Stockmarket-NEWS

NEW YORK	PREV.	24-4	FRANKFURT	PREV.	24-4	AMSTERDAM	PREV	24-4
DOW JONES	3348	3324	DAX INDEX	1752	1745	CBS GEN.INDEX	127.80	128.60
AM.EXP.	23.50	22.63	ASKO	859.00	850.00	ABN-AMRO	46.50	46.50
ANHEUSER B	52.63	52.38	BASF	250.30	250.30	AEGON	129.70	129.40
ATT	43.88	43.25	BMW	584.00	582.00	AHOLD	86.10	85.60
BORDEN	34.13	33.88	COMMERZBANK	266.70	266.00	AMEV	54.30	54.20
CAMPBELL S	33.63	33.25	DAIMLER BENZ	790.50	787.00	AKZO	152.30	154.80
CHRYSLER	19.50	18.50	DEUTSCHE BANK	722.00	718.50	BOLS	48.10	48.40
CITICORP	19.00	18.75	HOECHST	266.20	263.50	BUHR.TET.	46.70	47.60
COASTAL CO	24.63	26.13	KAUFHOF	508.50	505.00	DAF	24.60	24.80
COCA COLA	82.38	81.00	MAN	388.50	388.00	DSM	111.10	111.70
DIGITAL	45.63	45.88	PREUSSAG	411.50	414.00	ELSEVIER	116.00	112.20
DUPONT	52.00	51.00	SIEMENS	689.30	687.00	FOKKER	34.20	34.20
EAST.KODAK	39.00	39.00	VW	383.60	382.80	GIST BROC.	37.30	37.90
EXXON	59.25	59.00				HAGEMEYER	144.50	144.00
FORD	44.13	43.25				HEINEKEN	196.00	161.90
GEN.ELECT.	76.63	75.88	LONDON			HOOGOVENS	56.50	57.30
GEN.MOTORS	42.38	39.63				ING	50.90	50.80
HEINZ	36.50	36.25	FT-100 INDEX	2609	2641	KLM	36.60	37.20
HOMESTAKE	11.50	11.25				KNP	47.60	48.90
IBM	89.25	88.38	ARGYLL	3.63	3.66	NEDLLOYD	56.70	58.30
KELLOGG	57.00	56.13	BARCLAYS BANK	3.33	3.55	PHILIPS	36.80	37.30
MC DONALDS	42.38	44.00	BASS	6.14	6.27	ROBECO	96.70	96.60
MERCK	139.75	140.13	BRITISH STEEL	0.76	0.78	ROLINCO	95.40	94.90
MINNES.MNG	95.25	92.63	BRITISH TEL	3.40	3.42	RORENTO	72.60	72.60
MOBIL CORP	61.50	61.88	BTR	4.43	4.50	RODAMCO	50.10	49.90
PFIZER	66.63	68.75	CADBURY	4.55	4.59	ROYAL DUTCH	149.40	149.30
P.MORRIS	76.75	75.88	CABLE & WIRE	5.55	5.73	UNILEVER	190.70	191.10
QUAKER	52.25	51.75	GRAND MET	4.63	4.76	VMF STORK	43.20	43.50
SEARS	44.13	43.63	MARKS & SPENCER	3.33	3.40	VOC	42.50	42.90
UP JOHN	34.75	34.50	REDLAND	5.55	5.59	VNU	84.10	84.50
WOOLWORTH	28.88	28.75	TATE & LYLE	4.14	4.19	WESSANEN	94.90	94.10

GOLD	339.35	336.60	TOKYO			TORONTO		
SILVER	4.02	3.97	NIKKEI DOW IND.	17402	17542	TSE 300	3371	3349
CRUDE OIL	20.05	20.08	BRIDGESTONE	1150	1160	ALCAN	21.13	21.13
			CANON	1370	1390	BELL	44.38	43.25
US$/Yen	134.35	134.50	DAI ICHI KANGYO	1390	1350	BANK OF NS	19.75	19.75
			DAIWA SEC.	773	776	CAN.PAC.	17.00	17.00
US$/DMARK	1.66	1.65	HITACHI	836	845	IMASCO	36.50	36.13
			HONDA MOT.	1580	1590	LAIDLAW	11.13	11.25
GBP/US$	176.50	177.15	JAPAN AIRLINES	729	714	MOORE	25.00	24.75
			NOMURA SEC.	1310	1310	NORANDA	16.63	16.38
US$/NLG	1.87	1.86	NIPPON STEEL	300	296	PLACER DOME	12.25	12.00
ECU/US$	123.60	124.12	MAZDA	422	430	POWER CORP.	14.50	14.50
CAN/US$	84.32	84.39	SONY	4300	4380	ROYAL BANK	23.75	23.50

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met kans op enkele plaatselijke buien.
Zwakke tot matige, overdag af en toe vrij krachtige oostelijke wind (tussen vijf en twintig knopen).

WEEROVERZICHT:
Onder invloed van een afgezwakte intertropische convergentiezone wordt vochtige, onstabiele lucht over de Benedenwindse eilanden aangevoerd, waardoor ook in de komende 24 uur enkele plaatselijke buien tot ontwikkeling kunnen komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T. — Afgelopen 24 uur

Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	zwaar bewolkt	30	26	sp
Bonaire	zwaar bewolkt	--	--	-.-
Curaçao	zwaar bewolkt	31	26	4.0
St Eustatius	zwaar bewolkt	29	21	0.8
St Maarten	licht bewolkt	32	26	0.0
Amsterdam	zwaar bewolkt	16	--	-.-
Atlanta	geheel bewolkt	29	14	0.0
Kingston	licht bewolkt	33	24	0.0
New York	motregen	24	07	3.0
Port-of Spain	half bewolkt	33	24	0.0
San Juan	licht bewolkt	30	25	0.0

[illegible] Nederlandse tak van het [illegible]riersbedrijf DHL WORLD[illegible]DE Express bouwt in [illegible]ofddorp voor f 20 miljoen [illegible]n nieuw hoofdkantoor. De [illegible]eroppervlakte wordt ruim [illegible]00 vierkante meter, twee[illegible]aal zoveel als nu beschik[illegible]ar is. Het gebouw moet in [illegible]t derde kwartaal van 1993 [illegible] gebruik worden genomen. [illegible]t aantal werknemers [illegible]emt volgens de verwach[illegible]gen toe van 170 nu tot 250 [illegible]300.

John Cahill (62) wordt de nieuwe bestuursvoorzitter van BRITISH AEROSPACE, het in problemen verkerende defensie-, vliegtuig- en autoconcern. Cahill was van 1987 tot 1991 president-directeur van de industriegroep BTR. De nieuwe man zou een versnelling kunnen geven aan de reorganisitie van BAE. BAE wil alle niet-kernactiviteiten afstoten, hetgeen duizenden banen gaat kosten.

Financieel Nieuws

Damrak sluit week hoger af

AMSTERDAM - De Amsterdamse beurs heeft zich vrijdag gevoelig getoond voor optimisme in het buitenland. Vooral aan de koersstijging in Londen kon het Damrak zich optrekken. De angst voor een hogere rente in Duitsland, waardoor de koersen in Frankfurt iets terrein moesten prijsgeven, was op de Amsterdamse aandelenmarkt niet voelbaar. Wel noteerden de obligaties gemiddeld een dubbeltje lager.

De EOE-index won ruim een punt op 313,70. De koersindex algemeen won 0,4 punt en bereikte daarmee een record van 210,70. De omzet kwam uit op f 1,64 miljard, waarvan een aardige f 729 miljoen in aandelen. De internationals wonnen terrein met uitzondering van Koninklijke Olie. Dat fonds heeft wat meer last van de lagere dollar, terwijl ook de uitkomsten van de OPEC-vergadering een rol speelden. Koninklijke leverde een dubbeltje in op f 149,30. Akzo pakte een rijksdaalder op f 154,80, Philips won twee kwartjes op f 37,30, Unilever, ook dollargevoelig, ging een bescheiden vier dubbeltjes omhoog tot f 191,10 en KLM veroverde f 0,60 op f 37,20.

Nedlloyd was alweer zeer gewild. Er waren vooral buitenlandse kopers in de markt. Het Rotterdamse transportfonds won f 1,60 op f 58,30. De povere cijfers over 1991 en niet bepaald florissante vooruitzichten voor 1992 die het concern deze week bekendmaakte, lijken weer helemaal vergeten. De financiële waarden daalden alle in koers, hoewel de verliezen zeer beperkt waren.

Het druk verhandelde Heineken maakte optisch een koersduikeling van ruim 17 procent. Gecorrigeerd voor de uitkeringen aan aandeelhouders won het fonds echter f 7,80 op f 161,90. Ook Elsevier noteerde ex-dividend, maar in tegenstelling tot Heineken wist het uitgeversfonds het "verlies" niet in te lopen. Per saldo zakte de koers met f 1,55 tot f 112,20. Wolters Kluwer en VNU konden beide een klein plusje laten zien. De cyclische waarden stonden evenals donderdag in de belangstelling. Zij hebben veel te winnen wanneer het economische herstel op gang komt. DSM won zes dubbeltjes op f 111,70 bij een grote omzet van 720.000 stuks (dubbeltelling). DSM voerde daarmee de omzetranglijst aan voor Philips en Koninklijke Olie. Hoogovens zette de stijging van donderdag voort door acht dubbeltjes te winnen op f 57,30 en Gist-Brocades voegde op f 37,90 zes dubbeltjes toe aan de winst van donderdag. Papierfabrikant KNP pakte f 1,30 op f 48,90 en branchegenoot VRG won f 1,70 op f 45,70. Pirelli won f 0,90 op f 26.

Op de parallelmarkt scoorde Weweler met een winst van f 3,50 op f 47,10. De geavanceerde technologiesten van meer dan twee procent voor de drie electronics, Simac en Lci. Handelsmaatschappij Wolff moest boeten voor de teleurstellende cijfers met een koersdaling van f 5 op f 82.

Ook op de optiebeurs was de stemming vrijdag vriendelijk. Philips nam met een omzet van 12.000 contracten meer dan een kwart van de totale omzet van 45.000 contracten voor zijn rekening. DSM behaalde de tweede plaats in de aandelenhoek met een omzet van 3200 contracten, terwijl er in de index 7300 opties werden verhandeld.

AGENDA CURAÇAO

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (derde district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen en het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel.: 682222 op te bellen.

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel.: 672300/676666; openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING
Santa Maria 17. Tel.: 682344, 682947, 682412 en 682574; geopend vanaf zeven uur 's morgens tot vijf uur 's middags; spreekuur wijkgebouw Bonam: iedere dinsdag van 09.00-11.00 uur. Tel.: 371865; Suffisant tel.: 687707; Montagne Abao: tel.: 673711; Kaya Fensu: tel.: 618577; Mamayaweg: tel.: 657508; voor informatie omtrent zuigelingen- en peuterbureaus kan men terecht op consultatiebureau Brievengat Tel.: 373584.
Nachtdienst t/m 28 april: **zuster Van Velthoven. Tel.: 376728, pagenummer 027-078.**

STICHTING VAN HET WIT GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17. Tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15. Tel.: 692231/692232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft **zuster Pietersz. Tel.: 671147, pageboy 669-0368 b.g.g. 691838.**
kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141. Tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft **zuster Pietersz. Tel.: 671147.**

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: **zuster Pisas. Tel.: 642955** b.g.g. 601760.
Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 648225 of 672699.

GENEESK. DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
24 april 1992 vanaf 08.00 uur tot 27 april 1992 om 07.00 uur:
Dokter Suiters, Spreekkamer: Janwé. Tel.: 615959; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen tel.: 680991 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Mercelina, Braakman, Doran, Guerrero-Bakmeyer en Ayubi)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
24 april 1992 vanaf 17.00 uur tot 27 april 1992 om 07.00 uur:
Dokter De Vos, Sentro Mediko Seru Fortuna. Tel.: 684122; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen tel.: 681065 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo-Henry, Roose, Braakman-Bonder, De Rouw-Picus, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac en Rosales-Concession)

DERDE DISTRICT BANDABAO
24 april 1992 vanaf 17.00 uur tot 27 april 1992 om 07.00 uur.
Dokter Lucasius, Sentro Mediko Soto. Tel.: 641790; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen tel.: 641356 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucasius, Spong en Tweed).

■ **Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!**

HYGIËNISCHE DIENST
in het weekeinde van 24 tot en met 26 april na kantooruren heeft de heer O. Offerman. **Tel.: 625800, pagenummer 310-0712** dienst.

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST
ZATERDAG
Otrobanda
Paradeis, F.D. Rooseveltweg 46-B. Tel.: 689676/689808.
Punda
del Pueblo, Sha Caprileskade 7-A. Tel.: 612444/612555.
ZONDAG
Otrobanda
Gosie, Gosieweg 90-A. Tel.: 379744.
Punda
Popular, hoek Maduro-/Çolumbusstraat. Tel.: 611269/612376.

DIVERSEN

VERLOF BEGRAFENIS

(van 10.00-14.00 uur)
25 april: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 25.
26 april: S. Jennie-Kleinmoedig, Angolaweg 76.

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa **(op zaterdag)**: voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is **op zaterdag** van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA. Tel.: 685544)
openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 685917.

POSTMUSEUM NEDERLANDSE ANTILLEN
(hoek Keukenstraat/Kuiperstraat, Punda)
openingstijden van maandag t/m vrijdag van 09.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-15.00 uur. Op zon- en feestdagen gesloten tenzij in zeer bijzondere omstandigheden.

STICHTING DIERENBESCHERMING CURAÇAO
Het Dierenasiel is open van maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-13.00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts.

'DE ANTILLIAANSE PADVINDERS'
(t.g.v. Sint Jorisdag)
18.30 uur kampvuur te Marichi.

TONEEL
20.30 uur 'Divorsio. Ki tin su Tras?' gebracht door toneelgroep Arteproba o.l.v. Anthony Jamanika - Centro Pro Arte, Schouwburgweg z/n.

AMNESTY INTERNATIONAL CURAÇAO
10.30 uur schrijfochtend in Jeugdhuis De Tamarijn na afloop van de kerkdienst -Mahaaiweg.

TONEEL
20.30 uur 'Divorsio. Ki tin su Tras?' gebracht door toneelgroep Arteproba o.l.v. Anthony Jamanika - Centro Pro Arte, Schouwburgweg z/n.

MAANDAG

TOERISTENSCHIP
11.00-18.30 uur 'Seawind Crown' (AUA).

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes); zon.: 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
SERU FORTUNA: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 uur.
TERA CORA: zon.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

GEREFORMEERDE KERK

Groot Kwartier
08.30 uur dienst.
16.30 uur dienst.
Seru Fortuna
10.00 uur dienst.
Buena Vista
08.30 uur dienst.
19.00 uur samenkomst.
Santa Rosa
10.00 uur dienst
19.00 uur samenkomst.

VERENIGDE PROT. GEMEENTE VAN CURAÇAO

Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur ds. Mercera
Fortkerk
(Fort Amsterdam)
09.30 uur ds. I. Klos.
19.00 uur avonddienst ds. Mercera.
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30 uur dienst

* * * * * * * * * * * * * * * *

Wall Street sluit lager

NEW YORK - De handel op de beurs van New York was vrijdag uiterst ongeanimeerd. De Dow Jones-index van de dertig meest verhandelde fondsen fluctueerde lang rond het slot van donderdag, maar moest in het laatste kwartier toch nog 24,14 punten toegeven op 3324,47.

Wall street maakte een voortvarende start. De Dow bereikte twintig minuten na opening een plus van 12 punten. Dit keer gooide General Motors (Gm) roet in het eten met de aankondiging van een emissie van 50 miljoen aandelen. Beleggers vreesden voor winstverwatering en stapten uit GM, waarop de beursbarometer even een dal bereikte op min 9. Gedurende het overgrote deel van de middag schommelde de Dow Jones-index rond het slot van donderdag.

Pas tegen het einde was er sprake van een spontane inzinking. De zwakke obligatiemarkt en koersverlies van farmacie-aandelen zorgden uiteindelijk voor een flink lager slot.

De Amerikaanse dollar moest in New York nog iets verder terug tot f 1,8565. In Amsterdam bereikte de munteenheid een koers van f 1,8580.

NKF naar Indonesië voor netwerk telecommunicatie

DELFT - NKF Kabel, voor 56 procent eigendom van de Nokia Groep, gaat samen met het Franse Cegelec (onderdeel van alcatel) in Indonesië een glasvezelkabelproject uitvoeren. De opdracht komt van de Indonesische regering. Cegelec is hoofdaannemer en NKF Kabel onderaannemer, zo heeft het Delftse bedrijf vrijdag bekendgemaakt.

Met de opdracht voor NKF Kabel afzonderlijk is een bedrag van f 19,5 miljoen gemoeid. De aanneemsom van het Franse bedrijf is onbekend. Het project wordt volledig gefinancierd door de Wereldbank en zal worden uitgevoerd in een periode van 2,5 jaar.

De opdracht omvat levering en installatie van een telecommunicatiesysteem voor de exploitatie en het onderhoud van de elektrische centrales en de hoogspanningstransmissie- en distributienetwerken op west-Java. NKF Kabel installeert 765 kilometer metaalvrije, optische glasvezelkabel.

Het bijzondere van de opdracht is dat de kabel wordt gehangen in het bovengrondse hoogspanningsnetwerk. "Gebruikmaken van een bestaand tracee is goedkoper dan opnieuw met grondeigenaren in onderhandeling te moeten gaan om kabels in hun grond te mogen leggen", aldus een woordvoerder van NKF Kabel.

De glasvezelkabel is niet onderhevig aan de invloed van de sterke elektromagnetische velden, waarvan in het hoogspanningsnetwerk sprake is. Mogelijk wordt het project nog uitgebreid tot een verbinding van 1.250 kilometer. Dat is afhankelijk van de toeschietelijkheid van de Wereldbank om ook de aanvullende werkzaamheden voor Indonesië te financieren.

Russische hervormingen in gevaar door explosieve stijging begrotingstekort

MOSKOU - Het radicale economische hervormingsprogramma van Rusland loopt gevaar door een explosieve toename van het begrotingstekort. Dat heeft Jegor Gaidar, de eerste vice-premier van Rusland, vrijdag verklaard.

Minister van financiën Vasily Bartsjoek liet de regering vrijdag weten dat het begrotingstekort zal toenemen van 24,3 miljard roebel (f 445 miljoen volgens de officiële wisselkoers) in het eerste kwartaal tot 205 miljard roebel (f 3,79 miljard) in het tweede kwartaal. Volgens Gaidar, de architect van het economische hervormingsplan, vormt het voorziene tekort "een ernstig gevaar", zo meldt het Russische persbureau Itar-Tass.

Volgens regeringsadviseur Alexei Uljukajev zal het tekort in het tweede kwartaal uitkomen op 6,8 procent van het Bruto Nationaal Produkt (BNP). Over de eerste zes maanden zal dit percentage uitkomen op 4,8, terwijl voor geheel 1992 op 3,6 procent wordt gerekend. De toename van de bestedingen is bestemd voor de sociale zekerheid, leningen aan het bedrijfsleven en defensie. De stijging van de defensie-uitgaven wordt voornamelijk veroorzaakt door kosten die betrekking hebben op de terugtrekking van Russische troepen uit het buitenland.

Gaidar, klaar om af te reizen naar Washington waar hij zaterdag overleg zal voeren met westerse functionarissen, is duidelijk verontrust over de mogelijkheid dat de explosieve groei van het begrotingstekort buitenlandse hulp in de weg zal staan. IMF-directeur Michel Camdessus waarschuwde Rusland donderdag dat vertraging van het economische herstelprogramma buitenlandse hulp kan tegenhouden.

SPANISH WATERS FURNISHED HOUSE
FOR RENT
For 1 year or longer.
Phone: 671038

TE HUUR NIEUWE WAGENS
tegen zeer redelijke prijzen.
Empress Rent-A-Car
Kantoor Tel.: 617910
Airport Tel.: 691280

De lekkerste
ROTIE'S
pom, pastei, bamie, nassie, Chin. kip, ger. kip, ger. varken, moksie moksie, bruine bonen, bloedworst kunt U elke zondag tussen 12 en 4 bij ons krijgen.
Vraag naar het gerecht v/d week
Koraal Partir kav 87
Tel.: 674103.

schildersbedrijf
Perfect
Voor al Uw schilderwerk
tel.: 601766-369127
fax: 369127

WOONHUIS TE KOOP
4 Slaapkamers woning te 'Beurs', Curaçao
Goed onderhouden in rustige buurt op 630m² eigendomsgrond
Vraagprijs: Afl. 195.000,-
50% Financiering mogelijk
Contactadres: Ponton 51, Aruba - Tel. 33435 (na kantooruren)

Elke zondag
SURINAAMS ETEN
verkrijgbaar op ons gezellige terras van 12 - 16 uur.
Geopend: ma. t/m za. voor ontbijt van 8 - 10 uur
lunch (met Surinaamse Special) 12-2 uur
dinner 18 - 22 uur
Saladbar - Bar-Restaurant
MEETPOINT (Korédor)
Tel.: 623611
Ook take-out.

UNIEKE GELEGENHEID
Papegaai met kooi f. 249,-
Papegaai met kooi f. 199,-
Parkiet met kooi f. 60,-
Parkiet met kooi f. 50,-
Prachtige vogels
Kaya Tentalaria 9
(na 16.00 uur)

Wegens overcompleet
[illegible]
Voornamelijk dameskleding maten 7/8 - 9/10, schoenen maat 7, tassen, bijouterieën, damesfiets en huishoudelijke artikelen.

TE HUUR Gemeubileerde FLAT MET AIRCO
incl. gas + water.
Goed voor echtpaar of alleenstaande.
Naf. 500,- per maand.
Te bezichtigen:
Comanchestraat 108

WAARSCHUWING
De Commandant van de marinebasis Parera maakt bekend dat er schietoefeningen worden gehouden:
OP SCHIETBAAN HATO:
MAANDAG 27 APRIL 1992 VAN 07.15 TOT 13.15 UUR.
Onveilig zeegebied ± 4000 meter uit de kust.

Wegens vertrek te koop aangeboden: Eethoek notenhout (4 stoelen), stoof, diepvrieskast, t.v.-kast notenhout, antieke eiken buikkast, perzisch tapijt, 2x 2 persoonsbedden, kaptafel, porch-set, planten enz. Inl. na 13.30
Tel. 690804

Ter overname aangeboden
KOMPLETE INVENTARIS
inclusief stoffering van unit in winkelcentrum op Aruba. Geschikt voor kantoor of praktijk ca 50 m².
Huur kan ingaan op 1 juli a.s. Serieuze gegadigden gelieve te bellen naar 678081 of 602083.

Te Koop
PICK-UP CHEVY
Bouwjaar '88
Vraagprijs
f 5.500,=
Tel. 62.30.38
68.80.62

Zondag 26 april vanaf 12.00 af te halen de echte
INDONESISCHE RIJSTTAFEL
met sajor, sg telor, vlees, atjar, kip, frikadel, sate, pisang goreng, sg goreng kering, kroepoek, sambel badjak f 10.= p.p. Ook hebben wij soto ajam m/rijst of lontong, bami, nassie goreng, ba-pao en loempia.
Fam Kerger Canadaweg 9,
tel. 683459
Selamat datang dan makan.

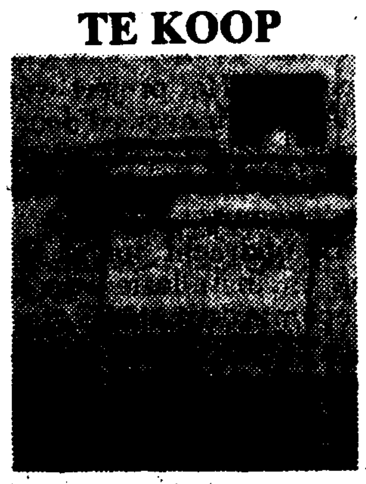
Arts met gezin zoekt een HUURHUIS, centraal gelegen en in een rustige buurt.
Tel: 378725

Te koop een
DAE WOO RACER '88
merk Opel Kadett.
Powerwindows, airco, radio cassette, 5 speed. fls. 10.500,-
Telefoon:
601437/673199

"Vuur in Z. Afrika"

Het verhaal van een opwekking.
maandagavond 27 april
om 21.00 uur op TeleCuraçao
Inlichtingen "Goed Nieuwslijn"
689590/690999

TE KOOP

COMPUTERTAFELS
HOEZEN voor PS/1
INF. TEL. 658558

Te koop KANTOOR-ARTIKELEN
Kopieer apparaat. Kan vergroten en verkleinen. Weinig gebruikt fl. 2.500,=
Micro fiche viewer, Bell + Howell, als nieuw fl. 900,=
Kassa Register merk Casio, fl 550,=
Tel. 673199 van 8 t/m 12 - 1 t/m 5 uur.

EXECUTORIALE VERKOOP

Op woensdag de 29ste april 1992 des voormiddags om 10.00 uur zal ten overstaan van de ondergetekende deurwaarder aan de **Gosieweg nr. 204** worden overgegaan tot de executoriale verkoop van:

"een 'ISUZU' Jeep, kleur wit, voorzien van het kentekennummer 28-4 K",

Vorenbedoelde roerend goed is te bezichtigen vanaf een uur vóór de verkoop en wordt verkocht bij opbod tegen gerede betaling.

Curaçao, 24 april 1992.

De deurwaarder,
R.C. Ersilia.

BE YOUR OWN DRESSMAKER & DESIGNER... WEAR FINE CLOTHES FOR ONLY THE PRICE OF THE FABRIC

Save hundreds of dollars on clothes for yourself and your family! Be the envy of your friends and neighbors. You'll soon be making dresses, shirts, skirts...even suits and coats so well that you'll be able to start your own dressmaking business if you wish!

You train at home...in your spare time. You need no previous experience because experts will guide you every step of the way. Everything is explained in easy-to-understand English with plenty of photos, diagrams and drawings. You read what to do, then follow simple directions that lead you in actual practice. Explanations of advanced tailoring techniques have been simplified with all instructions detailed step by step. So whether you are a beginner or have some knowledge of sewing, everything is easy to do.

Get started today! Print your name and address in the space provided below and return this ad to ICS. We will rush your FREE information kit to you by return Airmail as soon as we receive your inquiry. **There is no obligation.**

Please send me full details on the ICS Dressmaking & Design Course. Z162
Please Print
Name________
Address________
City________ Country________
Postal Code________
ICS SINCE 1890 **International Correspondence Schools, Dept. GQA42**
Box 1900, Scranton, PA 18501 USA

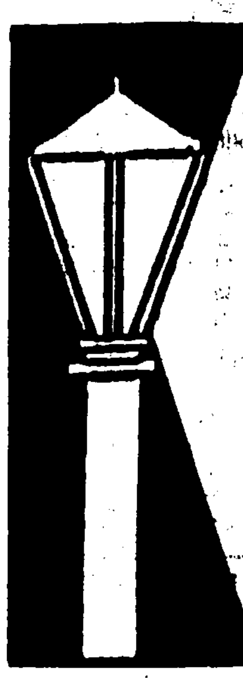
Blokkenfabriek Suffisant N.V.
Kaya Port of Spain Tel. 692555-692981
1ᵉ KWALITEIT BETONBLOKKEN in 4" 6" en 8"
BETONSTRAATKLINKERS in diverse modellen en kleuren uit voorraad leverbaar. TROTTOIRTEGELS 30 X 30 cm
ZAND STEENSLAG en DIABAAS op het werk geleverd

Raisca Investment & Realty N.V.
TE HUUR KANTOORPAND
Binnenkort start de bouw van een modern kantoorpand aan de Polarisweg tegenover notariskantoor Palm en Senior.
Teneinde zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen van potentiele huurders nodigen wij U uit niet later dan 27 april met ons in contact te treden via fax 689910 of fax 689542.

Hydra Pools
Structural Polymer (Thermo-plastic) 9 mm.
Verkoop en installatie van **linerzwembaden**
50 jaar garantie op wanden/steunpilaren, 10 jaar garantie op liner
tel.: 375919 Verkoop zwembadbenodigdheden fax.: 371098
Mepool/Mecomp Sta. Rosaweg 125

PALLADIO COSMETICS
Manufacturers • Exporters • Wholesalers
FULL COLOR COSMETICS LINE
BRAND NAME • PRIVATE LABEL
LIPSTICKS • PENCILS • MASCARA • LIPGLOSS
EYELINER • FOUNDATION • EYESHADOW • RICE POWDER
CHINESE RICE POWDER
We Sell Liquid for These Products by the Kilo
PALLADIO COSMETICS
7819 N.W. 15th Street
Miami, Florida 33126
TEL: (305) 594-4404
FAX: (305) 477-1734

GEVRAAGD
FREE LANCE REISLEIDSTER
Vereisten: Minimaal HAVO OF MAO
Goede kontaktuele eigenschappen
Bereid op onregelmatige werkuren te werken
Uitstekende beheersing van Duits, Nederlands, Engels in zowel woord als geschrift.
Beschikbaarheid: op zeer korte termijn.
Uw schriftelijke sollicitatie samen met curriculum vitae zien wij gaarne tegemoet onder **nummer 24** van dit blad.

UPSTAIRS DOWNSTAIRS
Bloempot Shopping Center 2, Zuikertuintjeweg
Tel. 370884
Iets moois of gewoon iets gezelligs voor moeder?
Onze exclusive collectie kado artikelen bestaat o.a. uit: Gouden en zilveren sieraden, kristal, porselein, soapstone, Italiaanse reistassen, Parker ballpoints, Junghans horloges (59,-) nu Fls 34,= (Swatch type).
Het is echt teveel om op te noemen.
Tot ziens bij
UPSTAIRS DOWNSTAIRS
"Happy Mother's Day"

Bridge Cursus voor Beginners

Bridgedocent: **Lorenzo Moenir-Alam**
Plaats : **Radulphus College.**
Dagen : **Maandag en Donderdag**
Tijd : **19.00 - 21.00 uur**
Boeken : **Van Start tot Finish deel 1 + 2**
Tel. : **614974.**

Ook bestaat er de mogelijkheid voor privé bridgeles of in groepsverband voor zowel beginners als gevorderden.

OPROEP
ALGEMENE LEDEN VERGADERING
CURACAO ORCHID CLUB
maandag 4 mei 1992
Plaats : **Tamarijn**
Tijd : **20.00 uur.**
Bij geen quorum heropening na 15 minuten.

Voor een van onze stafleden vragen wij te huur
een gemeubileerd woonhuis
met 3 of 4 slaapkamers in een rustige buurt.
ISEC
International Securities Exchange Curaçao
I.T.C. Building
Mw. I. Hollander
tel 636227 (tijdens kantooruren)

UNIEKE BOUWKAVEL JAN THIEL
1.300 m² met uitzicht op zee en lagoen, incl. bouwtekeningen en grondaanvulling, 110,=/m²
tel. 601777 of 601720

TE KOOP
RIANT NIEUWGEBOUWD WOONHUIS
met 3 slaapkamers, 2 badkamers en garage. Gelegen in het verkavelingsplan 'Kwartje'
Nafl. 240.000,=
Inl: Canadian Wood Products N.V.
Tel. 691881 Fax. 685558
Daar is uw DUBBELTJE een KWARTJE waard!

Te koop gevraagd
A) Perceel Bouwgrond
voor commerciële doeleinden
Groot: max. 4000 m²
of
B) Bedrijfspand
met o.a. magazijnen, kantoren, werkplaats
Groot: max. 1500 m² bebouwd
Offertes te richten aan het buro van dit blad Cur. onder briefnummer 23

Duikcentrum
Landhuis Daniel
biedt te koop aan:
gebruikte
Stabilizing Jacket
met inflator. Prijs fl 225,=
Tel: 648400

Te huur
LUXE BUNGALOW
full equipped.
2 slaapk./airco.
4/6 pers. (zeezicht).
30/4-11/6.
Eventueel + auto.
Carvahome N.V.
615636

Te huur gevraagd
[illegible]
Tel: 672000 tst. [illegible]
676035
na kantooruren

La Bienvenue
Promenade Shopping Center Tel.: 74887
Beeldige en exclusieve kadootjes

LAS PALMAS
Hotel/Casino and Vacation Village
ta presenta
BUNGALOW SPECIAL 199[illegible]
Estadia durante 3 dia i 2 anochi den nos Bungalownan.
Drenta 1'or di merdia - Sali 5'or di atardi.
Prijs Special Fls. 278,= (Valido henter siman)
Extra: Bon Bini Cocktail
US$ 30,= Casino chips
Discount Booklet
Pa informashon i reservashon Tel: 625200
Deposito di jabi Fl 75,=

ÑAPA

AMIGOE

ZATERDAG 25 APRIL 1992

Weekend Bijlage

Prof. dr. Bovenkerk: "Allochtonenbeleid leidt tot criminalisering

Nederlandse gemeenschap toont meer racistische tendensen

VERRIJKING VAN DE Nederlandse Samenleving met andere culturen leidt volgens de hoogleraar criminologie prof dr F. Bovenkerk tot verbetering van de kwaliteit van die samenleving. Hij heeft als cultureel antropoloog jaar in jaar uit Nederland afgereisd om de houding van blank Nederland op de gekleurde migrant vast te leggen.

Begin jaren tachtig schokte hij iedereen met zijn bevindingen. Uit zijn geheime onderzoeken bleek discriminatie algemeen het geval te zijn. Inmiddels zijn wij tien jaar verder en Bovenkerk trekt weer aan de bel. "De gedachte achter het Minderhedenbeleid is op dit moment rechtser dan ooit en leidt alleen tot criminalisering van etnische groepen. Wij moeten met z'n allen voorkomen dat Nederland een racistische maatschappij wordt", waarschuwt de criminoloog.

= door Gimene van der Gen =

In boeken van Bovenkerk als: Omdat zij anders zijn, vreemd volk, gemengde gevoelens en *Mag het ook een buitenlander wezen*, staat de verhouding tussen blanke Nederlanders en gekleurde immigranten centraal. In deze contacten speelt discriminatie een belangrijke rol.

"Wij kunnen niet verder met versleten begrippen als tolerantie en verdraagzaamheid. Het woord alleen al, alsof er iets valt te verdragen, zegt heel wat. Discriminatie is zo algemeen het geval dat wij niet langer de ogen hiervoor mogen sluiten. Het probleem is dat discriminatie in Nederland bijna nooit openlijk gebeurt. Het speelt zich grotendeels in het verborgene af en vaak is het niet als zodanig te herkennen. Als je de landen van Europa vergelijkt, scoort Nederland zeer laag bij openlijk racisme maar als het om subtiel racisme gaat komt Nederland als één van de eersten uit de bus. Dat is nou het bedriegelijke van de situatie. Wat je niet ziet, kun je niet bestrijden".

De politieke beslissing om de achterstand van allochtonen te **verkleinen wordt** niet gemotiveerd door sociale rechtvaardigheid, maar wordt verkocht als een directe vorm van criminaliteitsbestrijding. Door angst in te boezemen hoopt de WRR nog iets van het Minderhedenbeleid te redden, maar dit heeft een averechtse werking. Het leidt tot criminalisering van juist die groepen die de raad zo graag wil helpen".

Hoe zal de Nederlandse multi-etnische samenleving zich verder ontwikkelen? "In het WRR-rapport staat het heel mooi omschreven. Het Minderhedenbeleid is mislukt, maar wij hebben er alles voor gedaan. *Zij willen zich niet aanpassen, zij willen geen Nederlands leren, zij willen niet werken omdat ze het makkelijker vinden om van de sociale dienst te trekken, en zij zijn zo crimineel.* Het Ministerie van Justitie wil een originele bijdrage leveren aan het minderhedenbeleid door nieuwe gevangenissen te bouwen om de tweede generatie allochtonen op te vangen. In het onlangs verschenen beleidsplan voor de jaren negentig *Recht in beweging* pleit de ministerie voor een hardere aanpak van de criminaliteit van migranten".

TROONREDE

"Zelfs tussen de regels van de Troonrede door is te verstaan dat het aan de minderheden zelf ligt dat ze zich nog niet hebben aangepast. (Het is belangrijk dat een ieder zich niet alleen inwoner maar ook medeburger weet en voelt. Dat vraagt enerzijds om tolerantie, anderzijds ook om het aanspreken op plichten. G.v.d.Gen Troonrede 1990). Dat is op het ogenblik het verhaal, veel rechtser dan elke andere gedachte die na de Tweede Wereldoorlog is verwoord. Vandaar mijn waarschuwing: Laten we voorkomen dat Nederland een racistische maatschappij wordt".

Duizenden demonstreerden onlangs in Amsterdam tegen het toenemende racisme in Nederland.

"Deze uitslag past geheel binnen het minderhedenonderzoek zoals dat de afgelopen jaren gestalte heeft gekregen. De overheersende positivistische theorie die ten grondslag ligt aan deze onderzoeken gaat ervan uit dat misdaad het gevolg is van **onvoldoende aanpassing**. *Alleen sociale integratie van immigranten is in staat hun buiten verhouding grote bijdrage aan misdaad te verminderen,* is de veronderstelling. Onderzoeksresultaten die wijzen op hoge criminaliteit bij allochtonen passen in dit verwachtingspatroon".

Hebben allochtone jongens een evenredig aandeel in het aantal misdrijven?

"Uit het onderzoek van Junger en Zeilstra blijkt dat Marokkaanse jongens naar verhouding hoog scoren bij straatroof en inbraak. Maar hoe scoren ze bij de ruim driehonderd andere delicten die het Wetboek van Strafrecht telt? Hoe groot is hun aandeel in de meer profijtelijke vormen van vermogenscriminaliteit als witteboordenmisdrijven, fraude of milieucriminaliteit? Ik wil wedden dat ze hier sterk ondervertegenwoordigd zijn, al was het alleen maar omdat deze delicten alleen mogelijk zijn bij het uitoefenen van een beroep en dan levert hoge werkloosheid weinig op. Hoge cijfers bij bepaalde soorten delicten zeggen weinig over het totale misdaadprofiel van een groep en leiden alleen tot criminalisering van deze groepen. En dit gebeurt de laatste tijd met name bij de tweede generatie gastarbeiders".

Wat zijn de gevolgen van deze criminalisering?

"De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) komt in zijn rapport 'Allochtonenbeleid' tot de conclusie dat er bij etnische groepen sprake is van relatief hoge criminaliteit. Dit oordeel is gebaseerd op de uitslagen van het onderzoek van Junger en Zeilstra. Er wordt een lijn doorgetrokken naar alle minderheidsgroepen omdat individuele leden van etnische groepen hoog scoorden bij enkele delictsoorten.

Wanneer de cultuur, het geloof of de taal de maatschappelijke kansen van etnische groepen in de Nederlandse samenleving verkleinen vind ik dat een kwalijke zaak. Als allochtonen weigeren de Nederlandse taal te leren, werkt dit in hun eigen nadeel. Ze maken geen enkele kans in deze samenleving als ze de taal niet beheersen. Als ze daarnaast hun eigen taal willen behouden is dat geen probleem".

RACISTISCH

Wanneer verschillende culturen, godsdiensten, normen en waarden met elkaar in aanraking komen, ontstaan er nieuwe dingen. Zowel positieve als negatieve. Zo leidt de nieuwe pluriforme samenleving ook tot nieuwe vormen van criminaliteit.

"Met de wijsheid van onze tijd proberen wij een antwoord te vinden op de vraag of er verband bestaat tussen etnische afkomst en criminaliteit. Deze veronderstelling is verkeerd en ronduit racistisch. Niet een bepaalde categorie mensen produceert misdaad, maar een bepaalde type samenleving. Er zijn nieuwe ontwikkelingen in de criminaliteit op te sporen die een direct gevolg zijn van de multi-etnische samenleving. Bijvoorbeeld discriminatie en racistisch geweld. Een belangrijk deel van deze criminaliteit is een gevolg van de onderlinge contacten tussen de diverse maatschappelijke groepen. Dit impliceert dat we niet alleen misdaden, gepleegd door mensen uit etnische groepen moeten onderzoeken. We moeten ook de nieuwe vormen van criminaliteit bij de autochtone blanke Nederlanders aanpakken, die voortkomen uit de maatschappelijke veranderingen".

Uit een recent onderzoek naar het criminaliteitsniveau bij allochtone en autochtone jongens blijkt dat er verschillen bestaan die niet anders kunnen worden verklaard dan door variatie in etnische afkomst. Dit onderzoek werd uitgevoerd door Junger en Zeilstra in opdracht van het ministerie van Justitie.

Heeft positieve actie vanwege het gedwongen karakter niet een averechtse werking?

"Op korte termijn zullen veel blanke Nederlanders zich achtergesteld voelen en zeggen dat ze slachtoffers zijn van positieve discriminatie, terwijl ze juist niet wilden dat er gediscrimineerd werd. Op langere termijn voorkom je dat er een racistische maatschappij komt. Het belang van individuele burgers weegt niet op tegen het grotere maatschappelijk belang van de samenleving".

U vindt een pluriforme samenleving wenselijk, mits de ontwikkeling ervan niet gepaard gaat met gedwongen assimilatie.

"Verrijking van een samenleving met verschillende culturen leidt tot een verbetering van de kwaliteit van die samenleving. Gemeenschappelijke normen ontstaan toch wel op langere termijn. Ik hou van pluriformiteit op basis van gelijkheid. Als autochtonen het prettig vinden om naast allochtonen te wonen, de voorkeur geven aan gemengde huwelijken of als leden van etnische groepen trots zijn op de eigen cultuur of warme banden onderhouden met het vaderland, laat dat zo zijn. Mensen moeten in vrijheid naast elkaar kunnen leven. Ik ben tegenstander van **gedwongen assimilatie-politiek**. *Als je in Nederland bent moet je je als een Nederlander gedragen,* is de norm. Het menselijk gedrag behoort tot de privé sfeer van het individu, daar hebben anderen niets mee te maken".

Vlaggen werden verbrand en spandoeken meegevoerd waarop de politiek van de regering Lubbers inzake minderheden werd veroordeeld tijdens de betoging in Amsterdam.

Sommige mensen beweren dat cultuurverschillen soms integratie in de weg staan en dat deze de kansen van allochtonen in de Nederlandse samenleving verkleinen.

"Cultuurverschillen hoeven integratie gebaseerd op wederzijds respect niet te belemmeren. Wanneer mensen integratie meten aan de mate waarin allochtonen zich aanpassen aan de nieuwe normen en gewoonten, dan is dat geen integratie meer, maar gedwongen assimilatie. Respect betekent niet dat je het eens bent met de normen van de ander, maar dat je er op een rationele manier over kan praten.

Uit hetzelfde SCP-rapport blijkt dat de discriminatiebereidheid in 1989 gedaald is ten opzichte van 1978.

"Dit rapport is gebaseerd op een onderzoek naar de publieke opinie. Dat de bereidheid afneemt, hoeft niet te betekenen dat discriminatie als handeling ook afneemt. Aan discriminatie hoeft niet per sé een vooroordeel ten grondslag te liggen. Discriminatie kan ook het gevolg zijn van allerlei structuren in de samenleving waarvan mensen zich niet bewust zijn. Het heeft lang geduurd voordat de overheid constateerde dat Nederland een multiculturele samenleving was geworden. De nieuwe "onverwachte" structuur van de maatschappij leverde zoals verwacht allerlei problemen op. Wij zijn inmiddels tien jaar verder en het Minderhedenbeleid heeft de beoogde resultaten niet behaald. De werkloosheid onder allochtonen is drie tot vier keer zo hoog als bij blanke Nederlanders, en huisvesting-, onderwijs- en discriminatieproblemen zijn aan de orde van de dag".

ACTIE

Kan positieve actie een oplossing bieden voor de hoge werkloosheid onder allochtonen?

"Jazeker, ik ben altijd een grote voorstander geweest van dit soort acties, omdat ik het onaanvaardbaar vind dat in Nederland een systeem ontstaat waarbij grenzen van klassen en van etnische afkomst parallel lopen. Maatschappelijke kansen mogen niet gekoppeld worden aan etnische afkomst en dat lijkt nu wel het geval te zijn. Terwijl het momenteel goed gaat met de Nederlandse economie en de werkloosheid over de hele linie daalt, stijgt ze nog steeds bij Surinamers, Turken en Marokkanen. Als deze ontwikkeling doorzet, worden de volgende generaties met de gevolgen opgescheept. De achterstand wordt dan sociaal erfelijk. Dat noem ik apartheid".

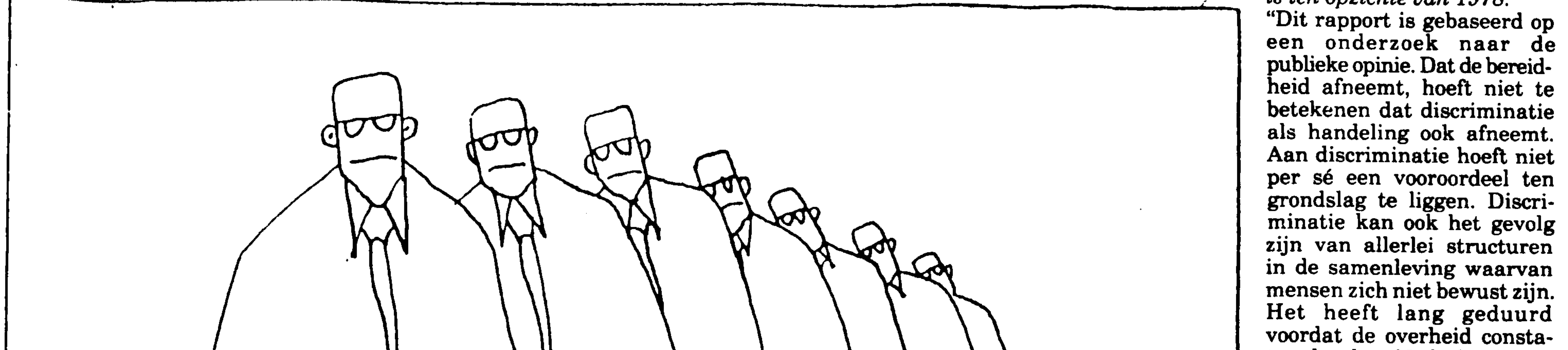
Noem eens enkele voorbeelden van subtiel racisme?

"Onderwijzend personeel heeft in principe geen bezwaren tegen etnische minderheden. Maar als een allochtoon kind het goed doet op school, wordt dat vaak gezien als een uitzondering op de regel. Bij het adviseren over een eventuele vervolgstudie laten leerkrachten zich eerder leiden door de sociale achtergrond van de allochtone leerling dan door de daadwerkelijke prestaties.

Maar ook in het bedrijfsleven zijn er ook verschillende voorbeelden te noemen. Werkgevers roepen allochtonen die op vacatures voor hoge posten solliciteren vaak niet op voor een gesprek. Simpelweg omdat ze nooit gedacht hebben dat dit zou komen. Bij psychologische testen om in aanmerking te komen voor belangrijke functies wordt ook geen rekening gehouden met de culturele achtergrond van de sollicitanten. Allochtonen die een hoog opleidingsniveau hebben, vallen bij deze tests toch door de mand".

Uit het onlangs gepubliceerde rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) over 1989 blijkt dat Nederlanders op grote schaal bereid zijn onderscheid te maken tussen bevolkingsgroepen als het gaat om ontslag, promotie of toewijzing van woonruimte. Als u nu, anno 1990 een onderzoek doet naar discriminatie in Nederland verwacht u een toename of afname?

"We zullen ongetwijfeld weer discriminatie meten, maar of het nu toegenomen of afgenomen is, durf ik niet te zeggen. Eind jaren zeventig, begin jaren tachtig toen mijn eerste boeken verschenen, waren mensen zich er totaal niet van bewust dat discriminatie op zo'n grote schaal voorkwam. Het sloeg in als een bom. Sindsdien is dit onderwerp vaak ter discussie gesteld. Deze constatering heeft tot diverse houdingen geleid. Sommige mensen redeneren: Nou ja, als discriminatie eenmaal bestaat dan is het ook niet zo erg; terwijl anderen denken: Het bestaat, maar het hoort niet en wij moeten er dus iets tegen doen".

IN DIT NUMMER van Ñapa :

ÑAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van één gulden.

EINDREDACTIE: Norbert Hendrikse
LAYOUT: Solange Isselt

MOHAMMED NAJIBULLAH
...veel vijanden...

President Afghanistan moest het veld ruimen
'Kameraad-doctor' Najibullah was een man met vele vijanden

DEN HAAG - Mohammed Najibullah, de president van Afghanistan die vorige week is afgetreden, slaagde er zelf nimmer in de vrede te herstellen in zijn land. Iets wat de meeste waarnemers ook niet hadden verwacht nadat in februari 1989 de laatste Sovjettroepen waren vertrokken en de weg naar Kabul vrij leek voor het Afghaanse verzet. Hooguit enkele weken werden hem gegeven na het vertrek van de laatste Sovjet-tanks via de zogeheten vriendschapsbrug over de grensrivier de Amoe-Darja. Het werden ruim twee jaar, maar ongetwijfeld maakte Najibullah zich weinig illusies. Toen hij in 1987 Babrak Karmal opvolgde als president liet hij zich lovend uit over de nette manier waarop de machtsoverdracht plaatsvond. Hij wees erop dat Karmal slechts het vijfde staatshoofd was dat bij leven en welzijn het regeringspluche verliet. Eenentwintig van Karmals voorgangers in de moderne geschiedenis van het land werden namelijk vermoord of verbannen.

Nadat de Sovjets, die al lang genoeg hadden van de burgeroorlog waarin zij in 1979 waren verzeild geraakt, waren verdwenen dreigde de burgeroorlog tussen het hopeloos verdeelde Afghaanse verzet en de regering in Kabul langzaam maar zeker steeds verder in het westen in de vergetelheid weg te zinken. Vanaf zijn aantreden als president in 1987 sloeg 'kameraad doctor', zoals hij zich graag liet noemen, een verzoenende toon aan tegenover de Afghaanse Mujaheddin maar dat heeft hem niet geholpen.

De kans dat Najibullah, of 'de os' zoals zijn bijnaam luidde, zou slagen in zijn rol als vredestichter was minimaal. Daarvoor kleefde er teveel bloed aan de handen van de voormalige leider van de Khad, de gevreesde geheime politie. De bevolking is nooit vergeten dat de 44-jarige Najibullah verantwoordelijk was voor de vele moord- en martelpraktijken in de beruchte Pul-i-Charki-gevangenis.

STROMAN

Het verzet zag hem slechts als een stroman van Moskou en weigerde met hem de vredespijp te roken. Bovendien stelden de Mujaheddin hem verantwoordelijk voor de dood van zeker 1 miljoen mensen tijdens de oorlog tegen de Sovjets. Onmiskenbaar steeg Najibullahs ster snel aan het politieke firmament tijdens de bezetting van de Sovjets. Na de inval werd hij als jonge dertiger hoofd van de geheime politie. De Khad stond onder directe controle van de KGB, die al snel onder de indruk kwam van zijn doortastendheid. Bovendien kende Najibullah als geen ander de politieke situatie in Kabul. Als chef van de geheime dienst infiltreerde hij in het Afghaanse verzet en -nog belangrijker- in de verschillende facties van de communistische democratische volkspartij van Afghanistan (DVA), die later tot moederland-partij werd herdoopt. De KGB zag Najibullah daarom als de man die Babrak Karmal moest opvolgen.

Langzaam maar zeker werd karmal naar het tweede plan geschoven. In mei 1986 volgde Najibullah Karmal op als algemeen-secretaris van de DVA. Kort daarop liet Najibullah vanuit Moskou weten dat hij een "beleid van nationale verzoening" wilde voeren. Het zou echter nog ruim een jaar duren voordat hij in september 1987 officieel werd benoemd tot staatshoofd.

De DVA, die in 1965 werd opgericht, nam na de staatsgreep van april 1978 de macht over. De stammenstrijd die ook het Afghaanse verzet verdeeld houdt, speelde ook de Afghaanse communistische partij parten. De partij valt grotendeels uiteen in twee facties, de radicale Khalq (Volk) en de meer gematigder Parcham (Vlag), waartoe ook Najibullah behoorde. De verdeeldheid is deels gebaseerd op etnische tegenstellingen die ook doorwerken in het leger. Leden van de Parcham spreken veelal Farsi en zijn politiek meer georienteerd op Moskou. De Khalq steunt daarentegen meer op het pastuns sprekende bevolkingsdeel. Vooral het leger herbergt veel Khalq-aanhangers.

KHALQ

Minister Shah Anwaz Tanai van defensie, die de couppoging van maart 1990 leidde, behoorde tot de Khalqfactie. Hij was het niet eens met de verzoenende toon die Najibullah aansloeg tegenover het Islamitische verzet. De partijstrijd leidde in 1979 tot een conflict tussen de facties van de toenmalige premier Hafizullah Amin en de door Moskou gesteunde president Taraki, waarbij pistolen werden getrokken en laatstgenoemde en verscheidene hoge militairen het leven lieten.

Vanaf de oprichting van de DVA was Najibullah als medicijnenstudent al lid van de partij. Zijn studentenleven besteedde hij behalve aan politiek ook aan sport. Zwemmen, tennissen en gewichtheffen waren zijn favoriete sporten. Binnen het partijapparaat maakte hij intussen snel carriere. Dit ondanks -of dankzij- het feit dat hij onder koning Zahir Shah tot twee maal toe achter de tralies werd gegooid. Hetgeen hem er overigens niet van weerhield in 1975 zijn doctorstitel in de medicijnen te behalen. In 1977 werd hij lid van het centraal-comite van de partij, waarna hij ambassadeur werd in teheran. In 1981 werd hij ook lid van het Politburo. Mohammed Najibullah werd in 1947 geboren op het Afghaanse platteland. Zijn onderwijzer herinnert hem als een devoot moslimjongentje. De naam Najibullah betekent dan ook 'edelman van Allah'. Als plattelandsjongen en lid van de machtige Ahmazai-clan binnen de Pastunstam leerde hij ontzag te hebben voor de ouderen.

Maar toen hij eenmaal van het platteland naar de grote stad trok om te studeren, lapte hij zijn opvoeding en wijze raad van de dorpsmullah aan zijn laars. Als overtuigd communist en atheist liet hij alle islamitische kenmerken van zijn naam achterwege en noemde zich kortweg Najib. Dit tot grote ergernis van de gelovige islamieten. Volgens sommigen kon Najibbulah zeer charmant zijn, maar ook zeer opvliegend. Dit laatste werd zeker beaamd door zijn zeven jaar jongere broer Sidequllah Rahi, die in 1987 naar het verzet overliep en vervolgens politiek asiel in het westen aanvroeg. Sidequla noemde zijn oudere broer een 'oplichter' en 'een op macht beluste Nero die geen respect heeft voor andermans mening'. Ondanks deze kwalificaties probeerde Najibullah toch met een 'nationaal verzoeningsproces' tot een dialoog te komen met het Afghaanse verzet. Toen Moskou zich eenmaal had teruggetrokken begreep Najibullah dat hij het zonder de steun van de 115.000 man Sovjettroepen zeker niet zou kunnen rooien tegenover de Mujaheddin. Vandaar dat hij niet langer zocht naar een militaire oplossing, maar zich bereid toonde tot compromissen.

De president kondigde bestanden af, bood amnestie aan en beloofde evenveel regeringsmacht. Ook zei hij het landeigendomsrecht terug te zullen geven aan de boeren. De rigoreuze landhervormingen van de DVA waren voor de boeren immers de belangrijkste drijfveer geweest om de wapens op te nemen tegen de communisten in Kabul.

Intussen liet hij de Khad in het verzet infiltreren en probeerde hij Mujaheddin-groepjes om te kopen en te paaien. Maar hiermee had hij hooguit tijdelijk succes. Voor de verzetscoalitie in pakistan met de hezb-i-Islami en de Jamiat-i-Islami als de grootste partijen is Najibullah nooit een serieuze gesprekspartner geweest. Zij zetten hun guerrillastrijd voort en hun opmars naar Kabul kon niet meer tot staan worden gebracht.

Afwasteiltjes en blauwe Omo-bussen...
De sfeer is gemoedelijk in Nigeriaans lepracentrum

= door ANP-redacteur Jaco van Lambalgen =

KANO - Het is 10 uur 's ochtends en een twintigtal leprapatiënten zit geduldig te wachten onder het afdak van het gezondheidscentrum in Albasu, in Noord-Nigeria. De meesten van hen hebben verband om hun voeten en sommigen missen een aantal vingers. De sfeer is echter gemoedelijk, de vrouwen lachen naar elkaars baby's en de mannen wisselen hangend op de hoge stoep de laatste nieuwtjes uit. Zij wachten op de 'controleurs' van de dienst voor leprabestrijding van de deelstaat Kano, die hen iedere maand onderzoeken en de medicijnen voor de komende maand uitdelen.

Het pleintje komt tot leven wanneer de groene auto van de lepradienst stopt in een rode stofwolk. In de verte komt de plaatselijke leprasupervisor op zijn motor aanstuiven. Uit de auto stapt de Nederlandse arts Kees van den Bosch met zijn medewerkers. Hij coördineert voor de Nederlandse stichting voor leprabestrijding (NSL) binnen de Nigeriaanse gezondheidszorg het lepra-programma in kano. In de deelstaat lijdt een op de 1.500 inwoners aan de ziekte.

OMO

Van den Bosch haalt met zijn controleurs een stapel kleurige plastic afwasteiltjes en een bus blauwe poeder ('Omo', volgens de arts) uit de auto, waarin de leprapatiënten hun handen en voeten moeten wassen. De chauffeur en de supervisor gieten de teiltjes voor de vrouwen vol, die ondertussen het verband van hun handen en voeten halen.

Van den Bosch onderzoekt buiten met zijn medewerker Aminu Hussaini de patiënten. "Door de lepra, een bacterieziekte, worden de oogzenuw en de zenuwen in handen en voeten aangetast", legt hij uit. "Mensen met lepra voelen het dan ook niet als ze zich branden of hun voeten openhalen. Als ze hun wonden niet goed schoon houden, kunnen ze de vreselijkste ontstekingen krijgen, die uiteindelijk leiden tot de verminkingen waar lepra om bekend staat".

De dienst voor leprabestrijding in Kano wil er een gewoonte van maken dat de patiënten elke maand, voor zij hun medicijnen krijgen, onder toezicht hun handen en voeten wassen, om ze ervan te doordringen dat zij dat thuis ook regelmatig moeten doen. In het overwegend islamitische noorden van Nigeria is het taboe op lepra niet zo groot dat de patiënten worden verstoten of in afzondering moeten leven. "Dat is het voordeel van een islamitische samenleving", zegt Van den Bosch. "Volgens de islam moet je de armen en de zieken verzorgen en ben je bijvoorbeeld verplicht aalmoezen te geven".

"Maar de oude lepraklinieken zijn vaak wel buiten de dorpskernen gebouwd, want de dorpelingen wilden nou ook weer niet nadrukkelijk met de leprozen geconfronteerd worden", voegt hij eraan toe. Het begrip 'kliniek' moet overigens niet al te westers opgevat worden: In kleine dorpjes is het soms niet meer dan een enorme Baobab (Apebroodboom) waar, als de controleur komt, bankjes en tafel uit de lagere school heen worden gesleept. Onder de boom wordt dan het spreekuur afgewerkt. Dat gaat in de toekomst veranderen. De dienst voor leprabestrijding van Kano heeft voor een nieuwe aanpak gekozen. In plaats van het oude medicijn Dapsone, dat elke week werd uitgedeeld, krijgen alle patiënten de nieuwe 'multi drugs therapy' (MDT) waarbij zij elke maand een aantal verschillende pillen gebruiken. Dapsone onderdrukt de lepra en zorgt ervoor dat de ziekte niet erger wordt, maar met MDT kunnen patiënten binnen een half tot twee jaar volledig zijn genezen.

Het is de bedoeling dat alle meer dan 5.000 geregistreerde Dapsone-patiënten in Kano onderzocht worden om te bepalen of zij nog wel moeten worden behandeld. Sommige leprozen slikken de medicijnen al jaren, terwijl de ziekte al tot stilstand is gebracht. Anderen kunnen met MDT behandeld worden. Daarnaast loopt een programma om de tientallen oude lepra-kliniekjes in Kano op te nemen in de Nigeriaanse gezondheidszorg en net als in Albasu onder te brengen in lokale gezondheidscentra. Die moeten als een soort kruisverenigingen gaan fungeren waar eens per maand de lepra-dokter spreekuur houdt.

Revolte kostte al 6000 mesenlevens
In Kashmir is veiligheid een tweesnijdend zwaard

SRINAGAR - Appels, het voornaamste fruit in Kashmir, worden beschouwd als een veiligheidsrisico op het zwaar bewaakte vliegveld van Srinagar, de hoofdstad van India's weerspannige deelstaat Jammu en Kashmir. Het is passagiers verboden 'appels en soortgelijke ronde voorwerpen mee te nemen in het vliegtuig', zo staat op een mededeling in het kantoor van de Indiase luchtvaartmaatschappij. "Leg een doek over de vruchten en zij zien eruit als granaten", legt een politieman uit die de passagiers grondig fouilleert voor zij aan boord van het vliegtuig naar New Delhi stappen. Het is maar een voorbeeld van de zeer strenge veiligheidsvoorschriften die gelden in de Kashmir vallei, de enige regio van India waar de moslims in de meerderheid zijn en waar de twee jaar durende opstand brede steun onder de bevolking geniet.

De politie zegt dat de revolte, die India met een vloed van militaire en paramilitaire eenheden tracht te onderdrukken, meer dan 6.000 mensen het leven heeft gekost. Het is moeilijk om een Kashmiri te vinden die niet tegen het Indiaas bestuur over het gebied is. Veel van hen zeggen dat de deling tussen Kashmir en India volledig en onherstelbaar is. Daarmee wordt de taak van de ordetroepen, die New Delhi uit alle delen van het land naar de deelstaat stuurt, er niet gemakkelijker op.

GEWONNEN

Gouverneur Girish Saxena bestuurt de staat vanuit een versterkt kantoor dat uitkijkt op Srinagar. Hij denkt dat de oorlog met tact gewonnen kan worden. "Ik wil de militanten scheiden van de terroristen. De meesten van hen zijn misleide jongeren, die kunnen wij terugwinnen", zegt hij vol vertrouwen.

De ordetroepen, die door de Kashmiri beschuldigd worden van martelingen, verkrachtingen en moord, zijn er niet zo gerust op. "Wij vinden het al moeilijk de ene Kashmiri van de andere te onderscheiden, laat staan een strijdbare van een terrorist, als dat al mogelijk zou zijn", zegt een Sikh-officier die een peleton van de paramilitaire grenspolitie leidt. Om de zaak gecompliceerder te maken zijn verschillende officiële instanties belast met het onderdrukken van de opstand, waarvan het leger de machtigste is. H.M. Wanchoo, een mensenrechten-activist, zegt dat de regering daar handig gebruik van maakt om de bescherming waar de mensen recht op hebben te omzeilen.

Veel militante Kashmiri verdwijnen op mysterieuze wijze en worden later dood aangetroffen. "Het is vrijwel onmogelijk om achter het leger, de politie en de verschillende paramilitaire eenheden aan te zitten om opheldering te vragen over de vermisten", verzucht hij.

Abid Ali, een onderbevelhebber van de Hizbollah-groepering, stelt dat de veiligheidstroepen 'elkaar jaloers beconcurreren' om de meest gezochte opstandelingen te arresteren. "Ik denk dat het gevaarlijker is in hun onderlinge kruisvuur terecht te komen dan verzeild te raken in een gevecht tussen ons en de regeringstroepen", merkt hij op. "Toen ik onlangs gevangen genomen werd, begonnen het leger en eenheden van de grenstroepen op elkaar te schieten, omdat een van hen weigerde de weg vrij te maken voor de auto waarmee ze mij naar de gevangenis brachten", vertelt Ali.

FOUILLERINGEN

De grenstroepen voeren de meeste patrouilles uit in Srinagar, waar in de nauwe straten van de oude stad vele verzetsstrijders met geweren rondlopen. Overal verspreid liggen veel beschoten schutterspútten van zandzakken. Iedereen op straat kan gefouilleerd worden. Ghulam Rasool rijdt een taxi in Srinagar. "Ik word ten minste 20 keer per dag aangehouden voor die vernederende fouilleringen. Alle Kashmiri's zijn verdacht tot het tegendeel is gebleken", mompelt hij na een vroege ondervraging. Nog geen 100 meter verder wordt zijn auto drie keer doorzocht door met geweren zwaaiende militairen die opnieuw een hele serie vragen op hem afvuren.

De regering erkent dat dat een probleem is. "Ik zou zelf ook niet gefouilleerd willen worden wegens mijn uiterlijk", zegt een Bengaalse regeringsfunctionaris die in Kashmir gestationeerd is.

"Maar ik weet ook dat als ik de straat op ga, de opstandelingen mij om dezelfde reden zullen vermoorden: Omdat ik er niet uitzie als een van hen".

Demonstrerende Kashmiri vrouwen in de Indiase stad Soporo. Zij deden hun beklag n.a.v. onlusten tussen regeringstroepen en militante moslims waarbij veertien mensen om het leven kwamen.

Miljoen pond voor aids

Door de hitsingle 'Bohemian Rhapsody' opnieuw uit te brengen en de opbrengsten van auteursrechten af te staan, stellen de popgroep Queen en de platenmaatschappij Emi een **miljoen pond** (bijna 3,3 miljoen gulden) beschikbaar ten behoeve van de aidsbestrijding. Emi heeft dat donderdag in Londen bekendgemaakt.

De Queen-leden Brian May en Roger Taylor hebben het geld overhandigd aan het Terrence Higgins-fonds voor aidsbestrijding. De actie werd opgezet ter nagedachtenis van leadzanger Freddie Mercury die vorig jaar overleed aan aids.

En daar hoorde dan altijd een boekje bij...

Prijsuitreikingen hoogtepunt van schooljaar in vorige eeuw

door Wim Rutgers

OGTEPUNT VOOR de talrijke laat negentiende eeuwse ticuliere scholen waren de meestal in december, aan het de van het schooljaar, gehouden openbare examens en suitreikingen. Daarna begon de vakantie, waarna men januari met frisse moed aan een nieuw schooljaar begon. scholen traden in deze periode, mede uit concurrenwerwegingen, nadrukkelijk naar buiten toe, waardoor juist in de kranten uit deze maanden iets kunnen lezen hoe het onderwijs rond de eeuwwisseling georganiseerd . De roosters van de examens, die om zoveel mogelijk ekers te trekken bij voorkeur in de avonduren werden uden, werden niet alleen in de kranten aangekondigd, de diploma- en prijsuitreiking schreven 'vrienden' nogal een uitvoerig en lovend verslag van de advertenties om we leerlingen te werven, waarbij als reclame de olprogramma's werden gepubliceerd.

Van enkele van deze prijsuitreikingen zijn we wat uitvoeriger geïnformeerd, omdat uitgebreide verslagen of s programma's van aard gebleven zijn.

PROGRAMMA

zo'n prijsuitreiking ten we allereerst denken het uitdelen van prijzen vorm van boeken, maar naast ook aan wat er ns zo'n feestelijke avond er op het programma nd. Wat het eerste betreft reef een zekere 'J' over de jes die cadeau gedaan den,

"kiest slechts boeken rin zedekundige verhalen komen, en die waarin ryke fabels en anekdoten en gevonden",

rbij hij zich afvroeg of particulier onderwijs wel ende controleerde of de gedeelde prijzen niets tsends zouden bevatten andersdenkenden, zoals aal, katholiek, protesen vrijmetselaar. De op uitreikingen gebrachte gramma's ondervonden belangstelling, inclusief het plaatselijke estament zoals de gouveren de onderwijs-examenmissie.

Door voordrachten en lieen, kleine toneelstukjes dialogen in het Spaans, erlands, Duits, Engels, s of zelfs Latijn, en soms improvisaties door de lingen, de van in de 'elocia' geoefendheid getuie redevoeringen en aanken door directeur en en, de examencommisden of een enkele keer s de gouverneur, hten alle de leerlingen aanraking met de heerde retorica en de (buitense) literatuur.

De prijsuitreiking aan legio Vargas in 1872 werd luisterd door een speal voor de gelegenheid gesven gedicht van Manuel Bermudez de Avila: 'Canto Colegio Vargas', dat werd orgedragen door de rne student Manuel más Leander. Op verzoek schooldirecteur L.M. nam Notas y Letras in het gedicht nog weer op de voorpagina op, na ien jaar! (het was het dat Colegio Vargas zou rden opgeheven; kon het reclame gebruiken?)

Het is jammer dat de ârse verslagen zo weinig oudelijke gegevens verften over wat er gedaan d, waardoor we iets van iteraire schoolcanon van e dagen zouden kunnen terhalen. Wel gaf Civilió op 12 december 1874 programma en een verg, waaruit we kunnen en dat er naast de toeaken door advocaat A.M. umaceiro en muziek afwisend vijf keer in vijf verillende talen gedeclaerd werd.

"De prijsuitdeeling... was rdeeld in vyf afdeelingen chen welke telkens de ziek zich deed hooren, en jongelingen vyf tooneelkjes, in even zooveel verillende talen, opvoerden". Colegio Sto. Tomas werd eds uitgebreid in de eigen nigoe besproken. Naast ziek, korte voordrachten vier verschillende talen, rd er ieder jaar door de leerlingen een door Rector M.V. Zwijsen zelf geschreven drama opgevoerd. Was Collegium Neerlandicum in 1865 de eerste middelbare school, ook de andere particuliere scholen hadden een afdeling waar het niveau vergelijkbaar was. Colegio Brusse & Leon was in 1871 opgericht, na de sluiting van het Collegium Neerlandicum.

Van de prijsuitreiking op maandag 14 december 1874, toen de school aan het einde van het tweede jaar van bestaan was gekomen, is een compleet programma

Frater Caspar met de tweede klas van het Colegio Santo Tomás. Leerlingen die uitblonken werden aan het einde van het schooljaar - toen nog in december - beloond met prijzen, meestal in de vorm van boeken.

bewaard gebleven. De school kende toen niet minder dan vier afdelingen, zeg maar niveaus, van elementair tot middelbaar niveau. Achtereenvolgens was er die avond een programma voor elk van die afdelingen.

Vooral 'X' gaf in Civilisadó 12 december 1874 een uitgebreid verslag, waarin hij begon met een algemeen beeld van de onderwijssituatie, door nadrukkelijk tegenover het gewoonlijke ophemelen van al die door buitenlanders gestichte scholen,

"om by ons, Curaçaoënaars, het geloof te doen ingang vinden en de overtuiging te vestigen, dat wy tot dusverre als het ware van het licht der beschaving zyn verstoken gebleven"

het eigen karakter van deze school aan te prijzen, waarbij hij grote Curaçaose voorgangers en tijdgenoten noemde en roemde. Het bijgewoonde examen was voor hem het bewijs, dat "onze scholen beantwoorden aan de hoogste eischen, welke de hedendaagsche beschaving daaraan stellen (sic)", hoewel er niet veel belangstellenden aanwezig waren.

'X' gaf een uitgebreid verslag vol lof, waaruit we iets over de manier waarop de talen werden onderwezen. De grammaticale regels en uitzonderingen van het Nederlands, Frans, Engels, Duits en Spaans moesten niet allen op zichzelf worden uitgelegd, maar ook met elkaar vergeleken en toegepast. Daarnaast was de uitspraak belangrijk. Vraag en antwoord vonden in de taal zelf plaats. Naast de kennis scoorde de kunde hoog in de vorm van declamatie,

"By de declamatie van eenige uitgelezene stukken, in de verschillende talen, die op de school in sprake worden onderwezen, trok menig leerling onze aandacht door hunne schoone en losse voordracht"

Omlijst met muziek door een orkest van liefhebbers waren er die avond niet minder dan zeven 'aanspraken', bij de opening en de sluiting, en aan het einde van het programma van elke afdeling. Namens de 'commissie der prijsuitdeeling' trad A. Chumaceiro als ceremoniemeester en feestredenaar op. De prijzen bestonden dit jaar uit een 'aardglobe met hare middagslyn', een 'stereoscoop met gezichten', een 'dictionaire van Webster' omdat een 'album met portretten van de voornaamste onder Neerlands beroemde mannen' niet op tijd was aangekomen.

Bij de prijsuitreiking voor het schoonschrijven moraliseerde de redenaar over

"het onwaardeerbare nut van de schryfkunst, tevens als de keerzyde der medaille in herinnering brengende hoeveel kwaad diezelfde schryfkunst nogtans kan stigten, wanneer daarvan tot lage doeleinden gebruik wordt gemaakt, wanneer zy om te lasteren wordt misbruikt".

De beide directeuren en het Lid van de Schoolcommissie Hellmund voerden ook het woord. Brusse sprak daarbij

"eenige ongekunstelde en aandoenlyke woorden naar aanleiding van een prys, door een particulier uitgeloofd en die aan zynen eersten leerling op Curaçao, was ten deel gevallen".

De school werd begiftigd met een vijftien delige Hollandsche Encyclopedie, wat nog weer eens bevestigt dat rond de eeuwwisseling lang niet alle Curaçaose onderwijs geheel Spaans georiënteerd was.

Het vaste en onmisbare onderdeel 'declamatie' werd verzorgd in vijf talen, vanaf de eerste tot de vierde afdeling achtereenvolgens in het Nederlands, Engels, Duits, Frans en Spaans. De diverse rollen daarbij werden in het programma alle met name genoemd, en het lijken overwegend Curaçaose namen te zijn, al had de school wel een afdeling internen.

Omdat het hier een jongensschool betrof, moesten de vrouwenrollen in de declamatie ook door jongens gesproken worden. N. Dania en P. Leon speelden zo samen 'Husband and Wife' en H. en L. Ferguson namen de vrouwenrollen op zich in 'W. Tell'. Erg enthousiast was recensent-verslaggever 'X' niet over de declamatie, maar hij schreef toch vergoelijkend,

"de uitvoering der kleine zamenspraken in het Nederlandsch, Fransch, Engelsch, Duitsch en Spaansch liet, de jaren van de knapen, die daaraan deel namen, in aanmerking nemende, de toehoorders voldaan. Vooral El Pollo en Larisole et Lemerlin werden zeer goed uitgevoerd, en dan ook meer dan de andere stukken toegejuicht".

Er waren veel toeschouwers op "het feest der beschaving" zodat niet alleen de zaal vol was maar velen buiten de ramen moesten blijven staan kijken. De dames die geen plaatsje konden vinden moesten 'helaas huiswaarts keren'. Waarom gaat men voor een dergelijke plechtigheid niet naar Teatro Naar, vroeg recensent 'X' zich dan ook af.

Dit was een relatief eenvoudig gebeuren. Er waren prijsuitreikingen die veel pretentieuzer opgezet waren. Over de eigenlijke inhoud van het programma leren we uit het verslag niet zoveel. We zien alleen iets over het taalprogramma en de wijze van examineren daarvan, het belang dat aan oratie en declamatie werd gehecht, het relatief Nederlands gericht zijn, de veelzijdige aandacht voor taal en literatuur.

SANTO TOMAS

Een prijsuitreiking als Colegio Santo Tomas, door Rector Zwijsen "het edele worstelperk van kunst en wetenschap" genoemd, was niet alleen een hoogtepunt in het schooljaar, maar ook een hoogtepunt in het culturele leven van het hele eiland, zeker toen het internaat aan het einde van de eeuw op haar hoogtepunt stond.

In de stampvolle zaal zaten Gouverneur Barge met zijn adjudant, de hoge geestelijkheid, een ex-president van Venezuela, leden van de koloniale raad en de schoolcommissie, ouders,

"in één woord, de élite van Curaçao..., dat gedeelte van het publiek, dat aanspraak erop maakt "de Intelligenz te vertegenwoordigen en dat overal heenstroomt, waar iets geheel bijzonders te hooren en te zien is en ook — waar het eenmaal mode is zich te vertoonen, en dat wij in navolging van het tout Paris zouden willen aanduiden door den naam van tout Curaçao".

SPAANS

Het programma van zo'n avond had kennelijk een vast verloop, getuige diverse verslagen. Na het spelen van het Nederlands volkslied 'Wien Neerlandsch bloed' bij het binnentreden van de gouverneur, sprak Rector M. Victor Zwijsen zijn openingswoord in 'vloeiend' Spaans. Een stijlbloempje geplukt uit zijn welkomstwoord van 1898, in de vertaling van de Amigoe-redacteur, tot zijn leerlingen uit Venezuela, Colombia, Cuba en Sto. Domingo,

"de dierbare jeugd, de hoop van Kerk en Vaderland, de planten, in den tuin der Christelijke beschaving, waar zij besproeid, gesnoeid en geleid worden ten einde eenmaal reuzeboomen te worden, die den hemel schijnen te willen schragen".

Aan de eigenlijke door de gouverneur zelf verrichte prijsuitreiking, gingen muziek, uitgevoerd door een schoolorkest, zang, voordrachten in Frans, Engels, Duits en Spaans, een komische schets, en een uitvoerig Spaanstalig drama vooraf. De avond werd besloten met een op het gespeelde drama aansluitende apotheose. De inhoud van het programma was geheel in katholieke zin, in de zin van

"den godsdienst, die den volgeling ter wijsheid onderwijst en alleen in staat is de ware, christelijke beschaving en duurzame kennis aan te brengen, de godsdienst van den Christus, van het Kruis".

Zo werd de letterkunde dienstbaar gemaakt aan de religie, geheel overeenkomstig de ideeën van de R.K. kerk in die dagen. In die literatuuropvatting werden de leerlingen gevormd.

"Wij zullen de leerlingen van het Colegio ook zien optreden in een drama en daarmede het bewijs zien geleverd, dat men te San Fuego op de hoogte is van zijn tijd en niet nalaat dan veredelenden invloed van het tooneelspel aan te wenden tot volmaking der opvoeding".

De great attraction van zo'n prijsuitreiking, was, zoals de Amigoe in 1898 schreef, de opvoering van een door Rector M. Victor Zwijsen zelf geschreven drama. Er zijn er drie bekend en hun opvoeringen werden in de krant alle zeer lovend besproken. Voorzover te achterhalen geven ze ons nu een beeld met wat voor soort werken de leerlingen in aanraking werden gebracht.

Pater Zwijsen ontleende de stof voor zijn drama's aan de Zuidamerikaanse geschiedenis. Zo beschreef hij achtereenvolgens episodes uit de onafhankelijkheidsoorlog van Zuid-Amerika aan de hand van de heldendaden van De Miranda, generaal Sucre en de ontdekking van Amerika door Columbus.

Hoewel de Amigoe-verslaggever enthousiast was, oordeelde Terlingen bepaald niet zo gunstig over de literaire waarde. Hij vond ze zeer matig, want hij schreef over het sterk retorisch karakter van dit 'school(se)drama'

"....poseen sobrados elementos retóricos y su significación no excede al drama escolar..."

Geheel in de toenmalige traditie beperkte de krant zich tot een algemeen bedankje voor het presentexemplaar van het waarschijnlijk door A. Bethencourt in 1897 uitgegeven stuk:

"In dank ontvangen van den schrijver El choque de dos estrellas ó sea El triunfo de la libertad. Dit toneelstuk in 4 bedrijven, door den Wel Eerw. Heer M. Victor Zwijsen, directeur van het Colegio Santo Tomas alhier, geschreven, speciaal om door leerlingen van gemelde inrichting bij de prijsuitdeeling op 10 dezer gehouden, te worden opgevoerd, heeft algemeen bijval mogen ondervinden. De prijsuitdeeling had op dien avond volgens het vastgesteld programma plaats".

Aanpak sociale positie artiesten

De ILO, de internationale arbeidsorganisatie van de Verenigde Naties, zal in mei dit jaar een reeks maatregelen bespreken om de **sociale positie** te verbeteren van mensen die in de amusementsindustrie werken: Acteurs en actrices, musici, dansgroepen en zangers en zangeressen.

Hoewel er in de amusementssector en audiovisuele industrie steeds meer geld omgaat, weten deze beroepsgroepen daar nog slechts de vruchten van te plukken, aldus de ILO in een rapport. In de Verenigde Staten staat de filmindustrie op de tweede plaats wat het binnenbrengen van exportdeviezen betreft, na de luchtvaartindustrie. In Groot-Brittannië staan de inkomsten in de amusements- en av-industrie op ongeveer hetzelfde niveau als die in de energie- of automobielsector.

Het lijkt erop dat de ILO vooral de betaling wil gaan regelen voor wat men "secundair gebruik" van voorstellingen noemt. Theater-, dans- en muziekvoorstellingen worden steeds vaker opgenomen om via audio-visuele media nog eens uitgebracht te worden. Veel uitvoerende kunstenaars krijgen daarvoor niets betaald.

Temeer daar zij over het algemeen lange periodes van werkloosheid kennen tussen freelance-contracten door en voor het uitzingen van die ledige tijden door werkgevers of regeringen meestal niets is geregeld, wil de ILO het "secundair gebruik" gaan aanpakken om de inkomsten van de kunstenaars op te schroeven. Bovendien is een andere verdeling van de inkomsten uit "secundair gebruik" van voorstellingen ook een vorm van bescherming van de werkgelegenheid, aldus de ILO. Hergebruik zou immers de programmering van nieuwe, oorspronkelijke voorstellingen kunnen gaan verdringen.

De inzet is enorm: Het gaat om miljarden guldens. Uitvoerende kunstenaars worden in veel landen gelijkgesteld met zelfstandigen, terwijl dit meestal een juridische fictie is, omdat zij onder gezag van impresario's, theaterdirecteuren, concertenbureaus en andere personen en instellingen werken.

Expositie omstreden

Boze gelovigen te Kortenhoef hebben een kort geding aangespannen tegen de stichting Collage uit dezelfde plaats. Ze zijn erop tegen dat de stichting de **expositie** "hedendaagse visies op dood" in de oude kerk organiseert.

De advocaat van de tegenstanders van de tentoonstelling, mr. L. Hardenberg uit Amsterdam, wilde dinsdag niet zeggen waarom het kort geding is aangespannen. De stichting Collage verklapt echter dat de gelovigen geen enkele expositie in hun kerk willen, omdat ze dat maar een profane zaak vinden.

Het kort geding dient op 27 april in Amsterdam. De opening van de tentoonstelling is gepland op 3 mei. Twaalf beeldend kunstenaars, die in hun werk aandacht besteden aan dood en vergankelijkheid, laten de veranderende visies op dood en leven zien. Dat doen ze op schilderijen, in ruimtelijk werk en met foto- en videokunst. De tentoonstelling duurt tot en met 16 mei.

= door Jan Bernards,Gelderlanderpers =

IN EEN GROOT hok met twaalf jonge biggen stapt de vette zeug genoeglijk knorrend rond. Het jonge goedje gaat stoeiend en krijsend te keer. Op een gegeven moment gaat de zeug liggen en onmiddellijk barst er een gevecht los om een tepel van de moeder te bemachtigen. Binnen een halve minuut hebben ze allemaal de tepel te pakken en is het een zuigen en drinken van jewelste. Na enige tijd valt alles in een diepe slaap. In het hok, eerst veruld met een oorverdovend lawaai, heerst een diepe rust. Dit tafereeltje op een boerderij geeft iets weer van het hoogst interessante verschijnsel dat wij slapen noemen.

'Als ik weer slaap, dan verdwijnen de problemen op het werk ook'

Slapen houdt je wakker

Slaapgedrag is al eeuwen lang onderwerp van onderzoek geweest. Eerst beperkte het zich tot een louter observeren van mens of dier buiten en tijdens de slaapperiode. Momenteel bestaan er echte slaaplaboratoria, waar het slaapgedrag en de storingen daarin met moderne meetapparatuur worden onderzocht.

Want slapen kan een probleem zijn. "Als ik eerst maar weer goed kan slapen, dan verdwijnen de problemen thuis en op het werk ook wel", zegt een proefkonijn. "Slaapklachten zijn problemen met het waaksysteem", zegt de Amsterdamse fysioloog prof dr P. Visser. "Slaap is de periodiek optredende vermindering van de waakzaamheid". Volgens hem speelt het leervermogen een belangrijke rol. Vanuit die gedachte zijn er slaapcursussen ontwikkeld. "Velen leren slecht te slapen in de eigen slaapkamer. Moeten gaan slapen wordt een prestatie en faalangst speelt een woordje mee", aldus Visser.

In Leiden en Groningen hangen proefpersonen dagenlang aan de micro-electronica. Wakkere onderzoekers proberen er achter te komen waardoor mens en dier wakker blijven en waardoor ze op een goed moment in slaap vallen. Het antwoord wordt met name door de huisartsen met spanning afgewacht, want zij hebben dagelijks te maken met mensen met slaapklachten. Volgens de Leidse huisarts A. Knuistingh Neven, is grofweg 70 procent van de mensen tevreden over de slaap, terwijl 18 procent matig en 18 procent slecht slaapt. Soms begint dat al heel vroeg. Zo krijgt de Nijmeegse medisch-psychologe drs Agnes Brugman-Boezeman volledig uitgeputte ouders op haar spreekuur. Ze hebben een schattige peuter bij zich voor wie ze elke nacht vijf keer hun bed uit moeten. Hoe komt dat nou?

"Vaak heeft het te maken met een verkeerde gewoontevorming, die in een wisselwerking tussen ouders en kind is ontstaan", aldus Brugman-Boezeman. "Het begint vaak met een toevallige aanleiding, bijvoorbeeld slecht slapen door een verkoudheid of een situatie waarin het kind angstig is. Een peuter is bang voor Zwarte Piet of hij droomt na een ziekenhuisopname steeds van dokters met enge spuiten".

EXPERIMENT

ontwikkeling van het kind horen. "Sommige baby's rond acht maanden huilen als ouders uit hun gezichtsveld verdwijnen. De scheidingsangst past bij het ontwikkelings- stadium van dat moment". Al in het begin van deze eeuw heeft de Franse onderzoeker Piéron een interessant experiment beschreven. Hij nam bij slapende honden vocht af uit de hersenholten en spoot een extract hiervan in bij een wakende hond. Die viel daarop prompt in slaap. Een ideaal slaaphormoon zou je denken, maar bestaat er wel zoiets als een slaaphormoon? De laatste tijd zijn er veel stoffen in de hersenen aangetoond die met de regeling van de slaap- en waaktoestand hebben te maken. Het regelsysteem voor waken en slapen berust op de activiteit van een ingewikkeld netwerk van zenuwcellen en neuronen. Neuronen zijn als het ware schakelelementen die op een bepaalde manier signalen aan elkaar doorgeven. Dat schakelen gebeurt in feite doordat het ene neuron het andere aan het werk zet. Ze zijn zowel bij het handhaven van de waaktoestand als van de slaap betrokken. Een typisch slaaphormoon is het dus niet.

Ook bestaat er niet zoiets als een slaapcentrum in de hersenen. Op zijn speurtocht daarnaast vond de Zwitserse Nobelprijswinnaar Hess eind zestiger jaren dat slaap door prikkelingen op allerlei plaatsen in de hersenen kan worden opgewekt. Wel bestaat er zoiets als een 'wekcentrum', ergens in de verbinding tussen de middenhersenen en de grote hersenen. Wanneer die verbinding kunstmatig wordt verbroken - en prikkels dus uitblijven - blijkt het proefdier in een diepe slaap te raken, waaruit het niet meer is te wekken. Ook een mens weet uit ervaring dat hij bij het ontbreken van zintuigelijke prikkeling veel gemakkelijker in slaap valt. Zo kan het nog even lekker blijven liggen na het afgaan van de wekker behoorlijk fataal zijn. Bioklok of niet.

BIOKLOK

Het is al langer bekend dat we te maken hebben met een zogenaamd dag-en-nacht ritme. Dat heeft zijn weerslag op gedrag en lichaam. Zo laat bijvoorbeeld de lichaamstemperatuur schommelingen zien die tot ongeveer 1 graad Celsius kunnen gaan. De laagste waarde is 's nachts rond drie uur. de hoogste 's middags rond vijf uur. De concentratie van verschillende hormonen in ons bloed vertonen ook duidelijke schommelingen tussen dag en nacht. Van alle biologische ritmen zijn de etmaalsritmen het best bestudeerd. Wanneer iemand helemaal van daglicht en daggeluid verstoken blijft, zo laat onderzoek zien, blijkt zijn biologische klok geen 24, maar een periode van ongeveer 25 uur te hebben. Het strakke 24-uurs ritme dat ons hele leven beheerst, wordt dus mede bepaald door uitwendige factoren. De perioden van licht en donker zijn daarin de belangrijkste. Volgens de Leidse fysioloog prof. dr W. Rietveld zijn het bij de mens vooral de sociale contacten met de omgeving die zijn klok met de dag-nachtwisseling gelijk zetten. Maar er kunnen problemen ontstaan. "Moderne jumbo-jets brengen ons binnen enkele uren naar gebieden waar wij geconfronteerd worden met een ander tijdschema. Een vlucht Amsterdam-Curaçao betekent bij aankomst een ander dag-nachtpatroon waaraan het organisme zich noodzakelijkerwijs moet en gaat aanpassen", aldus Rietveld. "Transatlantische vluchten zijn niet voor iedereen weggelegd. Veel vaker hebben we te maken met een ander probleem, het werken op tijden die niet vallen binnen de dagperiode: de nacht- en ploegendiensten. En in tegenstelling tot een vakantietrip naar b.v. Amerika lukt aanpassing aan een nachtdienst uiteindelijk vaak maar ten dele".

In wakende toestand, maar met de ogen dicht en zonder geluid, vertoont ons electroencefalogram of EEEG een rustig golfpatroon waarbij de golfjes elkaar met zo'n tien per seconde opvolgen. Het is te vergelijken met het ritmische geluid van een troep soldaten die mooi in de pas lopen. Wanneer we in slaap raken, verandert het EEG langzaamaan en maakt het toch al rustige patroon geleidelijk plaats voor een veel langzamer ritme. Tijdens de nacht wordt die diepe slaap echter een aantal malen onderbroken door perioden van ondiepe slaap. Op die momenten vertoont het lichaam een zekere onrust in die zin dat de ogen zich bewegen onder de gesloten oogleden en hartslag en ademhaling onregelmatig worden. Als we op zo'n moment, meestal is dat tegen de ochtend, worden gewekt blijken we te dromen.

Je zou kunnen zeggen dat we dromend de dag ingaan, maar dat is nog geen dagdromen. Want dat is een heel ander verhaal.

'We hoeven niet op te branden, maar worden ookj niet rijk'

Huisarts in Nederland heeft twaalf minuten per patiënt

VEEL Nederlandse huisartsen, vooral in de grote steden van het land, hebben het moeilijk. Ze vinden hun werk te belastend. Ze voelen zich belaagd door patiënten, die te veel weten en te veel willen. Emotioneel opgebrand door te hoge werkbelasting, aldus een enquête. Het kan ook anders, zoals blijkt uit bijgaand portret van een Utrechtse huisartsenpraktijk.

= door Frits Stommels, Gelderlanderpers =

HET MEISJE zit erbij als een bang vogeltje. Haar vriend heeft haar in een wilde bui een stel gebroken vingers bezorgd en het is niet de eerste keer. Ze wil niet meer terug naar huis en ze wil ook hier snel weg, naar een andere stad. Want anders zal hij haar toch weer weten te inden. De dokter moet het maar zien op te lossen. Deze huisarts, een vrouw, is niet meer zo verbaasd over een gebroken pink of een stel gekneusde ribben. "Dit soort stellen, die continu de verkeerde partner uitkiezen, vind je in alle praktijken". Ze bemant samen met twee andere vrouwen en een man een huisartsenpraktijk in een sociaalzwakkere buurt in Utrecht. Onder het patiëntenbestand van 3500 mensen zitten redelijk veel Turken en Marokkanen. Dat heeft mede te maken met de aanwezigheid van de vrouwelijke artsen. Buitenlandse mannen willen vaak liever niet dat hun vrouw door een mannelijke arts wordt behandeld. Zij is niet achterover gevallen van de uitslag van een onderzoek onder huisartsen dat veel van hen na tien tot twintig jaar praktijk zijn opgebrand. Naast dokter moet een huisarts tegenwoordig ook een soort maatschappelijk werker en psycholoog zijn en dat ligt lang" niet iedereen zo goed als deze huisartsengroep. "Met het opbranden valt het wat mij betreft wel mee. Je moet natuurlijk wel een paar uitlaatkleppen hebben", zegt zij. Die uitlaatkleppen zijn voor haar onder andere haar collega's, met wie ze kan praten als dat nodig is. "Wat mij veel triester maakt zijn dingen, waar jij als arts niets aan kunt doen, dingen die te maken hebben met geld en kinderen die je stuk ziet gaan. Dát maakt me soms hopeloos en niet dat zogenaamde opbranden. Wat mij echt bezighoudt, is dat hier mensen komen, van wie je weet dat ze hun leven lang moeten blijven rondlopen met hoofdpijn of rugpijn zonder dat je er ook maar iets mee aan kunt. En dat zijn dingen waarover je in je opleiding nooit hebt gehoord en waarmee je in de spreekkamer maar moet zien klaar te komen".

Zij werkt net als de drie anderen in deeltijd. Zo heeft ze naast het artsenleven ook nog een ander leven. Bovendien houdt het haar fit om het werk dat ze nu een kleine twaalf jaar doet zo rustig mogelijk te doen. Ze kan best geloven dat een huisarts met een solo-praktijk van zo'n 2500 patiënten doldraait. Als hij het goed wil doen tenminste. "Je kunt als huisarts alleen maar rijk worden als je mensen in no time weer de straat op hebt. Zo'n arts kan ook niet meer dan vijf minuten per patiënt uittrekken. Wij hebben hier twaalf minuten per patiënt en nog loopt het spreekuur regelmatig uit". Dat is ook deze morgen het geval, omdat er een paar patiënten tussendoor komen die meer dan de geplande tijd vergen. Gelukkig zitten er ook enkele snelle patiënten tussen die zorgen voor kleine inhaalmanoeuvres. In deze praktijk zijn in de ochtenduren van half negen tot twaalf uur steeds twee artsen bezig, die de handen vol hebben. De wachtkamer is tenminste geen moment leeg. Ofschoon er op afspraak wordt gewerkt, moeten sommigen even wachten, maar de doktersassistente houdt nauwlettend in de gaten dat het nooit te lang gaat duren. Zij zorgt er ook voor dat er steeds een gevulde kan koffie staat, waar mensen tegen een kleine vergoeding gebruik van kunnen maken. Om kwart over elf komt er voor het eerst deze morgen een beetje lucht voor artsen en assistentes. Voor één van beide artsen begint het dagelijkse telefonisch spreekuur dat tot twaalf uur in beslag neemt. De ander houdt zich bezig met enkele afspraken, waarbij het er naar uitziet dat ze langer dan de geplande twaalf minuten per patiënt gaan duren. Even over twaalf is er tijd voor de mee gebrachte boterham. Maar tussen de happen door is één van de artsen bezig met het bijwerken van de patiëntenkaarten. Dat moet in tempo gebeuren, want er staat een bezoek aan huis bij iemand die niet zelf naar de praktijk kan komen op het programma.

Uit het onderzoek van het Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Eerstelijns gezondheidszorg (NIVEL) in opdracht van de Landelijke Huisartsen Vereniging, komt naar voren dat huisartsen vinden dat veel patiënten ten onrechte een beroep doen op hun hulp. "Er zijn inderdaad mensen die drie keer in de week komen met iets dat ik niet kan oplossen", zegt deze huisarts. "Maar ik denk dat zoiets veel erger is voor de persoon in kwestie. Voor mij betekent het een beetje tijd. Soms komen mensen op het spreekuur die psychotisch zijn of gek en dat kan wel eens bedreigend zijn, maar ook wel leuk. En ik heb een keer meegemaakt dat een patiënt met stoelen begon te smijten. Dat is dan wel even schrikken". Het is voor haar een van de redenen om samen met andere artsen in een praktijk te werken. "Dit soort dingen zou ik in een solo-praktijk veel minder aan kunnen. Dat zou me niet lukken". Maar het is geen reden om uit deze wijk, waar incest, kindermishandeling, verkrachting en politiezaken wat meer voorkomen dan in een 'dure' wijk, weg te gaan. "We willen hier blijven zitten, want het heeft voor ons niet alleen negatieve, maar ook positieve kanten. We hebben heel veel trouwe klanten en ik bedoel dan niet dat ze hier voortdurend over de vloer komen, maar dat ze ons vertrouwen". Ook onder de buitenlanders. Ze heeft het moeilijk met de regeling dat de buitenlanders met een wao terug moeten komen om hier weer gekeurd te worden. "En dan worden ze gezond verklaard", zegt ze bitter. "Dank je de koekoek. Ze zijn naar Marokko of Turkije teruggegaan met een geweldige depressie. Gelukkig zijn ze daarvan, weer thuis, genezen. Haal je ze weer naar Nederland, dan komt de depressie weer terug. Als je ze daar had gelaten, was er niets aan de hand geweest, natuurlijk niet".

Het vervelendste van haar werk vindt ze de diensten en ze doelt dan op de avond en de nacht. "De mensen verwachten van jou dat jij om drie uur 's nachts aan de telefoon zit te wachten op hun telefoontje en dat je onmiddellijk naar hen toe komt voor iets dat je ook aan de telefoon kunt oplossen. Mensen vinden het soms gewoon dat je midden in de nacht komt aanrijden voor een keelpijntje". Het spitsuur van dit soort telefoontjes valt na het laatste televisieprogramma. "Dan gaan moeders naar bed en kijken nog even naar hun kind dat net op dat moment een hoestbui heeft. Ze dralen geen moment en snellen naar de telefoon om de huisarts te bellen. Ik heb er voor mijn eigen gemoedsrust en die van mijn huisgenoten een gewoonte van gemaakt om als ik dienst heb tot een uur of twaalf op te blijven. De keren dat ik het waagde om vroeger naar bed te gaan, werd ik er prompt uit gebeld". Ze zegt dat ze zo'n avond/nachtdienst heel anders slaapt dan een normale nacht. "Je slaapt met een oor open", zegt zij, "want zo'n telefoon gééft een geluid

Vervolg op pag. 5

Ook de UNA werkt mee
n dit festival en wel door
t organiseren van een
rum zodat ook geïnteres-
erde lezers en kijkers die
(lang) van school af zijn,
nnis kunnen maken met
schrijvers.
schrijvers die naar
raçao komen zijn Yvonne
uls, Leon de Winter, Tim
abbé, Jan Brokken en de
chteres Esther Jansma.
en overzicht van de films
indt u elders in deze editie.
Omdat de leerlingen van de
iddelbare scholen nog niet
lemaal kennis gemaakt
adden met deze schrijvers
schrijfsters, dat wil
ggen nog niet hun boeken
ebben gelezen, hebben de
ganisatoren van het fes-
val vast boeken vooruit ges-
urd naar de middelbare
holen, maar vooral ook
r de Openbare Biblio-
ek op Scharloo. Veel van
boeken waarnaar de films
gemaakt, zijn daar in
erdere exemplaren te
den.

WERKGROEP

oktober hebben Ruud
ch en Piet Meerburg, de
e organisatoren van het
tival een orientatiereis
aakt naar Aruba en de
derlandse Antillen. In
bruari kwam Ruud Bosch
eer om alle officiële rege-
lingen te treffen. In die tijd
stelde hij een werkgroep
samen, waarin de Dienst Cul-
tuur, het CCC en de Open-
bare Bibliotheek zitting
hadden. In die werkgroep
zijn verschillende activiteiten
al voorbereid. Daaruit is ook
het plan ontstaan om op de
laatste zaterdag de gebrui-
kelijk kunstmarkt op de dag
vóór moederdag uit te
breiden tot een kunst- en
boekenmarkt. Op het plein
voor het postkantoor in
Punda en zelfs in de hal van
het postkantoor zelf zullen
boeken verkocht worden, ver-
telkunstenaars optreden, e.d.
De organisatoren van het
festival, Ruud Bosch en Piet
Meerburg, zijn sinds half
april zelf weer op Curaçao
om de rest van de voorberei-
dingen uit te voeren. Piet
Meerburg is voor ons geen
onbekende. Hij organiseerde
vijf jaar geleden het interna-
tionale filmfestival in De
Tempel, waar nu helaas geen
voorstellingen meer
gehouden kunnen worden.
Ruud Bosch heeft ook zijn
sporen verdiend op cultureel
gebied. Samen vertelden zij
over het komende festival,
het waarom en het hoe. Hoe
zijn zij bijvoorbeeld op het
idee gekomen om hier een
Nederlands film- en boeken-
festival op poten te gaan
zetten?

Ruud Bosch: "Ik heb in 1988
veel te maken gekregen met
deze contreien, doordat ik
door het Ministerie van WVC
werd aangewezen als lid van
de Gemengde Commissie.
Van het Nederlandse
gedeelte dus. Daarom heb ik
in februari 1988 een orienta-
tiereis gemaakt naar alle
eilanden. Daar heb ik nu nog
baat bij.

ONDERWIJS

Onderwijs ook?
"Onderwijs ook ja, want gedu-
rende mijn carrière heb ik
ook gewerkt bij de Dienst
Onderwijs. Ik heb kennis
gemaakt met Piet Meerburg
en wij hebben allebei een
liefde voor deze regio
gemeen, evenals onze liefde
voor de film. Ik ben namelijk
ook twee jaar voorzitter
geweest van Holland Film
Promotions. Wij besloten
samen hier iets te gaan doen
op het gebied van de film".

En de boeken? "Na 1988 heeft
zich een ontwikkeling vol-
trokken tussen de drie lan-
den waarbij men besloten
heeft bij elkaar te blijven. En
ik heb geconstateerd dat er
in de loop der jaren hier een
achterstand is ontstaan op
het gebied van de Neder-
landse taal en cultuur.
Daarom heb ik besloten de
helpende hand te bieden. Ik
heb het ministerie benaderd,
de mensen die ik kende, en
hun gevraagd wat ze ervan
vonden. Iedereen was enthou-
siast. Zo is het gekomen. Het
is dus een particulier initia-
tief geweest. Zo wordt een
idee geboren, maar je kunt
achter je bureau in Neder-
land wel van alles bedenken.
Daarom ben ik eerst gaan
vragen of de mensen op de
Antillen en Aruba iets derge-

Piet Meerburg (links) en Ruud Bosch vertellen enthousiast over het aanstaande film- en boekenfestival op Curaçao.

Zestien Nederlandse speelfilms in ITC en op Aruba

Leesbevordering centraal thema van Film- en Boekenfestival

HET ITC wordt van 1 tot en met 10 mei iedere avond doorspoeld met kleur en geluid. Op 1 mei gaat daar namelijk een film- en boekenfestival van start, georganiseerd door de Stichting NANA, een Stichting voor Culturele Manifestaties in Nederland, op de Nederlandse Antillen en op Aruba. In het ITC worden in tien dagen zestien Nederlandse speelfilms vertoond, bijna allemaal gebaseerd op een boek uit de literatuur. Ook gaat aan elke lange speelfilm een korte film of een animatiefilm vooraf, telkens een andere. In het kielzog van de dozen vol films komen ook verschillende schrijvers mee, regisseurs, acteurs en actrices. Om met hen kennis te maken zullen verschillende van deze gasten geïnterviewd worden, maar de regisseurs zullen ook een workshop in animatiefilm maken geven, waarschijnlijk in de Akademia di Arte en de schrijvers zullen de middelbare scholen bezoeken en daar hun boeken toelichten of antwoord geven op de vragen die bij de leerlingen zijn opgekomen bij het lezen van hun boeken of bij het zien van de films die naar aanleiding van die boeken gemaakt zijn.

= door Nel Casimiri =

lijks wel wilden hebben en hebben we in oktober een orientatiereis gemaakt".

Wat is de bedoeling van het festival?
"Het centrale thema van dit project is de leesbevordering. In Nederland is dit nu ook een heel actueel punt van beleid geworden. Dit initiatief paste mooi in dat straatje. Vanuit het Ministerie van WVC zeiden ze zelfs dat nu wij hier naar toe gingen wij konden aanbieden om de leesbevordering met alle drie landen tegelijk samen aan te pakken om zo tot een beter beleid te komen".

U wilt de Nederlandse taal en cultuur op deze eilanden bevorderen. Lijkt dat niet op kolonialisme?
"Nee, wat ons betreft zijn we geen kolonisten. Bij het lanceren van ons plan hebben we duidelijk gesteld dat het niet in onze bedoeling ligt om de eigen identiteit hier geweld aan te doen. U moet onze pogingen om de leescultuur te bevorderen zien als een aanvulling op het Papiamentu. Papiamentu is de eigen taal en dat blijft zo, maar het Nederlands is op school de instructietaal en formeel ook de voertaal. Als je iets wilt doen op het vlak van de Nederlandse taal en cultuur, blijft het Papiamentu gewoon overeind staan. Wij willen alleen iets verbeteren aan het Nederlands. Dat moet je op zorgvuldige en politieke wijze brengen om niet te laten zeggen dat je met een postkoloniaal beleid bezig bent.

Ruud Bosch was nogal boos en ook wat beledigd door de vraag, want dat was absoluut niet zijn bedoeling:
"Niemand in de Antillen noch op Aruba heeft zoiets ook maar laten blijken. Wat ze wel eerlijk zeiden, is dat het nogal gevoelig ligt. Ze kunnen het rationeel wel aanvaarden dat er iets moet gebeuren aan het Nederlands in het belang van het kind, maar het moet voorzichtig aangepakt worden".

De dichteres Esther Jansma zal bij diverse literaire workshops worden betrokken.

Wie draagt de kosten voor dit project, want zoveel films en ook zoveel schrijvers, regisseurs en acteurs die meekomen, dat moet een kostbare zaak zijn?
"Dit is een project in het kader van de culturele samenwerking van de drie landen, dus dan is het gebruik dat de drie overheden er voor opdraaien. De KabNa betaalt het grootste deel van het begrotingstekort, maar de landsregering van de Nederlandse Antillen en de Gemengde Commissie van Aruba betalen ook een deel. Er zijn strikte regelingen afgesproken welk land wat moet betalen in zo'n geval, maar daar hebben we ons in dit geval niet strict aan gehouden. De KabNa is de grootste subsidiënt. Daarnaast hebben we ook een bedrag gekregen van de afdeling letteren van het Ministerie van WVC op basis van een advies van de Raad van de Kunst. Zij gaf een positief advies omdat ze vooral de leesbevordering zo belangrijk achtte en zij ziet ook de doorwerking op langere termijn voor de rol van de Nederlandse taal binnen de samenleving hier. Men wil voorkomen dat het Nederlands wordt weggedrukt. En het leesbevorderingsbeleid is gericht op de jeugd en dat vraagt om het continuïteitsprincipe".

Komt er volgend jaar weer zo'n festival?
"Volgend jaar komt er iets anders. Het lag aanvankelijk in onze bedoeling om volgend jaar november een soortgelijk project op te zetten voor de basisschoolleerlingen, dus voor leerlingen van 4 tot 12 jaar, en voor de onderbouwklassen van de middelbare scholen. Maar dat wordt nu november 1993. We willen dan een vertelfestival erbij halen en een selecte keuze van de films".

Het filmfestival wordt gehouden van 1 tot en met 10 mei. Dat wil zeggen het begint tijdens het lange weekend van 1 mei en volgt voor de scholen onmiddellijk na de paasvakantie. Is dat wel een goede datum?
"Wij hebben tijdens onze orientatiereis in oktober aan de politici en de ambtenaren verschillende mogelijkheden genoemd. We wilden rekening houden met wat er nog meer gebeurt binnen de samenleving op een ander gebied. Maar Aruba heeft in september een theaterfestival en in het najaar worden daar ook verkiezingen gehouden. Daarom vroegen ze ons het filmfestival zeker niet in het najaar te houden. De nu gekozen data zijn voor Curaçao misschien geen ideale data, wij zien zelf ook wel de bezwaren, maar het zijn compromisdata. Op Curaçao hebben ze ons gezegd dat deze data ook wel konden".

Piet Meerburg: "Als wij de indruk hadden gehad dat men op Curaçao tegen deze data was geweest hadden wij deze data niet gekozen. Niet dat ze te juichen stonden maar anders hadden we het hele project een jaar uit moeten stellen en dat wilde niemand".

ONGELUKKIG

Houdt Ruud Bosch zich vooral bezig met de algemene organisatie en met het boekengebied, Piet Meerburg is de deskundige op filmgebied:
"Er heerst hier op het ogenblik een ongelukkige situatie. Er worden geen films meer op groot doek vertoond, geen enkele film, ook geen Nederlandse films. Nu wil het geval dat de laatste vier, vijf jaar er een redelijke oogst is van Nederlandse speelfilms. We hebben heel lang gediscussieerd over wat en hoe we zouden selecteren. Maar de selectie werd ons toch tamelijk gemakkelijk gemaakt, omdat veel van die films gebaseerd zijn op boeken uit de literatuur. Dat kwam ons heel goed van pas, dus dat hebben we aangegrepen. We hebben eerst een voorlopige lijst gemaakt van wat wij dachten dat representatief was en die lijst hebben we in oktober mee hier naartoe genomen en hem voorgelegd aan de mensen hier. Naar aanleiding van die gesprekken hebben we bijvoorbeeld 'Jan Rap en zijn Maat' op de lijst gezet. Daar hebben we wel degelijk van gedachten over gewisseld. Ook 'Het Bittere Kruid' staat er op".

Er worden niet alleen grote speelfilms gedraaid, maar ook korte films:
"Daarnaast hebben we ook willen accentueren de kwestie van de korte films. Vroeger stond Nederland bekend als kampioen van de documentaire. Die tijd is voorbij. Maar we scoren wel hoog bij de animatiefilms. De film 'Anna en Bella' heeft bijvoorbeeld een Oscarnominatie gekregen. Voor de animatiefilms in Nederland is dit een bloeiende periode".

Ruud Bosch: "Wij willen iets brengen dat beklijft en in animatiefilms zijn we goed. Daarom hebben we ook een workshop voorgesteld voor animatiefilms. Die worden gegeven door Gerrit van Dijk en Nico Crama. Dat is ook belangrijk voor het beklijven. Aan de Hogeschool van Tilburg is zelfs een aparte faculteit opgenomen voor animatiefilms. Als de workshop doorgaat, dat is nog niet zeker, want alle faciliteiten zijn nog niet rond, kan er bijvoorbeeld een talent doorbreken en als dat gebeurt, zullen wij ons best doen dat talent op die faculteit geplaatst te krijgen. Het was onze bedoeling ook een beeld voor beeld camera mee te brengen en die daarna achter te laten. Dat zou heel leuk geweest zijn, maar dat is ons niet gelukt. We hebben wat dat betreft de begroting moeten wijzigen".

WORKSHOP

Piet Meerburg: "Maar we hebben er wel rekening mee gehouden dat de workshop toch doorgaat. Er komen verschillende regisseurs mee, zoals Rudolf van den Berg en Rita Horst. En er komen ook verschillende acteurs en actrices voor het film- en boekenfestival naar Curaçao. Alex van Warmerdam komt en Thom Hoffman, Renee Soutendijk en Geert de Jong, evenals Johan Leysen. Alex van Warmerdam is de regisseur van Abel, een van de beste Nederlandse films. Hij heeft net een nieuwe film klaar: 'De Noorderlingen'. We hadden die film graag op dit festival gehad, maar de film gaat naar het filmfestval van Cannes, waardoor hij niet op een ander festival vertoond mag worden. Geert de Jong is een actrice die in veel Nederlandse films heeft gespeeld. Leon de Winter is schrijver en regisseur tegelijk. Thom Hoffman is topacteur van Nederland. Hij doet wel in vijf of zes films mee. O ja, en het nieuwe boek van Jan Brokken, dat binnenkort uitkomt, speelt zich af in het Caribisch gebied. Het eindigt op Curaçao".

Piet Meerburg wordt steeds enthousiaster:
"Bij iedere hoofdfilm vertonen we ook een korte film. Bij elke hoofdfilm een andere korte film. Daarom krijgen de bezoekers ook nooit twee keer dezelfde korte film te zien. We hebben zestien hoofdfilms en we hebben ervoor gezorgd dat er ook zestien goede korte/animatiefilms mee zijn gekomen. We hebben voor de films ons best gedaan een zo goed mogelijke keus te maken, rekening houdend met de wensen die hier op de eilanden zelf geuit zijn. De basis voor de selectie was het literaire uitgangspunt. Maar het is zelden voorgekomen dat er in een periode zoveel films zijn gemaakt naar aanleiding van literatuur. En dan films als 'De Avonden' en 'Eline Vere', die zijn toch vrij uitzonderlijk. Dat geluk hadden we".

Vijf jaar geleden hebt u op Curaçao ook een filmfestival georganiseerd, maar dan een internationaal filmfestival. Zijn er veel verschillen tussen toen en nu?
"Toen was het zuiver een particulier initiatief met name van Richard Hart. Het waren toen alleen particulieren die het geld inbrachten, al heeft het CCC wel geholpen met de tekorten. De schaal waarop we toen werkten was heel anders. We hadden maar een hele smalle beurs en geen subsidies. Maar ondanks dat hebben we wel het verzoek gehad tot een herhaling vooral van het Midden- en Zuidamerikaanse gedeelte".

Piet Meerburg telt al meer dan zeventig jaren en zit al meer dan 45 jaar in het bioscoopgebeuren in Nederland, en dan speciaal in Amsterdam. Hij exploiteert nog steeds de bioscoop 'De Uitkijk' in Amsterdam:

"Vroeger had ik er veel meer, maar die zijn nu verkocht. Dit is voor mij mijn speelgoed, 'De Uitkijk'. Die heb ik overgehouden. Ik ben De Uitkijk".

Op Curaçao is geen enkele bioscoop meer open, alle hebben in de loop der jaren de poorten gesloten. Hoe zit dat in Amsterdam?
"De bioscoop is weer behoorlijk aangetrokken in Nederland. Vooral de arthouses en de filmhuizen, zoals 'Kriterion', 'Movies', 'De Uitkijk', 'Cinecenter', 'Rialto' en 'Desmet', draaien goed. Er is een duidelijke opleving bij de jeugd te constateren voor dit soort films. Dat zijn ook de enige bioscopen die nog onafhankelijk zijn. De rest, 95% van de theaters, is in handen van een maatschappij. Wij zijn de enige tegenpool van dat Amerikaanse monopolie".

ENTHOUSIAST

Ruud Bosch en Piet Meerburg zijn enthousiast over hun project en ze kunnen dat enthousiasme goed overbrengen. De openbare bibliotheek helpt waar ze kan en is al druk bezig met het organiseren van de boekenmarkt. Ook Ingrid Louis van de Dienst Cultuur van het Eilandgebied Curaçao werkt op volle toeren mee om het project zo goed mogelijk van de grond te krijgen, net als June Leonora van het CCC. Op steeds meer plaatsen zie je het oranje-blauwe affiche verschijnen, ontworpen door Jose Maria Capricorne, en de flyers met het hele programma liggen in stapels te wachten op de belangstellenden. Er is voor ieder wat wils, van 'Eline Vere', het keurige jonge meisje uit het eind van de negentiende eeuw tot de 'Familie Flodder' van deze tijd, om maar twee uitersten tegenover elkaar te plaatsen. Van wat daartussenin ligt kunnen aanstaande studenten die naar Nederland gaan een redelijk beeld van de Nederlandse samenleving opdoen.

Wie in de Curaçaose videotheken op zoek gaat naar Nederlandstalige films gaat een teleurstellende speurtocht tegemoet. Met een beetje geluk is er een publieksfilm als 'Flodders' aan te treffen en soms ligt er op de afdeling 'suspense' 'De vierde man'. Op de lokale televisie ontbreekt de Nederlandstalige cinema ten ene male. Kabelabonnee's worden overspoeld met Amerikaans drama en action, het genre dat overigens ook de hoofdmoot vormt van het kijkaanbod in de videotheken.

Voor het eerst kan de Curaçaose en de Arubaanse filmliefhebber zijn hart ophalen en een geduchte achterstand inhalen. Tijdens het Film- en boekenfestival, dat van vrijdag 1 mei tot en met 10 mei op Curaçao wordt gehouden (ITC) en op Aruba van 12 tot en met 17 mei (Cas di Cultura), biedt een keur aan Nederlandstalige films variërend van een publieksfilm als 'Flodders' tot een postmodernistisch juweeltje als 'Abel'. Daartussen in spelen alle films die zo Hollands zijn als maar zijn kan. Bijna alle produkties zijn gebaseerd op boeken, die vrijwel op elke leeslijst van de middelbare school voorkomen. Boeken die herkenbare thema's behandelen als jeugdtrauma's, verloren liefdes, calvinisme en het Den Haag van Couperus. Om u alvast een kijkje te gunnen in de Hollandse kijkdoos, biedt NAPA u een aantal besprekingen van de belangrijkste films.

LEEDVERMAAK
Nederland 1989, 92 minuten
regie: Frans Weisz
produktie: Gijs Versluys (Riverside Pictures)
scenario: Judith Herzberg en Frans Weisz, naar Herzbergs gelijknamige toneelstuk
met: Catherine ten Bruggencate, Pierre Bokma, Peter Oosthoek, Kitty Courbois e.v.a.

JUDITH HERZBERG is een van Nederlands veelzijdigste schrijvers. Haar oeuvre omvat poëzie, essays, toneelstukken, televisiespelen en filmscenario's. In de jaren tachtig werd zij diverse keren bekroond, onder andere voor haar toneelstuk 'Leedvermaak' uit 1982. Voor filmregisseur Frans weisz werkte ze eerder mee aan diens films Rooie Sien en Charlotte. Samen met hem werkte ze 'Leedvermaak' om tot filmscript. 'Leedvermaak' vertelt het verhaal van een joodse bruiloft aan het begin van de jaren '70. Ada en Simon, een echtpaar dat Auschwitz heeft overleefd, geven een groot feest bij het huwelijk van hun dochter Lea met de succesvolle arts Nico. Aanwezig zijn Nico's vader en stiefmoeder, Lea's pleegmoeder uit de oorlogsjaren, Nico's ex-vrouw en Lea's tweede ex-echtgenoot. Iedereen probeert vriendelijk en lief te zijn, maar telkens lukt dat niet. Alle aanwezigen lijden onder hun verleden, dat getekend werd door anti-semitisme, door de concentratiekampen, door schuldgevoelens en verloren identiteiten. Een echt feest komt niet van de grond, hoe dapper dat door sommigen af en toe ook geprobeerd wordt.

'Leedvermaak' laat zien, hoe mensen gebukt blijven gaan onder de gruwelen en het onrecht dat hen werd aangedaan. Hoe die gebeurtenissen niet alleen hen, maar ook hun kinderen hebben aangetast. Joden of niet-joden: telkens is er weer sprake van onbegrip en een onvermogen tot communicatie. Frans Weisz pelt in zijn film zijn personages af tot op hun ziel en laat in de quasi-feestelijke entourage op een extra wrange manier zien hoe ernstig deze mensen zijn aangetast door hun verleden. Vrijwel alle spelers in 'Leedvermaak' zijn verbonden aan de Toneelgroep Amsterdam, met wie Frans Weisz ook samenwerkte voor zijn succesvolle en bekroonde televisie-serie 'Bij nader inzien' (1991). Tijdens de Nederlandse Filmdagen van 1989 werd Weisz bekroond voor de beste regie; Pierre Bokma en Annet Nieuwenhuijzen kregen Gouden kalveren voor de beste acteur en de beste actrice.

FLODDER
Nederland 1986, 111 minuten
regie: Dick Maas
produktie: Laurens Geels en Dick Maas (First Floor Features)
scenario: Dick Maas
met: Nelly Frijda, Huub Stapel, Rene van 't Hof, Tatjana Simic e.v.a.

WIE KENT FLODDER niet? De film over de asociale familie die een keurige villawijk op stelten zet, werd een begrip. Het grote publiek kwam en zag, Dick Maas overwon. Niet voor het eerst, want in 1983 werd zijn film De LIFT één van de grootste commerciële successen uit de Nederlandse filmgeschiedenis. Ook niet voor het laatst, want later werd ook 'Amsterdammer' een hit en de binnenkort te verwachten vervolgfilm 'Flodder in Amerika' zal zeker ook het nodige publiek naar de bioscoop trekken. Het vervolg op 'Flodder' geeft al aan dat er Amerikaans wordt gedacht in de Almeerse studio van Maas en Geels, want in Hollywood is er geen succes zonder 'sequel'. Met een schijntje van de daar gebruikelijke budgetten maakt Maas films naar Amerikaanse commerciële normen. Aan moeilijk doen heeft hij een hekel, hij maakt wat het publiek lekker vindt. Een daar is hij goed in. De familie Flodder moet verhuizen, want ze blijkt op giftige grond te wonen. Dank zij de inspanningen van een welzijnwerker mag het gezin bij wijze van experiment in een leegstaande villa in een sjieke buitenwijk gaan wonen. De tegenstelling tussen de bekakte bewoners en de asociale nieuwkomers is maximaal. De film laat met veel humor de botsing tussen de twee sociale klassen zien. Ma Flodder stookt jenever in de kelder en is niet te beroerd voor een vechtpartij in de SRV-wagen. Zoon Kees krijgt het aan de stok met de plaatselijke tennisjeugd, de dochter is sexueel wat ongeremd; kortom de buurt verloedert in rap tempo. Terwijl de buurt zijn krachten bundelt, besluiten Johnnie Flodder en een buurvrouw zich te verloven. Ze geven een groot feest en nodigen als verzoenend gebaar, alle buurtbewoners uit. De bedrogen echtgenoot van johnnie's liefje, een commandant van een tank-bataljon, draait helemaal door en zorgt voor een explosieve climax. 'Flodder' is in feite een tot leven gekomen stripverhaal. De personages zijn eendimensionaal, grof effectbejag wordt niet geschuwd en de plot stelt niet veel voor. Maar dat geeft allemaal niet, want wat is er tegen een goed stripverhaal? En het beweegt ook nog!

'Terug naar Oestgeest' onder regie van Theo van Gogh draait op donderdag 7 mei in het ITC op Curaçao en op donderdag 14 mei op Aruba.

ELINE VERE
Nederland 1991, 135 minuten
regie: Harry Kumel
produktie: Matthijs van Heijningen (Sigma Film Productions)
scenario: Jan Blokker, Patrick Pesnot, naar de gelijknamige roman van Louis Couperus
met: Marianne Basler, Monique van der Ven, Thom Hoffman, Johan Leysen, e.v.a.

OPGEZET ALS een Nederlands-Belgisch-Franse coproductie werd 'Eline Vere' met een budget van acht miljoen gulden een van de duurste Nederlandse speelfilms. Het scenario van de film werd geschreven naar het gelijknamige boek van Louis Couperus (1863-1923), dat aanvankelijk in de winter van 1989 als feuilleton in het liberale dagblad 'Het Vaderland' werd gepubliceerd. Het noodlot dat Eline Vere aan het eind van de vorige eeuw in de betere Haagse kringen overkomt, stelt haar op één lijn met romanfiguren als Madame Bovary en Anna Karenina. De film heeft een proloog, een epiloog en drie langere episodes, die de drie grote illusies in Eline's leven tot thema hebben.. Eline's hang naar het volmaakte geluk is te groot om te realiseren in de bekrompen samenleving van de Haagse burgerij met zijn strenge codes van vormelijkheid, fatsoen en onbesproken gedrag. Eline's eerste illusie is een droomfiguur: de Brusselse operazanger Fabrice. Haar romantische visioenen rond deze kunstenaar worden min of meer kapot gemaakt door haar neef Vincent, een verstotene uit het milieu, die op haar een haast onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefent. Haar tweede illusie drijft haar in de armen van de keurige Otto van Erlevoort. In een huwelijk met hem hoopt ze het 'geaccepteerde' geluk te vinden. Maar weer is het Vincent die haar wakker schudt; een paar weken voor de bruiloft verbreekt Eline de verloving. Deze stap voert haar naar een oom en tante in Brussel, bij wie ze kennis maakt met de mondaine wereld. Daar, en via Vincent, die de verpersoonlijking van haar noodlot lijkt, ontmoet ze haar ideale man: de Amerikaan Lawrence. Het geluk lijkt opnieuw onder handbereik, maar dan blijkt Vincent haar rivaal. Lawrence wil voor haar zorgen als een broer, zijn liefdesgevoelens bewaart hij voor Vincent. Als een tragische heldin kan Eline in Den Haag alleen nog de dood tegemoet gaan. Regisseur Harry Kumel (1940) maakte in 1967 zijn eerste lange speelfilm, Monsieur Hawarden, eveneens naar een scenario van Jan Blokker. Daarna volgden internationaal opgezette films als 'Daughters of darkness' en 'Malpertuis'. Voor 'Eline Vere' regisseerde Kumel eveneens een internationale cast met onder anderen Marianne Basler (Eline), Monique van der Ven, Thom Hoffman en Johan Leysen, Auror Clement en Michael York.

HET BITTERE KRUID
Nederland 1985, 99 minuten
regie: Kees van Oostrum
produktie: Rob Houwer (Vei enigde Nederlandsche Film compagnie)
scenario: Maurice Noel, naa de gelijknamige novelle vai Marga Minco
met: Ester Spitz, Gerard Tho len, Kitty Courbois, Mirjan de Rooij e.v.a.

BINNEN HET thema 'filn en literatuur' neemt 'Het bit tere kruid' een bijzonder inte ressante plaats in. D omstreden bewerking van he originele boek was aanlei ding tot verhitte discussie in de pers en leidde zelfs to een rechtszaak. Uitgangs punt voor de film was de 'kleine kroniek' 'Het Bittere Kruid', een novelle uit 1956, waarin de schrijfster Marga Minco verslag doet van het verlies van haar joodse familie tijdens de Tweede Wereldoorlog. De in de Verenigde Staten werkzame Nederlandse regisseur Kees van Oostrum schreef samen met de Amerikaan Maurice Noel een scenario dat drastisch afweek van het boek. Slechts het skelet van Minco's novelle werd gehandhaafd, en de vriendschap van de joodse hoofdpersoon met de dochter van een NSB-familie kreeg een centrale plaats in de film. Minco stapte naar de rechter, omdat zij het wezen van haar autobiografische verhaal aangetast achtte. Van Oostrum verdedigde zijn ingrepen door te wijzen op de noodzaak van een duidelijk conflict en spanning in een filmscenario. De schrijfster verloor het proces en de film werd uitgebracht, met op de aftiteling alleen een verwijzing naar het protest. Dank zij het conflict tussen schrijfster en bewerker-regisseur vormde 'Het bittere kruid' een boeiende impuls voor het immer voortdurende debat over de toegestane vrijheid van literatuur verfilmers. Hoe ver mag een filmmaker gaan in het veranderen van een goed boek in een goede film? Nauw verweven met deze discussie speelde nog iets anders mee, een nog gevoeliger kwestie. Was de film wel een realistische en integere weergave van de jodenvervolgingen en is een niet-joodse filmmaker daar uberhaupt wel toe in staat? In een land waar iedereen boven de vijftig een meer of minder ingewikkelde relatie heeft met de begrippen 'goed' en 'fout' in de periode '40-'45, zal de oorlog een blijvende en omstreden inspiratiebron voor kunstenaars blijven. Door al het morele gekrakeel over 'Het bittere kruid' verdween de film zelf enigszins naar de achtergrond. Het is het verhaal van Sara, een joods meisje, dat als enig lid van haar familie de oorlog overleeft. In 1942, na een gedwongen verhuizing van het gezin naar het joodse getto in Amsterdam, worden zij geconfronteerd met Duits toenemend geweld tegen joden. Razzia's en plunderingen zijn aan de orde van de dag en mensen verdwijnen spoorloos. In het geheim ontmoet Sara haar vriendin uit het sanatorium, Greet, die als dochter van NSB-ers een luxe-leven leidt. Hun vriendschap overleeft de groeiende kloof tussen hun beider levens niet. Nadat Sara's ouders zijn opgepakt en later ook haar broer en diens verloofde, blijft Sara alleen achter. Op haar eerste onderduikadres viert ze met haar lotgenoten Pesach, het joodse paasfeest.

DE AVONDEN
Nederland 1989, 120 minuten regoe: Rudolf van den Berg produktie: Rene Solleveld, Peter Weijdeveld (Praxino Pictures) scenario: Jean Ummels, Rudolf van den Berg, naar de gelijknamige roman van Gerard Reve. met: Thom Hoffman, Viviane de Muynck, Rijk de Gooyer e.v.a.

IN 1947 DEBUTEERDE Simon van 't Reve - nu beter bekend als Gerard Reve -met zijn roman 'De Avonden', een zwart, somber boek dat gedurende de laatste tien dagen van 1946 de belevenissen en gevoelens beschrijft van een jonge kantoorklerk in de schrale na-oorlogse periode. Hoe tijdgebonden misschien ook qua setting, het boek blijft tot op heden telkens weer nieuwe jonge lezers aantrekken. Zij herkennen zich in het cynische gedachtengoed van Frits van Egters over de ouderen, in zijn angstdromen en zijn bijna neurotische dwang tot kleineren en vernielen'. Grote consternatie ging door de Nederlandse literaire wereld toen producent Rene Solleveld het plan opvatte om dit boek, waaraan vele tienduizenden lezers hun eigen private herinneringen hebben, te gaan verfilmen. Rudolf van den Berg, die eerder enkele romans van Leon de Winter verfilmde ('Bastille', 'Zoeken naar Eileen') vermeed zorgvuldig een eenvoudige verbeelding van de roman, maar tracht in zijn film de sfeer en de gevoelens die het boek oproept tot leven te brengen. Centraal staan bij hem de hunkering en magie, de kleine en de grote angsten voor het leven en hoe Frits deze bezweert. Aan het eind van de film 'De avonden' blijken deze de bron te zijn voor Frits' schrijversschap. Van den Berg kon daarbij gebruik maken van thema's in het latere werk van Reve, die min of meer verborgen liggen in 'De Avonden', zoals Reve's homosexualiteit. Thom Hoffman verbeeldt op een meesterlijke wijze de hoofdpersoon Frits, waarvoor hij tijdens de Nederlandse Filmdagen 1990 een Gouden Kalf won. Maar schitterende rollen worden ook vertolkt door o.a. Rijk de Gooyer als Frits' zelden originele vader en Viviane de Muynck als zijn zorgzame moeder. Twee mensen tegen wie Frits gedurende de hele film 'iets' probeert te zeggen, maar daarin telkens niet slaagt. In de vorm van brieven aan Frits Egters schreef Thom Hoffman een boek over zijn ervaringen bij het maken van 'De avonden'. Gerard Reve toonde zich in de media duidelijk tevreden met de verfilming van zijn geesteskind en liet zich er in 1991 door de VPRO-radio toe overhalen het door hem zelf al tientallen jaren niet meer ingekeken boek integraal voor te lezen.

SPOORLOOS
Nederland 1988, 107 minuten
regie: George Sluizer
produktie: Anne Lordon en George Sluizer (MGS Film / Golden Egg Film)
scenario: Tim Krabbe en George Sluizer, naar Krabbe's roman 'Het Gouden Ei'.
met: Bernard-Pierre Donnadieu, Gene Bervoets, Johanna ter Steege, Gwen Eckhaus e.v.a.

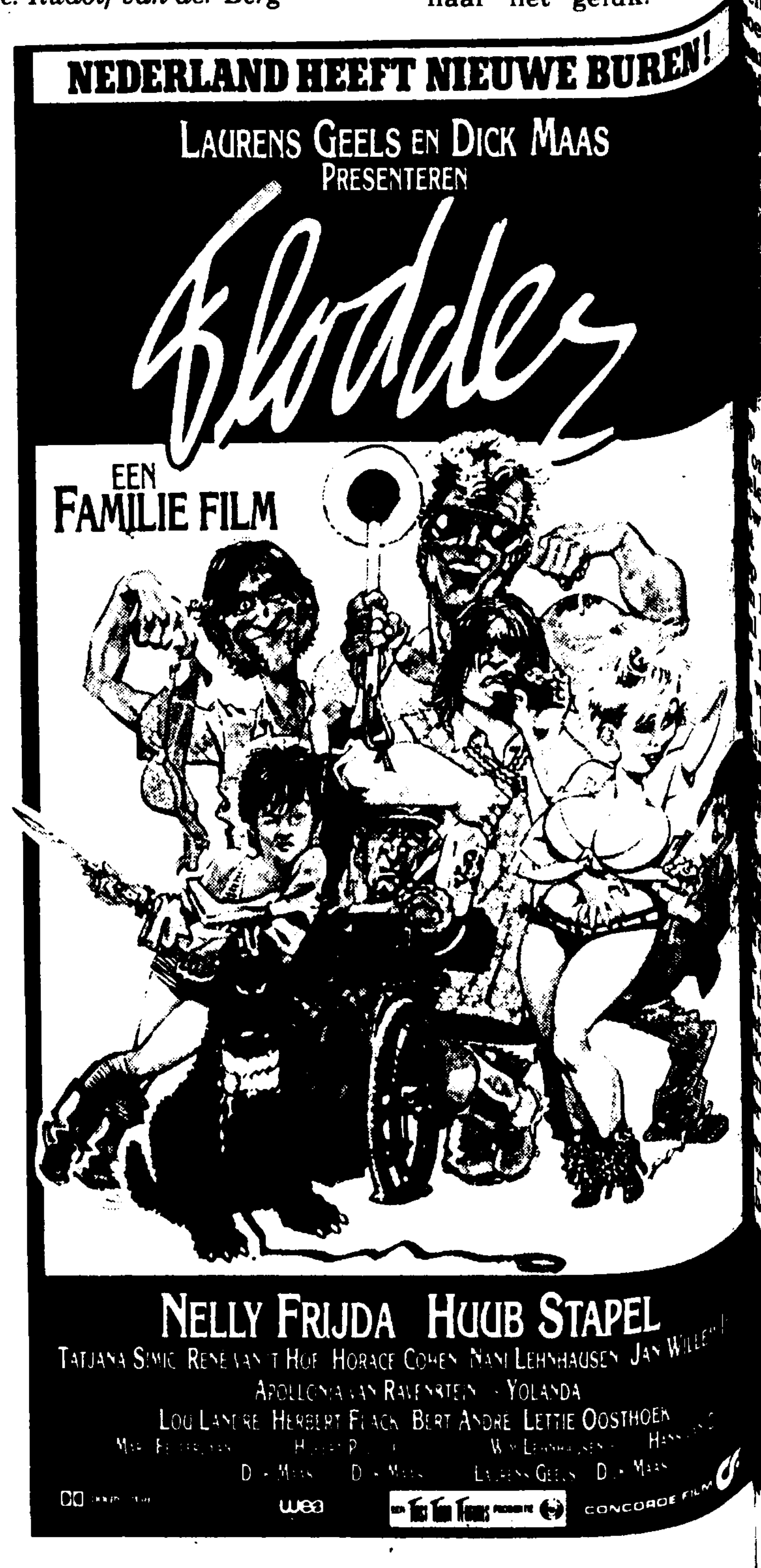
SPOORLOOS is een van de spannendste en beste Nederlandse speelfilms van de laatste jaren, die tevens een internationale doorbraak betekende voor producent en regisseur George Sluizer (1932). Tijdens de Nederlandse Filmdagen 1988, waar SPOORLOOS in première ging, won Sluizer zowel een Gouden kalf voor de beste film, als de prijs van de Nederlandse filmkritiek. In het verhaal van Tim Krabbe zijn Saskia en Rex, een jong stel, met de auto op weg naar hun vakantie in Zuid-Frankrijk. Ze maken kleine ruzies om elkaar uit te testen. Bij een benzinestation gaat Saskia drankjes halen, maar ze komt niet meer terug. Rex wacht en gaat op zoek. Maar Saskia lijkt van de aardbodem verdwenen en hij keert tenslotte naar Amsterdam terug, waar hij gekweld zal blijven door niet te weten wat er met Saskia gebeurd is. Daar wordt hij na verloop van tijd opgezocht door een nette Franse heer, de scheikunde leraar Raymond Lemorne, die zegt meer te weten van Saskia en haar verdwijning. Hij speelt met Rex' wil om te weten, een eigenschap die hem zelf niet vreemd is. Op voorwaarde dat Rex meegaat naar Zuid-Frankrijk en bereid is hetzelfde te ondergaan als Saskia, wil Lemorne hem deelgenoot maken van haar lot. Wraakgevoelens en nieuwsgierigheid strijden bij Rex om de voorrang, maar tenslotte zal hij gaan... 'Spoorloos' betekende het speelfilmdebuut voor actrice Johanna ter Steege. Haar prestatie leverde haar bij de uitreiking van de Europese filmprijzen een onderscheiding op voor de beste vrouwelijke bijrol. Sindsdien beleeft ze een internationale carrière via films van de Fransman Philippe Garrel en de Hongaar Szabo. Deze zomer speelt ze tegenover Gerard Depardieu een hoofdrol in de nieuwe film van Jean-Luc Godard. Van George Sluizer ging tijdens het Internationale Filmfestival van Berlijn 1992 de Engels-Duits-Italiaanse coproductie UTZ in wereldpremière, waarvan hoofdrolspeler Armin Mueller-Stahl de prijs won voor de beste acteur. Sluizer zelf werkt inmiddels in Hollywood aan een Amerikaanse re-make van 'Spoorloos'.

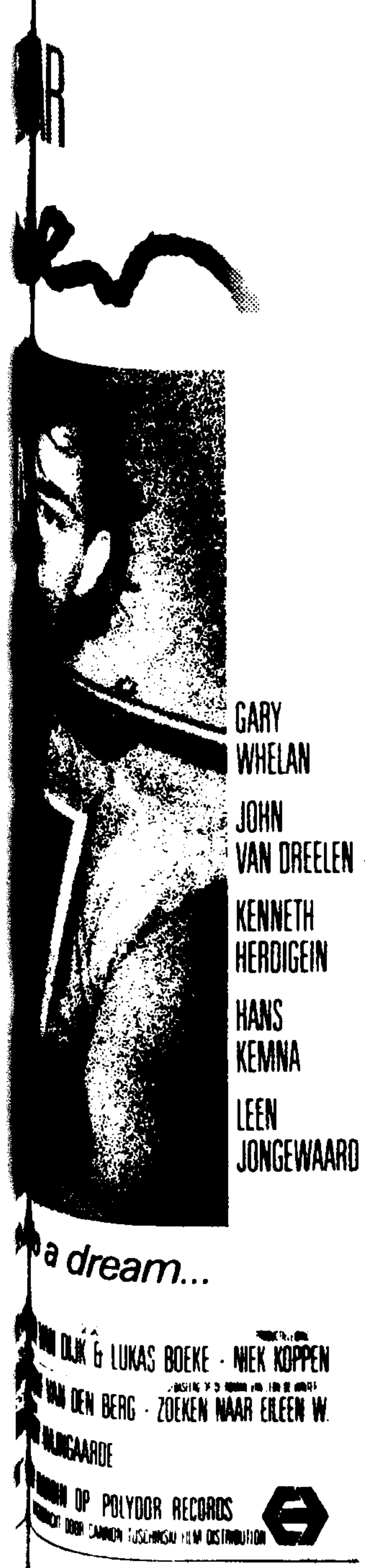
ZOEKEN NAAR EILEEN
Nederland 1987, 109 minuten
regie: Rudolf van der Berg
productie: Leon de Winter, Eddie Wijngaarde (Eer... Amsterdamse Filmassoc... van 1980)
scenario: Leon de Winter, Rudolf van den Berg, naar ... roman 'Zoeken naar Eil... W.' van Leon de Winter
met: Thom Hoffman, Lys... Anthony, Kenneth Herdig... John van Dreelen e.v.a.

MAN ZOEKT VROUW, ... veel doorstaan, vindt ... uiteindelijk terug en ... haar het geluk. Kan ...

Wat er zo al
is op het grot

aal te zien witte doek...

? 'Zoeken naar Eileen' veel weg van een je of een droom, maar lijk een spannend vermet politieke (de sitin Noord-Ierland) en ologische (de loutering de hoofdpersoon) eleen. Jammer is dat in de professioneel ogende film echt duidelijk wordt welk voor de makers het grijkste is. Voor regis-Van den berg is - naar zeggen - de centrale hoe gaat iemand om en zich als ondraaglijk ende realiteit? Thom an speelt de jonge archilip, die aan het begin film zijn vriendin auto-ongeluk verontmoet Eileen, een rse moeder die sprezijn vriendin lijkt.

wijnt en samen met dels opgedoken Ierse n Eileens kindje gaat oek naar die mystevrouw. Het brengt in contact met een onbekende wereld van len en duisternis. Na weede ontmoeting ont-Eileen weer en legt zich neer bij zijn lot. later komt hij haar bij tegen in België en hij haar verhaal. Pas wordt hun intuïtieve bezegeld. De samenng tussen schrijver e Winter en regisseur van den Berg heeft al vaderlandse filmpro-opgeleverd. Van den speelfilmdebuut (1984) was gebap De Winters boek 'La de la Bastille'. Ook bij het festival opgenomen de thriller 'De Johnsons' ders in het programma) beiden betrokken. In map van 'Zoeken naar ' vertelt De Winter dat noodzakelijk blijkt om et schrijven van een io de roman terzijde te Beschrijven van emodraagt zich niet met in beelden. De 'We kozen voor een authentiek verhaal, pireerd door mijn Het resulteerde in ilmscenario dat geen ad kunnen zijn".

TERUG NAAR OEGSTGEEST

Nederland 1987, 94 minuten
regie: Theo van Gogh
produktie: Haig Balian en Chris Brouwer (Movies Film Productions)
scenario: Theo van Gogh, naar de gelijknamige roman van Jan Wolkers
met: Tom Jansen, Geert de Jong, Hilde Kuiper, Casper de Boer e.v.a.

JAN WOLKERS, is nog één van de populairste Nederlandse schrijvers. Een groot deel van zijn vroegere oeuvre is gebaseerd op zijn calvinistische jeugd, waarover hij onder meer verslag doet in 'Terug naar Oegstgeest' (1965). Voor het verfilmen van die jeugdherinneringen uit de jaren dertig maakte regisseur en scenarioschrijver Theo van Gogh ook gebruik van Wolkers boeken 'Dominee met de strooien hoed' en 'Serpetina's petticoat'. In 'Terug naar Oegstgeest' worden de jeugdherinneringen opgeroepen, wanneer Jan aan het sterfbed van zijn vader zit. Moederliefde, vaderhaat, een bijzondere relatie met zijn oudere (vroeg overleden) broer Peter en angst voor een wrekende God spelen daarin een centrale rol. Op een anekdotische wijze roept Van Gogh, die eerder Here Heeresma's boek 'Een dagje naar het strand' verfilmde, de sfeer van het gereformeerde gezinsleven in de crisis- en oorlogsjaren op. Zorgvuldig vermeed hij daarbij mensen en gebeurtenissen belachelijk te maken of er de draak mee te steken. Alle personages worden serieus genomen, zoals zij elkaar in hun lotsverbondenheid en strenge geloof ook serieus namen. Bij veel critici dwong Van Gogh, die bekend stond als het 'enfant terrible' van de Nederlandse cinema, respect af voor zijn benadering van een 'onverfilmbaar' geacht boek. De laatste jaren is Van Gogh vooral actief als colomnist voor diverse bladen en als -hoog gewaardeerd - interviewer in het televisieprogramma 'Een prettig gesprek met Theo van Gogh', dat op het Amsterdamse kabelnet en sinds april 1992 ook op Super Channnel wordt uitgezonden. Hij is als 'Dikke Willie' te zien in 'De Noorderlingen', de nieuwste film van Alex van Warmerdam en bereidt de verfilming voor van Joost Zwagermans boek 'Vals Licht'.

ABEL

Nederland 1986, 103 minuten
regie: Alex van Warmerdam
produktie: Laurens Geels en Dick Maas (First Floor Features)
scenario: Alex van Warmerdam, Annet Malherbe, Olga Zuiderhoek, Henri Garcin e.v.a.

NIEMAND en zeker Alex van Warmerdam niet, had verwacht dat de eigenzinnige humor van ABEL zo geweldig zou aanslaan. Na FLODDER de meest succesvolle film van 1986, en het bewijs dat je ook zonder commerciële formule een groot publiek kunt bereiken. Aan prijzen ontbrak het evenmin: twee Gouden Kalveren voor beste film en beste regie in 1986, beste film van 1986 voor de Volkskrantlezers, beste film van de jaren '80 voor de Nederlandse filmjournalisten in 1991.

Alex van Warmerdam heeft een theaterachtergrond. In 1972 was hij een van de oprichters van Hauser Orkater, een fameus muziektheatergezelschap. Later werd hij artistiek leider van De Mexicaanse Hond. De voorstellingen van deze groepen kenmerken zich door aangename nonsens, geniale vormgrappen en gedurfde muzikaliteit. Bij voorkeur creëert men een eigen wereldje vol absurde logica, waar de bewoners verstrikt raken in een ongeklopte gewichtigheid. Uiteindelijk gaat het nergens over; vorm en humor doen het werk.

Wat Van Warmerdam vroeger op het podium deed, deed hij in ABEL op film. En hij houdt zijn aanpak vol, getuige DE NOORDERLINGEN (zie elders in het programma). Men spreekt in dit verband wel eens van de 'Hollandse School'. Ook het werk van Orlow Seunke en film als DE ILLUSIONIST en DE WISSELWACHTER van Jos Stelling behoren hiertoe.

Gemeenschappelijk kenmerk is droge en absurde humor, veel meer visueel dan verbaal (soms zwijgen de personages de hele film, maar in ABEL wordt juist veel gepraat), in een afgebakende omgeving zonder duidelijke tijd en plaats. Moderne genoegens zijn meestal ver te zoeken, en huiselijkheid is troef.

Hiermee is de wereld van ABEL aardig geschetst. In die wereld woont een man van 31 nog thuis. Tot ergernis van zijn ouders vertoont hij geen enkele ambitie het leven buitenshuis te ontdekken. Na een ruzie over een met moeder Duif stiekem aangeschafte televisie schopt vader Victor Abel het huis uit. Al snel ontmoet hij Zus, de vriendin van zijn vader en er ontwikkelt zich een komische concurrentie tussen vader en zoon. Uiteindelijk heeft Abel maar één ambitie: een vlieg in de lucht doorknippen.

Schrijfster Yvonne Keuls. Haar boek 'Jan Rap en z'n Maat' werd verfilmd onder regie van I.Schenkkan zal in het ITC te zien zijn op maandag 4 mei en op Aruba op zondag 17 mei.

JAN RAP EN Z'N MAAT

Nederland 1989, 119 minuten
regie: Ine Schenkkan
produktie: Gijs Versluys (Riverside Pictures)
scenario: Yvonne Keuls en Ine Schenkkan, naar Keuls' gelijknamige boek en toneelstuk
met: Jasperina de Jong, Heidi Arts, Paul de Leeuw, John Leddy e.v.a.

Yvonne Keuls is een van de meest produktieve en succesvolle schrijvers in Nederland. Naast televisiebewerkingen van Louis Couperus' 'De kleine zielen' en Simon Vestdijks 'De koperen tuin' werd zij vooral bekend met de bestsellers 'Jan Rap en z'n maat', 'De moeder van David S.' en 'Floortje Bloem', die ze alledrie ook tot toneelstukken bewerkte.

Na haar succesvolle debuut met de lange speelfilm VROEGER IS DOOD, waarvoor zij in 1986 het Gouden Kalf voor de beste film won — en Jasperina de Jong die voor de beste actrice — maakte Ine Schenkkan in opdracht van producent Versluys JAN RAP EN Z'N MAAT.

Onder leiding van een arts en een psycholoog zet een groep welzijnswerkers in Amsterdam een opvanghuis op voor dakloze en ontheemde kinderen. Drugsverslaafden en psychiatrische patiënten worden officieel de toegang ontzegd, maar al snel zwaait de staf de scepter over een allegaartje van jongeren tussen de 15 en 18 jaar. Die moeten het daar met elkaar zien te klaren, maar als het erop aankomt vecht iedereen voor zijn eigen hachje.

De film doet verslag van de emotionele, dramatische en soms ook komische gebeurtenissen tijdens het kortstondige bestaan van dit opvanghuis. Als een rode draad loopt daar het verhaal door heen van de 18-jarige Gemma, voor wie het tehuis een laatste kans is om haar leven in eigen hand te houden.

Paul de Leeuw, Nederlands meest onstuimige theater- en televisietalent van dit moment ('De schreeuw van de leeuw') speelt als Derek een van de bewoners. De rol van Janneke wordt gespeeld door Tamar van den Dop, die in 1991 de vrouwelijke hoofdrol zou spelen in de film DE PROVINCIE van Jan Bosdriesz.

Schrijver Tim Krabbé van het boek 'Spoorloos' dat onder regie van G.Sluizer werd verfilmd.

DE PROVINCIE

Nederland 1991, 96 minuten
regie: Jan Bosdriesz
produktie: Frans Rasker (Horizon Film Productions)
scenario: Hugo Heinen, naar de gelijknamige roman en een kort verhaal van Jan Brokken
met: Tamar van den Dop, Thom Hoffman, Pierre Bokma, Gijs Scholten van Aschat e.v.a.

DE PROVINCIE is het regiedebuut van Jan Bosdriesz die daarvoor in diverse functies — met name montage — in de Nederlandse speelfilm actief was. Bewust koos hij in zijn eerste film voor een oer-Hollandse setting: een dorp bij een rivier, omringd door weilanden. Hij maakt in zijn film de wortels zichtbaar van een drama dat desastreus zal eindigen.

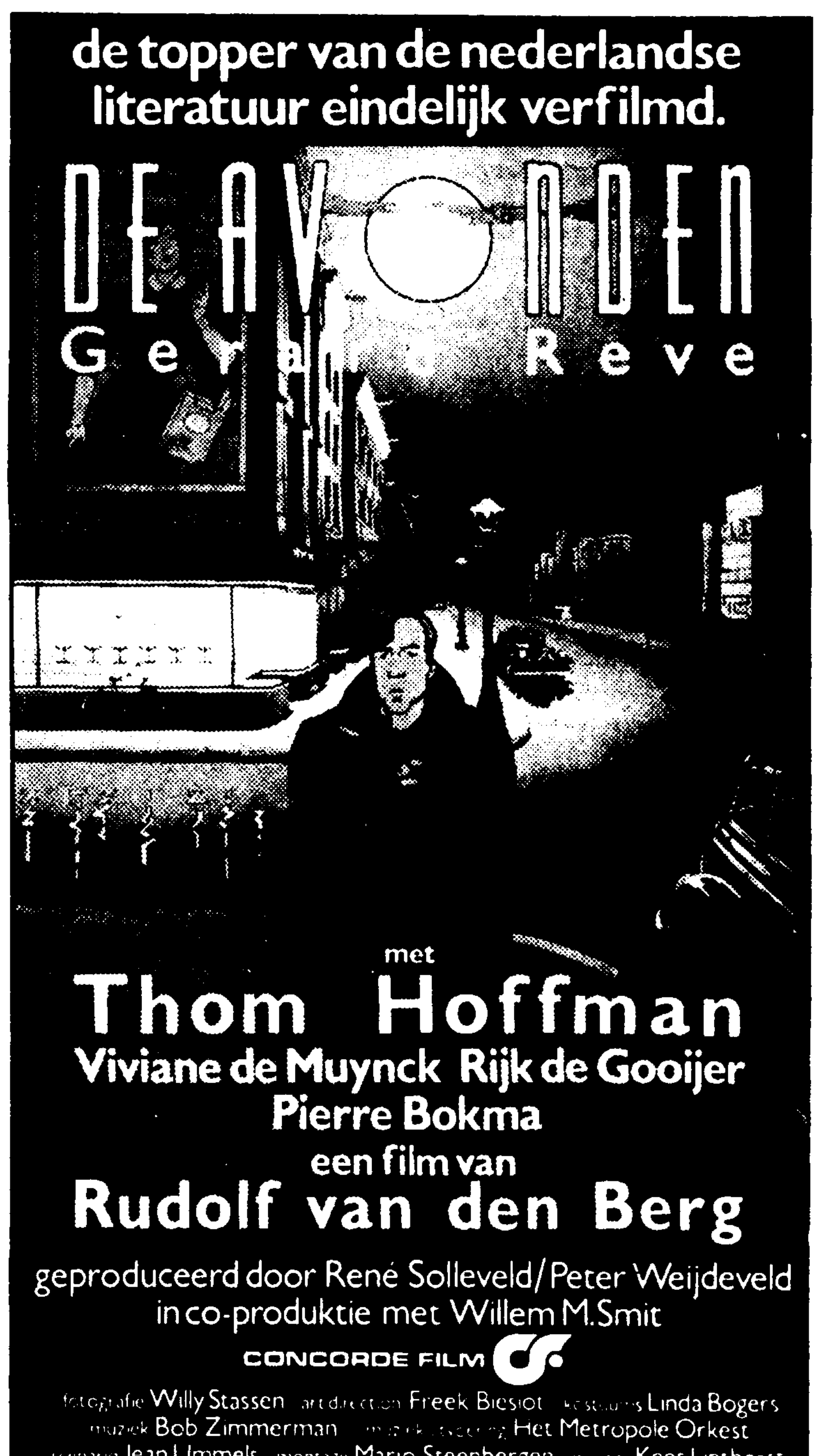
Koos, Frank en Peter waren in hun tienerjaren alledrie smoorverliefd op de mooie Lili Sartorius. Complicaties, geheimen en misverstanden komen in een stroomversnelling terecht, wanneer Frank na vele jaren terugkeert naar het dorp om zijn vader — een oude predikant — te helpen bij diens verhuizing naar een bejaardentehuis. Als enige van de vier is hij erin geslaagd het dorp te verlaten en zich als journalist te vestigen. Na Koos en Peter ontmoet hij ook Lili, wat fatale gevolgen zal hebben.

Via flash backs worden de geheimen in hun relaties langzaamaan zichtbaar. Koos was altijd de saaiste van de vier. Daar was hij zich goed van bewust. Maar hij is ook degene die zag dat Lili met Frank de liefde bedreef op de dag waarop zij met Peter trouwde. Toen dat huwelijk spaak liep probeerde hij zelf met Lili naar bed te gaan, maar dat werd een fiasco en hij besluit zich nooit meer door iemand te laten vernederen.

Van Peter komen we te weten dat hij altijd de slimste van de klas was, maar dat het hem nooit gelukt is uit de benauwde sfeer van het dorp te breken. Na zijn mislukte huwelijk met Lili stapelen de wraakgevoelens zich in hem op. DE PROVINCIE ging in wereldpremière als de openingsfilm van de Nederlandse Filmdagen 1991.

PROGRAMMERING NEDERLANDS FILMFESTIVAL OP CURACAO

Dag		Tijd	Film
Vrijdag 01 mei	:	07.00 p.m.	Eline Vere (132 min.) De Schoorsteenveger (14 min.) Pas à Deux (5 min.)
Zaterdag 02 mei	:	07.00 p.m.	Flodder (107 min.) Oh, My darling (7 min.)
		09.00 p.m.	Spoorloos (107 min.) Femme Fatale (6 min.)
		11.00 p.m.	Rituelen (97 min.)
Zondag 03 mei	:	02.00 p.m.	Zoeken naar Eileen (105 min.) Frieze Frame (5 min.)
		04.00 p.m.	Leedvermaak (92 min.) Reservaat (9 min.)
		07.00 p.m.	Een Maand Later (100 min.) Anna en Bella (8 min.)
		09.00 p.m.	De Avonden (120 min.) Uncles and Aunts (2.5 min.)
Maandag 04 mei	:	07.00 p.m.	De Provincie (96 min.) De Schrijver en de Dood (13 min.)
		09.00 p.m.	Jan Rap e/z Maat (119 min.) De Slaapkamer (11 min.)
Dinsdag 05 mei	:	07.00 p.m.	Abel (98 min.) Het Scheppen v/e Koe (13 min.)
		09.00 p.m.	Pervola De Schoorsteenveger (14 min.)

Dag		Tijd	Film
Woensdag 06 mei	:	07.00 p.m.	Het Bittere Kruid (90 min.) A Good Turn Daily (14 min.)
		09.00 p.m.	De Johnsons (103 min.) Uw Mening Graag (12 min.)
Donderdag 07 mei	:	07.00 p.m.	Romeo (91 min.) Welcome to the 90-ies (8 min.)
		09.00 p.m.	Terug naar Oegstgeest (94 min.) Janneke (8 min.)
Vrijdag 08 mei	:	07.00 p.m.	Een Maand Later (100 min.) Anna en Bella (8 min.)
		09.00 p.m.	Eline Vere (135 min.) Pas à Deux (7 min.)
		11.00 p.m.	Spoorloos Femme Fatale
Zaterdag 09 mei	:	07.00 p.m.	De Johnsons (103 min.) Uw Mening Graag (12 min.)
		09.00 p.m.	Flodder (107 min.) Oh, My darling (7 min.)
Vanaf	:	11.00 p.m.	Publiekskeuze
Zondag 10 mei	:	02.00 p.m.	Romeo (91 min.) Welcome to the 90-ies (8 min.)
		04.00 p.m.	De Avonden (120 min.) Uncles and Aunts (2.5 min.)
		07.00 p.m.	Zoeken naar Eileen (105 min.) Frieze Frame (5 min.)
		09.00 p.m.	Abel (98 min.) Het Scheppen v/e Koe (13 min.)

Nederlandse animatiefilm scoort hoog in buitenland

DE NEDERLANDSE animatiefilm wordt in het buitenland hoog gewaardeerd. Animators als Gerrit van Dijk, Paul Driessen,, Børge Ring, Co Hoedeman en Ronald Bijlsma winnen met grote regelmaat prijzen op internationale filmfestivals. En in 1986 ging zelfs de Oscar naar een Nederlandse produktie: 'Anna en Bella'.

De artistieke waardering voor de Nederlandse animatiefilm wordt echter langzaamaan ook uitgedrukt in financiële middelen om dit filmgenre verder te ontwikkelen. Wanneer de Tweede Kamer deze zomer akkoord gaat met het 'Kunstenplan 1933-1996' van minister D'Ancona, zal jaarlijks structureel 250.000 gulden van de filmbegroting gestoken worden voor een op te zetten animatie-werkplaats. Dat zal een uitbreiding van de middelen betekenen, want tot nu toe zijn animatiefilmers vooral aangewezen op de hen toebedachte middelen van het Fonds voor de Nederlandse Film. Het fonds besteedde in de periode 1983-86 van haar dertig miljoen gulden, nog geen 1,4 miljoen, aan animatiefilms, minder dan vijf procent van het budget.

Om animatie blijft nog altijd een beetje de geur van welwillende knutselaars hangen, die op zolderkamertjes hun bedenksels aan eindeloos veel vellen papier toevertrouwen. Toch is er in de laatste twintig jaar veel veranderd, sinds animatiefilmers zich in 1973 aaneensloten in de Vereniging Holland Animation. Naast het uitgeven van een eigen tijdschrift en het beleggen van bijeenkomsten is de vereniging actief bij de promotie van Nederlandse animatiefilms in het buitenland. Het laatste dus niet zonder succes. En sinds 1985 vindt in Utrecht het Holland Animation Film Festival plaats.

De geschiedenis van de animatiefilm in Nederland begint eigenlijk in 1936 toen de Hongaar Georg Pàl bij Philups in dienst trad en daar de vrije hand kreeg bij het opzetten van een studio voor het vervaardigen van poppenfilms met een licht commerciële boodschap. Zijn films hadden veel succes bij het publiek en voordat hij naar Amerika vluchtte voor de nazi's had Pàl diverse medewerkers de kneepjes van het vak geleerd.

Nog tijdens de bezetting werd Joop Geesink de opvolger van Pàl, nadat deze samen met Marten Toonder voor de spoorwegen in 1941 een tekenfilm had vervaardigd. Toonder maakte in die jaren de film 'Tom Poes en de Laarzenreuzen', maar die film schoot de Duitsers dusdanig in het verkeerde keelgat, dat hij moest onderduiken (het zou overigens tot 1983 duren voordat producent Rob Houwer er eindelijk in slaagde een avondvullende Bommel-film te vervaardigen: 'Als je begrijpt wat ik bedoel').

Na de oorlog ging het met name Joop Geesink voor de wind. Hij bouwde een 'Dollywood'-imperium op, dat vooral voorzag in de behoefte aan poppenfilms. Toonder profiteerde in de na-oorlogse jaren eveneens van de (commerciële) behoefte aan animatiefilms, maar wist ook regelmaig vrije opdrachten in de wacht te slepen. Opnieuw waren het in zijn studio buitenlandse medewerkers die de toon zetten voor de ontwikkeling en de kwaliteit van de Nederlandse animatie: de Engelsman Harold Mack en de Denen Børge Ring, Bjørn Frank Jensen en Per Lygum. De studio's van Tooner en Geesink, die in het begin van de jaren zeventig werden samengevoegd, legden de basis voor het animatiefilm-klimaat waarvan vanaf de jaren zestig ook derden profiteerden.

Individuele animators begonnen toen af te wijken van de sprookjesachtige sfeer van de animatiefilms uit de studio's en eigentijdse thema's in hun werk aan de orde te stellen. Dat gebeurde niet alleen in Nederland; internationaal kreeg de animatiefilm een volwassener aanzien. In die jaren traden mensen als Ronald Bijlsma, Rupert van der Linden en Dick Visser op de voorgrond. Het aantal vrije animators groeide gestaag en beginjaren zeventig werd hen duidelijk dat zij gezamenlijk voor hun belangen dienden op te komen, wilde de animatiefilm in Nederland serieus genomen door de critici, het publiek en de overheid. Dat leidde tot de oprichting van de vereniging Holland Animation en eind jaren zeventig tot het opzetten van een eigen distributie-onderneming, Animated People, geleid door Cilia van Dijk, producente en echtgenote van de succesvolle animatiefilmer Gerrit van Dijk.

Het internationale karakter van het eerste uur heeft de Nederlandse animatiefilm eigenlijk altijd behouden. Dat drukt zich niet alleen uit in de internationale waardering, maar ook in de internationale samenwerking.

Filmers als Co Hoedeman en Paul Driessen werken in Nederland en Canada, vanuit de Toonder-studio werd begin jaren zeventig de vervaardiging van de tv-serie 'Barbapapa' in Korea en Japan geleid, buitenlanders als de Française Monique Renault blijven in Nederland werken, Gerrit van Dijk werkt aan een internationaal opgezette episodefilm ('Seven Deadly Sins') en in Japanse opdracht vervaardigde Paul Driessen zojuist 'The Water People' voor het Nagasaki Holland Village. In Canadese opdracht bereidt Driessen, wiens volledige oeuvre vertoond werd op het Holland Animation Film Festival, met producent Nico Crama — al jarenlang een drijvende kracht achter de Nederlandse animatiefilm — een nieuwe produktie voor op het immense formaat van de IMAX-theaters.

Dat in 1993 in Europa de grenzen echt open gaan, zal de animatiefilmers niet deren: 'Animation has no borders'.

Rita Horst regisseerde de speelfilm 'Romeo' en leverde daarvoor zelf de script.

PROGRAMMERING ARUBA (12 - 17 MEI 1992)

Dag		Tijd	Film
Dinsdag 12 mei	:	07.00 p.m.	Spoorloos (107 min.) Pas à Deux (5 min.) De Schoorsteenveger (14 min.)
Woensdag 13 mei	:	07.00 p.m.	Romeo (91 min.) Welcome to the 90-ies (8 min.)
		09.00 p.m.	Abel (98 min.) Het Scheppen v/e Koe (13 min.)
Donderdag 14 mei	:	07.00 p.m.	Terug naar Oegstgeest (94 min.) Janneke (8 min.)
		09.00 p.m.	Rituelen Uncle and Aunts (2.5 min.)
Vrijdag 15 mei	:	07.00 p.m.	Een Maand Later (100 min.) Anna en Bella (8 min.)
		09.00 p.m.	De Provincie (96 min.) De Schrijver en de Dood (13 min.)
		11.00 p.m.	De Avonden (120 min.) De Schoorsteenveger (14 min.)
Zaterdag 16 mei	:	07.00 p.m.	De Johnsons Uw Mening Graag (12 min.)
		09.00 p.m.	Flodder (107 min.) Oh, My darling (7 min.)
		11.00 p.m.	Spoorloos (107 min.) Femme Fatale (6 min.)
Zondag 17 mei	:	02.00 p.m.	Zoeken naar Eileen (105 min.) Frieze Frame (5 min.)
		04.00 p.m.	Jan Rap e/z Mmaat (119 min.) De Slaapkamer (1 min.)
		07.00 p.m.	Leedvermaak (92 min.) Reservaat (9 min.)
		09.00 p.m.	Eline Vere (135 min.) Pas à Deuz (5 min.)

Tentoonstelling op Aruba: het verfilmde boek en de schrijver

= door Jeanne Schrils =

NOGAL WAT films die vertoond zullen worden tijdens het Film- en Boekenfestival zijn gebaseerd op Nederlandse romans. Biblioteca Nacional Aruba en Colegio Arubano verzorgen daarom een tentoonstelling over het verfilmde boek en de schrijver. De tentoonstelling is net als 'Samen kijken, samen lezen' te zien van 12 tot en met 31 mei. Foto's en tekst geven belangstellenden informatie over de roman en het leven en werk van de schrijver.

De schoolgaande jeugd kan er goede ideeën opdoen voor de Nederlandse literatuurlijst en degenen die niet van plan zijn de betreffende films te zien, raad ik toch aan de expositie te gaan bekijken. Wie weet geniet u daarna volop van de schitterende en soms erg spannende romans. De boeken zijn stuk voor stuk een lust voor het lezend oog en zijn verkrijgbaar in de bibliotheek en de boekhandel.

Plaats van de tentoonstelling: Biblioteca Aruba, Oranjestad en San Nicolas/ Colegio Arubano. Openingstijden: zelfde tijden als bibliotheek Periode: 12 tot en met 31 mei Toegang: vrij.

Naast het unieke, zeer gevarieerde filmaanbod, heeft het festival nog meer voor u in petto. Zo zal het thema 'leesbevordering' centraal staan tijdens het een week durende evenement. In het kader van dit onderwerp bestaat de mogelijkheid tot het gaan bezichtigen van de tentoonstelling 'Samen kijken, samen lezen'. Deze is te zien in de Biblioteca Nacional van 12 tot en met 31 mei.

De expositie wil ouders/ verzorgers van jonge kinderen, en natuurlijk ook andere geïnteresseerden, duidelijk maken dat voorlezen erg belangrijk is. Het is een leesbevorderende activiteit bij uitstek. Om u alvast enig idee te geven van de inhoud van de tentoonstelling, volgt hieronder een korte beschrijving.

Op een achttal posters zijn mooie foto's te zien van kinderen in de leeftijdsgroepen nul tot en met zes jaar in verschillende alledaagse voorleessituaties. Deze laten zien dat samen lezen leuk en gezellig is. De beknopte tekst bij de foto's wijst daarnaast op het feit dat voorlezen goed is voor de ontwikkeling van het kind.

De band-diaserie wil het belang van voorlezen laten zien, verschillende leestips geven, titels aanbevelen en de plaats noemen waar voorleesboeken te verkrijgen zijn.

In de folder wordt op een aantrekkelijke manier uitgelegd wat de bedoeling is. In grote lijnen wordt de tekst, zoals die op de acht posters te zien is, weergegeven. Hij is bedoeld om mee te nemen zodat op een later tijdstip alles nog eens rustig nagelezen kan worden. Het geheel wordt geïllustreerd door een aantal boeken. Bezoekers kunnen ter plekke ideeën opdoen. Deze boeken worden uitgeleend door de bibliotheek en enkele daarvan liggen in de boekhandel.

Mijn bedoeling moge duidelijk zijn: komt allen naar de Biblioteca Nacional en laat het bekijken van de expositie een eerste aanzet zijn tot een bloeiend en vruchtbaar leesplezier.

Bij de verstandelijke ontwikkeling van het kind speelt taal een centrale rol. Een kind kan immers pas gaan denken als het over taal beschikt. Het is dus erg belangrijk om veel met een kind te praten. Het kind ontwikkelt zijn taal doordat het reageert op zijn omgeving. Daarnaast speelt ook de ontwikkeling van de zintuigen een belangrijke rol. Het kind leert de wereld kennen door te horen, te ruiken, te voelen en te kijken.

Zowel de ontwikkeling van de taal als de ontwikkeling van de zintuigen worden door voorlezen gestimuleerd. Vandaar dat het samen lezen van grote invloed is op de taal- en spraakontwikkeling van het kind.

Peuters en kleuters die regelmatig voorgelezen zijn, hebben een hoger spreek- en denkvermogen, en daarom een betere instroom op de basisschool. Dit is een belangrijke reden waarom elk kind regelmatig voorgelezen zou moeten worden. Toch zijn er ook nog andere argumenten.

Samen lezen is heel leuk en gezellig voor zowel ouders als kind. Het contact tussen beiden wordt hechter. Bovendien kan het kind lekker tegen diegene die voorleest aanleunen of op schoot zitten, waardoor een gevoel van geborgenheid ontstaat.

De belevingswereld van het kind wordt door het voorlezen vergroot. Het kind krijgt het besef dat er ook andere kinderen en volwassenen zijn in een andere omgeving met andere normen en waarden. Ook zal het kind een grotere fantasie krijgen en raakt het alvast vertrouwd met boeken waardoor het zelf later gemakkelijker een boek zal pakken.

Voorlezen is erg goed. Niet alleen voor de verdere ontplooiing van het kind, maar ook voor de ouders/verzorgers zelf. Voorlezen slaat meerdere vliegen in één klap: de ouders gaan zelf meer met taal om, er komt een bewustere interactie tot stand en het kind zal de taal beter kunnen ontwikkelen.

Gerrie van Dijk, regisseur van de animatiefilm 'A Good turn Daily' welke in het ITC wordt vertoond op woensdag 6 mei in het ITC.

Scène uit 'De avonden' van auteur Gerard Reve verfilmd onder regie van R.v.d.Berg.

Film en literatuur een Hollands huwelijk

DE NEDERLANDSE filmindustrie kan ook worden betiteld als een ver-filmindustrie, zo lijkt het wel. Meer dan elders bestaat er in Nederland een zeer hechte relatie tussen letteren en cinema. De gelukkige verbintenis vormt voor hele horden therapeuten geen beletsel om haar diepgaand te analyseren in eindeloze forumbijeenkomsten en publicaties. Een beknipt overzicht van de artistieke en financiële haken en ogen bij het verfilmen van literatuur.

In wetenschappelijke kringen woeden felle discussies over de vergelijkbaarheid van literatuur en film. Vooral in de semiotiek (leer der tekens) probeert men beide vertelstructuren te analyseren en juist wel of niet naast elkaar te zetten. Dit speelt zich af op een zeer abstract niveau en heeft de gemiddelde filmliefhebber weinig te bieden.

In artistiek opzicht leent het ene boek zich beter voor verfilming dan het andere. Paradoxaal genoeg moet het origineel liefst niet te beeldend zijn geschreven. In dat geval is er namelijk niet genoeg ruimte voor scenarist (degene die woord naar beeld 'vertaalt') en regisseur om een eigen visie weer te geven. 'De Aanslag' van Harry Mulisch, verfilmd door Fons Rademakers, is een voorbeeld van een film die vrijwel letterlijk het boek volgt en daarom een minder interessante film opleverde. Wanneer een filmmaker niets aan een boek heeft toe te voegen, kan hij het beter laten liggen.

Het andere uiterse is de filmmaker die het boek helemaal naar zijn hand zet. Dit is vaak het geval bij verfilmingen: de makers plunderen het origineel en nemen slechts dat mee (plot, dialogen, setting of een ander aspect) wat van hun gading is. Dit kan leiden tot ethische discussies over aantasting van de geestelijke rechten van de auteurs, zoals bij het 'Het Bittere Kruid' gebeurde. Dat dit niet veel vaker tot conflicten leidt, komt omdat schrijvers zich meestal neerleggen bij de wijzigingen in hun werk nadat ze de rechten hebben verkocht.

Het beoordelen van een verfilming is een lastige zaak, aangezien duidelijke criteria ontbreken. Bovendien is het vrijwel onmogelijk de film als zelfstandig hunstwerk te beoordelen, hetgeen wel de voorkeur verdient. Een vergelijking met het boek is onvermijdelijk en pakt al snel negatief uit voor de film. De verbeeldingskracht zou verloren gaan, omdat waar een woord vrijheid van interpretatie laat, een beeld tot kanten op kan, moet een acteur bij een gesproken tekst voor een bepaalde intonatie kiezen. Een goede regisseur weet deze taalverschillen te compenseren en spanning te behouden. Film is een visuele kunstvorm en biedt zijn eigen mogelijkheden.

Een andere kwestie is de zogenaamde 'onverfilmbaarheid'. 'De Avonden' van Rudolf van den Berg naar het gelijknamige boek van Gerard Reve werd door velen bij voorbaat tot mislukt verklaard. Het Reviaanse cynisme van hoofdpersoon Frits van Egters kon onmogelijk in beelden worden gevangen, zo dacht men. De film kent voor- en tegenstanders, waarbij de tegenstanders op het standpunt blijven staan dat je van zo'n volmaakt boek moet afblijven. Volgens die theorie mogen dus alleen inferieure boeken worden verfilmd.

Dat leidt tot de laatste artistieke kanttekening: er is geen causale relatie tussen de kwaliteit van de scenarist dan met die van de oorspronkelijke auteur. De bewerker, schakel tussen boek en film, is van cruciaal belang.

Een belangrijke oorzaak van de vele verfilmingen in Nederland is dat het goedkoper is. Voor een oorspronkelijke scenario heeft een scenarist driekwart tot een heel jaar nodig en slechts weinig producenten kunnen of willen, voorafgaande aan de eigenlijke produktiekosten, zo'n jaarsalaris betalen. Een financieel voordeel van verfilmingen is verder dat het publiek reeds vertrouwd is met titel en inhoud van het boek en de publiciteit kan inspelen op de bestaande reputatie.

Financiers zullen daarom bij verfilmingen van een bestseller ook eerder over de brug komen. Daar staat tegenover dat de producent soms flinke bedragen kwijt is aan de uitgever c.q. de auteur voor de rechten. Mulisch ontving 130.000 gulden voor 'De Aanslag', Reve 150.00 voor 'De Avonden'. Bij minder bekende titels liggen deze bedragen natuurlijk veel lager. Vaak wordt de producent door de uitgever op de hoogte gehouden van potentieel interessante publicaties. In een vroeg stadium wordt dan een optie op de rechten gekocht, eventueel later om te zetten in aankoop.

Voor een uitgever kan verfilming, afgezien van rechten, ook heel lucratief zijn door toenemende verkoop van het boek. Bekend zijn de speciale paperbacks met de filmsterren op de cover. Van het meest bekende Nederlandse literaire werk, Multatuli's 'Max Havelaar' werden in het jaar na de verfilming door Fons Rademakers meer exemplaren verkocht dan in de hele voorafgaande eeuw. Voor de producent liggen de verhoudingen veel ongunstiger: zelfs als alle lezers van een bestseller de verfilming bezoeken, is er nog geen sprake van een commercieel succes. De financiële schaal van de filmindustrie is van een geheel andere orde dan die van de boekenindustrie. In de Verenigde Staten bloeien twee uitwassen van de commerciële verstrengeling tussen film- en boekproduktie: auteurs schrijven al met een mogelijke verfilming in hun hoofd en filmscripts worden omgezet in fictie ('novelisation'). Overigens worden in Hollywood minder boeken verfilmd doordat er meer geld beschikbaar is voor scenaristen.

Frappant is ten slotte dat grote commerciële successen uit de tweede helft van de jaren tachtig als 'Schatjes', Mama is Boos'. 'Flodder' en 'Amsterdamned' op oorspronkelijke scenario's waren gebaseerd en werden geproduceerd door nieuwe producenten als Maas en Geels. De twee grote producenten die in de jaren zeventig en eerste helft jaren tachtig een injectie gaven aan Nederlandse literatuurverfilmingen, Rob Houwer en Matthijs van Heijningen, scoren recent minder goed.

Kampt het harmonieuze koppel van weleer wellicht met huwelijksproblemen?

Arubaanse delegatie klaar voor Olympische strijd:

"Meedoen belangrijker dan winnen"

ARUBA NEEMT voor de tweede keer deel aan de Olympische Spelen die dit jaar op 25 juli in het Spaanse Barcelona worden geopend. Volgens voorzitter Dooley Tromp van het Comité Olimpico Arubano (COA) staat Aruba, vergeleken met het internationale niveau, nog in de kinderschoenen. Tromp: "Vier jaar geleden namen we met vijf sporten voor het eerst deel aan de Olympische Spelen in Seoul. Toen hebben we ons lesje geleerd en zijn behoorlijk geschrokken van het hoge sportniveau". Hoewel de oorspronkelijke Olympische gedachte "meedoen is belangrijker dan winnen" nog altijd geldt, hebben de Arubaanse atleten zich dit jaar intensiever voorbereid om beter te presteren. Ook wat begeleiding, sponsoring en organisatie betreft, zegt Tromp dit jaar minder snel het hoofd te zullen stoten.

= door Eef Hermers =

De COA-voorzitter vertelt dat in augustus 1991 al is gestart met de voorbereidingen. Van de elf atleten in zeven verschillende sporten zullen er na kwalificatie zes à zeven over blijven die daadwerkelijk deelnemen aan de Spelen. Voorlopig zijn er drie afgevaardigden voor tennis, twee voor atletiek, twee voor wielrennen en één voor zowel windsurfen, judo, gewichtheffen als kajak. Vooral bij de tenniskwalificatie op 27 april in Paraguay zal een zware strijd ontbrandan. De Arubaanse afgevaardigden zijn Clifton Wong en de broers Kenneth en Frans Ponson. Zij worden begeleid door coach Eddy Ras. Volgens Heleen Bongers, secretaris van de Aruba Lawn Tennis Bond (ALTB) zal dat de loting van de single- en doublewedstrijden in Paraguay van essentieel belang zijn. "Je moet daar een beetje geluk mee hebben". Een Arubaanse tennisser kan zich kwalificeren voor de Spelen. Volgens Bongers is Kenneth Ponson de grote kanshebber: "Alle ogen zijn op hem gericht".

SPONSORING

Toyota-garage Cordia Aruba is de enige officiële hoofdsponsor van het Arubaanse Olympische team. Volgens Tromp is dit een aanzet tot professionele aanpak en organisatie. "In 1988 had geen enkel bedrijf belangstelling voor sponsoring. Laten we hopen dat deze Spelen een succes worden zodat bij meer Arubaanse bedrijven de ogen opengaan in verband met de Olympics in 1996". Datzelfde principe geldt volgens Tromp voor de overheidssubsidie. Voor Seoul kregen we desniks. De huidige overheid heeft een garantie van negentigduizend florin gegeven en daar zijn we heel erg blij mee. Met de zestigduizend florin van Toyota, een financiële bijdrage van het Internationaal Olympisch Comité en gratis verblijf en onkostenvergoedingen van het Barcelona Comité komen we al een heel eind".

Tromp vindt dat de Olympische Spelen een belangrijke bijdrage levert voor de sport op Aruba. "Er wordt op de eerste plaats veel over gepraat. De mensen zijn er mee bezig. Op de tweede plaats leren we nu een georganiseerd systeem op te zetten. En dat moet niet alleen gelden voor de Spelen. Elke sport op Aruba moet goed gestructureerd en gebundeld worden met een actief bestuur. Als we in het buitenland ook wat willen betekenen, zullen we meer aan internationale wedstrijden moeten deelnemen en die zelf ook moeten organiseren. Sportmensen zullen er altijd zijn, óók op Aruba. Maar als die personen altijd met dezelfde hoofdprijs naar huis gaan, stompen ze af en worden ze afgeschermd van het internationaal niveau. Dat betekent dat je jezelf voor de gek houdt. Daarom moet Aruba open staan voor gezonde concurrentie en zich meer op internationaal sportgebied begeven. Pas dán telt een hoofdprijs die je vol trots mee naar huis kunt nemen".

BEGROTING

Het Comité Olimpico Arubano heeft een begroting gemaakt van honderdduizend dollar voor deelname aan de Olympische Spelen. Het totaalbedrag is voor een groot deel al binnen door een donatie van Toyota van ruim dertigduizend florin. Dat is tienduizend florin meer dan vorig jaar door het bedrijf werd toegezegd. Hans Schnog, managing director van autogarage Cordia Aruba, herinnerde aan de toezegging van vorig jaar dat het bedrijf een bedrag van vijftigduizend florin zou schenken door vijfentwintig florin van elke verkochte Toyota-auto voor het CAO te reserveren. Hij voegde de daad bij het woord door een cheque ter waarde van 31.650 florin, het eerste deel van de bijdrage, te overhandigen aan Tromp. Schnog verklaarde dat in de eerste twee maanden van dit jaar de autoverkoop zo goed was dat straks bij de uitreiking van de tweede cheque de zestigduizend florin zal worden behaald. "Daarvoor moeten we in totaal 2400 wagens verkopen. Ik verwacht dat we in de maand juni de tweede cheque kunnen aanbieden".

Windsurfer Roger Jurriens: "Op Aruba schreeuwt iedereen dat ik moet winnen, maar verder dan die uitspraak komt het niet".

Op de vraag hoe Schnog eigenlijk op het idee van sponsoring is gekomen antwoordt hij: "In de Verenigde Staten is het een normale zaak dat de grote bedrijven een team sponsoren. Hier op Aruba ligt dat anders. De getalenteerde mensen die deelnemen aan de Spelen regelen grotendeels alles zelf en als ze geluk hebben worden ze begeleid door lokale trainers. Wij willen dat Aruba goed vertegenwoordigd wordt. Er moeten meer mogelijkheden komen voor professionele begeleiding en training. De laatste schoonheidsfoutjes moeten worden weggewerkt. Wij willen ons daarom specifiek toeleggen op de training en de kleding".

Schnog had eigenlijk meer hulp en aanmeldingen verwacht van andere bedrijven. Er wordt volgens hem nog te veel gekeken naar de kleine sponsorships op Aruba. "Bedrijven hollen achter de kleine sportverenigingen aan. Maar ik vind persoonlijk dat die verenigingen contributiegelden zouden moeten invoeren. Dan kunnen de bedrijven zich richten op de professionele aktiviteiten die plaatsvinden. Ik hoop dat wij een aanzet hebben gegeven. Als één schaap over de dam springt, dan volgen er meer. Hopelijk is dat spreekwoord in de toekomst van toepassing".

Het sponsor-idee ontstond eigenlijk al jaren geleden toen Schnogs dochter met de Arubaanse zwemvereniging 'De Baracuda's' deelnam aan de Spelen in Seoul. Schnog: "Ze vertelde me toen dat de deelnemers zowel voor als na de Spelen zelf de touwtjes aan elkaar moesten knopen. Ze moesten alles zelf regelen en organiseren omdat er te weinig geld was. Een goede voorbereiding gedurende een paar weken was niet mogelijk; laat staan aftrainen! Met die ervaring in mijn achterhoofd ontstond spontaan de gedachte van sponsoring van de Spelen in '92. Mijn dochter is dit jaar niet van de partij maar ik hoop dat de huidige deelnemers een betere begeleiding zullen krijgen en het financieel gezien ook beter zullen hebben.

Straks als de Spelen beginnen zal het chauvinisme en nationalisme op Aruba hoogtij vieren. Dan is iedereen trots op de deelnemers en zullen zij het gesprek van de dag zijn. Daarom hebben deze atleten het recht om alle steun en aandacht te krijgen, niet alleen in juni maar ook tijdens de voorbereidingen en het aftrainen. Dat het zo'n kostbaar evenement is, vergeten veel mensen", aldus Schnog. De Arubaanse afvaardiging zal gekleed zijn in door Toyota beschikbaar gestelde kleding bestaande uit een sporttas, een t-shirt en een broek. De officials die meereizen krijgen een rode blazer.

WINDSURFEN

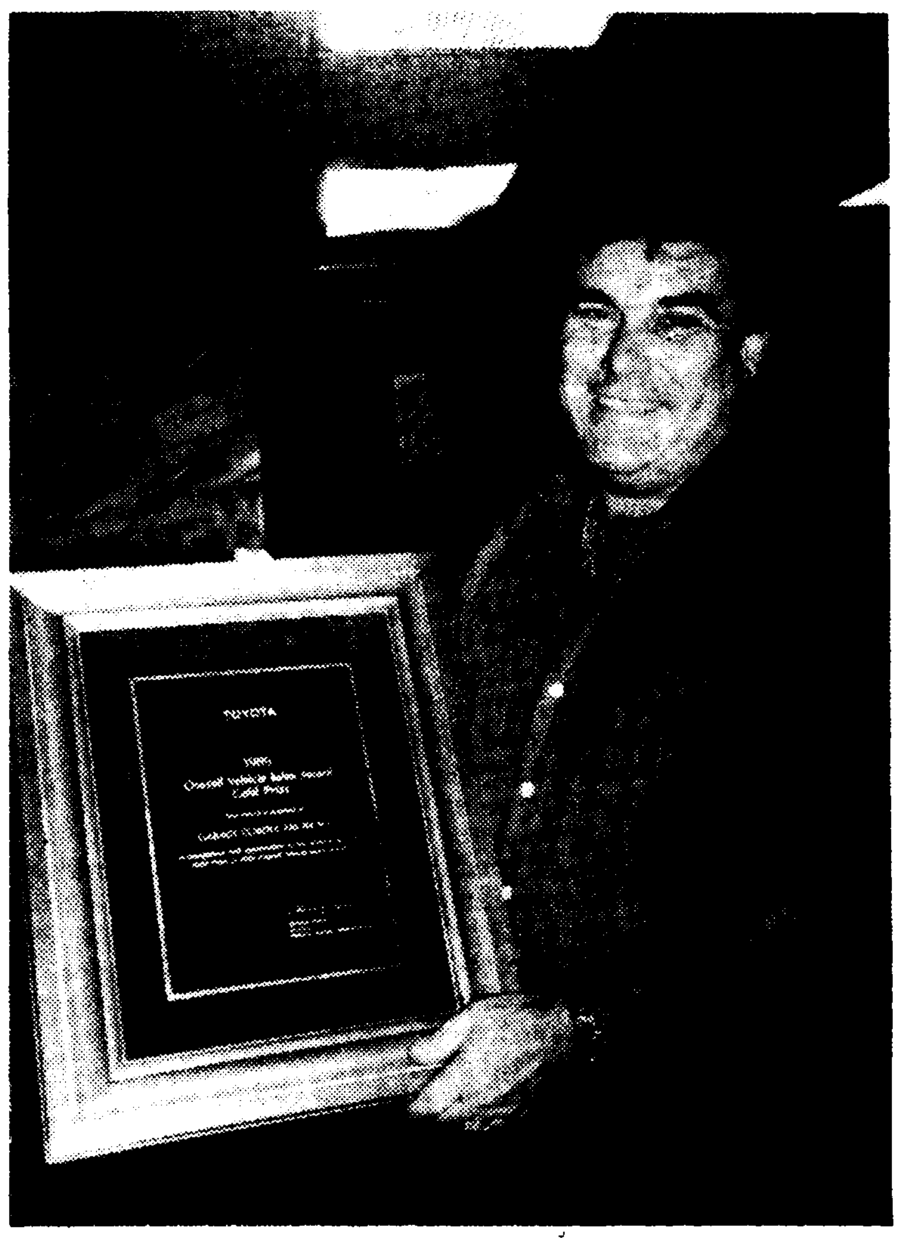
De Arubaanse windsurfer Roger Jurriens heeft vanaf oktober 1991 in samenwerking met president van de Aruba Sailing Association (ASA), Robert Roossen, voorbereidingen getroffen voor de Spelen. Jurriens vertrok eind maart naar Nederland vanwaaruit hij met drie Nederlandse surfers, waaronder Stefan van de Berg, naar het Franse Hyeres is vertrokken om deel te nemen aan de Pré-Olympische Spelen. Die bestaan uit wedstrijden in Frankrijk van vier tot en met elf april. Daarna reist het gezelschap gezamenlijk naar Mallorca, Spanje, waar van vijftien tot en met twintig april races worden gehouden als voorbereiding en tevens als pré-selectie op de Olympics, die voor de surfers op 27 juli begint met de eerste officiële race.

Jurriens weet te vertellen dat de Nederlandse Antillen vertegenwoordigd zullen worden door Constantino Saragosa uit Bonaire. Of de Curaçaose Bep de Waard ook deel zal nemen is nog niet bekend. "Als iemand genomineerd zou moeten worden is dat Bep wel", aldus Jurriens. "Zij heeft haar sporen op surfgebied dik en dubbel verdient. Het zou eeuwig zonde zijn als zij haar kwaliteiten en capaciteiten niet zou kunnen waarmaken in Barcelona".

Hoewel Jurriens een zeer gerenomeerd en allround surfer is, heeft hij behoorlijk de zenuwen voor de wedstrijden in Europa. "Het is bijna niet te vergelijken met de Arubaanse omstandigheden: het water is koud en het waait daar niet zo hard. Dat heeft tot gevolg dat de surfplank en de zeilen veel groter zijn. Iedereen surft met hetzelfde zeil en de zogenaamde Lechner-plank met een rondbodem. Op Aruba wordt alleen met platbodems gevaren. De Lechner-plank kon ik hier niet krijgen en heb ik in Zwitserland moeten bestellen. Alleen dát geintje heeft me al tienduizend florin gekost".

Het grootste verschil tussen Europa en Aruba is echter de wedstrijdvorm: de 'Olympische Lechner Klasse Races'. Tijdens de wekelijkse wedstrijden van de Aruba Windracers Club en ook het jaarlijkse Hi Winds-evenement wordt meestal 'slalom' gevaren: een race die ongeveer drie à vier minuten duurt en waarbij de start een belangrijk wedstrijdelement is: een goede starter maakt een grote kans op een goed eind- en finishresultaat. Bij de Olympische Lechner Klasse kan een race variëren van veertig minuten tot twee uur. De start is relatief gezien onbelangrijk, de race is vermoeiender, gaat langzamer, is niet zo sensationeel maar eist veel meer tactiek in verband met verschillende stromingen en windvlagen. Jurriens: 'Het is niet te vergelijken met slalom-racen". Toch denkt hij de 'Europese disciplines' te beheersen. Hoewel hij geen sponsor heeft gehad om te trainen, ziet hij de wedstrijden als een grote uitdaging.

Mike Gebhart, hij behaalde de bronzen medaille tijdens de Spelen in '88, is een goede vriend van Jurriens. Omdat Gebhart dit jaar goud wil halen, heeft hij fulltime getraind. Jurriens: "Daar ben ik wel jaloers op natuurlijk. Het lijkt me zo'n luxe om je op zo'n evenement geconcentreerd voor te bereiden en een sponsor te hebben die goed voor je zorgt. Op Aruba schreeuwt iedereen dat ik moet winnen; verder dan die uitspraak komt het echter niet. Ik heb zelf alles moeten regelen en betalen. Het materiaal, inschrijving voor de oefenwedstrijden, hotelkosten, de tickets, de verblijfskosten en het vervoer kost me ettelijke tienduizenden guldens. Dat doet wel een beetje pijn maar ik heb het er nu eenmaal voor over. Zo'n sportgek ben ik wel. Ik hoop in ieder geval dat ik baanbrekend werk zal doen voor Aruba en goed zal presteren in Barcelona. Dan kunnen er op Aruba voor de Spelen in 1996 kwalifikatiewedstrijden worden gehouden en hopelijk zijn er dán wel geïnteresseerde sponsors".

Toyota-garage Cordia Aruba, de enige officiële hoofdsponsor van het Olympisch team, heeft zestigduizend florin toegezegd. Van elke auto die het bedrijf verkoopt, gaat 25 florin naar het Comité Olympiko Arubano (COA). Directeur Hans Schnog (op de foto) hoopt in juni de cheque te kunnen overhandigen.

WIELRENNEN

Lucien Dirks en Gert van Vliet moeten op 1 en 2 mei deelnemen aan de laatste wielren-kwalificatiewedstrijden in St. Croix. Ze zijn dan vrijwel zeker van deelname aan de Olympische wegwedstrijd die op 2 augustus wordt gereden; een afstand van 194 kilometer. Van Vliet, een triathlon-specialist, is gewend aan afstanden variërend van 20 tot 180 kilometer. De lengte van de wedstrijd lijkt hem dan ook geen probleem. Van Vliet: "In Barcelona draait alles om de snelheid en daar moet ik nog hard aan werken. Er is dan geen sprake meer van een individuele wedstrijd. Ik zal me moeten aanpassen aan het peloton en dat betekent zowel versnellen als snelheid afnemen". In maart is hij gestart met een intensieve training. Van half mei tot de laatste week van juni gaat hij naar Nederland waar hij met verschillende ploegen mee kan draaien. Daarna gaat hij twee weken naar Zwitserland en vandaaruit naar Spanje.

Van Vliet realiseert zich maar al te goed dat het wielren-niveau daar lager zal liggen dan hij in de Cariben gewend is. De hoge zomertemperatuur in Barcelona lijkt hem geen probleem: "Dat ben ik gewend". Hij maakt zich zorgen over de luchtvervuiling in de grote Spaanse hoofdstad. Aan 'schmogg' is hij namelijk niet gewend. Toch verheugt de sportman zich op de Spelen: "Ik ben blij dat ik mee mag doen. Het lijkt me fantastisch om de sfeer in zo'n Olympisch dorp te proeven en allerlei internationaal bekende sporters te ontmoeten. Ik denk dat ik daar veel van zal leren. Het fijnste van alles is dat ik onbekend ben. Ik heb niets te verliezen en dat is een heerlijk onbezorgd gevoel".

Huisarts

vervolg van pag. 4

de nacht. Ik wil de hoorn ook zo snel mogelijk kunnen grijpen". Jaren geleden was het nog zo dat de huisgenoten werden ingeschakeld als zogenaamde achterwacht. Als de huisarts even niet thuis was, moest deze de boodschap aannemen. Tegenwoordig is het zo dat de GGD de boodschap opvangt bij tijdelijke afwezigheid van de huisarts voor bijvoorbeeld een boodschap tijdens de weekenddienst. Om huisartsen te ontlasten vindt er in een aantal Nederlandse steden een experiment plaats, waarbij er een huisarts wordt gestationeerd bij de Eerste Hulppost van een ziekenhuis. Het voordeel is dat het hier niet gaat om een slaapdienst, maar dat de man of vrouw gewoon meeloopt met andere hulpverleners van de hulppost. Deze krijgt als tegenprestatie de volgende dag vrijaf, terwijl de slaapdienst-huisarts de volgende morgen weer gewoon op tijd op zijn of haar post moet zijn. Het nadeel is dat patiënten te maken krijgen met een voor hen totaal onbekende

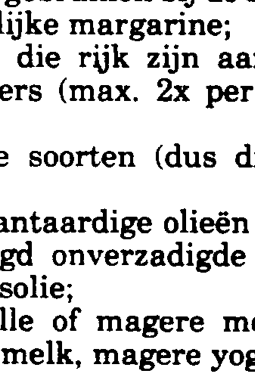

arts. Bovendien is de ervaring dat anonimiteit de agressie doet toenemen. Over dit soort dingen gaat momenteel de discussie in kringen van huisartsen. "You can go upstairs, room one", zegt de doktersassistente. Voor Engels en Duits draait ze haar hand niet om. Met Frans heeft ze meer moeite, vertelt ze. Maar helemaal moeilijk is het met Marokkaans en Turks, niet ongebruikelijke talen in deze huisartsenpraktijk. Werken met de zogenaamde tolken telefoon, waarbij de arts via een luidsprekende telefoon verbonden is met een tolkencentrum, is hier dan ook een goed gebruik.

DIEETTIPS

Lager cholesterol

= door Olivia Wong Loi Sing =

BIJ EEN TE HOOG cholesterolgehalte in het bloed (hoger dan 200 mg.%) krijgt u voedingsadviezen of een cholesterolbeperkt dieet. Ook al is het cholesterol in uw bloed niet verhoogd, is het beter om preventief te werken door van bepaalde vetten minder te gebruiken en ook door in het algemeen minder vet te gaan gebruiken.

Hieronder wat korte tips:

- De beste manier, om het cholesterol te verlagen, is matig zijn met verzadigde vetten. Gebruik meer meervoudig onverzadigde vetten (deze zitten meestal in plantaardige vetten) en minder verzadigde vetten (meestal in dierlijke vetten). Een voorbeeld is, olie gebruiken bij de bereiding van de warme maaltijd i.p.v. dierlijke margarine;
- Vermijd voedingsmiddelen die rijk zijn aan cholesterol zoals lever, garnalen, eidooiers (max. 2x per week), nier, tong, kuit, mosselen, oesters;
- Gebruik zachte margarine soorten (dus die ook in de koelkast zacht blijven);
- Het is goed om af en toe plantaardige olieën te gebruiken die rijk zijn aan meervoudig onverzadigde vetten zoals zonnebloemolie, sojaolie, maïsolie;
- Maak gebruik van halfvolle of magere melkprodukten zoals magere melk, halfvolle melk, magere yoghurt, low-fat cheese;
- Voedingsmiddelen die gefrituurd zijn in reuzel kunt u liever niet gebruiken, ze bevatten veel verzadigde vetten;
- Avocado (awakati) is een van de weinige vruchten die vet bevatten en ook nog veel verzadigde vetten. Kokosnoten zijn ook rijk aan verzadigde vetten;
- Het gebruik van donkere broodsoorten bij een hoog cholesterolgehalte is veel beter dan wit brood;
- Wanneer niet alleen uw cholesterolgehalte te hoog is maar ook uw triglyceridegehalte moet u niet alleen letten op het niet teveel gebruiken van verzadigde vetten maar ook minder vet in het algemeen gebruiken. Een voorbeeld hiervan is dieetmargarine (bevat 80% vet) gebruiken i.p.v. olie (bevat 100% vet);
- Koop een kookboek met vetarme recepten.

De hierboven beschreven tips zijn niet alleen bestemd voor mensen die een te hoog cholesterolgehalte hebben maar ook voor hen die artherosclerose (=bloedvatvernauwing van de slagaderen) willen voorkomen. Mocht u na het lezen nog vragen hebben omtrent deze rubriek, dan kunt u bellen naar tel.:54530.

Het hagedisje, het muisje en de mango

= door Nel de Jong =

Miki het hagedisje zwaaide met zijn staart van plezier. Hij had een grote, lekkere mango gevonden. En op mango's was Miki dol. "Ik rol hem naar mijn holletje en daar eet ik hem heel alleen op", zei hij tegen zichzelf, "Want als ik hem hier laat, nou dan weet ik het wel. Dan komen de parkietjes zeuren om een stukje en de muisjes en weet ik wie nog meer. En dan krijg ik er zelf maar een heel klein stukje van".

Met zijn kopje duwt hij de mango over het paadje. Het hagedisje was sterk, hoor. Soms duwde hij zo hard, dat de mango een heel eind verder rolde. En dan moest Miki er snel achter aan rennen om hem in te halen. Hup, daar ging de mango weer. Miki bleef even liggen om adem te halen. Het was toch zwaar werk voor een klein hagedisje.

En toen... kwam plotseling Nito het muisje aangelopen. "Hé!", piepte Nito blij, "Een mango! Mmm, daar heb ik net trek in". Hij zette zijn voorpootjes boven op de mango en wilde er met zijn scherpe tandjes een flink stuk uit knagen. "Hola!" schreeuwde Miki het hagedisje, "Blijf eraf. Dat is mijn mango!" "Jouw mango?" piepte Nito het muisje, "Dat zou je willen. Ik heb hem zelf hier gevonden en er was niemand bij. Hij is van mij".

"Ik had hem het eerst", siste Miki, "Geef terug". "Op je neus" zei het muisje woedend en hield de mango stevig met zijn voorpootjes vast. "Ga weg" schreeuwde het hagedisje en duwde het muisje met mango en al ondersteboven.

"Grrr!" gromde het muisje, "Dat zal ik je betaald zetten". En hap, beet hij in de staart van Miki; "Grrr" gromde Miki en beet in het oor van Nito. "Grrr" gromden ze allebei en rolden al vechtend door de mondi. Ze beten en duwden en gromden en vochten en rolden over elkaar heen. Het ene ogenblik zat Nito boven op het hagedisje en het volgende ogenblik lag Miki boven op het muisje. En ze hadden heel niet in de gaten, dat ze hoe langer

hoe verder de mondi in rolden. De mango bleef heel alleen midden op het paadje liggen.

Pinkie het kabouterjongetje bleef verrast staan. Wat een mooie grote mango! "Die neem ik fijn mee naar huis", dacht hij. Hij laadde de mango op zijn speelgoedkarretje en stapte vrolijk fluitend door de mondi. "Wat een mooie mango heb je daar, Pinkie" schreeuwden een paar parkietjes. "Kom maar mee", zei Pinkie, "Dan krijgen jullie ook een stukje".

"Mmmm, wat ziet die mango er lekker uit", likkebaarden de muisjes, die Pinkie tegen kwamen. En die aardige Pinkie nodigde ze allemaal uit. Dat was me een smulpartij, even later bij het kabouterhuisje! Kabouter Brr, Poetsje, Pinkie, parkietjes en muisjes, allemaal smikkelden ze om het hardst. En intussen stonden Miki het hagedisje en Nito het muisje beteuterd op het paadje en keken naar de plek, waar de mango gelegen had.

"Hij is weg", zuchtte Miki. "Hoe kan dat nou?" piepte het muisje. "Misschien was het een mango met pootjes", zei Miki. Met hangende staartjes zaten ze naast elkaar. Hadden ze maar niet zo gevochten!

En zo vond Pinkie hen een poosje later. "Wat zitten jullie droevig te kijken", zei hij, "Was maar bij ons langs gekomen, dan hadden jullie mee kunnen smullen van de mango". "De mango?" vroeg Miki. "Ja", zei Pinkie, "Kijk, hier heb ik hem gevonden. Ik heb hem in mijn karretje mee naar huis genomen en daar hebben we hem met ons allen opgegeten. Mmm, wat smaakte dat!"

"O", zeiden Miki en Nito allebei tegelijk. Ze keken elkaar beschaamd aan en vertelden Pinkie maar niet, wat er gebeurd was. Want wat zou Pinkie wel zeggen, als hij hoorde, dat ze de mango helemaal alleen op hadden willen eten! Hij zou vast heel erg boos worden. En ze namen zich voor om nooit meer zo gulzig te zijn.

Om zelf te maken

Washand-konijntje

DIT IS EEN leuke manier om een klein kadootje voor moederdag in te pakken. Rol het kadootje in een mooi washandje. Bind de bovenste twee hoeken met borduurzijde dicht. Dat zijn de oortjes. Bind in het midden een lintje (niet te strak) en sluit het met een strik. Zo heb je een kopje en een lijfje gekregen. Maak van kopspelden of kleine knoopjes twee oogjes en een mondje. Mama kan nu of het washandje gebruiken om zich te wassen of het als een leuke versiering in de badkamer zetten.

Raadseltje

WELKE cijfers kun je voor de woorden hieronder zetten?

.... STRYD
.... HOORN
.... KANT
.... ERUIT
.... KONINGEN

Wist je dat ???

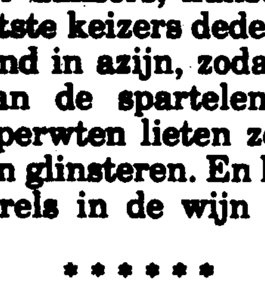
ROMEINEN zijn bewoners van Rome, die ongeveer 2000 a 4000 jaar geleden leefden. Ze hielden van uitgebreide diners, die urenlang duurden. De gasten droegen dan speciale toga's (de kleding van die tijd) en sandalen en ze gebruikten grote witte servetten. Het eten werd op grote tafels naar binnen gedragen. Soms werd het zelfs door trompetters aangekondigd. En als het vlees gesneden moest worden, gebeurde dat op de maat van de muziek.

Tussen het eten door werd voedsel en wijn aan hun goden geofferd, dronk men een glas ter ere van de keizer of traden er dansers, kunstemakers en comedianten op. De laatste keizers deden steeds gekker. Ze legden vissen levend in azijn, zodat de gasten van de mooie kleuren van de spartelende vissen konden genieten. Over doperwten lieten ze stofgoud strooien om ze extra te laten glinsteren. En keizer Claudius liet fijn gestampte parels in de wijn doen om die kostbaarder te maken.

******

Hoe kan de juffrouw voor de klas zien, dat de kinderen zich vervelen? Onderzoekers hebben mensen een half uur lang naar een serie klanken laten luisteren. Het wordt op den duur natuurlijk erg saai. En wat gebeurde er toen? Het knipperen van hun ogen duurde steeds langer. Knipperden ze bijvoorbeeld in het begin in één seconde met hun ogen, aan het eind deden ze er een eenderde seconde over. Zo gauw de juffrouw dus ziet, dat het knipperen met je ogen langer duurt, weet ze, dat je je zit te vervelen. Misschien kun je je zonnebril opzetten. Dan loop je niet zo snel in de gaten.

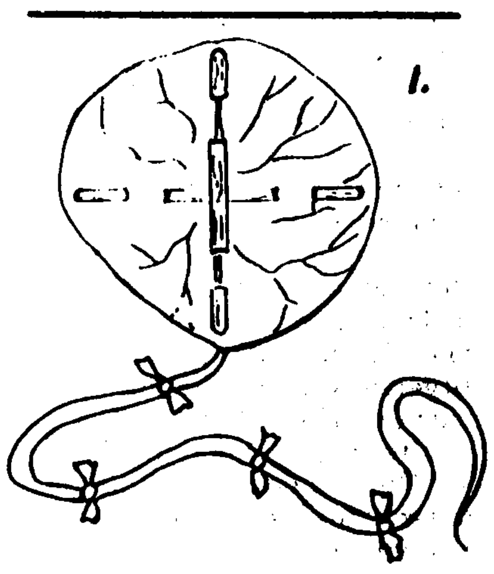
******

Pas geboren babies, die rechtop gehouden worden, maken loop-bewegingen. Als je ze in het water houden, zwemmen ze te zwemmen. Maar het vreemde is nu, dat ze het na een paar maanden niet meer kunnen. Rara, hoe kan dat!

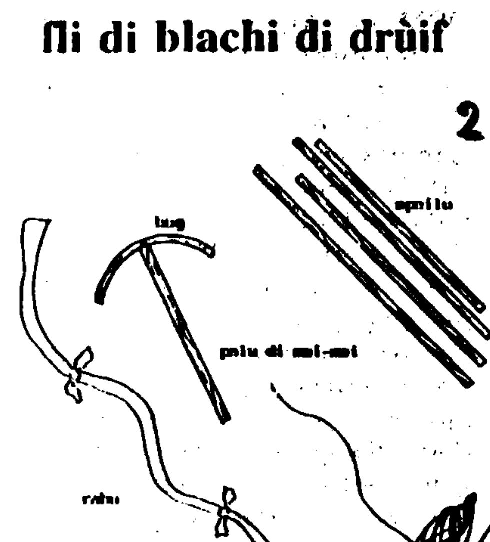
******

1.

fli di blachi di druif

2

3.

fli di bog

IK HEB DE laatste tijd heel wat vliegers gezien; grote, kleine, in alle kleuren. En jij, heb jij ook gevliegerd of zelfs aan vliegerwedstrijden mee gedaan? Yerba Seku is op het goede idee gekomen een boekje te maken, waarin staat, hoe je vliegers kunt maken. Ik wist niet, dat er zó veel soorten waren! Het liefst had ik ze allemaal in de krant gezet, maar dat gaat natuurlijk niet. Laat ik beginnen met twee. En als het over 14 dagen nog vliegertijd is, geef ik jullie nog een paar voorbeelden uit het boekje.

De eerste vlieger is voor de kleintjes: fli di blachi di druif. (vlieger van een pal'i druif) Zie voorbeeld 1. Op tekening 2 kun je zien, wat je nodig hebt om het geraamte van een vlieger te maken. Op tekening 3 zie je een fli di bog. Een boogvlieger dus. Die leek me om te beginnen niet zo moeilijk. En nu maar aan de slag. Ja zeker, meisjes ook, waarom niet!

OPLOSSING RAADSELTJE: Tweestrijd, Eenhoorn, Vierkant, Achteruit, Driekoningen.

Xingoe de hond

WEET JE HET NOG? Xingoe is een jonge hond, die zo'n honderd jaar geleden in het Braziliaanse oerwoud leefde. Zijn moeder Detta is achter haar doodzieke baas Stefan aan gegaan en heeft Xingoe bij Andreas achter gelaten.

Maar op een dag komt ze terug naar de hut, waar Stefan het laatst heeft gewoond. Daar woont nu Ernst, een oude schoolmeester. Hij begrijpt meteen, wat er gebeurd is. "Je baas is gestorven", zegt hij en streelt de verdrietige doodmoede hond. "Je zult verhongeren, maar ik zal proberen je te redden. Ik denk, dat ik al iets weet".

Hij moet 2 uur lopen om bij de hut van Andreas te komen. "Detta is terug gekomen", zegt hij. "Stefan is dood en de hond ligt bij zijn hut en raakt geen voedsel aan". "Misschien kan Xingoe haar hier brengen", zegt Andreas. "Detta zal hem nog wel kennen".

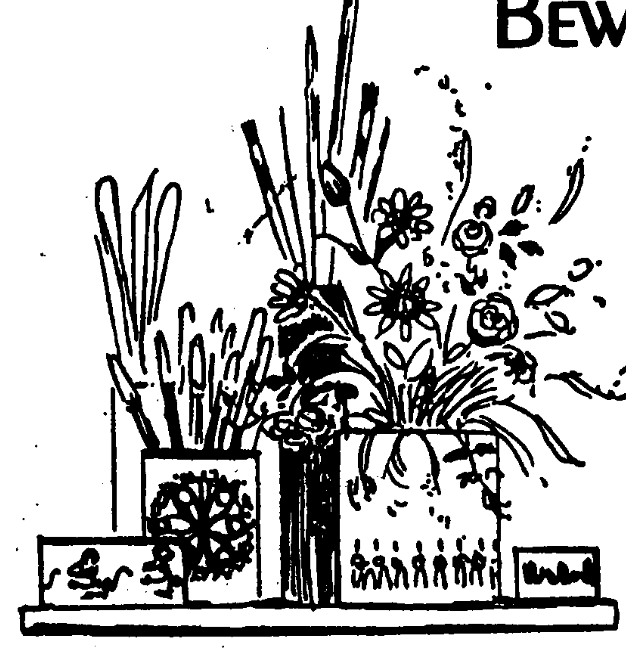
Maar Xingoe kent zijn moeder niet meer. Als hij de grote hond ziet, wordt hij een grommende kleine duivel. Dreigend laat hij zijn tanden zien. Maar de grote vijand let er niet eens op. Xingoe plant zijn poten stevig op de grond en begint woedend te blaffen.

En dan opeens kwispelt de grote vijand. Ze komt langzaam op de jonge hond toe, lokt hem met een kort, diep geblaf en gaat liggen. Xingoe kruipt op Detta toe. Zijn nekharen staan nog overeind. Wantrouwig snuffelt hij voor zich uit. Dan gooit hij zich plat op de grond en gaat op zijn rug liggen. Zo laat hij weten, dat hij de ander als zijn baas beschouwt. Daarna drukt hij zich piepend en keffend tegen zijn moeder aan.

Met stijve pootjes maakt hij dwaze bokkesprongen, vliegt blaffend op haar af en is door het dolle heen van blijdschap. Detta likt Xingoe over zijn neus en zijn glanzende zwarte vel. En sleept zich dan achter hem aan naar de loods. Maar voedsel wil ze niet aanraken.

(wordt vervolgd)

Bewaardoos voor moeder

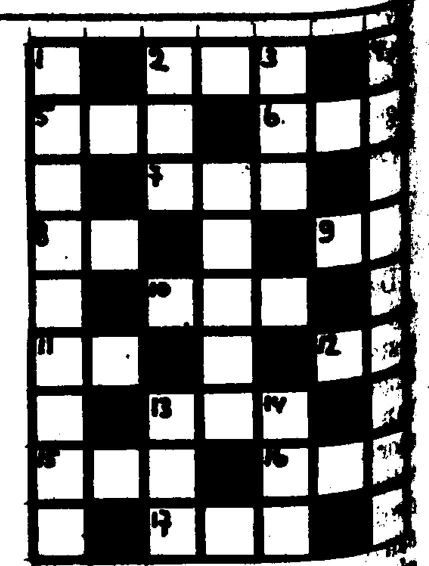
HET IS AL WEER bijna moederdag en daarom heb ik deze keer iets uitgekozen, wat we voor haar kunnen maken. Een bewaardoos voor pennen en potloden. "Mama, heb je een potlood? Mama, waar is een gum?" Dat zijn vragen, die alle moeders bijna elke dag horen. En met zo'n bewaardoos hoeft niemand meer te zoeken. Tenminste, als jullie ze na gebruik weer netjes in de bewaardoos zetten!

Wat je nodig hebt is een groenteblik. Daar plak je een gekleurd stuk karton omheen. Eerst goed meten, natuurlijk, want je maakt het gauw te klein. Meet er een flinke extra rand bij, dat is makkelijk om het vast te plakken.

Beplak er de binnen- en de buitenkant met hetzelfde of verschillend gekleurd sitspapier of karton. Het karton of papier goed glad strijken en ons penne-potloodrommelbakje is klaar.

Je kunt de doos nog mooier maken door de doos met papierknipsels te versieren. Je vouwt een strookje papier op, knipt daar stukjes uit en je krijgt een goede rand versiering. Ook een geknipt "kleedje" erop geplakt staat erg leuk.

Vind je het jammer, dat je het al af hebt? Maak er dan een paar kleinere doosjes bij en maak ze allemaal samen vast op een plankje. In een van de blikjes kun je dan zelfs nog een klein plantje zetten!.

HORIZONTAAL: Heb ... nodig bij het vissen; ... Paling; 6. Ben je, als je ... nergens voor ... inspannen; 7. Groente; ... Lidwoord; 9. Thans; ... Deel van je lichaam; ... Familielid; 12. Bouw... (afkorting); 13. ... zekere; 15. Eer; 16. Soo... pudding; 17. Spoedig.

VERTIKAAL: 1. Eetb... knol; 2. Indien; ... Groente; 4. 1 januari; ... Plechtige belofte; ... Eerste vrouw.

OPLOSSING
HORIZONTAAL: 1. ... 3. Les; 6. As; 8. N.T... Tak; 11. Rio; 12. Ree; ... Eva; 15. Krans; 17. ... 19. Rus; 20. Een; 21. ... 23. Of; 25. Zo; 26. Man; ... Mep.
VERTIKAAL: 1. Paar... Os; 4. En; 5. Steen; ... 9. Toerist; 10. Kran... 14. Van; 16. Droom; ... Knoop; 22. O.K.; 24. ... 25. Ze.

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de Kinderkrant over twee weken. Stuur je oplossing naar de Amigoe (Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Caya Betico Croes 110; Bonaire - de heer Linkels, P.O.Box 122) en zet op de enveloppe: KINDERPUZZEL.

Winnares van de week is:
Wendy Versteeg
Mampuritoweg 7
Curaçao

Zij ontvangt een waardebon van f 15,- van Augustinus Boekhandel.

Ga eens kijken in ons Postmuseum

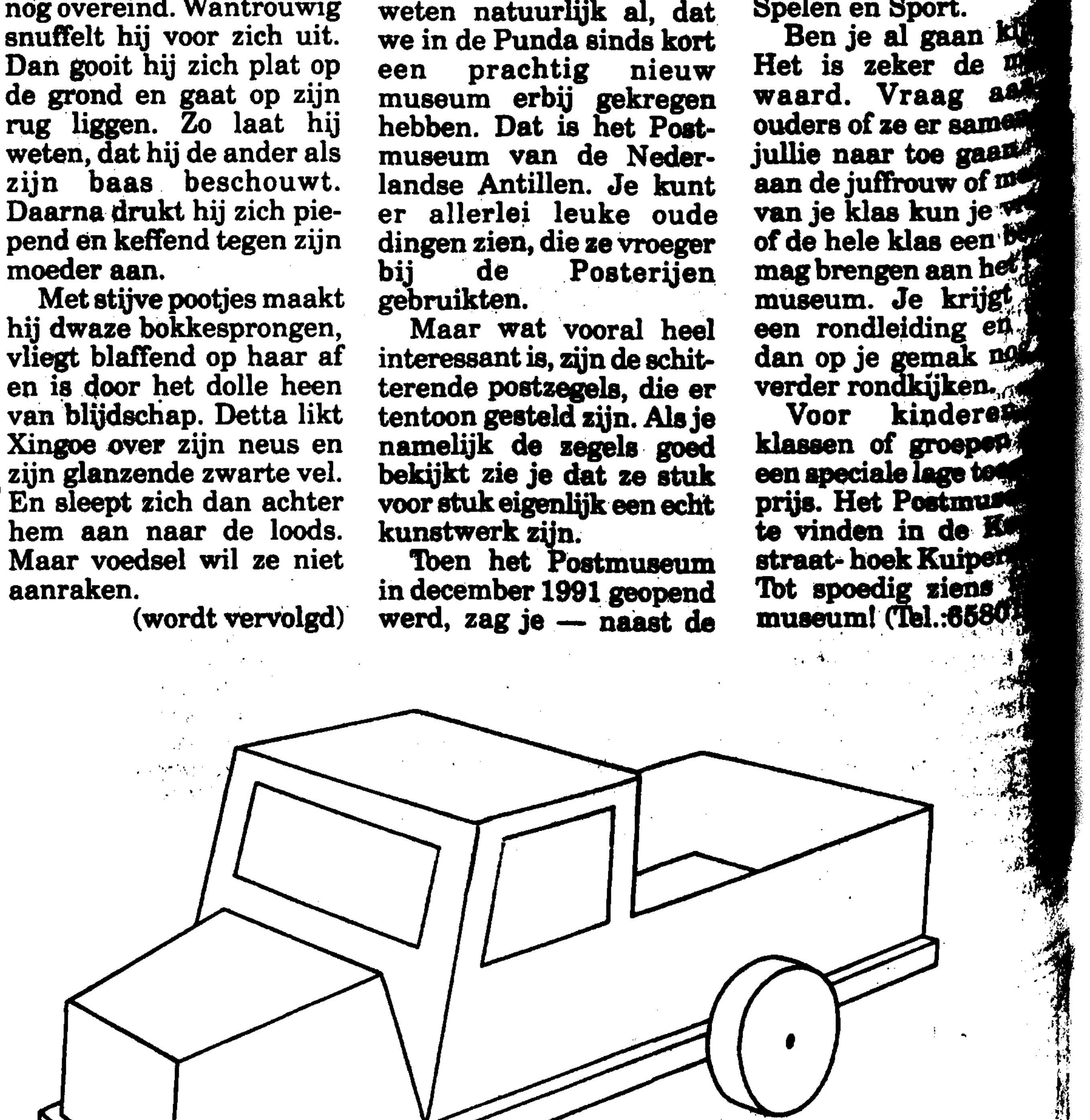
DE MEESTEN van jullie weten natuurlijk al, dat we in de Punda sinds kort een prachtig nieuw museum erbij gekregen hebben. Dat is het Postmuseum van de Nederlandse Antillen. Je kunt er allerlei leuke oude dingen zien, die ze vroeger bij de Posterijen gebruikten.

Maar wat vooral heel interessant is, zijn de schitterende postzegels, die er tentoon gesteld zijn. Als je namelijk de zegels goed bekijkt zie je dat ze stuk voor stuk eigenlijk een echt kunstwerk zijn.

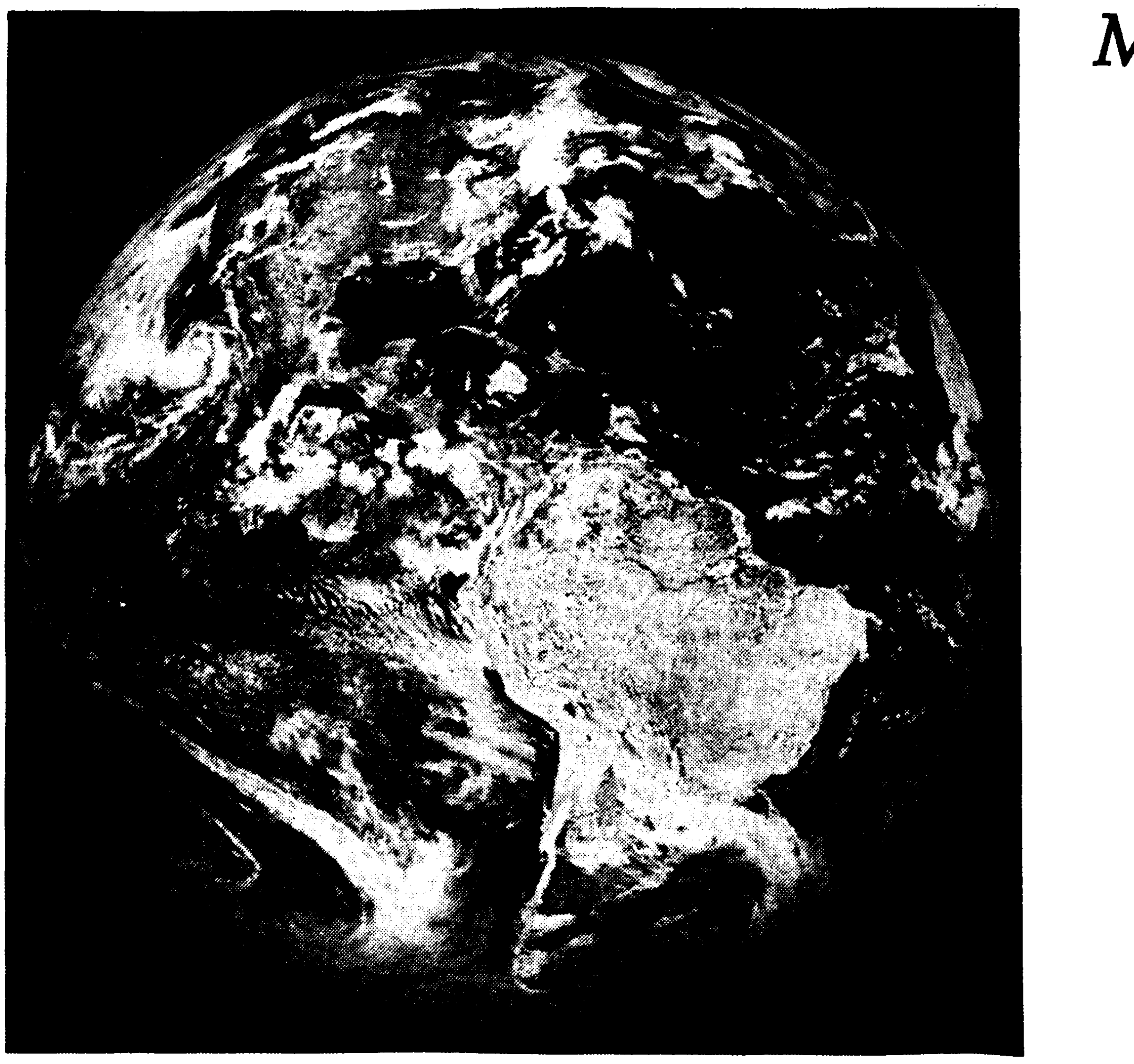
Toen het Postmuseum in december 1991 geopend werd, zag je — naast de vaste tentoonstelling ... zegels van de Nederla... Antillen — een prac... verzameling van Ker... gels. Dat was een ... lende tentoonstelling ... sinds kort heeft die p... gemaakt voor een te... stelling van wel mee... duizend verschill... zegels over de Olymp... Spelen en Sport.

Ben je al gaan k... Het is zeker de m... waard. Vraag a... ouders of ze er samen ... jullie naar toe gaan ... aan de juffrouw of m... van je klas kun je ... of de hele klas een b... mag brengen aan het ... museum. Je krijgt ... een rondleiding en ... dan op je gemak no... verder rondkijken.

Voor kindere... klassen of groepen ... een speciale lage te... prijs. Het Postmu... te vinden in de K... straat- hoek Kuipe... Tot spoedig ziens ... museum! (Tel.: 6580...

Om te kleuren

De aarde, in beeld gebracht door een Amerikaanse weersatelliet, die op 36.000 kilometer boven de aarde hangt. Van deze afstand (drie keer de middellijn van de aarde) is vrijwel een compleet halfrond te zien: Noord- en Zuid-Amerika en een stukje van Afrika (rechts).

Minder geld voor Nasa
Ruimtevlucht...naar de aarde

= door Piet Smolders =

ER IS SPRAKE van een kentering in de ruimtevaart. Vroeger betekende de ruimtevaart de mogelijkheid om in de kosmos van A naar B te reizen, waarbij A meestal stond voor aarde. Reizen naar de maan en Mars lagen als mogelijkheden voor de hand. Maar op dit moment wordt de aarde zelf steeds meer het doel van de ruimtevaart, hoe gek dat ook mag klinken. Vanuit de ruimte wordt onze planeet bestuurd door onbezielde satellieten en astronauten. Dat levert een globaal overzicht op van de problemen waarmee onze planeet te kampen heeft. Om er enkele te noemen: het broeikaseffect, de afname van de beschermende ozonlaag, ontbossing en woestijnvorming, vervuiling van water, bodem en atmosfeer. Dit jaar is door de Verenigde Naties uitgeroepen tot het Internationale Ruimtevaartjaar. Dat is niet toevallig. Want 500 jaar geleden ontdekte Columbus Amerika. Tegelijkertijd wordt dit jaar gestart met het programma 'Mission to planet Earth'. In het kader van deze missie naar de maan zal de komende jaren een groot aantal satellieten worden gelanceerd voor de bestudering van de problemen die net zijn genoemd. De satellieten kunnen niet de oplossing van die problemen brengen, dat zullen we zelf moeten doen. Maar kunstmanen stellen ons wel in staat snel en efficiënt een overzicht te krijgen van wat er allemaal fout gaat en vooral ook hoe het zich ontwikkelt in positieve of negatieve zin.

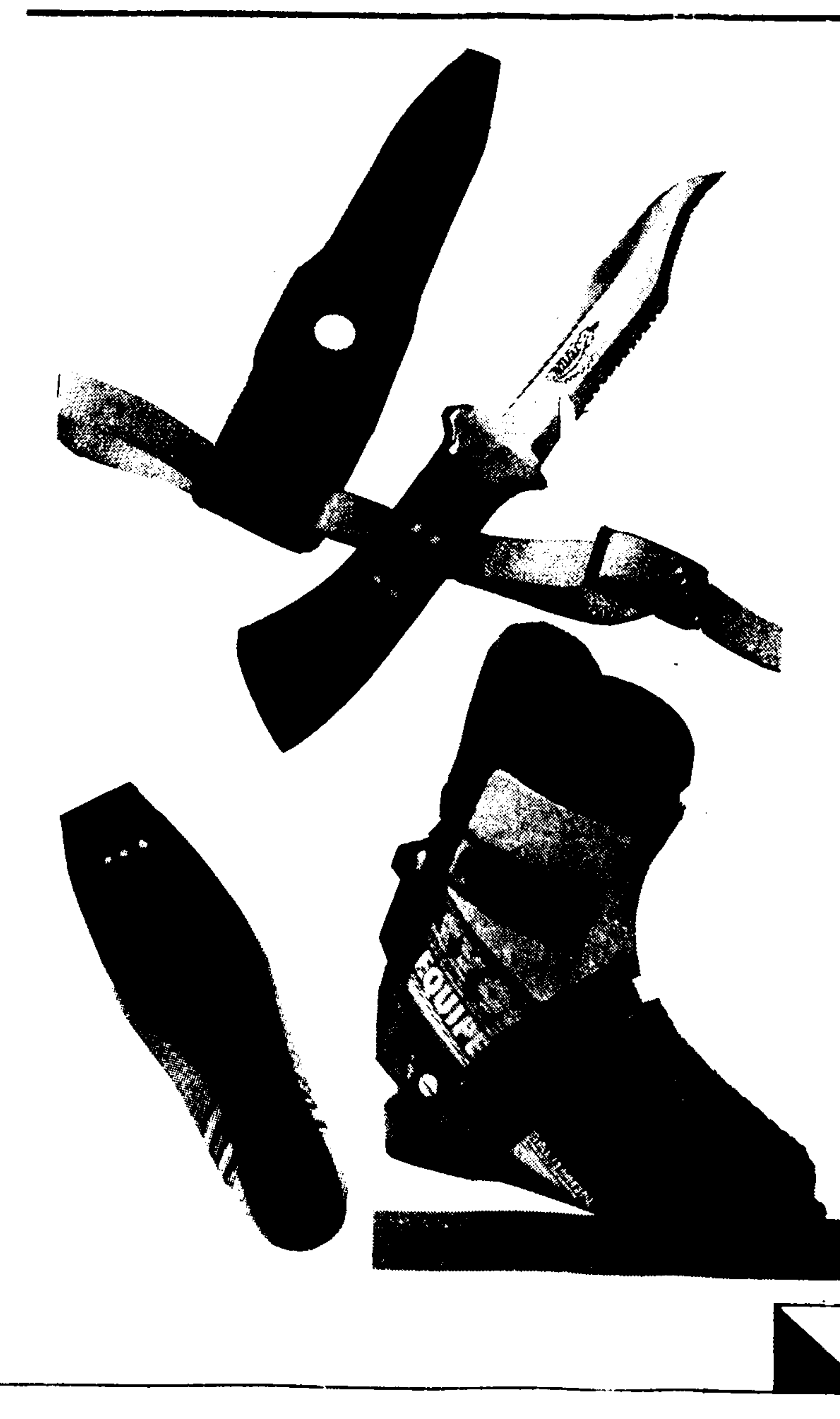
MINDER GELD

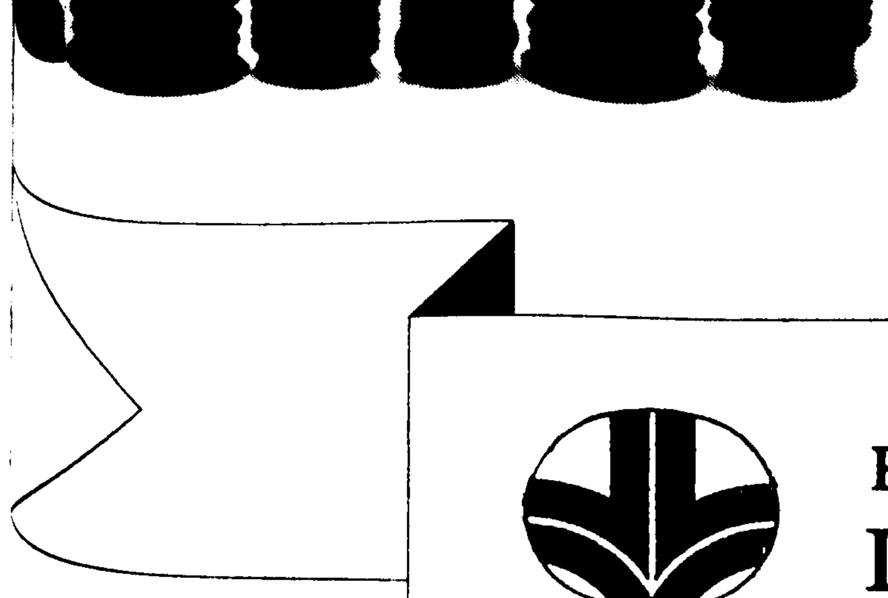
Het Internationale Ruimtevaartjaar komt op een moment dat de ruimtevaart in moeilijkheden verkeert. De Amerikaanse NASA krijgt steeds minder geld, vooral als dat bestemd is voor nieuwe grote avonturen, zoals nieuwe reizen naar de maan en eerste bemande landingen op Mars. In de voormalige Sovjetunie heeft het Rusland van Jeltsin geen neiging er meer dan het noodzakelijke geld in te stoppen. Het tijdperk dat de ruimtevaart als paradepaardje dienst deed is voorgoed voorbij. Ook de Europese ruimtevaartorganisatie ESA heeft het moeilijk. Engeland is al lang onwillig als het om ruimtevaart gaat. Duitsland heeft veel geld nodig voor het opknappen van de voormalige DDR. De toekomst van grote projekten als die voor een eigen ruimtevliegtuig, Hermes genaamd, is onzeker.

Al met al zal bij de beoordeling van internationale ruimtevaartactiviteiten steeds meer eerst de vraag gesteld worden: wat is het onmiddellijke nut? Als het daarover gaat, hebben satellieten die de aarde nauwlettend in het oog houden de voorkeur. Want het lot van de aarde gaat ons allemaal direct aan.

In het kader van het Internationale Ruimtevaartjaar zullen talrijke aktiviteiten plaatsvinden, zoals internationale ontmoetingen van deskundigen en tentoonstelingen. Ook wordt in verschillende landen de film 'Blue Planets' vertoond. Deze bestaat grotendeels uit unieke beelden, met de grootste filmcamera ter wereld door astronauten gemaakt vanuit Amerikaanse space shuttles. In het nieuwe Geologisch Museum van Artis (waarvan een deel binnenkort open gaat) staat de planeet aarde centraal als Gaia, een levend organisme, waarin bodem, levende have en atmosfeer nauw samenhangen en elkaar voortdurend beïnvloeden.

Eén ding is zeker: Gaia zal het wel overleven, maar of wij het overleven, valt nog te bezien. Daarom is waakzaamheid geboden. De ruimtevaart kan ons daarbij helpen. Terecht wordt de aarde voorlopig het voornaamste doel van de ruimtevaart.

Meer aandacht voor kunststoffen
Plastics die van alles kunnen

POLYMEREN, hoogmoleculaire kunststoffen gevormd uit koolstof of anorganische verbindingen, zijn zo langzamerhand doorgedrongen tot vrijwel alle sectoren van de maatschappij. Menigeen is vertrouwd met polyethyleen (folies, borden, bestek), PVC (buizen, zwanehalzen, regenpijpen) en polystyreen (piepschuim). Functie gerichte polymeren of *engineering plastics* als nulon en polycarbonaat hebben zich een vaste plaats veroverd in de automobiel- industrie. Enkele jaren geleden leek het er nog op dat de mogelijkheden van de polymeertechnologie min of meer waren uitgeput. De nadruk kwam steeds meer te liggen op polymeercomposieten, waarbij bestaande polymeermatrices (meestal thermoharders of thermoplasten) worden versterkt door sterke koolstof- en aramidevezels of materialen als siliciumcarbide en kwarts. Door steeds hogere prestatie-eisen, gestegen energie- en grondstoffenprijzen en de milieuproblematiek is men niettemin blijven zoeken naar nieuwe kunststoffen. Het is heel goed mogelijk dat de bijzondere of functionele polymeren in deze behoefte zullen gaan voorzien. Tot deze groep rekent men onder meer elektrisch geleidende polymeren, zichzelf versterkende polymeren, maar ook biologisch afbreekbare polymeren, waarbij bacteriën die in een oplossing van voedingsstoffen worden gekweekt, macromoleculen afscheiden.

Het werkterrein van deze polymeren breidt zich steeds verder uit. De temperatuurbestendigheid en de mechanische sterkte van deze plastics nemen nog altijd toe en zelfs stroomgeleiding is tegenwoordig mogelijk. De Adviesgroep Materialen, die in Nederland adviezen formuleert voor de verdere ontwikkeling (industriële) toepassing van materialen, wil het onderzoek naar bijzondere polymeren dan ook intensiveren. In Nederland lopen op dit moment 27 onderzoeksprojecten naar bijzondere polymeren in het kader van het Innovatie gericht Onderzoekprogramma Polymere Composieten en Bijzondere Polymeren. Een belangrijk deel van dit onderzoek, waarvoor 12 miljoen gulden is uitgetrokken, wordt verricht door de drie technische universiteiten, de Rijksuniversiteit Groningen en TNO, met ondersteuning van o.a. Philips en de chemiebedrijven DSM en Akzo. Ook elders nemen de onderzoeksinspanningen in omvang toe: in Cambridge is het Melville Laboratory for Polymer Synthesis opgericht. Multinationals als Unilever, 3M, ICI en Davy (betrokken bij de bouw van fabrieken voor polymeren) financieren daar fundamenteel onderzoek naar o.a. vloeibaar-kristallijne polymeren, visceuze gels en reactieve oligomeren (aaneenschakeling van verschillende monomeren met reactieve eindgroepen). De eigenschappen van bijzondere polymeren hangen nauw samen met grootte, vorm, ordening en binding van de macromoleculen. Door de polymeerketens te oriënteren, kunnen sterkte en stijfheid in een of meer richtingen worden versterkt. Zo danken vloeibare kristallijne polymeren hun sterkte-eigenschappen aan strakke stafachtige segmenten, die zich bij opwarmen of oplossen ordenen als boomstammen in een rivier. Helaas zijn deze polymeren uitsluitend in de lengterichting sterk, wat hun toepassingsmogelijkheden vooralsnog beperkt.

Vloeibaar kristallijne polymeren mogen gunstige mechanische eigenschappen hebben, ze zijn zoals de meeste plastics, slechte geleiders. Om polymeren elektrisch geleidend te maken moesten tot nu toe steeds geleidende materialen worden toegevoegd, zoals aluminiumvlokken of dunnen staalvezels. In 1977 ontdekten onderzoekers van de Universiteit van Pennsylvania dat wanneer zij jodium toevoegden aan polyacetyleen dit polymeer geleidend werd. Door te sleutelen aan de moleculaire structuur is de toepasbaarheid van dit polymeer de laatste jaren fors verbeterd. Door het toevoegen (doping) van oxydatie- of reductiemiddelen, krijgen deze materialen een lage elektrische weerstand. Chemici van BASF zijn er zelfs al in geslaagd om de moleculen van puur polyacetyleen sterker te oriënteren waardoor dit polymeer beter geleid dan koperdraad, maar meestal ligt het geleidingsvermogen in de buurt van slecht geleidende metalen als ijzer en kwik. Als zodanig zijn elektrisch geleide polymeren echter zeer goed te gebruiken voor milieuvriendelijke batterijen, warmte geleidende autoruiten of verhittings- elementen in elektronische circuits.

SUPERGELEIDEND

Inmiddels zijn de eerste schreden gezet op weg naar supergeleidende polymeren. Twintig jaar geleden is door prof. W.A. Little van de Stanford Universiteit in Californië al eens voorspeld dat bepaalde polymeren zelf bij kamertemperatuur geheel weerstandsloos zouden worden, maar het verschijnsel wordt op dit moment alleen maar waargenomen als de polymeren in vloeibaar helium worden gedompeld. Een even grote uitdaging vormen de zogeheten intelligente polymeren: kunststoffen die reageren op uiteenlopende chemische en fysische veranderingen (druk, zuurgraad of temperatuur) of bijzondere niet-lineair optische, ferromagnetische en fotogeleidende eigenschappen hebben. Niet-lineair optische polymeren zijn wat hun functie betreft vergelijkbaar met bepaalde anorganische kristallen: schijnt men er licht op, dan kan door het niet-harmonische trillingsgedrag van de kristalmoleculen de brekingsindex met behulp van een elektrisch veld worden beïnvloed of de lichtfrequentie worden verdubbeld. De polymeren zijn hierdoor zeer geschikt om te worden gebruikt als golfgeleiders en optische schakelaars bij opto-elektrische toepassingen, bijvoorbeeld in de telecommunicatie of als componenten van een toekomstige optische computer.

Piëzo-elektrische polymeren krijgen een elektrische lading als er druk- of trekkrachten op worden uitgeoefend. Dergelijke eigenschappen vindt men ook bij keramiek of kristallen, maar van polymeren kunnen heel makkelijk dunne lagen worden gemaakt die op vrijwel elk oppervlak kunnen worden aangebracht. Keramische materialen zijn bovendien nogal broos. Veel piëzo-elektrische sensoren worden tegenwoordig vervaardigd uit polyvinylideenfloride (PVDF of PVF2). Dergelijke sensoren zijn in de regel sterker en gevoeliger voor drukveranderingen dan andere materialen en worden ook niet zo snel warm. Bovendien kan PVDF ook als actuator worden gebruikt, waarbij de elektrische energie in mechanische energie wordt omgezet. Hiermee kunnen bijvoorbeeld printerkoppen worden gepositioneerd of tactiele sensoren voor robots worden ontwikkeld. De gevoeligheid van deze sensoren is enorm: zij kunnen zelfs brailleletters onderscheiden of verschillende soorten schuurpapier. Betrekkelijk nieuw zijn ferromagnetische kunststoffen: polymeren die in een relatief zwak magneetveld magnetisch worden. In het algemeen worden voor ferromagnetische toepassingen geen plastics gebruikt, maar metalen, legeringen, oxyden en keramische produkten. Vooralsnog staat de hoge prijs van deze materialen een toepassing op grote schaal in de weg. Kunststoffen kwamen voor deze toepassingen al helemaal niet in aanmerking, omdat zij hun ferromagnetische eigenschappen bij kamertemperatuur niet behouden. Maar de laatste jaren worden steeds vaker ferromagnetische kunststoffen ontwikkeld die ook hogere temperaturen kunnen verdragen. Dergelijke plastics zouden voor magnetische gegevensopslag of in kleine elektromotoren kunnen worden gebruikt.

Twee recente ontwikkelingen waar met name in Cambridge naar wordt gekeken zijn reactieve oligomeren en intelligente vloeistoffen of gels. Gels zijn vloeibare polymeren met bepaalde stroperige eigenschappen. Sommige gels zijn elektro-reologisch: ze worden visceus onder invloed van een elektrostatisch potentiaal. Dergelijke vloeistoffen zullen binnenkort in schokdempers worden verwerkt, waarbij de weerstand die de vloeistof ondervindt de mate van demping bepaalt. Bayer heeft vorig jaar al eens een elektrovisceuze vloeistof op de markt gebracht waarvan het uitgangsmateriaal uit siliconen bestaat.

INTELLIGENTE VLOEISTOFFEN

Ook wateropnemende hydrogels behoren tot de groep van intelligente vloeistoffen. Ze bestaan uit gecrosslinkte acryulaten of acrylamiden met carbonzure groepen, die opzwellen in water en samentrekken bij verandering van de ionensterkte van de omringende vloeistof. Hun werking herinnert enigszins aan het samentrekken en ontspannen van een spier, maar dan duizend keer trager en zwakker. In Cambridge wil men experimenteren met gels die uit koolstof- en waterstofsegmenten bestaan. Anselm C.Griffin van het Melville Laboratorium wil niet op toepassingen vooruitlopen, maar gels komen zeer van pas bij de ontwikkeling van microporeuze implantaten, membranen en contactlenzen. Dank zij visceuze gels konden recentelijk zachtere lenzen worden ontwikkeld, die een betere zuurstofdoorlaatbaarheid garanderen en ook meer draaggemak bieden.

ARNITEL

Reactieve oligomeren zijn korte molecuulketens met eindgroepen (zoals zuren en alcohol) die chemisch zijn, dus met elkaar reageren. Ze worden onder meer gebruikt als bouwstenen van zogeheten blokcopolymeren, waarbij polymeren die chemisch niet bij elkaar passen op moleculair niveau worden gekoppeld. Sommige polymeren bezitten hierdoor zowel een continue weke matrix, als een 'harde' component, wat bepaalde vormgevingsvoordelen heeft. De uitbreidings- smogelijkheden zijn legio door de vrije keus in type segmenten en bloklengte. Reactieve oligomeren hebben al praktische toepassingen gevonden: in Nederland heeft Akzo het elastomeer Arnitel op de markt gebracht. Deze thermoplatische kunststof (met sterke en flexibele polyester blokken) wordt gekenmerkt door een hoge belastingcapaciteit, een goed weerstandsvermogen tegen herhaalde buigbelasting, grote scheursterkte en slijtvastigheid, een hoge chemische resistentie en eenvoudige verwerking. Sommige typen zijn leverbaar met een stabilisator voor verhoogde bestandheid tegen ultraviolette straling. Arnitel zal worden verwerkt in sportartikelen, balgen en veerelementen.

'Natuurlijk' beter worden

VELE VORMEN VAN VERSLAVING

= door Rudolf de Wit =

WE KUNNEN OVER het algemeen stellen dat een groot deel van de normaal denkende mensen tegen drugsgebruik is en dat iedereen langzamerhand op de hoogte is van de schadelijke effecten op den lange duur. De informatie waarmee we dagelijks gebombardeerd worden is overduidelijk. Als ouder geven we steeds het goede voorbeeld en wij stellen ons daarom ook op als felle tegenstrijders van drugs en andere verslavende middelen.

Maar zijn wij echt zo eerlijk? Zijn wij echt tegen drugs? Of houden wij de schijn op en accepteren wij alleen datgene dat ons goed uitkomt? Wat vindt u van alcohol? Koffie? Sigaretten? en al die cafeïne houdende drankjes?

Nee, daar praten wij maar niet over en wij staan zelfs op de tenen als iemand maar een opmerking dreigt te maken dat kan duiden dat een van deze middelen verslavend werkt. "Verslaafd, wie ik?" "Nee, hoor, ik kan zo stoppen". Dat zijn de antwoorden die je vaak krijgt en daarmee is de verdediging afgelopen en de zaak gewonnen. Dan hebben wij het alleen over de verslaving. Hoe slecht zijn deze produkten nou echt voor de gezondheid? Wat doen deze produkten met onze weerstand?

Een overmatig gebruik van alcohol, cafeïne en tabak kan de afweermechanismen in het lichaam onderdrukken. Dat kan vooral gevaarlijk zijn, wanneer we al ziek zijn of in aanraking komen met een infectieziekte. Uit onderzoek is gebleken dat een matige hoeveelheid alcohol (bijvoorbeeld één of twee glazen wijn per dag) enige bescherming biedt tegen aandoeningen van de kransslagader. Een overmatig alcoholgebruik daarentegen kan leiden tot een lange reeks aandoeningen, zoals afwijkingen in het bloed, degeneratie van de hartspier, aandoeningen van het perifere zenuwstelsel, chronische longziekten, kwaadaardige tumoren in hoofd en nek, onvoldoende absorptie in de darmen, een lage bloedsuikerspiegel, leverziekte en een toename van de vatbaarheid voor infecties.

Wanneer de opname van voedingsstoffen door alcoholmisbruik gestoord is, kan dat resulteren in een tekort aan tal van belangrijke voedingsstoffen, zoals vitamine B1, B2, B6, B12, foliumzuur, nicotinezuur, vitamine C, magnesium, zink en eiwitten. Afgezien van nicotinezuur spelen al deze stoffen een rol bij functioneren van het afweersysteem.

KANKER

Men weet al zeker zestig jaar dat er een verband bestaat tussen alcoholgebruik en kanker. Dat geldt vooral voor kanker van de bovenste luchtwegen en voor maag- en darmkanker. Maar het precieze verband is nog niet duidelijk. Alcohol veroorzaakt op zichzelf bij proefdieren geen kanker. Het is dus mogelijk dat andere stoffen in alcoholische dranken de boosdoeners zijn. Het is echter niet zo eenvoudig uit te zoeken welke dat zijn.

Wijn bevat bijvoorbeeld al meer dan vijftienhonderd verschillende stoffen. In enkele alcoholische dranken komen ook stoffen voor waarvan nu al bekend is dat ze kankerverwekkend zijn, zoals nitrosaminen en foezelolie. Nu moet u niet denken dat het drinken van alcohol alleen maar slecht is. Een glas wijn of een glas bier helpt veel gezonde mensen om zich even te ontspannen na een zeer drukke dag. Dan hebben we het over 'gematigd gebruik'. Maar waar ligt de grens?

Het antwoord op die vraag is voor een belangrijk deel cultureel bepaald en per individu verschillend. De grens moet u voor uzelf bepalen. Vervelend is echter dat velen de grens niet erkennen en bekennen.

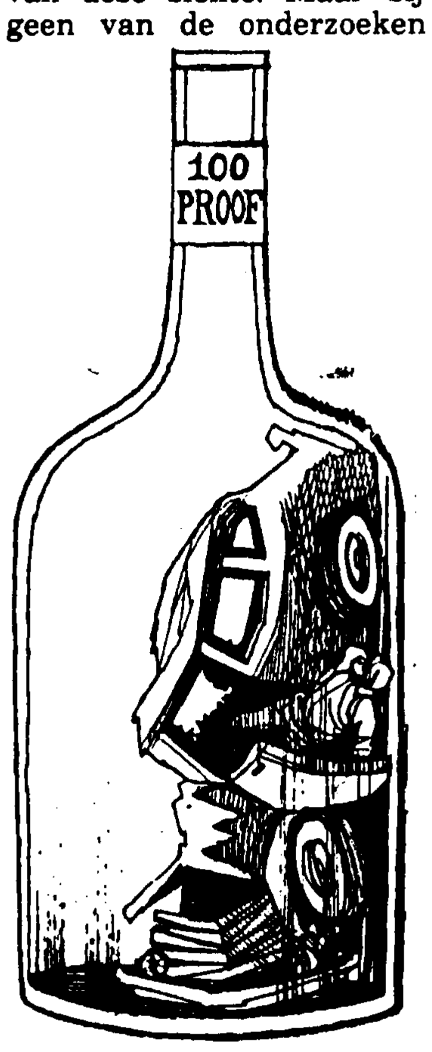
Het is bekend dat er een verband is tussen fibrosysteuze mastopathie (bindweefselknobbeltjes in de borst) en de consumptie van voedingsmiddelen die methylxanthinen bevatten. Cafeïne, theofylline en theobromine zijn zulke stoffen. Men vindt ze in koffie, thee, chocolade en bepaalde frisdrankjes. De methylxanthines veroorzaken een hormonale verandering, die kan leiden tot de vorming van deze knobbeltjes in de borst. Wanneer vrouwen die last hebben van fibrocysteuze mastopathie ophouden met koffie, thee, limonades of chocolade(-melk) te drinken, treedt al snel een verbetering op.

Men vermoedt dat koffie ook een rol speelt bij het ontstaan van kanker, maar vooralsnog is dit moeilijk te bewijzen. Er is een onderzoek gedaan dat uitwijst dat er waarschijnlijk wel een relatie bestaat tussen het drinken van koffie en kanker van de alvleesklier. Er zijn ook onderzoekers die menen dat het drinken van koffie een rol zou kunnen spelen bij het ontstaan van slokdarmkanker, nierkanker en prostaatkanker. Maar de resultaten zijn niet eenduidig.

Bij mensen die koffie zonder cafeïne drinken, komen deze vormen van kanker namelijk evenveel voor. Waarschijnlijk is dus niet cafeïne, maar een andere stof de boosdoener. Heel veel mensen gebruiken koffie als stimulerend middel. Het helpt ze om wakker te blijven in hun steeds verder gemechaniseerde bestaan. Het lijkt soms wel of de Westerse wereld op koffie 'loopt'. Daarom is het van belang om de onderzoeksresultaten nader te bekijken.

ALVLEESKLIER

De laatste tientallen jaren zijn er steeds meer gevallen van kanker aan de alvleesklier geconstateerd. In twintig landen heeft men wel enig verband kunnen leggen tussen het drinken van koffie en het ontstaan van deze ziekte. Maar bij geen van de onderzoeken

heeft men gekeken naar wat mensen in hun koffie doen, uit wat voor soort kopje ze drinken en hoe warm de koffie gedronken wordt. Toch is het goed om eens te kijken naar het effect van deze factoren.

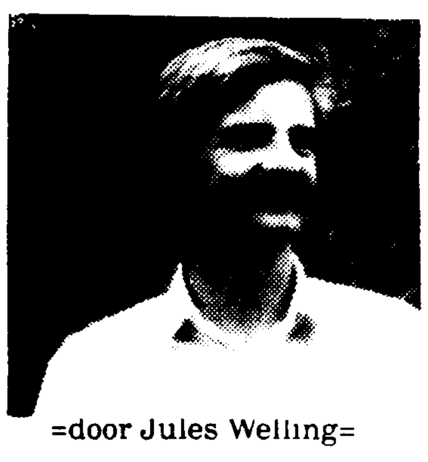
Dan wordt misschien ook duidelijk waarom men tot nu toe niet onomstotelijk heeft kunnen bewijzen dat er verband bestaat tussen deze vorm van kanker en het drinken van koffie. Misschien geven de bekertjes van styrofoam, die vaak in koffieautomaten zitten, wel kankerverwekkende stoffen af aan de koffie. Het is mogelijk, dat mensen die hun koffie erg heet drinken een groter risico lopen.

Hierboven hebben we kunnen lezen hoe slecht enkel produkten zijn die wij toch met regelmaat gebruiken. Al deze produkten zijn ook verslavende produkten. Het enige verschil met de andere verslavende middelen is, dat deze door onze maatschappij geaccepteerd worden. Ze vallen onder sociale genotsmiddelen... Geef toe we zijn toch allemaal huichelaars als het ons uitkomt! Het liefst had u dit artikel niet gelezen? Of... toch maar stoppen met die troep?

Schaken

door Jules Welling

JEROEN PIKET NEDERLANDS KAMPIOEN

=door Jules Welling=

GROOTMEESTER Jeroen Piket is in het PSV-stadion in Eindhoven met overmacht voor de derde opeenvolgende keer kampioen van Nederland geworden. Hij bleef als enige ongeslagen in dit sterkst bezette nationale titeltoernooi uit de geschiedenis (FIDE-categorie X). De Leidendorper maakte zijn favorietenrol volledig waar en speelde het hele veld op anderhalve punt of meer.

Grote afwezige in Eindhoven was Jan Timman, die zich voorbereidde op zijn match tegen Arthur Yusupov uit de Russische Federatie, die deze maand in het Spaanse Linares wordt gehouden met als inzet een plaats in de finale van het kandidatentoernooi, die de uitdager van wereldkampioen Gary Kasparov moet opleveren. De WK-match staat voor volgend jaar augustus in Los Angeles (VS) op het programma met een prijzenfonds van maar liefst zeven miljoen gulden. De andere halve finale gaat tussen de Russische oud-wereldkampioen Anatolo Karpov en de Engelsman Nigel Short en wordt gelijktijdig ook in Linares gehouden.

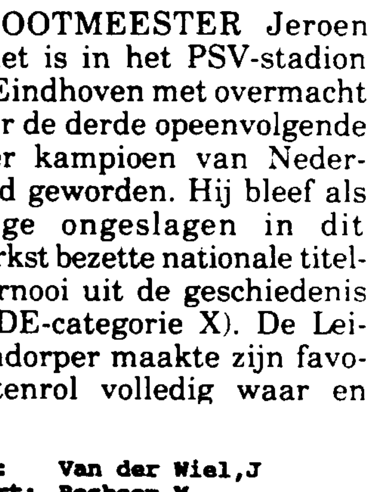
Terug naar Eindhoven. Voor het eerst waren er vijf grootmeesters van de partij in de nationale titelstrijd: naast Piket waren dat John van der Wiel, Genna Sosonko, Paul van der Sterren en Roberto Cifuentes. De laatste is een nieuweling. De Chileen heeft zich in Den Haag gevestigd en plaatste zich via de halve finale. De vijf grootmeesters eisten ook de bovenste vijf plaatsen voor zich op.

Held van het toernooi was echter een debutant, de Utrechter Erik Knoppert. Hij begon slecht, maar speelde zich daarna nadrukkelijk in de kijker. Knoppert verloor van Piket, maar scoorde tegen de overige grootmeesters $3^1/_2$ uit 4! Hij elimineerde alle concurrenten van de nieuwe kampioen.

De titelstrijd besliste ook over de opstelling van de Nederlandse ploeg voor de Olympiade, die deze zomer in de Filippijnse hoofdstad Manilla gehouden zal worden. Die ziet er als volgt uit: 1. GM Jan Timman (2620); 2. GM Jeroen Piket (2615); 3. GM John van der Wiel (2540); 4. GM Paul van der Sterren (2535); 5. GM Genna Sosonko (2530) en 6. IM Loek van Welv (2560).

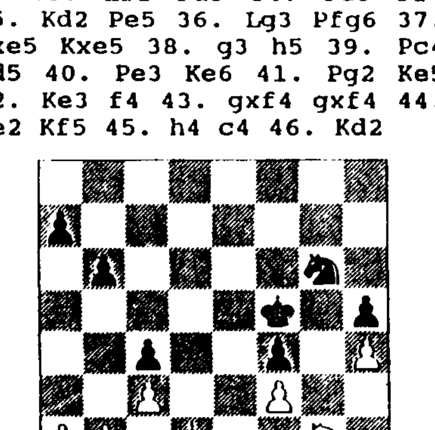
Hier een selectie van partijen uit Eindhoven, waar de eindstand er als volgt uitzag: 1. GM Jeroen Piket (2615) 8; 2/3. GM Genna Sosonko (2530), GM John van der Wiel (2540) $6^1/_2$; 4/5. GM Roberto Cifuentes (2540), GM Pail van der Sterren (2535) 6; 6. IM Friso Nijboer (2455) $5^1/_2$; 7/8. FM Hans Klarenbeek (2415), IM Manuel Bosboom (2455) 5; 9/11. FM Erik Knoppert (2345), IM Johan van Mil (2445), IM Riny Kuijf (2445) $4^1/_2$ en 12. IM Joris Brenninkmeijer (2500).

Wit: Van der Wiel,J
Zwart: Bosboom,M
1. e4 c5 2. Pf3 e6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 a6 5. c4 Pf6 6. Pc3 Dc7 7. Le2 d6 8. Le3 Pbd7 9. 0-0 Lg7 10. Tc1 0-0 11. f4 g6 12. f5 Pc5 13. Dc2 a5 14. g4 Td8 15. Pdb5 Db8 16. fxg6 hxg6 17. e5 Pfd7 18. exd6 Lxd6 19. Pxd6 Dxd6 20. Tcd1 De7 21. Dd2 Te8 22. Pb5 Pe4 23. Dc2 Pdc5

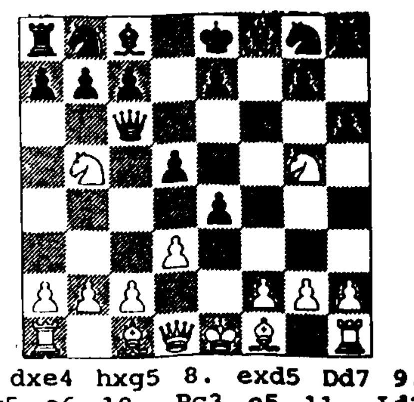
24. Pd6 Pxd6 25. Lxc5 Ta6 26. Dd2 Td8 27. La3 Td7 28. De3 Tc6 29. c5 Pe8 30. Lb5 Txd1 31. Txd1 Tc7 32. Dd4 e5 33. Dd8 De6 34. Dxe8 Dxe8 35. Lxe8 Lxg4 36. Td8 Kg7 37. c6 bxc6 38. Ld6 Tb7 39. Lxe5 f6 40. Lc3 c5 41. Td6
1-0 (1:50-1:59)

Wit: Sosonko,G
Zwart: Knoppert,E
1. d4 g6 2. e4 Lg7 3. Pf3 Pf6 4. e5 Pe4 5. Ld3 d5 6. exd6 Pxd6 7. 0-0 0-0 8. Te1 Lg4 9. c3 Pc6 10. Lf4 Te8 11. d5 e5 12. dxe6 Txe6 13. Txe6 Lxe6 14. Pbd2 Lf5 15. Lxf5 Pxf5 16. Db3 Pa5 17. Dc2 c5 18. Pe4 b6 19. h3 Dd5 20. Lg5 h6 21. Pf6 Lxf6 22. Lxf6 Te8 23. Da4 Dc6 24. Dxc6 Pxc6 25. Te1 Txe1 26. Pxe1 Pd6 27. f3 Pe8 28. Lh4 f5 29. Lg3 Kf7 30. Kf2 Ke6 31. Ke2 Pf6 32. Pc2 g5 33. Lf2 Pd5 34. Pe3 Pf4 35. Kd2 Pe5 36. Lg3 Pfg6 37. Lxe5 Kxe5 38. g3 h5 39. Pc4 Kd5 40. Pe3 Ke6 41. Pg2 Ke5 42. Ke3 f4 43. gxf4 gxf4 44. Ke2 Kf5 45. h4 c4 46. Kd2

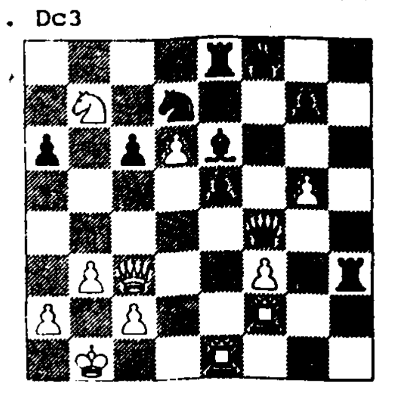

46... Pxh4 47. Pxh4 Kg5 48. Pg6 Kxg6 49. Ke2 h4 50. Kf2 h3 51. Kg1 Kg5 52. Kh2 Kh4 53. b3 cxb3 54. axb3 a6
0-1 (2:43-1:59)

Wit: Piket,J
Zwart: Van Mil,J
1. Pf3 f5 2. e4 fxe4 3. Pg5 d5 4. d3 Dd6 5. Pc3 h6 6. Pb5 Dc6

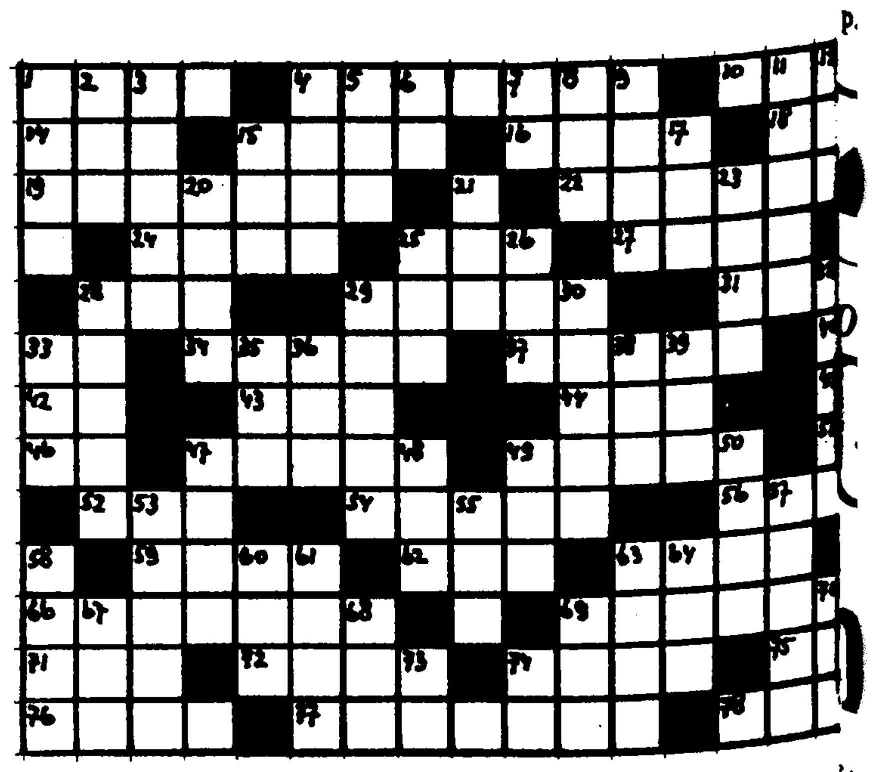

7. dxe4 hxg5 8. exd5 Dd7 9. Lxg5 a6 10. Pc3 e5 11. Ld3 Le7 12. Df3 Pf6 13. Lg6 Kd8 14. h3 Pe8 15. Lxe7 Dxe7 16. Lxe8 Kxe8 17. 0-0-0 Dg5 18. Kb1 Lf5 19. g4 Lg6 20. d6 c6 21. h4 Df6 22. De3 Pd7 23. h5 Lf7 24. The1 Le6 25. Pe4 Dh6 26. g5 Dxh5 27. Pc5 Dh3 28. f3 Kf8 29. b3 Te8 30. Pxb7 Df5 31. Td2 Th3 32. Tf2 Df4 33. Dc3

33... Dd4 34. Dxd4 exd4 35. Tfe2 Lf7 36. Txe8 Lxe8 37. Pd8 Pc5 38. b4 Pa4 39. Pe6 Kg8 40. Pf4 Pc3 41. Kb2 Ld7 42. Pxh3 Lxh3 43. g6 Kf8 44. Th1
1-0 (2:01-2:08)

KRUISWOORDPUZZE

HORIZONTAAL: 1. Teken; 4. Gebabbel; 10. Moes plant; 14. Vlaktemaat; 15. Godheid; 16. Na de tijd 18. Artikel; 19. Tamelijk; 22. Plaats in Utrecht 24. Godheid; 25. Boom; 27. Loodoxyde; 28. Zee 29. Stuk grond; 31. Mak; 33. Zuivelprodukt; 34 Voorzetsel; 37. Uniform; 40. Voegwoord; 42. Verenigde Naties; 43. Engels bier; 44. Dwaas; 45 Voorzetsel; 46. Anno Domini; 47. Bijna loodrecht 49. Inhoudsmaat; 51. Boom; 52. Lidwoord; 54 Telwoord; 56. Soort grond; 59. Europeaan; 62 Hoogste punt; 63. Plaats in Noord-Brabant; 66 Klemmen; 69. Razen; 71. Engels bier; 72. Vrucht 74. Bergplaats; 75. Plaats in Gelderland; 76 Smalle strook; 77. Strekking; 78. Plaats in Rusland.

VERTIKAAL: 1. Bijbelse figuur; 2. Roem; 3 Onbepaald voornaamwoord; 4. Kleur; 5. Eikeschors; 6. Naschrift; 7. Bijwoord; 8. Oude vochtmacht; 9. Rivier in Spanje; 11. Kneedbaarmengsel; 12. Voor; 13. Vulkaan; 15. Sprookjesfiguur; 17. Menig; 20. Dus; 21. Vreemde munt; 23 Kerkgebruik; 25. Mannetjesdier; 26. Precies; 28 Slot; 29. Soort stof; 30. Soepel; 32. Lengtemaat 33. Bijbelse figuur; 35. Vistuig; 36. Rivier in Engeland; 38. Vochtig; 39. Stonde; 41. Landtong 47. Rap; 48. Europeaan; 49. Deel van het gezicht 50. Kleur; 53. Man van adel; 55. Hoogste punt; 57 Kunstenaar; 58. Kleine emmer; 60. Ivoor; 61 Luizeei; 63. Breekbaar; 64. Vordering; 65. Verlegenheid; 67. Ontkenning; 68. Ontkenning; 69 Bewijsstuk; 70. Plaats in Gelderland; 73. Radon 74. Lidwoord.

WINNAAR VORIGE WEE

UIT HET GROTE aantal inzendingen van de Amigoe Puzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken

W.L.M. v.d. Burg
Torricellistraat #19
Oranjestad-Aruba

De winnaar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe, Scherpenheuvel z/n, drie uur n.m.
Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmiddag vijf uur.
Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden:
AMIGOE PUZZEL
Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 Bonaire: Kaya Gobernador Debrot 152 t.n.v. Hube Linkels.

OPLOSSING VORIGE WEE

HORIZONTAAL: 1. Schietbaan; 7. Boffer; Tuniek; 9. Verijdelen; 10. Wel; 12. Tuig; 13. Kegel 15. Bar; 16. Afgetrapt; 18. Gewoonterecht.

VERTIKAAL: 1. Sloper; 2. Hofrijtuig; 3. Eervergeten; 4. Bitter; 5. Anna; 6. Zeeegel; 11. Vertrek 13. Kap; 14. Kater; 15. Baker; 17. Ohm; 19. Op.